

พจนานุกรม

ภาษาแสก

"เอกสารประกอบรายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการแนวทางการจัดทำพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้าน
เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาแสก บ้านชะหว้า
ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม (RDG53M0021)" V.

	 การดูเงิน เงิน	 ก กู ตุ๊กตาดูเงิน เงิน	 ง งัว ตา ตา	 -ะ = จะโก้ย กิ้งก่า	 - = ผรั้ม เล่นผม	 -า = ปรำ ปลา	 = บัด เปิด	 = วิ ไฟ
	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 ต ตรอง ตา	 - = หมู เงิน	 = จื่อ ใจ	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน
	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน
	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน
	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน
	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน
	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน
	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน
	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน	 - = หมู เงิน

โครงการ “แนวทางการจัดทำพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้านเพื่อการอนุรักษ์
และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาแสกบ้านชะหว้า ต.ท่าเรือ อ.นาหว้า จ.นครพนม”

คำนำ

ชาติพันธุ์ไทยแสงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่พูดภาษาในตระกูลไท - กะได ในประเทศไทยมีอยู่ 4 หมู่บ้านในจังหวัดนครพนม คือ บ้านอาจสามารถ และบ้านไผ่ล้อม อ.เมือง บ้านคอนสมอ ต.ท่าบ่อสงคราม อ.ศรีสงคราม และที่บ้านบะหว้า อ.นาหว้า จ.พนมบุตร ภาษาแสงไม่มีระบบตัวเขียนมาก่อน คณะทีมวิจัย ภาษาแสง บ้านบะหว้า จึงได้ร่วมกันจัดทำระบบตัวเขียนภาษาแสง โดยใช้ตัวอักษรไทยเป็นหลักในการจัดทำเพื่อให้ออกเสียงตรงกับภาษาแสงให้มากที่สุด ในการจัดทำได้มีการปรับปรุง แก้ไข หลาครอบเกี่ยวกับตัวอักษร ทั้งพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดและเครื่องหมายอื่นๆ จากนั้นได้ทำการรวบรวมคำศัพท์และจัดทำเป็นพจนานุกรมภาษาแสงฉบับชาวบ้านขึ้นมา

พจนานุกรมภาษาแสงฉบับชาวบ้านนี้เป็นความพยายามของทีมวิจัยและชาวแสงบ้านบะหว้าในการรวบรวมและจัดทำ โดยได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทั้งนี้เพื่อให้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าภาษาแสงและเป็นมรดกสำคัญให้กับลูกหลานและเป็นการแสดงออกถึงความหลากหลายของภาษาถิ่นที่มีในประเทศไทยอันเป็นสิ่งที่งดงามให้กับชาวแสง และบุคคลทั่วไปในประเทศไทยสืบไป

ทีมวิจัยขอขอบคุณชาวแสงบ้านบะหว้าทุกท่านที่ให้ข้อมูลในโอกาสต่างๆ และผู้สนับสนุนคั้งที่กล่าวมาข้างต้น ทีมวิจัยหวังพจนานุกรมภาษาแสงเล่มนี้จะทำให้ท่านได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับภาษาแสงตามสมควร

ปรีชา ชัยปัญหา และคณะทีมวิจัย

การจัดทำพจนานุกรมภาษาแสงฉบับชาวบ้าน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	i
สารบัญ	ii
1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับชาวแสก	ก
2 ภาษาแสก	ง
3 พจนานุกรมเรียงตามลำดับอักษรภาษาแสก	1-128
4 พจนานุกรมศัพท์หมวดภาษาแสก	129-157
5 ประโยคสนทนาภาษาแสก	158-159

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับชาวแสก¹

1.1 ประวัติของชนชาติพันธุ์ไทยแสก

ชนชาติพันธุ์ไทยแสกเป็นชนชาติหนึ่งที่พูดภาษาในตระกูลไท ปัจจุบันยังมีชนชาติพันธุ์แสกที่อยู่แคว้นสิบสองปันนาในประเทศจีน และยังมีชาวไทยแสกที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่เมืองสอง ขึ้นอยู่กับกรุงเว้ ประเทศเวียดนาม สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงได้เล่าในนิทานโบราณคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาวแสกว่า ถิ่นเดิมของชาวแสกอยู่ทางฝั่งซ้ายใกล้เชิงเขาบรรพตต่อแดนญวน ดังนั้นถิ่นฐานดั้งเดิมน่าจะอยู่แถบบริเวณลุ่มน้ำโขงในประเทศจีนและประเทศเวียดนาม ชาวไทยแสกได้มีการอพยพหาภูมิประเทศที่เหมาะสมกับการทำมาหากิน เนื่องจากเป็นชนชาติพันธุ์ที่มีความอดสาเหบากันในการประกอบอาชีพมาตั้งแต่อดีต

ต่อมาในสมัยของสมเด็จพระเจ้าปราสาททองแห่งกรุงศรีอยุธยา ชาวไทยแสกจึงได้อพยพข้ามแม่น้ำโขงมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ “ป่าหายโคก” การอพยพแต่ละครั้งไม่ได้ถูกบังคับแต่อย่างใด เมื่อชาวไทยแสกเห็นว่าบริเวณ “ป่าหายโคก” (ปัจจุบันเป็นบ้านอาจสามารถ) เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรต่าง ๆ จึงได้อพยพพากันมาประกอบอาชีพ คือการทำนา ประมง การทำปูลาน และร่อนทองคำ (ปัจจุบันแหล่งแร่ได้หมดไป)

ภายหลังเจ้าพระยาบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์) แม่ทัพไทยได้ยกทัพไปปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์ในสมัยรัชกาลที่ 3 ได้แต่งตั้งให้ “มานบุตดี” หัวหน้าชาวแสกเป็นหัวหน้ากอง เรียกว่า กองอาตมาต มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมบวการชาวแสกเป็นกองลาดตระเวนรักษาชายแดน ปลายอาณาเขตสมัยนั้นมีอาณาเขตต่อแดนญวน ซึ่งต่อมาได้รวบรวมกลุ่มชาวแสกที่อพยพหนีการรุกรานของเวียดนามมาตั้งภูมิลำเนาทางฝั่งขวาแม่น้ำโขงมากขึ้น จากป่าหายโคกได้ตั้งเป็นเมืองอาตมาตในปี พ.ศ. 2380 โดยมี “มานบุตดี” เป็นหลวงเอกอาษา เจ้าเมืองแสกคนแรก เมืองอาตมาตในปัจจุบันก็คือ บ้านอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมในปัจจุบัน

2. ประวัติชาวไทยแสกบ้านชะหว้า

จากที่เล่าต่อกันมา ชุมชนชาวไทยแสกบ้านชะหว้าเดิมมาจากบ้านนากระแตง ตำบลโพธิ์คำ เมืองท่าแขก และแขวงคำม่วน ประเทศลาว หรือประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน

¹ จากรายงานวิจัยเรื่อง “วิถีครอบครัวและชุมชนชาติพันธุ์ไทยแสก บ้านชะหว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม” ของ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2538 : 42)

ได้ข้ามแม่น้ำโขงมาอยู่ฝั่งไทย ตั้งบ้านเรือนอยู่กับญาติพี่น้องที่บ้านอาจสามารถ ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เมื่อเมืองอาจสามารถขยายใหญ่ขึ้น ชาวบ้านราษฎรส่วนหนึ่งก็ย้ายถิ่นฐานจากบ้านอาจสามารถไปอยู่บ้านดอนสมอ ตำบลท่าบ่อสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม คนกลุ่มหนึ่งที่อยู่บ้านดอนสมอไม่สะดวกในการหาเลี้ยงชีพ ประกอบกับมีโรคภัยจึงอพยพต่อไปจนถึงบ้านชะหว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม โดยการนำของนายโพธิสาร ก้อนกั้น

เมื่อมาตั้งบ้านเรือนอยู่พื้นที่แห่งหนึ่งเป็นบริเวณที่มีต้นหว้ามาก จึงได้ตั้งชื่อว่า “บ้านชะหว้า” คำว่า “ชะหว้า” คือ ป่าต้นหว้าหลาย ๆ ชนิดอยู่รวมกันประมาณ 15 ไร่ ปัจจุบันนี้ป่าต้นหว้าเหล่านี้ก็อยู่ห่างจากบ้านชะหว้าไปทางทิศตะวันตกประมาณ 700 เมตร

ชาวไทยแสกบ้านชะหว้ามีผู้ใหญ่นับตั้งแต่เริ่มตั้งหมู่บ้านมาจนถึงปัจจุบัน มีดังต่อไปนี้

1. นายโพธิสาร ก้อนกั้น เป็นผู้ใหญ่นับคนแรกที่ได้รับแต่งตั้งจากทางราชการให้เป็นผู้ใหญ่นับบ้านชะหว้า ในปี พ.ศ. 2382 ขณะนั้นบ้านชะหว้ามีครัวเรือนประมาณ 30 หลังคาเรือน เป็นผู้นำในการรวมกลุ่มชาติพันธุ์แสกที่อพยพมาจากบ้านดอนสมอ อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม และชาวเมืองอาตมาต (บ้านอาจสามารถ ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม) ได้มาตั้งบ้านเรือนเป็นหมู่บ้านเดียวกัน ให้มีความรักความสามัคคีในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน มีการยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ได้รับสืบทอดมาจากบรรพบุรุษชาวไทยแสกโบราณ มีการปกครองชาวบ้านตามระเบียบแบบอย่างของทางราชการที่ได้กำหนด

2. นายใส ชัยปัญหา เป็นผู้ใหญ่นับบ้านชะหว้าคนที่ 2 มีบทบาทเป็นผู้นำในการพัฒนาหมู่บ้าน ได้ให้ความสำคัญในการกำหนดขอบเขตที่ดินในความรับผิดชอบแต่ละครอบครัว และพัฒนาทางด้านศาสนาพุทธ โดยการสร้างศาลาวัดและสนับสนุนให้ชาวบ้านนับถือศาสนาพุทธแทนนับถือสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น เทวดา ผี ทำให้ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่ชาวบ้านมีความศรัทธามาจนทุกวันนี้

3. หมื่นสุรินทร์ ชัยปัญหา เป็นผู้ใหญ่นับบ้านชะหว้าคนที่ 3 ที่ได้รับแต่งตั้งจากทางราชการ อดีตเคยเป็นผู้นำชาวไทยแสกช่วยแม่ทัพนายกองไทยรักษาชายแดนไทยที่มีอาณาเขตติดต่อกับญวนสมัยนั้น ร่วมกับหลวงเอกอาษาผู้นำชาวไทยแสกที่ตั้งเมืองอาตมาตจนได้รับยศฐาบรรดาศักดิ์เป็นหมื่นสุรินทร์ (สมัยนั้น) ได้อพยพครอบครัวมาตั้งภูมิลำเนาอยู่บ้านชะหว้า จนได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ใหญ่นับบ้านดังกล่าว

4. นายสี คะชาวงศ์
5. นายคำบุ ก้อนกั้น
6. นายบุญกอง เอกจักรแก้ว
7. นายเทพ มาตชัยเคร
8. นายอ่อน เอกจักรแก้ว
9. นายเทือง ก้อนกั้น

10. นายคำพร อ้อยรักษา	
11. นายเจริญ ชัยหมาน	เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5
12. นายอบเชย เอกจักรแก้ว	เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5
13. นายคำดี ก้อนกัน	เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5
14. นายชื่น เอกจักรแก้ว	เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7
15. นายประยงค์ ชัยบิล	เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7

1.3 ประเพณีและวัฒนธรรม

ชาวไทยแสกมีประเพณี 12 เดือนเหมือนกับชนชาติพันธุ์ไทยลาว ไทยญ้อ และอื่น ๆ ประเพณีและวัฒนธรรมที่แปลกไปจากชนชาติพันธุ์อื่น มีดังนี้

1) การรับประทานอาหารเช้าหรือการกินข้าว เมื่อยกถาดข้าวและอาหารไปวางที่สำหรับกินแล้ว การลงมือกินข้าวครั้งแรกในการรับประทานอาหารเช้าครั้งนั้น ๆ ต้องรอให้ผู้สูงอายุหรือบุคคลที่เป็นหัวหน้าครอบครัวได้กินก่อนทุกครั้ง ยกเว้นหัวหน้าครอบครัวได้บอกให้ทุกคนกินข้าวได้เลย เพราะยังไม่หิว คนที่อาวุโสรองลงมาในครอบครัวนั้นก็จะลงมือก่อนตามลำดับ ร่วมรับประทานอาหารเช้าไปด้วยกันอย่างพร้อมเพรียง เมื่อกินข้าวอิ่มแล้วก่อนที่จะลุกจากที่นั่งเพื่อไปต้มน้ำและล้างมือ ทุกคนก็จะยกมือไหว้ขอบคุณข้าว และการไหว้หลังกินข้าวอิ่มนี้เป็นประเพณีที่ปฏิบัติกันสืบมา อาจกล่าวได้ว่าเกือบทุกคนในหมู่บ้านจะเป็นอย่างนี้ แต่ปัจจุบันการยกมือไหว้นี้ยังคงทำแต่เฉพาะผู้เฒ่าผู้แก่เท่านั้น

2) ประเพณีการครองตนของผู้ที่เป็นหม้าย ในครอบครัวเมื่อสามีภรรยาคู่ใดก็ตามเมื่อแต่งงานและอยู่เป็นสามีภรรยากันแล้วจนมีลูกหนึ่งคน สองคน หรือมากกว่านี้ เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายจากกันไป ฝ่ายที่เหลือจะครองตนไม่ยอมแต่งงานกับคู่ครองใหม่ และโดยเฉพาะฝ่ายหญิงจะรักษาตัวได้ดีกว่าฝ่ายชาย และในขณะที่เป็นหญิงหม้ายนั้นก็ต้องรับผิดชอบครอบครัวเป็นอย่างมาก และเมื่อมีงานส่วนรวมของชุมชน คนหม้ายเหล่านี้ก็ไม่ได้ละทิ้งสังคม ให้เวลากับสังคมได้ตามสมควร ทำให้บุคคลเหล่านี้สุขภาพดีและอายุยืนอีกด้วย และการรักษาตัวอย่างนี้ก็เป็นประเพณีอันหนึ่งที่ถือว่าดีงาม เพราะคนมีลูกติด 3 – 4 คนลูก ๆ ก็อาศัยอยู่กับมารดาได้อย่างอุ่นใจ

3) ประเพณีแต่งงานที่เปลี่ยนไป การแต่งงานฝ่ายชายจะไปสู่ขอฝ่ายหญิง ก่อนที่จะไปสู่ขอทั้งสองฝ่ายต้องรักกัน ความหมายคำว่ารักกันคือ ชายหญิงมีความรักต่อกัน และพ่อแม่ทั้งสองฝ่ายก็รักกันด้วย

ขั้นตอนการไปสู่ขอนั้น ญาติฝ่ายชายก็ต้องไปที่บ้านฝ่ายหญิง ผู้ที่ไปสู่ขอนั้นเราเรียกว่า “ล่ำม” ล่ำมทั้งสองฝ่ายจะพูดกันในหลายเรื่อง เช่น คำสินสอดวันแต่งงาน ฝ่ายไหนจะไปอยู่กับฝ่ายไหน ชาวไทยแสกส่วนใหญ่จะรักษานามสกุลคือ จะเอาลูกชายคนสุดท้ายท้องไว้ครองเรือน หรือจะกล่าวว่า “เอาลูกไปมาเขื่อน” ส่วนลูกชายใหญ่และลูกสาวก็ให้ไปอยู่ที่อื่นหรือออก “เขื่อน” ไปอยู่ไกล ๆ

ประเพณีการแต่งงานที่เปลี่ยนไปของชาวแสกก็คือ เมื่อ 15 ปีย้อนหลังการแต่งงานจะใช้เวลา 2 วัน คือ วันแรกจะมีการกินเลี้ยง อาจจะจัดใหญ่บ้าง เล็กบ้างตามฐานะ วันที่ 2 จะจัดทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ เรียกขวัญผู้ขอต่อแขน โดยมีหมอสวดหรือหมอปราหมณ์เป็นผู้ทำพิธี แต่ในปัจจุบันนี้ที่เปลี่ยนแปลงไป คือ การแต่งงานจะทำกันวันเดียว คือบางคนก็ทำเต็มวัน บางคนก็ทำครึ่งวัน คือ จากเข้าไปถึงคำ และจากเที่ยงไปถึงค่ำก็เสร็จพิธี รวมถึงการกินเลี้ยงและการบายศรีสู่ขวัญด้วย เนื่องจากเป็นการประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย

1.4 ความเชื่อ

ชุมชนนี้มีวัด 1 แห่ง ชื่อวัดโสภาสวितยาราม ชาวไทยแสกนับถือศาสนาพุทธอย่างเคร่งครัด ซึ่งได้รับอิทธิพลจากผู้ใหญ่บ้านคนที่ 2 ที่ให้ความสำคัญของพุทธศาสนา มีความเชื่อในคำสอนของพระพุทธเจ้า และเชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ชาวไทยแสกมีความขยัน ประหยัด อดออม ทำให้สภาพภาพของครอบครัวดีขึ้นตามลำดับ

อย่างไรก็ตามชาวบ้านยังมีความเชื่อในพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก และมีสื่อที่ปลูกฝังชาวบ้านไทยแสกหลายอย่าง เช่น ได้มีการนำเทพพระพยอม กัลยาโณ ไปเปิดในหอกระจายข่าวของชุมชนในวันพระ หรือเมื่อมีงานบุญใด ๆ ก็จะมีเอาม้วนเทปคำสอนจากพระอาจารย์สมภพ โชติปัญญาไปเปิดในงานนั้น ๆ เพื่อให้ชาวบ้านได้แนวคิดและแนวทางที่ดีที่สุดในการดำเนินชีวิต

2. ภาษาแสก

ระบบตัวเขียนภาษาแสก ได้ใช้อักษรภาษาไทย ทั้งพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด เอามาเป็นฐาน เหตุผลที่เลือกอักษรภาษาไทยมาใช้ เพราะเป็นที่นิยมของคนในชุมชน ทั้งยังเป็นภาษาที่ใช้ในราชการ ใช้สื่อสารในสถานศึกษาทุกระดับ เป็นอักษรที่ในชุมชนคุ้นเคยอยู่แล้ว และอักษรภาษาไทยนี้สามารถกำหนด เสียงคำศัพท์ภาษาแสกได้เกือบทั้งหมดทุกตัวอักษร

ระบบตัวเขียนภาษาแสก ของบ้านบะหว้า ด.ท่าเรือ อ.นาหว้า จ.นครพนม สร้างขึ้นโดย การสำรวจความคิดเห็นและการยอมรับของชาวไทยแสก ที่พูดภาษาแสกอยู่เป็นประจำ เขียนโดยการใช้สำเนียงภาษาแสกเป็นหลักยีน มีรายละเอียดจำแนกเป็นข้อๆ ดังนี้

1. พยัญชนะ

พยัญชนะที่ใช้เขียนในภาษาแสก เขียนโดยอักษรไทย แบ่งตามรูปพยัญชนะได้ 3 ประเภท คือ

- 1) พยัญชนะ
- 2) พยัญชนะที่มีสัญลักษณ์พิเศษกำกับไว้
- 3) พยัญชนะที่เหมือนภาษาไทยแต่ออกเสียงต่างกัน

1.1 พยัญชนะ หมายถึง พยัญชนะที่ไม่มีสัญลักษณ์พิเศษกำกับไว้ พยัญชนะเหล่านี้จะออกเสียงเป็นเสียงเดียวกันกับในภาษาไทยทุกอย่าง มีจำนวนทั้งหมด 25 ตัว ดังนี้ ก ข ค ง จ ช ด ต ท ถ น บ ป ผ ฟ ม ย ร ล ว ส ห อ ย

ตัวอย่าง การเขียนภาษาแสก โดยใช้อักษรภาษาไทย ดังนี้

ก	กุก	"เสื่อ"	ผ	เผีย	"เสื่อ"
ข	เข่ง	"ตะกร้าใหญ่"	พ	เพี	"แพไม้ไผ่"
ค	กู	"กุดักน้ำโบราณ"	ฟ	โฟ้ม	"กล่องโฟม"
ง	จิ้ง	"งู"	ม	หมู่	"หมู"
จ	จะร้าน	"จิ้งจก"	ช	ไช้	"ไซค์ปลา"
ช	ชาง	"ช้าง"	ร	ร้ว	"เรือ"
ด	เด็ก	"เด็ก"	ล	หลั่ง	"กล้วย"
ต	ตรื่อง	"ตา"	ว	ว้าย	"ควาย"
ท	ทึ่ง	"ธง"	ส	ส่อย	"สายสร้อย"
ถ	ไถ่	"ถุงผ้าเล็กๆ"	ห	หุ่ง	"มะละกอ"
น	หนู่	"หนู"	อ	อ้อย	"อ้อย"
บ	บื้อ	"บัว"	ฮ	ฮิ่ง	"ริ้ว"
ป	เป้า	"ปู"			

1.2 พยัญชนะที่มีสัญลักษณ์พิเศษ หมายถึง รูปพยัญชนะที่มีสัญลักษณ์พิเศษบางอย่างกำกับไว้ เพื่อแสดงว่า มีเสียงซึ่งต่างจากพยัญชนะในภาษาไทยที่ใช้เป็นฐาน มี 1 ตัว คือ ก ที่มีเครื่องหมาย พิณฑุ กำกับไว้ข้างใต้ ให้ออกเสียงโดยใช้ ส่วนของหลังลิ้นแตะเพดาน ออกเสียงคล้าย ก ไก่ แต่กักลมไว้นิดหนึ่ง แล้วปล่อยออกมา

ตัวอย่างคำ ที่เขียนในภาษาแสก เช่น คำว่า

เกา	"ข้าว"	กั้ม	"รสม, ทองคำ"
กือ	"คอ"	กือมือ	"ข้อมือ"
เก้ง	"เท้า"	ก๊าย	"ตาย"

1.3 พยัญชนะที่เหมือนภาษาไทยแต่ออกเสียงต่างกัน มี 1 ตัว คือตัวอักษร ญ ออกเสียงโดยการใช้ลิ้นส่วนกลางแตะเพดาน แล้วปล่อยลมออกทางจมูก เหมือนคนไทยอีสาน พูดคำว่าหญ้า "หญ่า", หมู่ม "เคี้ยว", ญาง "เดิน" ฯลฯ

ตัวอย่างคำ ที่เขียนในศัพท์ภาษาแสก ดังนี้

ญ๊ายญัว	"เคี้ยวเอื้อง"	ญั้มญั้ม	"เร็วเร็ว"
ญั้มเกา	"เคี้ยวข้าว"	ญैया	"สะบักสะบอม"
หญ้าง	"เดิน"	ญูอค	"แคะแกร็น"
แญ็น	"เงิน"	หญู่	"ปัสสาวะ"

2. กลุ่มพยัญชนะ รูปพยัญชนะที่เลือกมาใช้ในระบบตัวเขียนภาษาแสกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มพยัญชนะต้น

2.1.1 กลุ่มอักษรกลาง มี 7 ตัวอักษร ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ สามารถผันวรรณยุกต์ได้ครบทั้ง 7 เสียง

2.1.2 กลุ่มอักษรสูง มี 5 ตัว ได้แก่ ข ถ ผ ส ห ในระบบตัวเขียนภาษาแสก ได้นำเอาอักษรสูงในภาษาไทยกลางเข้ามาใช้ ด้วยเหตุผลที่ต้องการให้การเขียนศัพท์ภาษาแสกมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เขียนได้ตรงรูปวรรณยุกต์ทุกๆ คำ ทั้งยังเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนไทแสก ซึ่งเป็นเจ้าของภาษาอย่างดีอีกด้วย

ตัวอย่างการเขียนคำศัพท์ ภาษาแสกโดยใช้อักษรสูงดังนี้

โสัย	"เสา"	หว่าแฮร์น	"หาเจอ"
สำง	"สูง"	หว่าเรื่อ	"ด้านใน"
ผั้ม	"สับ"	หล้งร๊าน	"หลังบ้าน"
เผ็ช	"เสื่อ"	แดหล้อม	"ตอนเช้า"

2.1.3 กลุ่มอักษรต่ำ มี 13 ตัว ได้แก่ ค ง ช ท น พ ฟ ม ย ร ล ว ฮ อักษรทุกตัว สามารถเขียนคำศัพท์ในภาษาแสกได้ และออกเสียงได้ตรงๆ

2.1.4 **กลุ่มอักษร พยัญชนะควบกล้ำ** ในการพูดภาษาแสกทุกๆ วันจะมีคำที่ออกเสียงเป็น พยัญชนะควบกล้ำบ่อยมาก ในการเขียนคำศัพท์ จึงจำเป็นต้องมีพยัญชนะควบกล้ำ ซึ่งจำแนกออกมาได้ 7 คู่ดังนี้ ตร ทร บร ปร ผร พร มร

ตัวอย่างการเขียนคำศัพท์ด้วยพยัญชนะควบกล้ำ ดังนี้

ตร	เตร้า	"ร่ำรว"	ผร	ผร้ม	"ผม"
ทร	ทร้อ	"ขอ"	พร	มากพราว	"มะพร้าว"
บร	เบรี่ยน	"เดือน"	มร	แมรืก	"เมสึด"
ปร	ปร้า	"ปลา"			

2.2 **พยัญชนะสะกด** ระบบตัวเขียนในภาษาแสก สามารถใช้พยัญชนะสะกดในอักษรภาษาไทยได้

ครบ 8 ตัว

ตัวอย่าง การเขียนคำที่มีพยัญชนะสะกดต่างๆ จำนวน 8 ตัวดังนี้

-ก	แมรืก	"เมสึด"	-บ	ก๊ีบ	"กบ"
-ง	น้าง	"หนอไม้"	-ม	ผร้อม	"ผอม"
-ค	ปี้ด	"เป็ด"	-ช	ว้าย	"ควาย"
-น	ร้าน	"บ้าน"	-ว	เรว	"กับดัก"

พยัญชนะสะกด ในระบบตัวเขียนภาษาแสก จำแนกออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

2.2.1 **พยัญชนะสะกด คำเป็น** มี 5 ตัว ได้แก่ ง ม น ย ว สามารถผันตามเสียงของวรรณยุกต์ได้ ครบทุกคำ ทุกตัวสะกด แต่อาจมีความหมายไม่ครบทุกคำ ดังนี้

-ง	ดาง	ด่าง	ด้าง	ด้าง	ด้าง	ด้าง
-ม	กม	ก้ม	ก้ม	ก้ม	ก้ม	ก้ม
-น	ป็น	ป้น	ป็น	ป้น	ป้น	ป้น
-ย	ตาย	ต่าย	ต้าย	ต้าย	ต้าย	ต้าย
-ว	แกว	แก้ว	แก้ว	แก้ว	แก้ว	แก้ว

ตัวอย่าง การเขียนคำที่มีความหมาย ในคำศัพท์ภาษาแสก โดยตัวพยัญชนะสะกด ที่เป็นคำเป็น

-ด	ด่าง	"รอยด่าง"	-ช	กะต่าย	"กระต่าย"
	ด้าง	"เห็ด"		ล็กต่าย	"เสาไม้เนื้อแข็งฝง
	ด้าง	"ตะขำพลาสติก"			ชิดกันเป็นกำแพง"
-ก	ก้ม	"ก้ม"	-ว	แกว	"ถิ่นที่อยู่อาศัย"

	เล้าก้ม	"เหล้าก้ม"		แก้ว	"ขวด"
-น	ป็น	"ป็น"		แก้ว	"หขอกลื้อ"
	ป็น	"แบ่งป็น"			

2.2.2 พยัญชนะสะกดที่เป็นคำตาย พยัญชนะสะกดที่เป็นคำตาย คือ เมื่อเขียนรวมกันเป็นคำแล้วอ่านออกเสียง น้ำเสียงจะสั้นกว่าตัวสะกดที่เป็นคำเป็น มี 3 ตัว คือ ก ด บ

ตัวอย่าง การเขียนคำศัพท์พยัญชนะสะกดที่เป็นคำตายดังนี้

พยัญชนะสะกด คำตาย	
-ก หว้าก	"ฟากไม้ไผ่"
หล้อก	"ร้อน"
-ค ถ้าค	"เผ็ด"
หล้าค	"ตักกรด"
-บ กาบ	"เปลือก"
ลึบ	"มีด"

3. วรรณยุกต์ วรรณยุกต์ที่ใช้ในระบบตัวเขียนภาษาแสด มี 6 รูป 7 เสียง จำแนกออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

3.1 ไม้ปรากฏรูปวรรณยุกต์ คำที่มีตัวสะกดเป็น ก, ด, บ จะออกเสียงเป็นวรรณยุกต์เอกแต่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ เช่น

การเขียน	การออกเสียง	ความหมาย
-ก เถร้าไปก	ไปก	หัวโกรน
-ค กะปาด	ปาด	เขี่ยคปาด
-บ มากเขียบ	เขียบ	นื้อยหน้า

3.2 รูปวรรณยุกต์ที่ใช้ตามปกติ ในภาษาไทยกลางได้แก่

(ˊ) ไม้เอก (ˋ) ไม้โท (ˇ) ไม้ตรี (ˆ) ไม้จัตวาในระบบตัวเขียนภาษาแสด วรรณยุกต์ทั้งหมดนี้สามารถใช้เขียนคำศัพท์ได้ตรงรูป, มีความหมาย, และสำเนียงที่ถูกต้อง

ตัวอย่างการเขียนคำ ที่เดิมวรรณยุกต์ให้ตรงกับสำเนียง การพูด ในศัพท์ภาษาแสก ดังนี้

เหม้นึก	“ผู้หญิง”	ห้องเค่อ	“ของใคร”
ผ้อส่าย	“ผู้ชาย”	แเค็กสาว	“หญิงสาว”
ลึบ	“มีด”	ปรากฏปรา	“ตากปลา”

3.3 รูปวรรณยุกต์ที่กำหนดขึ้นใหม่

ตัวที่ 1 (-) ไม่ไ้แตรก ใช้กำกับเสียงกลางระดับในสำเนียงการพูดภาษาแสก ซึ่งสะกดด้วยพยัญชนะ ก

ด บ

ตัวอย่างการเขียนคำศัพท์ ที่เดิมวรรณยุกต์ไม่ไ้แตรก ดังนี้

ปาก	“ปาก”	เป็ยค	“บวบ”
ไปก	“ใช้มือกอบเอา”	เข็ยบ	“เหยียบ”
เกด	“เจ็บปวด”	ปรากฏ	“ตาก”
กาด	“ขาด”	เปรัก	“แตก”

วิธีอ่านเสียงวรรณยุกต์ไม่ไ้แตรก ให้ออกเสียงราบเสมอ คล้ายกับคำว่า ปาง ในเสียงสามัญของภาษาไทยกลาง แต่ให้เปลี่ยนตัวสะกดจาก ง เป็น ก ก็จะได้สำเนียงของภาษาแสก อย่างตรงเสียง เช่น ป-า-ง = ปาง เปลี่ยนเป็น ป-า-ก = ปาก

ตัวที่ 2 (^) ไม่ไ้จับใช้กำกับเสียงคำศัพท์ในภาษาแสก ซึ่งเป็นเสียงอยู่กึ่งกลางระหว่างไม่เอกกับไม่โท ซึ่งเสียงไม่จับนี้ มีเสียงวรรณยุกต์จะต่างจากภาษาไทยกลาง

ตัวอย่างการเขียน คำศัพท์ภาษาแสก ด้วยรูปวรรณยุกต์ไม่จับ ดังนี้

คัมป็น	“ทอเสื้อ”	ฟิ่นจิ่น	“ผ้าถุง”
นัมออย	“น้ำอ้อย”	อินจื่อ	“เสียวใจ”
ชะม่า	“ผ้าขาวม้า”	ล็กซัง	“เสารั่ว”

3.4 วิธีเรียงลำดับ การใช้วรรณยุกต์ ในระบบตัวเขียนภาษาแสก สรุปทั้งหมดมี 7 เสียง 6 รูป ดังนี้

1. () เสียงฟิ่น	“เสียงสามัญ”	5. (°) ไม่โท	“ไม้โท”
2. (-) ไม่แตรก	“ไม้แตรก”	6. (°) ไม่ตรี	“ไม้ตรี”
3. (') ไม่เอก	“ไม้เอก”	7. (°) ไม่จืดตะว้า	“ไม้จืดวา”
4. (^) ไม่จับ	“ไม้จับ”		

4. สระ สระภาษาแรก มี 27 ตัว ดังนี้ -ะ ั -า ิ ี ึ ุ เ-ะ เ- -ะ - -วะ ัว
เียะ เีย เือะ เือ เอะ เอ โะ โ- เาะ -อ ไ- เา

ตัวอย่างการเขียนคำ ที่มีสระต่างๆ ดังนี้

-ะ	จะ โก๋ย	"กิ้งก่า"	ัว	งัว	"หญ้า"
ั	หมั	"ผม"	เียะ	เกียเกีย	"รองเท้าไม้"
-า	ปลา	"ปลา"	เีย	เสีย	"เสื่อ"
ิ	ปึก	"เปิด"	เือะ	กองเือะเือะ	"กิ้งโน้ม"
ี	ไฟ	"ไฟ"	เือ	โคเดรือ	"คันนุก"
ึ	วัน	"พื้น"	เอะ	เบ๊ย	"แม่"
ุ	จ้อ	"ใจ"	เอ	จะเดรือ	"ตะไคร้"
เ-ะ	อุ้ม	"ตุ้มดินใส่ไม้"	โะ	กะโป๊ะ	"กะลา"
เ-	หมู	"หมู"	โ-	โปย	"กระบวย"
เ-ะ	เต๊ะ	"เตะ"	เาะ	กะเตาะ	"ตะกร้าใบเล็ก"
เ-	แพ	"แพไม้ไผ่"	-อ	ไมห่อ	"ไม้ขอสอย"
แ-ะ	กะแะ	"เกวียน"	ไ-	ไย	"ไซค์ปลา"
แ-	แถร์	"เขียด"	เา	เป้า	"ปู"
-วะ	ญวะ	"ปลอบโยน"			

สระที่ไม่ใช่ คือ ใ และ -ำ เหตุผลที่ไม่ใช่เพราะมีหลายตัวจะซ้ำกัน จะทำให้สับสนและยากแก่การจดจำ เป็นการใช้วรรณยุกต์เปลี่ยนด้วย

5. คำพ้องรูป คำพ้องรูป คือ คำที่มีพยัญชนะต้น, วรรณยุกต์, สระ และตัวสะกดเหมือนกัน แต่ออกเสียงไม่เหมือนกัน เช่น

เสียงสั้น		เสียงยาว	
ล้องหงั้นไร่	"ลงบันได"	ล้องเค็ม	"ลองชิม"
ล้องหล้าง	"ลงใต้ถุน"	ล้องฮิด	"ลองทำ"
ล้องร๊าน	"ลงจากบ้าน"	ล้องเคี้ยมอ	"ลองเสื่อใหม่"
เรื้อค้อง	"ในป่าคง"	ค้องมากแถรว	"คองมะขาม"
ค้องหุ่ม	"ป่าคงรก"	ค้องมากเหมี้ยง	"คองมะม่วง"
ค้องกุก	"คงเสื่อ"	ค้องเหวียก	"กักงานไว้ไม่ทำ"

ข้อสรุปของคำพ้องรูป คือ ถ้าคำศัพท์คำไหนเป็นคำที่ออกเสียงยาวให้ขีดเส้นใต้ตรงสระ เช่น ในคำว่า “ลือ” คำนี้ สระก็คือ “อ” เพราะฉะนั้นจึงขีดเส้นใต้ตัว “อ” ให้เป็นที่เข้าใจกัน ดังนี้ ลืองเคอมลืองอคองอมากอแล้วองอมากอเหมอยง เป็นต้น

6. การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ระบบตัวเขียนภาษาแสง ได้นำเอาเครื่องหมายต่างๆ จากภาษาไทยมาใช้เพื่อแสดงความหมายของคำและประโยคอื่นๆ ให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

ตัวอย่างการเขียนรูปเครื่องหมายวรรคตอน

๑	ไมไหน	“ไปยานเล็ก”	,	ไมจั้น	“จุลภาค”
๑๒๑	ไมบัก	“ไปยานใหญ่”	?	ไมอะทำ	“ปริศนีย์”
๑	ไมย้มเจี้ยน	“ไมยะมก”	()	ไมวังเลียบ	“นขลิขิต”
๔	ไมไตคิ่น	“ไมไต่คู้”	!	ไมต้อกชะมะ	“อัศเจรีย์”

วิธีใช้เครื่องหมาย กับประโยคและคำต่างๆ ดังนี้

6.1 ๑ ไมไหน “ไปยานเล็ก” ใช้เขียนต่อท้ายประโยคหรือคำศัพท์อื่นๆ เพื่อแสดงว่า ยังมีต่ออีกเล็กน้อย ตัวอย่าง เช่น ไช้ค่างโบโรงมีค่างอิด้อย มีค่างคามเป่า ค่างนัมพุนค่างทาน ๑

โคกดอนเห็ดไมกว้าง มีเห็ดออกนิตหนอย มีเห็ดก้ามปู เห็ดน้ำหมาก เห็ดถ่าน ๑

6.2 ๑๒๑ ไมบัก “ไปยานใหญ่” ใช้เขียนต่อท้ายประโยค หรือคำศัพท์อื่นๆ เพื่อแสดงว่ายังมีอีกมาก

ตัวอย่าง เช่น ไช้โรงมีค่างออกหลายมีค่างกอด้างไค้ค่างต้ามมั่วค่างเผิงเข้า ๑๒๑

โคกดอนเห็ดกว้างมาก มีเห็ดมากมาย มีเห็ดก่อ เห็ดไค เห็ดโคน เห็ดฟ้างขาว ๑๒๑

6.3 ๑ ไมย้มเจี้ยน “ไมยะมก” ใช้เขียนต่อท้ายคำศัพท์ เพื่อต้องการให้อ่านซ้ำ เช่น มีอิดๆ “มีน้อยๆ”, มีหลายๆ “มีมากมาย”, ญึมๆ “เร็วๆ”

6.4 ๔ ไมไตคิ่น “ไมไต่คู้” เขียนกำกับไว้ข้างบนคำศัพท์ เพื่อต้องการให้สระในคำศัพท์นั้นมีเสียงสั้นลง เช่น แมร์ก “เมล็ด”, แชนเล็ก “เส้นตะเข็ด”

6.5 , ไมจั้น “จุลภาค” ใช้เขียนคำ เพื่อแสดงว่ายังไม่จบประโยค

ตัวอย่าง เช่น พ่อไปนา, เบ๊ยไปสวน, นวงไปโรงเรียน พ่อไปนา, แม่ไปสวน, น้องไปโรงเรียน

6.6 ? ไมอะทำ “ปริศนีย์” เป็นเครื่องหมายคำถาม เขียนไว้หลังประโยค

ตัวอย่าง ประโยคคำถาม เจ้าคำ ไป เหนอ ? คุณจะไปไหน ?

6.7 () ไมวังเลียบ “นขลิขิต” เขียนในวงเล็บเป็นคำอธิบายเพิ่มเติม

ตัวอย่าง เช่น ปรากปรั “ตากปลา” (ตากใส่แดด) ยัวงปรั “ตากปลา” (ตากรมควันเหนือเปลวไฟ)

6.8 ! ไมต้อกชะมะ “อัศเจรีย์” เขียนไว้หลังประโยค เมื่ออุทานออกมา ดอนตกใจหรือว่าดีใจ

ตัวอย่าง เช่น โอ๊ะ..สดคัมฮุ้น !

ว้าย..ย รถชนคน !

โอ้ว..ไค้หล่านผ้อส่าย !

โอ้ว..ไค้หล่านผู้ชาย !

เขียนเกาตรับน้ำเอ้าแรงกัน เกี่ยวข้าว ดำนา เอา แรง กัน (ลงแขก)

พืชสะตึก “พลาสติก”

2

3. (') ไม่เอก "ไม้เอก"
4. (^) ไม่จับ "ไม้จับ"

7. (*) ไม่จืดตะว้า "ไม้จืดว้า"

13. ไม่ร้างเสียงมีแจ๊คเสียงป็นเจียนแล้ว (วรรณยุกต์มี 7 เสียง ผสมเป็นคำ)

- () เสียงพื้น "เสียงสามัญ" กางไมไกรอมออมบางคางฮันปุ่นเกาฯลฯ
(—) ไม่แทรก "ไม้แทรก" ปรากปรำ หรำ โกโทก ไป ไกไปรุดฯลฯ
(') ไม่เอก "ไม้เอก" โหญ่นท้าไมหญำมไคไกินหรึนส่งกองฯลฯ
(^) ไม่จับ "ไม้จับ" แญ้นจำคำงออก อ้อยหวำน กำนหร่อง ฯลฯ
(ˆ) ไม่โท "ไม้โท" ไชยสด หญำงเปรอ เชื่อกัมหญัญัม ฯลฯ
(˘) ไม่ตรี "ไม้ตรี" กุกลำยวำยระยลย ไป ไพีกำวำกำน ฯลฯ
(*) ไม่จืดตะว้า "ไม้จืดว้า" กินเกาอำปรำทำค่อเบื่อหร่อง กองแญ้น ฯลฯ

ก

กะดา ตะกร้ากันทรงกลม

กะทือ ชะลอมสานห่างทรงกระบอก

กะเป ตะกร้าทรงรี

กะยัง ตะกร้ากันสีนุ่น

กะทือ ครัว ชะลอมใส่เกลือสินธุ์เทา

กะทือเกาหัว้น ตะกร้าเก็บพันธุ์ข้าว สานด้วยไม้

ไผ่ สานห่างๆ ทรงกระบอกรองด้วยใบตองเก็บ

ข้าวไว้ทำพันธุ์ บรรจุครั้งละ 12-15 กก.

กะทือรอกโก ตะกร้าทำรังไข่ไก่

กะทือหรั่ง ตะกร้าฟ้งเล็กใช้

กะเง้ม กะงวด ทำสกลปรก, ดูทำไมเรียบร้อย

กะโจก จอกแก้ว, จอกน้ำ

กะซ้ามแด ค่อยขังข้าว, ดีขึ้นนิคหน้อย

กะเชือ ที่ซ้อนปลาเล็ก

กะค้อ กะเคี้ย เหลือเกิน

กะคัก กะคิม เหลือเกิน

กะแด้ง แต่งงานแล้วไม่มีลูก

กะและ เกรียน

กะทักกะแท้น เป็นอาการของคนดีใจ ปลื้มใจทำ

อะไร ไม่ถูก

กะเท็น ไหนๆ ก็ไหนๆ

กะยา ช่างเดอะ

กั๊บ กั๊บ

กั๊บจี๊ กั๊บพี่สาว

กั๊บเค้อ กั๊บใคร

กั๊บเค็กบาว กั๊บหนุ่ม

กั๊บเค็กสาว กั๊บสาว

กั๊บไคย กั๊บเพื่อน

กั๊บนวง กั๊บน้อง

กั๊บผ้อเหม้ กั๊บพ่อแม่

กั๊บนู กั๊บเพื่อน

กั๊บวัว กั๊บท่าน

กั๊บเหร่า กั๊บเขา

กั๊บแอ้ง กั๊บพี่ชาย

กั๊บฮอย กั๊บฉั่น

กั๊บฮึง กั๊บเชอ

กั๊ม กั๊

กั๊มกือ กั๊มไว้

กั๊มแก่น กั๊มแขน

กั๊มมือ กั๊มมือ

กั๊ กั

กั๊รอมนั้ม กั๊ด้นน้ำ

กั๊ร้น กั๊ด้า

กั๊ห่าว กั๊ขาว

กั๊ ฆ่า

กั๊กั๊บ ทุบหัวกบ

กั๊กั๊น คนฆ่าคน

กั๊โก เชือดไก่

กั๊ตุง ฆ่าทิ้ง

กั๊บือ เชือดวัว

กั๊ปรำ ทุบหัวปลา

กั๊ปรำย ฆ่าให้ตาย

กั๊ปี้ด เชือดเป็ด

กั๊ว๊ว เชือดควาย

กั๊ห่มุ เชือดหมู

กั๊ฮิดหัว ฆ่าทำไม

กั๊ฮุ้น ฆ่าคน

กั๊ กั๊

กั๊งโก กระดุกไก่ติดคอ

กั๊งคั๊กั๊ กั๊งติดคอ

กั๊งปรำ กั๊งปลา

กั๊งปี้ด กระดุกเป็ดติดคอ

กั๊ม คราบ

กั๊มโทย คราบติดด้วย

กั๊มนั้มคราบ คราบเหงื่อ

กั๊มบวง คราบติดซ้น

กำนเคี้ย คราบคิดเลื้อ

กำนมือ คราบคิดหม้อ

กำนมือ คราบคิดมือ

กำนหัวค คราบเลือด

กาก วางไว้ (ในกรณีวางไว้สักครู)

กากกือแน่นนิ วางไว้ตรงนี้

กากกรำ วางบนถาด

กากโทษ วางพาดปากถ้วย

กากมากพราว กากมะพร้าวที่คั้นเอากะทิแล้ว

กากมือ วางพาดปากหม้อ

กากยอปิดหนึ่ง วางไว้ครู่หนึ่ง

กาง ของเหลื่อ, เสง, ขยะ

กางจีเหญื่อ เสงจีผง

กางปรำแตก เสงก้างปลาร้า

กางปะโญน เสงไม้ใบหญ้ำ

กาน เปลือก

กานโคหุ้ง เปลือกคั่นกล้วย

กานเนื้อกึ่งไค เปลือกอะไรก็ได้

กานปรี กานปลีกกล้วย

กานมากหุ้ง เปลือกกล้วย

กานโม เปลือกคั่นไม้ที่แห้งแล้ว

กานฉ้าง เปลือกหมากเคี้ยว

กานอะท้ำแคะ เปลือกอะไรบ้าง

กาน กราบ

กานจั่ว กราบเฌร

กานคำ อ้าย กราบดา ขาย

กานค้อ เหม้ กราบพ่อ แม่

กานพะ กราบพระ

กานพูโย กราบผู้ใหญบ้าน

กานจูง ป่า กราบสูง ป่า

กานอ้อ กราบอาผู้หญิง

กานอ้าว กราบอาผู้ชาย

กานโธ้ง หัษ กราบปู่ย่า

กานฮันเท่า ฮันเก กราบคนผู้เฒ่าผู้แก่

กานฮันปึก กราบผู้ใหญ่, ผู้สูงอายุ

กาย ก่าย, พาด

กายกือ ก่ายคอ

กายกัว ก่ายขา

กายเก้น ก่ายแขน

กายเชือ ก่ายที่นอนแบบพับ

กายคะทัว ก่ายตัว

กายฮ้ามวัง พาดข้ามฝั้งคลอง

กายเฮิน ก่ายหมอน

ก่าว กาว

ก่าวคืดเชือ กาวติดกระดาษ

ก่าวแควรว กาวเหนียว

ก่าวปะสค กาวปะยางรถ

ก่าวฮัมโป่มือ ใบกาวเป็นสมุนไพรห่อนิ้ว หัว

แม่มือเจ็บจากการดำนาดินแข็ง, ดินปนหิน

กาวก้าง พุดไปทั่วไม่มีมูล

ก้าง กาง

ก้างแก้ง ก้างกัว ก้างแข็ง กางขา

ก้างเก้น กางแขน

ก้างกั้นฉือ กางร่ม

ก้างมือง วางตาข่าย, วางอวนคักปลา

ก้างมุง กางมุง

ก้างเวียค กางปีก

ก้างตะคึง กางขกขอ

กึบ เก็บ

กึบกั้ม เก็บทอง

กึบกัณ เก็บกิน

กึบกือ เก็บไว้

กึบชินเค็ เก็บเสื้อผ้า

กึบแฉั้น เก็บเงิน

กึบค้าง เก็บเห็ด

กึบเดรื่อง กึบโดรี เก็บสิ่งของ

กึบปรำ เก็บปลา

กึบเป้า เก็บปู

กึบพรั๊ก เก็บผัก

กึบฮ้อ เก็บไว้

ก๊ีบห่อมนเงิน เก็บหอมเงิน
ก๊ีบอะทักังได้ เก็บอะไรก็ได้
ก๊ีบเอ้า เก็บเอา
ก๊ีบโฮก เก็บหอย
ก๊ีบเฮ้อ เก็บไห้

ก๊ิน ก๊ิน

ก๊ินกั้ม ก๊ินระวังของแสงโรก
ก๊ินเกา ก๊ินข้าว
ก๊ินเกานั้ม ก๊ินขนม
ก๊ินไคยห่า ก๊ินไค้ไหม
ก๊ินแด่ห้องคี่คี่ ก๊ินแด่ของคี่คี่
ก๊ินเอรื่องหวาน ก๊ินของหวาน
ก๊ินนั้ม ก๊ินน้ำ, คี่นน้ำ
ก๊ินนั้มแด่ ขอก๊ินด้วย
ก๊ินพันคำห่องน ก๊ินน้อร่อย
ก๊ินแตงจ้าย ก๊ินกับข้าว
ก๊ินอะทัก ก๊ินอะไร
ก๊ินอะทักจั้งจับ ก๊ินอะไรถึงสาว
ก๊ินอะทักจั้งม็อค ก๊ินอะไรถึงหล่อ

ก๊ิม เจ้ม

ก๊ิมจัก เจ้มจักร
ก๊ิมญิบผ่า เจ้มเย็บผ้า
ก๊ิมญิบมือ เจ้มเย็บมือ
ก๊ิมญิบขอบ เจ้มเย็บกระสอบ
ก๊ิมคิน เจ้มคัน
ก๊ิมปึก เจ้มใหญ่
ก๊ิมไร่ เจ้มขาว
ก๊ิมจ้อย เจ้มสอยผ้า
ก๊ิมไหน เจ้มเล็ก

ก๊ิด, ก๊ิด สันจู้ เป็นคำขยายนาม เช่น ห่วงก๊ิด, ห่วงก๊ิด = หางสั้น ร่วงก๊ิด = หูสั้น เป็นต้น
ก๊ิว ก๊ัว, คอด เป็นคำขยายนาม เช่น ววดก๊ิว = เอว
คอด เก้นก๊ิว = แขนก๊ิวเล็กเพราะไม่สบาย
ก๊ือก๊ิว = คอก๊ิวเล็กหอมเพราะไม่สบาย
ก๊ิว บิดเชือกเป็นเกลียวแน่นๆ

ก๊ิวทุง ก๊ิวไต้ ปวดท้องเพราะหิว
ก๊ิวท้อแถว บิดพอดิแล้ว
ก๊ิวยาแถว เลิกบิดแล้ว
ก๊ิวโหล่ บิดอีก
ก๊ิวเฮ้า บิดเข้า

ก๊ิง ก๊ิง

ก๊ิงกอน ท่อนไม้
ก๊ิงโคไม ก๊ิงของตันไม้
ก๊ิงญู๊น ก๊ิงมะขม
ก๊ิงปราง ก๊ิงขนุน
ก๊ิงไม ก๊ิงไม้
ก๊ิงต้อย กระสวยทอดผ้า
ก๊ิงหว่า ก๊ิงถูกหว่า ดันหว่า
ก๊ิงวัน ดันฟัน
ก๊ิงเหมียง ก๊ิงมะม่วง
ก๊ิงอะทัก ก๊ิงอะไร
ก๊ิงอะทักกั้มได้ ก๊ิงอะไรก็ได้
ก๊ิงอะทักกั้มหมั่น ก๊ิงอะไรก็ได้

ก๊ิง ก๊ิง

ก๊ิงกั้ม ก๊ิงกั้ม
ก๊ิงค้ำ ก๊ิงค้ำ
ก๊ิงกุด ก๊ิงกุด
ก๊ิงไค้กั้มได้
ก๊ิงกั้ม ก๊ิงกั้ม
ก๊ิงเท้ว ก๊ิงเท้ว
ก๊ิงนือข ก๊ิงกุด
ก๊ิงโบเฮ้อฮิด ก๊ิงไม่ให้ทำ
ก๊ิงไป ก๊ิงไป
ก๊ิงม็อค ก๊ิงคี่
ก๊ิงด้อง ก๊ิงด้อง
ก๊ิงวัน ก๊ิงฟัน
ก๊ิงวัน ก๊ิงฟัน
ก๊ิงหมา ก๊ิงมา, ก๊ิงกลับ
ก๊ิงหล่าว ก๊ิงถั่ว
ก๊ิงเหย้อ ก๊ิงคำ

กึ่งโหลทัย ถิ่นออกให้
 กึ่งอะทาโหล ถิ่นอะไรอีก
 กึ่งเข้า ถิ่นเอา
 กึ่งฮิด ถิ่นทำ
 กึ่งฮิน ถิ่นขึ้น
 กึ่งเฮอ ถิ่นให้

กฤษ บ่ง

กฤษทุมกฤษ บ่งเม็ดคัน
 กฤษภูนตี บ่งฝี
 กฤษเลวเกด บ่งแล้วเจ็บ
 กฤษหน่อง บ่งคุ่มมีหนอง
 กฤษฮอน บ่งหนาม

กฤษ กุ้ง

กฤษแซ็ก กุ้งเต้น
 กฤษเคอริ กุ้งในลำห้วย
 กฤษละเล กุ้งทะเล
 กฤษปึก กุ้งใหญ่
 กฤษปราช กุ้งดาบ
 กฤษซิม ส้มกุ้ง, กุ้งจ่อม
 กฤษโหน้ กุ้งเล็ก

กฤษ เป็นคำขยายความ เช่น

กฤษกฤษ = ควันคลั่ง ควันตลบ

กฤษ จับปลา

กฤษ กฤษ
 กฤษมือ กฤษจ้อ กฤษออก กฤษใจ
 กฤษเยออะทา กฤษเพราะอะไร
 กฤษหลาย กฤษมาก
 กฤษฮิดทา กฤษทำไม
 กฤษก้อ ไล่จับกันคอ
 กฤษเกิน จับแขน
 กฤษขะมับ กฤษขมับ
 กฤษเด็กสาว หนุมปล้าสาว
 กฤษปราชแลว จับปลาช่อน (ตัวใหญ่)
 กฤษมือ จับมือ

เก แก่

เกจันกินโบได้ เกจันกิน ไม่ได้
 เกโศ เกเกิน
 เกมากเกเก เกมะเชื่อแก่
 เกมากสะลี้เก เกจ้าวโศแก่
 เกหลาย เกมาก
 เกเอ้าเกฮิดวัน เกเก็บ ไว้ทำพันธุ์

เก แก่

เกชากกอน เกเชือกผูก, เกเชือกมัด
 เกชากหล้าม เกเชือกถ่าน
 เกเหวียงเออบือว้าย เกฟางให้วัวควาย
 เกฮอดชาก เกเชือกขอด

เกด เจ็บ

เกดกัว ปวดขา
 เกดเก้ง ปวดแข้ง
 เกดเถา ปวดหัว
 เกดโปกเนือ เจ็บตรงไหน, ปวดตรงไหน
 เกดมือ ปวดมือ
 เกดทูท่า เจ็บข้างไหน, ปวดข้างไหน
 เกดวาด ปวดเอว
 เกดหลาย เจ็บมาก, ปวดมาก

เก้ง เก่ง

เก้งจันหันแต้น เก้งจนเป็นเขมปี
 เก้งละว้าย เก้งจริงๆ
 เก้งเรียน, เรียนเก้ง เรียนเก่ง
 เก้งหลาย เก้งมาก

เก้ม แก้ม

เก้มรับ แก้มคำ
 เก้มวิ่ง แก้มแดง
 เก้มหาว แก้มขาว

เก้ง เก่ง

เก้งโก เก่งไก
 เก้งคัง เก่งเห็ด
 เก้งปราช เก่งปลา
 เก้งหม้อ เก่งเนื้อ
 เก้งโศ เก่งหอย

แกง ขว้าง, ปา

แกงกอน ขว้างค้อน, ขว้างไม้หน้าสาม

แกงโม ขว้างไม้

แกงหรีน ขว้างฟืน

แกม สนิท, กั้นเคย

แกมกั้น สนิทกัน

แกมแดเจือ สนิทตั้งนาน

แกมหลายปี สนิทกันหลายปี

แก้ว หยอกล้อ

แก้วกั้น หยอกกัน

แก้วจี หยอกเล่นกับพี่สาว

แก้วเจียนน้อย พุดล้อเล่น

แก้วเจิน หยอกกันเล่น

แก้วเค้ยเค้ย หยอกเล่นเฉยๆ

แก้วทัวเมี้ยว หยอกแมว

แก้วทัวหมา หยอกหมา

แก้วนวง หยอกเล่นกับน้อง

แก้วโอบา หยอกกัน ไม่เลิก ไม่หยุด

แก้วค้อเหม้ หยอกเล่นกับพ่อแม่

แก้วมูโด้ย หยอกเล่นกับเพื่อนฝูง

แก้วสีกหลาน หยอกล้อลูกหลาน

แก้วแอ้ง หยอกเล่นกับพี่ชาย

แก้วฮิกทัว หยอกทำโน

กั่ว ให้อาหาร

กั่วกั๊ว ให้อาหารกบ

กั่วโก ให้อาหารไก่

กั่วน็อก ให้อาหารนก

กั่วปรำ ให้อาหารปรำ

กั่วปัด ให้อาหารเป็ด

กั่วหมู ให้อาหารหมู

กั่ว ขา

กั่วโก ขาไก่

กั่วคิน ขาตีน

กั่วบือ ขาวัว

กั่วปัด ขาเป็ด

กั่วไร ขาวาว

กั่วว๊าย ขากวาย

กั่วหมู ขาหมู

กั่วอุน ขาอ่อน

กั่วไธย ดันขา

กั่วฮุ้น ขากน

ก๊วก ก๊วก

ก๊วกกั๊ม ก๊วกทอง

ก๊วกโซก ก๊วกโซก

ก๊วกเจ๊น ก๊วกเงิน

ก๊วกเปรอก ก๊วกกลับมา

ก๊วกมือ ก๊วกมือ

ก๊วกห้องคี่คี่ ก๊วกของคี่คี่

ก๊วกฮุ้น ก๊วกมา

กวาด กวาด

กวาดเคินร๊าน กวาดลานบ้าน

กวาดเคือหล้าง กวาดใต้ถุน

กวาดปะโฌน กวาดจีฝุ่น

กวาดร๊าน กวาดบ้าน

กวาดต้างคั้น กวาดข้างบน

กวาก ฝาก

กวากเกา ฝากข้าว

กวากโง้งเคี้ย ฝากเลื้อ กางเกง

กวากเจ๊น ฝากเงิน

กวากเดรื่องกั้น ฝากของกิน

กวากทั้ง ฝากถึง

กวากเปรอกหมา ฝากกลับมา

กวากไป ฝากไป

กวากเอือ ฝากให้

ก๊วย ขาย

ก๊วยเกา ขายข้าว

ก๊วยจิ้นเคี้ย ขายเลื้อผ้า

ก๊วยคี่ ขายคี่

ก๊วยคั้แญ้นจุ๊้นจุ๊้น ขายได้เงินเร็วๆ

ก๊วยคั้แญ้นหลาย ขายได้เงินมาก

ถ้วยเครื่องถ้วยโลหะ ขายสิ่งของต่างๆ

ถ้วยเครื่องกิน ขายอาหาร

ถ้วยบ้อ ขายวัว

ถ้วยบ่อไม ขายขา

ถ้วยใบดี ขายไม้ดี

ถ้วยปราคา ขายปลา

ถ้วยพริก ขายผัก

ถ้วยฟักเผือก ขายยา

ถ้วยว้าย ขายควาย

เกือบ เกือบ

เกือบกิน เกือบกิน

เกือบต้อก เกือบตก

เกือบปราคา เกือบตาย

เกือบไป เกือบไป

เกือบพันกั้ว เกือบเป็นบ้า

เกือบเอา เกือบเอา

เกือบ การห้าม, ปราบ

เกือบมะฮิด อ่าทำเรื่อง

เกือบละบ้อ เกือบโหมละ

เกือบแล้วฮัย ได้ใจ

เกือบ เริ่มต้น

เกือบเจียน เริ่มหาเรื่อง

เกือบออกก่อน เริ่มต้นก่อน

เกือบหงอย ดูหน้าแล้ว ไม่ได้เรื่อง

เกือบ เท, หล่อดูดี

เกือบ ใหญ่กว่า

เกือบจะมาก แท้จริง

เกือบต่ำ เกือบมาก

เกือบตายได้ ก็โตกว่าเห็นๆ

เกือบสิ้นทนแน่น ใหญ่กว่าตัวนั้น

เกือบสิ้นทัวนี้ ใหญ่กว่าตัวนี้

เกือบ กอง

เกือบกะดิน กององค์กฐิน

เกือบถือ กองไว้

เกือบเกา กองข้าว

เกือบจะน้ำ กองผ้าขาวม้า

เกือบจะสอบ กองผ้าห่ม

เกือบฉิว กองหญ้า

เกือบคร้ว กองเกลือ

เกือบผ่าป่า กองผ้าป่า

เกือบมากเปรี้ยงถ้าย กองแดงไทย

เกือบมากไม้ กองแดงไม้

เกือบมากไม กองผสมไม้

เกือบไม กองไม้

เกือบหวีน กองพิน

เกือบเหวียง กองฟาง

เกือบ กอด

เกือบก้อ กอดคอ

เกือบกิน กอดกัน

เกือบถือ กอดไว้

เกือบเกิน กอดแขน

เกือบคนวง กอดน้อง

เกือบผ้อหมี่ กอดพ่อแม่

เกือบผืนวง กอดญาติพี่น้อง

เกือบจู๋ไซ่ กอดเพื่อนฝูง

เกือบววด กอดเอว

เกือบฮู้มกักัน กอดคนรัก

เกือบเฮิน กอดหมอน

เกือบ กัง

เกือบนัม กิน ไปคั้นน้ำตาม, ถือกน้ำ

เกือบเถา กังเหล้า

เกือบ ผูก

เกือบเกิน ผูกแขน

เกือบจ้อง ผูกเชือกดึงไว้

เกือบบ้อ ผูกว้า

เกือบมา ผูกม้า

เกือบมี มัดหมี่ผ้าถุง

เกือบร้ว ผูกเรือ

เกือบร้วฮึง ผูกรวร้ว

เกือบววด ผูกเอว

ก่อนวัย ผูกควาย

ก่อนตัก ผูกเชือก

ก่อนดู ผูกเปล

ก่อน ต่อ

ก่อนไม ต่อไม้

ก่อนหรี ต่อตะ โทกลางไร

ก่อน ก่อน

ก่อนน้ำมี ก่อนหน้านี้

ก่อนนะไ้ ก่อนดูจิ

ไ้ อย่า

ไ้กิน อย่ากิน

ไ้ครว ไ้น้อย อย่าพูด ห้ามพูด

ไ้น้อยพัก อย่าทำตัวเป็นคนพูดขาก

ไ้น้อยหลาย อย่าพูดมาก

ไ้บั้น อย่านอน

ไ้ไป อย่าไป

ไ้เขาเหว่า ก็ซึ่งเขา

ไ้หนึ่ง อย่างนี้

ไ้หล่ง อย่าลืม

ไ้เหยหลาย อย่าด่ามาก

ไ้เข้า อย่าเอา

ไ้ฮิด อย่าทำ

ไ้ฮั้น อย่ามา

เก้า เขาสัตว์, เก้าให้หายคัน

เก้าก้วง เขากวาง

เก้ากัว เกาขา

เก้าแก้ง เกาเท้า

เก้าตะทัว เกาตัว

เก้าเถร่า เกาหัว

เก้ามือ เขาวัว

เก้าแะ เขापะ

เก้ามือ เกามีอ

เก้าวาย เขาควาย

เก้าหลัง เกาหลัง

ก

กะอะท่า ว่าอะไร

กัณ คัน

กัณกัณ คัน ในคอ

กัณกัณ คางคก

กัณกัณแซ็ก คางคกกระโดด

กัณกัณปราช คางคกตาย

กัณกัณหล่าย คางคกเขอะ

กัณนา คันนา

กัณมัวม คันริมฝีปาก

กัณวัง ผัง, ริมฝั่ง

กัณแหง มั่นเขี้ยว

กัณฮาม คันคาง

กัณ กัด

กัณกัณ กัดกัน

กัณเกด กัดเจ็บ

กัณเก้ง กัดเท้า

กัณคุด กัดทิ้ง

กัณเม้ง กัดฟัน

กัณเบงกัณ กัดแบ่งกัน

กัณเปรงกัณ กัดแตก, ขบแตก

กัณพัน กัดเก่งมาก, เค็ดชอบกัด

กัณมือ กัดมือ

กัณหมร้อ กัดเนื้อ

กัณอะท่า กัดอะไร

กัณเฮ้า กัดเอา

กัณ คำ

กัณมือดอก คำวันพຸ່ງนี้

กัณมือนี้ คำวันนี้

กัณมือเนื้อ คำวันไหน

กัณมือเน้น คำวันนั้น

กัณลัับ คำมิด

กัณแลว คำแล้ว

กัณ ทองคำ, รสขม, คมของของมีคม

กัณกัณ ขมในคอ

กัณโกปรำ ขมจีปลา

กัณแจ็ก รสขมมาก

กัณฉุ้ม คำเร็ว

กัณท่าก้อฮือ ขมบอระเพ็ด

กัณปาก ปากขม

กัณโพนบาง ขมจีเพี้ยบ่าง

กัณหล่ายโศค ขมเกินไป

กัณดรวัว คมมีดปลายแหลม, มีดทำครัว

กัณทา คมพรา

กัณหวาน คมหวาน

กัณ ว่า

กัณรู้เ็น ว่ายังเ็น

กัณรู้เนื้อ ว่ายังเ็น

กัณรู้เนื้อ ว่ายังเ็น

กัณแหว ว่าแล้ว

กัณ คาย

กัณเกา คายข้าว

กัณชอก คายชอก

กัณ คาว

กัณลวด คาวเล็ด

กัณ คัน

กัณกัณ คันคอ

กัณกัณ คันคัน, คัน

กัณกัณ คันขา

กัณกัณ คันแขน

กัณเดร่า คันหัว

กัณฆาต คันแผล

กัณมือ คันมือ

กัณรัว คันหู

กัณไ้กเนื้อ คันที่ไหน

กัณท่า คันไหน

เก้ง เค้า

แก้งกาต เท้าขาด

แก้งรัก เท้าหัก

เก้บ แคน

เก้บแท้ แคนจ้ง

เก้บเนาะ แคนนะ

เก้บล้อง แคนลง

เก้บล่าย แคนมาก

เก้บห้า แคนรีเปล่า

กือ คอ

กือเค้า คอสะพาน

กือขวาง คอช้าง

กือคิน คอลัน

กือเผีย คอเลื้อ

กือรัก คอหัก

กือก เล้า

กือกโก เล้าไก่

กือกบือ คอกวัว

กือกบืด เล้าเป็ด

กือกว้าย คอกควาย กระบือ

กือกหนู คอกหนู

กือ ข้อ

กือแก้ง ข้อเท้า

กือขวาง ข้อศอก

กือมือ ข้อมือ

กือน ควัน

กือนวี ควันไฟ

กือนหรั้ม ควันดำ

กือง คล้อง

กืองกือ คล้องค้อ

กือน ค้อน

กือนตอกไม้ ค้อนตีเหล็ก

กือนมือกเถรา ค้อนตีหัว

กือนไม้จิก ค้อนไม้เต็ง

กือนไม้ครำ ค้อนไม้ไผ่

กือนไม้แฉ่ว ค้อนไม้ขาม

โก จี

โกโก จีไก่

โกครื่อง จีดา

โกนือก จีนก

โกนือ จีวัว

โกปรำ จีดา

โกบืด จีเป็ด

โกเมัว จีแมว

โกรวัว จีหนู

โกว้าย จีควาย

โกหมา จีหมา

โกหนู จีหนู

โกเหม้ง จีฟัน

เกา ข้าว

เกากินห่อน ข้าวกินอร่อย

เกาเกไผ่ค ข้าวสุกกินไป

เกาขอบ คันข้าวแห้งกรอบ

เกาจุ่ม ข้าวเกสรร่วงแล้ว

เกาณุง คันข้าวหักไขว้กัน

เกาโคย ข้าวกำลังโน้มรวง

เกาธ่อง ข้าวกำลังออกรวง

เกาเดรียง ข้าวแข็ง

เกาทำวไลย ข้าวขึ้นแล้วแต่ยังเหลือรอยคันกล้า

นิดหน้อย

เกาหือแหวน ข้าวถือแหวนเริ่มจะท้อง

เกาทุคหรวงโก หลังปักดำข้าวเริ่มขึ้น

เกานัมทุม น้ำท่วมข้าว

เกาปราคดอก ข้าวตากเกสร

เกาปร้างปร้าง ข้าวหอมมาก

เกาปร้างริค ข้าวแห้งตายแตก

เกาผับฟ้าง ข้าวพลับพลึง

เกาฟัวมชิกแหง ข้าวท้องแก่เริ่มปริ

เกาฟัวมชุก ข้าวเริ่มแก่

เกาฟือนันจู้ ข้าวพอดีน้ำนม

เกาฟือนู ข้าวพอดีทำข้าวเหนียว

เกาหันสาว ข้าวเป็นสาว
 เกามัน ข้าวตั้งทอง
 เกามีตุ้ม ข้าวให้คุณ
 เกามีปะโฮค ข้าวมีประโฮชน
 เกาญเเก ข้าวแก่เกินทำข้าวเหนียว
 เกาแมง ข้าวเป็นโรค
 เกาข้ายลักมือ ข้าวออกรวงประปราย
 เการักกือรวง ข้าวหักกอรวง
 เกาไร่ปรอกเ่ง ข้าวเราทำนาเอง
 เกาไร่มี เรามีข้าว
 เกาลัมบันนั้น ข้าวลัมบอนดิน
 เกาวาน หว่านข้าวลงนา
 เกาต้อค ข้าวออกทุกรวง
 เกาหริ่มต้อง ข้าวเต็มทุ่ง
 เกาหริ่มเหยี่ยว ข้าวเต็มขัง
 เกาอุณ ข้าวนุ่ม
 เกาใจ ข้าวแห้ง
 เกาเจือย ข้าวและ
 เกาทอด ข้าวเปลือก
 เกาเน็ก ข้าวเย็น
 เกาปรีน ปลาข้าว
 เกาปูน ขนมนจีน
 เการุด ข้าวจี ข้าวเหนียวปิ้ง
 เกาแฉ่ ข้าวจ้าว
 เกาต่าน ข้าวสาร
 เกาหนม ขนมน
 เกาหริ่ม ข้าวกำ
 เกาหลัก ข้าวร้อน
 เกาหสืบ ข้าวลืบ
 เกาหวัน ข้าวปลูก ข้าวพันธุ์
 เกาเหนียว ข้าวเหนียว

ขะนิก ตักแตน

ขะนุ้ยบัน สันดอนกลางน้ำ

จะเนียว เหนียง

จะเนียวโก เหนียงโก

จะเนียวโกจ้วง เหนียงโกจ้วง

จะเนียวปัด เหนียงปัด

จะเนียวปรก เหนียงแตก, อิ่มมาก

ชะมา ผ้าขาวม้า

ชะสอน ผ้าห่ม

ข้ม ช่อมแซมคันข้าว

ข้มจอ แซมใส่เข้าไป

ข้มซา แซมห่าง

ข้มถี่ แซมถี่

ข้มน้ำ แซมนาคำ

ข้ม ก็

ข้มหนอยหัน ก็พูดมาก

ข้มหล่อง ก็ลิม

ข้มเอื้อหน้อย ก็พูดออกมาได้

ข้มเอื้อฮิดไป ก็ทำไปได้

ซาก ถ่ม, ถุย

ซากจิกะเทอะ ถ่มสเลด

ซากตุง ถ่มทิ้ง

ซากนัมม้าย ถ่มน้ำลาย

จัว เหม็นเขียว

จัวแกลด มากกว่าเหม็นเขียว

จัววีห่ม เหม็นไหม้

จิ้น ขัด

จิ้นจื่อ ขัดใจ

จิ้นโบได้ ขัดไม่ได้

จีเหมียง สนิม

จีเหมียงกิน สนิมกิน

ขุนเจียว เคี้ยวเจียว

ขุน ขุ่น, น้ำขุ่น

ขุน ขนย้าย

ขุนเกา ขนข้าว

ขุนจอ ขนใส่

ขุนจะปร้อง ขนแกลบ

ขุนเดรื่อง ขนของ

ขุนเท้ว ขนหนี

ขุนนัม ขนน้า, บรรทุกน้ำ

ขุนเปร้อ ขนกินมา

ขุนไป๊ ขนไป

ขุนทุน ขนปุยคอก

ขุนโม ขนไม้

ขุนไย้อ ขนทราย

ขุนถ้อง ขนลง

ขุนไต้ย ช่วยขน

ขุนหมา ขนมา

ขุนหรีน ขนหิน

ขุนหล่าย ขุนมาก

ขุนหรีน ขนพื้น

ขุนเหวียง ขนฟาง

ขุนฮอก ขนออก

ขุนเอือ ขนให้, ช่วยขน

ขุนเอ้า ขนเข้า

เข้ เขว

เข้จอ เขวเข้าใส่

เข้เท้ว เขวออก

เข้ไป๊ เขวไป

เข้ถ้อง เขวลง

เข้หมา เขวมา

เข้อื่น เขวขึ้น

แข็ง ดึง

แข็ง แข็ง ดึง ดึง

แข็งไค้ค ดึงกินไป

แข็งตัก ดึงเชือก

แจ่ม เหมียว

แจ่มหลาย เหมียวมาก

แจ่มแอ้นแค้น เหมียวเหน็บ

ช่วง อับปรี่

ช่วงกั้นคืบ โกรธจิงค่าเข้าให้

ช่วงกะผาด อับปรี่จิง

ช่วงบ้าน อับปรี่บ้าน

ช่วงปรว่าย อับปรี่ให้ตาย

ช่วงโลก อับปรี่โลก

ข้าวค แบก

ข้าวคจึก แบกจอบ

ข้าวคจอวา แบกใส่ไหล่

ข้าวคเดื่อง แบกสิ่งของ

ข้าวคได้ แบกใด

ข้าวคนี้ก แบกหนัก

ข้าวคไป แบกไป

ข้าวคไปจ้อง แบกไปส่ง

ข้าวคมากหวาน แบกหวาน

ข้าวคไม แบกไม้

ข้าวคชาก แบกเสียบ

ข้าวคโด้ง แบกเสา

ข้าวคหมา แบกกลับ

ข้าวคหรีน แบกพิน

ข้าวคอ้อย แบกอ้อย

ข้าวคอะท้ำ แบกอะไร

ข้าวคอื่น แบกขึ้น

ข้าวคฮุ่น แบกมา

ข้าวคเฮือ แบกให้

เจียน เจียน

เจียนอรู้ณี เจียนยังจี

เจียนอรู้เนื้อ เจียนยังง

เจียนทีก เจียนถูก

เจียนนังตือ เจียนหนังสือ

เจียนโบทีก เจียนไม่ถูก

เจียนโบพัน เจียนไม่เป็น

เจียนพิค เจียนพิค

เจียนต้อ เจียนชื่อ

เจียนหรู้บ เจียนรูป

เจียนหลาย เจียนมาก

เจียนเหล็ก เจียนตัวเลข

เจียนอะท้ำ เจียนอะไร

เจียนอันนิ เจียนอันนี้

เจียนอันแนน เจียนอันนั้น

เจ็ก เสียเวลา

เจ็กไป เสียเวลาไป

เจ็กเวียก เสียเวลาทำงาน

เจ็กหมา เสียเวลามา

เงิน สั้น (นุ่งสั้น)

เงินนัม แปลงคืนที่ไม่เสมอ, ที่น้ำท่วมไม่ถึง

เงินหลาย สั้นมาก

ใจ แห้ง

ไ้ก ขอน, ก้อน

ไ้กค่าง ขอนเห็ด

ไ้กคิ่นจี ก้อนอิฐ

ไ้กบั้น ก้อนดิน

ไ้กหรีน ก้อนหิน

ไ้กหรี ตอตะโก (ซากขอนไม้หลังจากเผาแล้ว)

ไ้กปาด้าง ป่าที่มีเห็ดเกิดตามธรรมชาติ

ไ้กปาค่อง ป่าคันไม้ใหญ่

ไ้กทุไ้กผา เทือกเขา, ภูเขาหินมีคันไม้ใหญ่

มากมาย

ไ้กหรอยไ้กหว่า เทือกเขา, ภูเขาหินไม่ค่อยมีคันไม้ใหญ่

ไ้กหรอก กระดุก

ไ้ช จี

ไ้ชกุก จีค่อ, เด็กขี่คอผู้ใหญ่

ไ้ชร่ว จีเรือ, นั่งเรือ

ไ้ชร่วปิ่น จีเครื่องบิน, นั่งเครื่องบิน

ไ้ชลด จีรด นั่งรด

ไฉยวัย จีควาย
ไฉยหลัง จีหลัง
ไฉยล่าย แห้งมาก
ข้อก วัตถุทรงกระบอก
ข้อก้วน ข้าวหลาม
ข้อกบัง กระบอกน้ำทำจากบ้องไม้ไผ่
ข้อน ขอด, น้ำแห้งขอด
ข้อน ครึ่งก่อน
ข้อนกะตา ก่อนตะกร้า
ข้อนทุ ก่อนถัง
ข้อนตึ้ง ครึ่งนึ่ง
ข้อนถ้อง ก่อนข้างน้อย
ข้อนฮืด ก่อนข้างน้อย

ค

กัก สนุก

กักถะว้าย สนุกจริงจริง

กักเนาะ สนุกนะ

กักห่อย สนุกมาก

กักเหวอจื้อ ครีมนอกครีมใจ

กั้น ถ้ำ

กั้นกั้น ถ้ำกิน

กั้นจื้อ ถ้ำจื้อ

กั้นน้อย ถ้ำพูด

กั้นไป ถ้ำไป

กั้นต้อง ถ้ำลง

กั้นหมา ถ้ำมา

กั้นฮิด ถ้ำทำ

กั้นฮิน ถ้ำขึ้น

กัม ยิม

กัมเกา ยิมข้าว

กัมแฉ้น ยิมเงิน

กัมเถรื่อง ยิมของ

กัมไปไผ่ ยิมไปไผ่

กัม ถ้ำ, ไผ่ถ้ำยัน

กัมกือ ถ้ำคอ

กัมกั้งฮาม ถ้ำทาง

กัมกือ ถ้ำไว้

กัมขะมับ ถ้ำขมับ

กัมโศไม ถ้ำตันไม้

กัมโศไมเม้ง ถ้ำตันตันไม้เอน

กัมอะท้าว ถ้ำอะไร

ก้า คิด

ก้ากือ คิดคอ

ก้าจื้อ กาใจ

ก้าเจียนน้อย คิดที่คำพูด

ก้าเจียนฮิด คิดที่การกระทำ

ก้าเค่อ คิดใคร อะไร

ก้าทง คิดท้อง

ก้าไปน้ำ คิดระบุไปนา

ก้าไปถ้าว คิดระบุไปต่างถิ่น

ก้าไปสวน คิดระบุไปสวน

ก้าไปหรี คิดระบุไปไร่

ก้าไปเหม่อ คิดเพราะจะไป

ก้ามือ คิดมือ

ก้ารำน คิดบ้าน

ก้าฮัก คาเค้า คิดการเลี้ยงลูกเต้า

ก้าวกทา ยังคิดอยู่ในช่อง

ก้าเหวียก คิดระบุ

ก้าอะท้าว คิดอะไร

ก้าฮันนี่ คิดฮันนี่

ก้าฮันแนน คิดฮันแนน

คิ้ว คิ้ว

คิ้วกง คิ้วโค้ง

คิ้วซำบ คิ้วสวย

คิ้วฉง คิ้วขมวด

คิ้วคัก คิ้วคก

คิ้วคัม คิ้วต่ำ

คิ้วเปรก คิ้วแตก

คิ้วแซก คิ้วชี้

คิ้วต่ง คิ้วตุง

คิ้วรัม คิ้วดำ

กูด ถัง

กูด ถังแตก

กูดัวปัว ถังใส่อาหารปลา

กูดัวปี้ด ถังใส่อาหารเป็ด

กูดัวหมู ถังใส่อาหารหมู

กูด ถังข้าว

กูดัวไข่ ถังใส่ข้าวแห้ง

กูดัวทอก ถังข้าวเปลือก

กูดัวสาน ถังข้าวสาร

กุ่มจี๋ กุ่มไม้ผืนสานท้าวชัยขัน

กุ่มมิม กุ่มว่าถึง

กุ่มเจ้า ถึงกุ่ม

กุ่มเคือ ถึงใคร

กุ่มตั้งกือ ตั้งถึงไว้

กุ่มนัม ถึงน้ำ

กุ่มปัว ถึงใส่ปลา

กุ่มปฐ ถึงเปล่า

กุ่มเปรก ถึงแตก

กุ่มพริก ถึงใส่ผัก

กุ่มรุ่ม ถึงคำ

กุ่มรุ่ม ถึงใส่รำข้าว

กุ่มรุ่ง ถึงแดง

กุ่มไร้ ถึงเรา

กุ่มว้าว ถึงท่าน

กุ่มห่ายกือ หายถึงขึ้นไว้

กุ่มหรือ ถึงรู้

กุ่มเหว่า ถึงเขา

กุ่มชอย ถึงฉิน

กุด กุด

กุดกุ่ม กุดหลุม

กุดจุงจี กุดแมงกุดจี

กุดแจ็ก้นน้ำ กุดเพื่อจัดเหลี่ยมแปลงนา

กุดชะ กุดสระ

กุดครว้น กุดใส่เคื่อน

กุดคุดเคียน กุดจิ้งหรีด

กุดนัมช่าง กุดบ่อน้ำ

กุดบั้น กุดดิน

กุดบั้นโย้ย กุดคินทราย

กุดปรอก กุดเพื่อปลูก

กุดเป้า กุดหาปูนา

กุดแม้งชะหนุ่น กุดแมงจิงนูน

กุดรากไม กุดรากไม้

กุดส่วน กุดแปลงดินในสวน

กุดต๋อง กุดรู

กุดไต้ร้าง กุดเสาบ้าน

กุดห้อมนัม กุดร่องน้ำ

กุดหว่า กุดหา

กุดหรีน กุดหิน

กุดชอก กุดชอก

กุดแอ้งโกกลาง กุดมันเทศ

กุดแอ้งตะเอน กุดมันแก้ว (มันเพา)

กุดแอ้งมัน กุดหัวมัน

กุดแอ้งมันโค กุดมันสำปะหลัง

กุดแอ้งฮั่วแห้ว กุดแห้ว

กุดเถรมัน กุดหัวมัน

กุ่ม หลุม

กุ่มกุ่ม หลุมแคบ

กุ่มปึก หลุมใหญ่

กุ่มปรอก หลุมปลูกต้นไม้

กุ่มโรง หลุมกว้าง

กุ่มตัก หลุมลึก

กุ่มหน้อย หลุมเล็ก

กุ่มหลาย หลุมมาก

กุ่มแอ้ง หลุมตื้น

กุด กุด, ข่วน

กุดกุ่มน้ำ กุดก้นนา

กุดเกด ข่วนเจ็บ

กุดคุด ขุดทิ้ง

กุดมากพราว กุดมะพร้าว

กุดเร้ง ข่วนหนัก

กุดชอก ขุดชอก

เกน เลี่ยน

เกนทีก เลี่ยนคำ

เกนเอ้าหลิบ เลี่ยนคำเลี่ยน

แก้ง ตะแกง

แก้งจอ ตะแกงใต้

แก้งแร็ก ตะแกงข้าง

แก้งถ้อง ตะแกงลง

แก้งชอก ตะแกงชอก

แก้งเข้า ตะแก้งเข้า

แกง แข่ง

แกงกิน แข่งขันกัน

แกงกินชืด แข่งกันทำ

แกงกั๊ว แข่งขันกีฬา

แกงมากกะตือ แข่งขันการเตะฟุตบอล

แกงสด แข่งรถ

แกงล่องแพ่ง การประกวดร้องเพลง

แกงหรว แข่งเรือ

แกงหู้ แข่งวิ่ง

แกง ชิก

แกงปึก ชิกใหญ่

แกงมากไม้ แดงโมผ่าชิก

แกงโม ไม้ชิก

แกงวีน ไม้พินที่ผ่าเป็นชิก

แกงหน้อย ชิกเล็ก

แก้ม เก้ม

แก้มแเงก เก้มจัด

แก้มคร้ว เก้มเพราะใส่เกลือมากไป

แก้มปว่าแตก เก้มเพราะใส่ปลาร้ามากไป

แก้มหล่าย เก้มมาก

เกียนโก หองอนโก

เกียนโกพู หองอนโกตัวผู้

เกียนโกเหมี หองอนโกตัวเมีย

เกียนโกโอก หองอนโกแก้ตัวตันตระกูล

กัว ทำ, ซ่าแหละ

กัวกั๊บ ทำกบ

กัวกือกิน ทำไว้เป็นกับข้าว

กัวโก ทำไก่

กัวหมร้อ ซ่าแหละเนื้อ

กัว กัว, หาอะไรก็ได้ที่จับต้องได้เร็ว

กัวจอ กัวหา

กัวได้ กัวได้

กัวหว่า กัวหา

กัวเฮ้า กัวเอา

กัว ขยับ, กระตุกกระดิก

กัวแถ้ว แถ้ว ขยับเบาเบา, ค่อยค่อย

กัวแถ้ว ขยับเบาๆ

กัวแถ้ว ทำเขียด

กัวปว่า ทำปลา

กัวปึก ทำเป็ด

กัวไป ขยับไป

กัวเร้ง ขยับแรง

กัวหมา ขยับมา

กัวชิดทัว ขยับทำไม

เกิบ หวาดเสียว

โก ตัน

โกกัวเห็น พิษเฉพาะถิ่น

โกกะโค้น ตันกะโดน

โกกะแค้ ตันมะค่าเต้

โกเกา ตันข้าว

โกเจียบ ตันน้อยหน้า

โกเกี ตันดอกแก

โกจะเถรือ ตันตะไคร้

โคจิก ตันเต้ง

โคจุ่ม ตันมะขม

โคจ๊วง ตันขาง

โคจ๊วง ตันพุง

โคตรา ตันกล้า

โคตุ้มกำ พิษเฉพาะถิ่น

โคเครือ ตันบุก

โคเถรือ ตันข้าว

โคแถ้ว ตันมะขาม

โคนม์เครือข ตันรักใหญ่

โคปรากโม ตันสีเสียด

โคปร้าง ตันขนุน

โคพริกแกก ตันผักกาด

โคพริกบัว ตันหอม

โคพริกปร้าง ตันแมงลัก

โคพริกเป้น ตันกุยช่าย

โคพริกหน้า ดันชะอม
โคพราว ดันมะพร้าว
โคไพร ดันไผ่
โคมากตั้งไก่ ฟิชเฉพาะถิ่น
โคมะคาโม้ง ดันมะค่าโมง
โคมากเก็ดันมะเขือ
โคมากเก็กัน ดันมะเขือขื่น
โคมากเขือเครือ ดันมะเขือเทศ
โคมากญ้าง ดันหนาก
โคมากตุก ดันไม้เฉพาะถิ่น
โคมากถาดดันพริก
โคมากเปรี้ยงดันแดงดว
โคมากแม่ ดันมะขามป้อม
โคมากโมก ดันฟักเขียว
โคมากกวักดันฟักทอง
โคมากเว้ง ดันมะเขือพวง
โคมากเวียง ดันมะเฟือง
โคมากหม่วย ฟิชเฉพาะถิ่น
โคมากเหม่าถูกเหม่า

ดันไม้

ดันยางพารา

ตอซังข้าว

ดันอีแงะ

บวบงู

ดันสมอ

ดันเพกา

ดันกล้วย

ดันชิง

ดันมะละกอ

ดันมะม่วง

ดันอ้อย

ดันฝรั่ง

เดินชน แล้วล้มทับกัน

สัตว์จับ คู่ผสมพันธุ์กัน

ไค้มบือ วัวสองตัวแม่ลูก

ไค้มว๊าย กวายสองตัวแม่ลูก

ไค้มแป้ง ข้าวต้มคัมคัคคิกกันเป็นคู่

ไค้ ค่อยยังชั่ว

ไค้แค ค่อยยังชั่วหน่อย

ไค้ไค้เฮ้อ พอได้ฟังมา

ไค้ยู ค่อยยังชั่วอยู่

ไค้ยูคี้ ค่อยยังชั่วมากขึ้น

ไค้ยูห่า คือนูรี

ไค้ยูแอะ ค่อยยังชั่วมากขึ้น

ไค้ทะก้า ค่อยยังชั่วอยู่

ไค้หย่าย คืบมากขึ้น

เค้า สะพานไม้เป็นท่อนทั้งดัน ขาวพาดทั้งสองข้าง
ฝั่งน้ำ

เค้าปึก สะพานไม้ใหญ่

เค้าป็น สะพานไม้กระดาน

เค้ารัก สะพานไม้หัก

เค้าไร สะพานไม้ขาว

จักเงินครีว พุดน้ำไหลไฟดับ

จักเงินได้ ร้องไห้กระจิงจิงอ

จักเงินหิ้ว หิ้วร้องอหยา

จับคู่ของ ปิดหน้าต่าง

จับหักคู่ ปิดประตูแบบ ไม่ล็อก (ถ้าล็อกเรียกว่า
อ็อคหักคู่)

จับมือ หีบมือ

จับหงั้นไว้ตึง จับบันไดลง

จับเหียง หีบนิ้ว

จิม คำว่า

จิม คำว่าหก

จิมก็อ คำว่าไว้

จิมแก้ง ถ้วยแกงหกคำว่า

จิมทุ คำว่าคู่ถึง

จิมจอ คำว่าใส่

จิมตะบ่าง นอนคำว่าหน้าอก

จิมไทย คำว่าถ้วย

จิมน้ำ คำว่าหน้า

จิมนมชอก คำว่าหน้าออก

จิมปืบ หกคำว่าไม่เหลือเลข

จิมมือ คำว่าหม้อ

จิมเม็ด หกคำว่าหมด

จิมถ้อง คำว่าลง

จิมเลีย คำว่าเลข

จิมร้ว คำว่าเรือ

จิมหุ่ม คำว่าครก

จิมไห่ คำว่าไห

จิมตุ้ คำว่าตุ่มดินใส่น้ำ

จิมเฮ้า คำว่าแล้วเอา

จิมแอง คำว่าอ่าง

จิมไธ่ คำว่าลงชื

จัน คบจัน

จันก่องบวด คบจันบุญบวชนาก

จันก่องนุ่น คบจันก่องบุญ

จันนุ่นกะดิน คบจันบุญกฐิน

จันนุ่นปะท้าวทก คบจันบุญพราหมณ์ข้าวเปลือก

จันร้านดี คบจันงานศพ

จัม ดัน ไม้ใหญ่บังแสงแดดพืชเล็กที่ปลูก

จัมก็อ ปิดไว้เป็นความลับ

จัมโกเกา บังคันข้าว

จัมเจียน ปิดบัง, ไม่บอก

จัมเม็ด บังหมด

จัมไธ่ช่วย ปิดบัง

จัน กัน

จันก็อ กันไว้

จันแง กันร่องน้ำเล็ก

จันนม กันน้ำ

จันแปงพริก กันแปลงปลูกพืชให้เป็นแปลง
เล็กๆ

จันเฮียว กันห้องในยุ้งข้าวเพื่อแยกกระหวาง
เหนียว-ข้าว

จันร้าน กันข้างในบ้านให้เป็นห้อง

จันวิ กันลำห้วย

จันออก แบ่งออก

จันเฮ้า กันเอา

จันซอง กันห้อง

หงั้น ขึ้น

หงั้นร้ว ไม้ขึ้นในลำเรือ

หั่นไร่ ชันบันได
หั่นไร่เอียว บันไดขึงข้าว
หั่นไร่ร่าน บันไดบ้าน

จั่ว

จั่วจ้งอ้ง งามอ้ง
จั่วตะแห งามตะแห
จั่วปรำ งามปรำ
จั่วแห้ว งามแห้ว
จั่วเขาปวก งามแห้ว

งาน ว่าน

งานวี ว่านไฟ
งานแห่นม้าง ว่านเห็นผี (คนโบราณเล่ากันต่อ
ว่าใครมีว่านนี้สามารถมองเห็นผี)

งานท้างมันไคร่ ทางไกลแล้วละเสียใจ

งานเวียกมันหัก งานขึงแล้วเพียใจ

งานหรง่นม้หลอด ว่านคันขาหม้อ

ง่า งา

ง่าจอ ยกฝ่ามือทำท่าจะตี

ง่าซาง งามซาง

ง่าคุ้มกับ ทางเข้าของกับดักกบ

ง่าคุ้มปรำ ทางเข้าของกับดักปลา

ง่าคุ้มเลี่ยน ทางเข้าของกับดักปลาไหล

ง่าป่าแก้ง ยกฝ่าเท้า

ง่าป่ามือ ยกฝ่ามือ

ง่ามากกอก ยกมะเหลง

ง่าร่ม งามดำ

ง่าห่าว งามขาว (ธัญพืช)

งาง งาม

งางก้อนไม้ งามดอกไม้

งางเข้แคะ งามก้อนดินแตกกระแหง

งางไขกไม งามขอนไม้

งางปาก เปิดปากพูด

งางออก งามออก

งางอื่น งามขึ้น

หง้าไม้ กิ่งไม้

หง้าแฉ่ว กิ่งของคันมะขาม

หง้าเหิน กิ่งไม้ที่ไขทำฟัน

หง้าหว่า กิ่งของคันหว่า

หง้าม งาม

หง้ามกั่ว หว่างขา

หง้ามเก้ง งามเท้า

หง้ามมือ งามมือ

หง้ามไม้ ไม้งาม

หง่าย หงาย

หง่ายจอ หงายขึ้นแล้วใส่ของ

หง่ายถว่า หงายถาด

หง่ายไทย หงายด้วยซาม

หง่ายน้ำ หงายหน้า

หง่ายมือ หงายหม้อ

หง่ายมือ หงายมือ

หง่ายหมา หน้าหงายแบบไม่เป็นท่า

หง่ายหลัง หงายหลัง

หง่ายไหนด หงายคุ่มน้ำ

หง่ายเอง หงายอ้ง

ง่าจิ้งจอก ทำอย่างจริงจัง ตั้งใจแม้จะเหน็ดเหนื่อย

งิน ขมื่น

งินเถร่าอื่น ขมื่นอ้อย

งินปราง ขมื่นหอม

งินว้าง ขมื่นเหลือง

งินวิ่ง ขมื่นชัน

จุ่ม จม

จุ่มกั๊บ จมกบ

จุ่มเคือนัม จมของได้น้ำ

จุ่มแตร จมเขียด

จุ่มท้าว จมไป ความหาไป

จุ่มปรำ จมปลา

จุ่มเป่า จมปู

จุ่มหว่า จมหา

จุ่มเช่า จมเอา

จุ่มโศก จมหอย

แง ร่องน้ำเล็กๆ

แง้น อยากแล้วไม่ได้กิน (ใช้กับขาสเปหัด)

แง้นบุตี่ อยากบุญหรี

แง้นทูน อยากกินหมาก

แง้ม แง้ม

แง้มจอบแง้ม แง้มแอบดู

แง้มของแง้ม แง้มแล้วมองลอคออกไป

แง้มของแหร่นจะม็อย แง้มดูเห็นขโมย

แง้มคู่บอง แง้มหน้าต่าง

แง้มหักคู่ แง้มประตุ

แง้มลอคต้อง แง้มลอครู

แง้มว่าหรง แง้มฝ่าใบตอง

แง้ง ฟากฝั่ง

แง้งนี้ ฝั่งทางนี้

แง้งเนื้อ ฝั่งไหน

แง้งแน่น ฟากฝั่งทางโน้น

แง้งปรำ ฝั่งปลา

แง้งปรำร็อก ฝั่งปลาตุก

แง้งปรำสะแง้ง ฝั่งปลาแขง

แง้งรี ฟากฝั่งลำห้วยทางโน้น

แง้งรื่องน้ำเล็กๆ ที่เว้าเข้าหาฝั่ง

แง้งงิน หัวขมื่น

แง้งปีก เง้งใหญ่, กลีบใหญ่

แง้งพริกเทียม กลีบกระเทียม

แง้งรัก กลีบหัก

แง้งหึ่ง เง้งจิง

แง้งไหน เง้งเล็ก, กลีบเล็ก

แง้งน้ำ เง้งหน้าจอนหน้าหงาย

แง้งอื่น แง้งหน้าขึ้น

ห้วงก หัน

ห้วงกั้ว หันขวา

ห้วงกไป๋แทนม หันไปตุ

ห้วงกร็อง รุ่งกินน้ำ

ห้วงกแว่น หันซ้าย

จวมต็อง ก้มลง, ค่ำลง

จวมเง้า อาการเงื่องซึม ไม่สดชื่น

เงียง เหยือกน้ำ

เงียง นัว

เงียงก๊อช นัวก๊อช

เงียงเก้ง นัวเท้า

เงียงฉู นัวชี้

เงียงคว่าง นัวกลาง

เงียงคิน นัวสัน

เงียงน้าง นัวนาง

เงียงโป นัวโป่ง

เงียงมือ นัวมือ

เงียงไร นัวขาว

เงียง เอียง

เงียงคัว เอียงขวา

เงียงคะห้ว เอียงคัว

จือน้ำ คดขำหน้า

จอนหงอน อร่อย อร่อย

จื่อไป จอไป

จือมือ จอมือ (ไม่ทำงาน)

จือหน้า คดมา

จือหลัง คดข้างหลัง

จือเรือ ไข่กรอก คดในกระดุก

จือแห้ง คด โกง

จือชอก จอออก

จือเอือ จอให้, ช่วยจอให้

หงอน อร่อย

หงอนคะเณด อร่อยสุดๆ

หงอนทะวาย อร่อยจริง

หงอนเนาะ อร่อยจริงนะ

หงอนหล่าย อร่อยมาก

หงอนท่า อร่อยใช้ไหม

หงอน ตัดบนต้น

หงอนโคะท้าว ตัดกิ่งของต้นอะไร

หงอนตุง ตัดทิ้ง

หงอนเม็ค ตัดหมด

หงอนลือ ตัดลงมา

หงอนหง่าไม้ ตัดกิ่งไม้บนต้น

หงอนวีน ตัดลงมาทำพิน

งองทุง หัวท้องรเพราะหัว

ใจ จ้าง, เปิด

ใจแซ่แด จ้างก้อนดินแตกกระแหง

ใจไข่กริ่น จ้างก้อนหิน

ใจส้องเป้า เปิดรูป

ใจชอก จ้างออก, เปิดออก

ใจ ไหที่มีฝาปิด

ใจให้มันปรี ฝาปิดไหน้ำปลา
 ใจให้ปรีแตก ฝาปิดไหปลาจ๋า
 ใจ ที่อยู่ใต้ดินในฤดูแล้งของสัตว์ (น้ำ)
 ใจกับ ที่อยู่ของกบ (น้ำกบ)
 ใจแฉะ ที่อยู่ของเขียด (น้ำเขียด)
 ใจเป่า ที่อยู่ของปู (น้ำปู)
 ใจให้มันออกไปแล้ว ดินเปิดเหลือแต่รอย,
 สัตว์ออกไปแล้ว

เหงา เหมือน

เหงาโกโก เหมือนจีไก่
 เหงาโกบือ เหมือนจีวัว
 เหงาโกว้าย เหมือนจีควาย
 เหงาเถรื่องหน้า เหมือนของเมา
 เหงาหลาย เหมือนมาก
 เหงาแหวงค มากกว่าเหมือน
 เหงาอะทำ เหมือนอะไร
 เหงาอันนี้ เหมือนของสิ่งนี้
 เหงาอันแน่น เหมือนของสิ่งนั้น

จ

จะเก้สับ เพิ่มตาแหให้กว้าง

จะโก้ย กิ่งกำ

จะแคว้น จั้งเหลน

จะถราง กิ่งกำยักษ์

จะปรุก ปลวก

จะหัง คุ่ม

จะรำน กิ่งกำ

จักเงิน จักจัน

จักถรู้เนื้อ ไม่รู้ยังง

จักเถือ ชักกรัง

จักไปไหนอ ไม่รู้ไปไหน

จักอะท้าว ไม่รู้อะไร

จักอิด จักอ้อย สักนิตหนึ่ง ไม่มากก็น้อย

จักอิด ชักหน้อย

จัม จัม, ปั้นจัม

จัม เดินจ้ำอ้าว

จัมก้อยปรำ ปั้นจัมก้อยปลา

จัมกิน ปั้นจัมกิน

จัมเกา ข้าวปั้นจัม

จัมเก้งน้าง ปั้นจัมแกงหน่อไม้

จัมแจว จัมแจว

จัมแจว จัมน้ำพริก

จัมจัมปรำไหน ปั้นจัมปลาจ่อม

จัมข้าวไก่ ปั้นจัมต้มชุบไก่ (อาหารเฉพาะถิ่น)

จัมข้าววงมือ ปั้นจัมต้มชุบน้องว้าว (อาหาร

อีสาน)

จัมปรำแตก ปั้นจัมปลาร้า

จัมหلاب จัมลาบ

จัมญัม เดินเร็ว

จัมเทว ริมเดินหนี

จัมม้าง พิธีเกี่ยวกับผีปูด

จัมขางไญ เดินเร็วมาก

จัมอ้าวอ้าว เดินเร็วๆ

จัมเผือ จัมเสื่อ

จัมมือ จัมมือ

จัมร้าว จัมหู

จัมร้าวไม จัมราวไม้

จัม จม

จัมนัม จมน้ำ

จัมนัม จมน้ำ

จัมล้อง จมลง

จัมกือ มัดจำเอาไว้

จัมน้อง จำนอง

จัมเปื่อน้ำ เอาด โนดที่นาไปจำนอง

จัมเปือรำน เอาด โนดบ้านไปจำนอง

จาปะ โญน เศษขยะ ใบไม้ชิ้นเล็กๆ

จำ คิดว่า, กว่าจะ, คาดว่า

จำกะ คิดว่าจะ

จำกะคำกิน กะว่าจะกิน

จำกะคำเปรอ กะว่าจะกลับ

จำกะคำไป กะว่าจะไป

จำกะคำฮิด กะว่าจะทำ

จำกะคำฮั้น กะว่าจะมา

จำแลหวา คิดว่าจะทำอยู่เหมือนกัน

จันตร้อง แสงเข้าตา

จาม เสียบ, ไม้เสียบ

จามกุง เอาไม้เสียบกุงเผา

จามโก เสียบโกปิ้ง

จามปรีเอาไม้เสียบปลาเผา
 จามกพราว กากมะพร้าวคั้นกระทิออกแล้ว
 จ้าง คำจ้าง
 จ้างเหวี่ยง ดากฝน
 จ้างเหวี่ยงไปนา เดินดากฝนไปนา
 จ้างเหวี่ยงมันคำโถมไค้ ดากฝนจะไม่สบายนะ
 จ้างเหวี่ยงหมากร้าน เดินดากฝนกลับบ้าน
 จ้าวเกาญี่ คลุกข้าวเหนียว
 จ้าวแบ่ง ข้าวคัมคัตคดลูกมะพร้าว น้ำตาล
 จ้าวมากพราว มะพร้าวจะออกหน่อ กำลังเป็นจาว
 จ้าว รีบเร่ง
 จ้าวจอ รีบเข้าไปหา
 จ้าวทาดทาด รีบแบบไม่ดูคาม้าคาเรือ
 จ้าวเทว รีบหนี
 จ้าวไป รีบไป
 จ้าวขางไญ รีบมาหลาย
 จ้าวลึง รีบลง
 จ้าวหมา รีบกลับ
 จ้าวฮีน รีบขึ้น
 จ้าวฮุ้น รีบมา
 จาด จ๊ะเอ๋
 จามหนู เสียบหนูปิ้ง
 จิ้ง จูง
 จิ้งกิ้งไป จูงกิ้งไป
 จิ้งกิ้ง จูงแชน
 จิ้งแเค็กบ่าว จูงแฟนหนุ่ม
 จิ้งแเค็กสาว จูงแฟนสาว
 จิ้งนวง จูงน้อง
 จิ้งบือ จูงว้าว
 จิ้งเปรอ จูงมา, จูงกลับ

จิ้งไป จูงไป
 จิ้งค้อ จูงพ่อ
 จิ้งมือ จูงมือ, จับมือ
 จิ้งว้าย จูงควาย
 จิ้งหมา จูงสุนัข
 จิ้งหมี่ จูงแม่
 จี่ พี่สาว
 จี่เจ้า พี่สาวคุณ, พี่สาวเธอ
 จี่เค้อ พี่สาวใคร
 จี่ฟ้า พี่สาวภรรยา
 จี่เหว้า พี่สาวเขา
 จี่ฮอก พี่สาวสามี
 จี่ฮอย พี่สาวฉัน
 จิ้น นิสัย
 จิ้นเค้อ นิสัยใคร
 จิ้นมัน นิสัยของใครของมัน
 จิ้นเหว้า นิสัยของพวกเขา
 จิบเลรีปรีา ดูหัวปลา
 จิ้ม เปียค
 จิ้มกิ้น เปียคกิ้น
 จิ้มกิ้นนูน เปียคกิ้นนอน
 จิ้มกิ้นชู เปียคกิ้นอยู่
 จิ้มกิ้นหุ้ยาง เปียคกิ้นเดิน
 จิ้มกิ้นออก เปียคกิ้นออก
 จื่อ ใจ
 จื่อทาด ใจขาด
 จื่อกั่วกั่ว ใจบ้าบ้า
 จื่อเทค ใจเจ็บ
 จื่อเกา ใจเก่า
 จื่อศิคคี่ ใจกิดคี่

แจ่มแจ้งมัน สับหัวมันเทศ
 แจ็ค เจ็ด คำนับ, จัก
 แจ็คกะถิน จักงานกฐิน
 แจ็คกิน จักการกันเอง
 แจ็คจ้อ จักให้เข้ากัน
 แจ็คแจ่ม จักจ้าน
 แจ็คคอกไม จักคอกไม้
 แจ็คแก้ว จักแถว
 แจ็คไม้ก จักสถานที่
 แจ็คผ่าป่า จักงานผ่าป่า
 แจ็คละเปียบ แจ็คระเปียบ
 แจ็คอ้าน จักเวที
 แจว น้ำพริก
 แจวพร้าวแตก น้ำพริกปลาร้า
 แจวแมงค้ำ น้ำพริกแมงดา
 จั่วค ผีคจักจ๊าค
 จั่วคชักบาด ผีคชักหน้อย
 จั่วคอีคนี้้ง ผีคนิคหนึ่ง
 เจียนคร้าว คำพูด
 เจียนน้อย คำพูด
 เจียม เคารพ, เจียมตัว
 เจียมเกา อย่ากินทิ้งกินขว้าง
 เจียมจื่อ เกรงใจผู้อื่น
 เจียมเจียนน้อย ระว่างคำพูด
 เจียมเจียนฮิด ระว่างการกระทำ
 เจียมทั่ว เจียมตัว
 เจียมเท่า เคารพคนแก่ ปู่ย่า
 เจียมวัว เคารพ, อ่อนน้อมท่าน
 เจียว พันกัน
 เจียวกัน พันกันทั้งสองฝ่าย

โจก เสียงเทน้ำ
 โจก โจก เสียงน้ำตก
 โจ้ม โจร
 โจ้มปุ่น โจรปล้น
 โจ้มลัก โจรขโมย
 โจ้มลักเดรื่อง โจรขโมยของ
 โจ้มลักบือ โจรขโมยวัว
 โจ้มลักวัวข โจรขโมยควาย
 โจ้ม ยก
 โจ้มจ้อ ยกใส่
 โจ้มเดรื่อง ยกสิ่งของ
 โจ้มเทว ยกหนี
 โจ้มนั๊ก ยกหนัก
 โจ้มโบตุก ยกไม้ขึ้น
 โจ้มไป ยกไป
 โจ้มมือ ยกหม้อ
 โจ้มลือ ยกลง
 โจ้มตุก ยกขึ้น
 โจ้มเลื่องเกา ยกกระบุงข้าว
 โจ้มหมา ยกมา, ยกกลับ
 โจ้มเฮือ ยกขึ้นแล้วเอาให้
 โจ้มไฮ ยกดูซิ
 จับเจือฮิน คีขึ้น
 จันกะ ถึงกับว่า, จนกระทั่ง
 จันกั้ม จนขม
 จันกั้ม จนคำ
 จันชุก จนสุก
 จันคั้น จนคึก จนคื่น
 จันไค้ จนไค้
 จันเตร้า จนกระทั่งรวบ

จันได้ ถึงกับร้องไห้
 จันทุก ถึงกับจน
 จันปึก จนกระทั่งโค
 จันปราย ถึงตาย
 จันเปรก จนแตก
 จันเปื้อย จนเปื้อย
 จันพ้อ เอาให้พ้อ
 จันเมิด จนหมด
 จันลับ จนมืด
 จันแลว จนสำเร็จ
 จันหญ้า จนเฉะ
 จันน้อยลึง จนเล็กลง
 จันหมา จนกลับ
 จันหรีง จนสว่าง
 จันหรีม จนเต็ม
 จันห่ม จนไหม้
 จันอิม จนอิม
 จมหัน ขี้บ่น, บ่นเก่ง
 จมอะท้าว บ่นอะไร
 จมเอือเหฐิย บ่นให้ฟัง
 เจาะ เจาะ
 เจาะรีว เจาะหู
 เจาะเลี้ย เจาะเลย
 เจาะต๊อง เจาะรู้
 เจาะท่า เจาะไหม?
 เจาะออก เจาะออก
 เจาะเข้า เจาะเข้า
 จอ ไล่
 จอกะดา ไล่ตะกร้า
 จอคืบ ไล่กืบ

จอเจียน แนะนำคำพูด
 จอแจ้น ไล่จันคักปลา
 จอค้อก ไล่ค้อมหู
 จอคุ่ม ไล่คุ่มคักปลา
 จอโคง ไล่โคงพาง
 จอบาดญาฎี ไล่บาตรพระ
 จอทุนน้ำ ไล่ฝุ่นนา
 จอมือ ไล่หม้อ
 จอไซ้ ไล่ไซคักปลา
 จอเร็ว คักเร็วมาก
 จอเร็ว ไล่บ่วงนก
 จอลือบ ไล่ลือบคักปลา
 จอถ่ายกือ ไล่สร้อย
 จอถ่ายเกิน ไล่สร้อยข้อมือ
 จอแหวันปรำ ไล่แวนคา
 จอไห้ ไล่ไห
 จอเอือ ไล่ให้
 จอหนั่ง จอหนั่ง, ภาพยนตร์
 จอจอมือ ใกล้เคียงมาถึงวัน
 จอน ถลกผ้า
 จอนขึ้น ถลกผ้าถุง
 จอนกะม่า ถลกผ้าขาวม้าเวลานุ่ง
 จอนลิหดำ รวมกันชะ
 จอนไสย ช่วยรวม
 จอนเอาเอ็ง รวมเอง
 จอนฮีน รวมกันไล่สูงขึ้น
 จอนเข้า รวมกันเข้า
 จ็อก ล้วง
 จ็อกได้ ล้วงกระเป๋า
 จ็อกได้ ล้วงได้

จอกได้เคี้ยว ล้วงกระเป๋าสลัด
 จอกคืบเกา ล้วงข้าวเหนียว
 จอกแตรู ล้วงเอาเชียด
 จอกโบได้ ล้วงไม่ได้
 จอกปอง ล้วงลงร่อง
 จอกเป่า ล้วงเอาปู
 จอกโพง ล้วงโพรง
 จอกวักท้าว ล้วงช่องใส่ปลา
 จอกต๋อง ล้วงมือลงรู
 จอกหมุ่น ล้วงโคลน
 จอกหุ่ม ล้วงครก
 จอกไห่ป่วนแตก ล้วงไหปลาจ๋า
 จอกอุ้นัน ล้วงคุมน้ำ

จอง โขง

จองกือ โขงไว้

จองต๋าก โขงเชือก

จ้องกือ จ้องไว้

จ้อง ส่ง

จ้องเกา ส่งข้าว

จ้องนัม ส่งน้ำ

จอบ แอบ

จอบทำ รอจังหวะ

จอบเหญี่ช แอบฟัง

จอบแน่น แอบดู

จอบเอ้า จับผิด

จ๋อน จัน

จ๋อนกะค้อ ขากจนเหลือเกิน

จ๋อนดรู้นือ ขากจนยังงี้

จ๋อนหล่าย ขากจนมาก

จ๋อมห่อน จอมขวัญ

จ๋อมพ้อว้อ ที่สุด (ของเรื่องหรือการทำไม่ค่อยดี)

เจ้า ฦๅ, เธอ, ท่าน

เจ้า นั้งจิม

เจ้าทำ นั้งคอย

ช

ชะ สระน้ำ

ชะเก็บ สระเก็บ
 ชะจื่อ, คำจื่อ สะใจ
 ชะนัมกีน สระน้ำคิม
 ชะนัมขุน สระน้ำขุน
 ชะนัมหรง สระน้ำใส
 ชะบอน้อ ชักทีโหมนี้
 ชะปึก สระใหญ่
 ชะโรง สระกว้าง
 ชะเลียงกั้ม สระเลียงกบ
 ชะเลียงปรำ สระเลียงปลา
 ชะโหม้ สระเล็ก

ชัก สัก

ชักชุม สักชุม
 ชักเลื่อ สักครั้ง
 ชักบัว สักพัก
 ชักปึก สักครู
 ชักปรำ สุ่มปลา, หาลปลา
 ชักปฐัก จักดอก
 ชักโชนถั่วพู ทำร้านให้ถั่วพูขึ้น
 ชักโชนมาก เปรี๊ยะ ทำร้านให้แดงขึ้น
 ชักโชนมากถั่ว ทำร้านให้ถั่วขึ้น
 ชักลัก ทำหลัก, ปักหลัก
 ชักอิค สักหน้อย
 ชักโฮย สักครา

จัม สัม, เปรี๊ยะ

จัมกุง กุ้งจ่อม
 จัมปรำ สัมปลา, ปลาสัม
 จัมพริก สัมผัก, ผักจ่อม

จัมหมร้อ สัมเนื้อ, แหนมเนื้อ

จัมหมู สัมหมู แหนมหมู

จัมพ้อเาะ มิน่าละ

จัมมะมัว เกือบไปแล้วไหมละ

จัว คำนำน้าชื้อคนที่ตายไปแล้วและคนที่เอ๋ยถึง

คนตายก็เป็นคนรุ่นราวคราวเดียวกัน

จัว ขวน, ชักขวน

จัวกั้ม ขวนกั้ม, ขวนกัน

จัวนุ๊น ขวนนอน

จัวเปรอ ขวนกลับ

จัวไป ขวนไป

จัวไปเจิน ขวนไปเที่ยว

จัวไปตะสาต ขวนไปตลาด

จัวหมา ขวนกลับ

จัวฮิค ขวนทำ

จัวฮิคเจียนคี่ ขวนทำความดี

จัวฮิคบุ๊น ขวนทำบุญ

จัวฮึน ขวนมา

ชา ห่าง

ชาท้อคี่คัก ห่างกำลังดี

ชาไค้ค ห่างเกิน

ชาราบ ราบจ้ำ หาบมีน้ำหนักสมดุลกัน

ชาหลาย ห่างมาก

ชากอ ฟังจะ

ชากอกั้ม ฟังจะกิน

ชากอบู๊น ฟังจะนอน

ชากอเปรอ ฟังจะกลับมา

ชากอไป ฟังจะไป

ชากออ้อ ฟังจะลง

ชากอหมา ฟังจะกลับ

ชำก้ออื่น ฟั่งจะขึ้น
 ชำก้อฮุ้น ฟั่งจะมา
 ชำ ถือสา, สมดุล, ถ้ำกึ่ง
 ชำกิ้น หนักเท่ากัน, ถ้ำกึ่งกัน
 ชำเจียนน้อย ถือสาคำพูด
 ชำโนกั่ว ถือสาคณบ้ำ
 ชำโนแฉ็ก ถือสาคเล็ก
 ชำฮิกท้ำ ถือสาคทำไม
 ชำฮุ้นเท้า ถือสาคณแก่
 ชำฮุ้นโถ้ม ถือสาคณป่วย
 ชาง ช้าง
 ชางกิ้นมากหุ้ง ช้างกิ้นกล้วย
 ชางกิ้นอ้อย ช้างกิ้นอ้อย
 ชางทัก ช้างตัวผู้
 ชางปึก ช้างใหญ่
 ชางปราย ชางคาย
 ชางปืบไจ้กไม ช้างสะคุดขอนแก่น
 ชางพร้อม ช้างผสม
 ชางหัง ช้างพัง
 ชางพ่าย ช้างพลาย
 ชางพุย ช้างอ้วน
 ชางชีค้อ ช้างสีคอ
 ชางเหม้ ช้างตัวเมีย
 ชางไหน้ ช้างตัวเล็ก
 ชำน ชาน
 ชำนคู้บ ชานกระท่อม
 ชำนเกี๋ยง ชานเถียงนา
 ชำนบ้ม ที่ตั้งคุ่มน้ำใช้
 ชำนเอี่ยว ชานอุ้งข้าว
 ชำนรำน ชานบ้าน
 ชำยส่อย สร้อยคอ

ชำยส่อยกุน สายสร้อยทอง
 ชำยส่อยแฉ็ก สายสร้อยเงิน
 ชำยส่อยหน้าก สายสร้อยนาก
 ชำยส่อยลัวง สายสร้อยทองเหลือง
 ชิค ไข่มุกคักกึ่งเล็ก
 ชิคตุง สลักทึง
 ชิคปรายไม คัดยอดไม้เล็ก
 ชิคห้งไมไหน้ คัดกึ่งไม้เล็ก
 ชิก สิก, พระเพชรสิก
 ชิกไปเหนอ สิกไปไหนด
 ชิกมือถ้อก สิกพรงนี้
 ชิกมือลัวน สิกเมื่อวาน
 ชิกมือร้อ สิกมะรินนี้
 ชิกมืออูน สิกมะเรื่องนี้
 ชิกแลว สิกแล้ว
 ชิกวัดเนือ สิกวัดไหนด
 ชิกฮิกท้ำ สิกทำไม
 ชิกโซยเนือ สิกเมื่อไร
 ชิน ผ้าถุง, ผ้าจีน
 ชินกิ้น ผ้าถุงลายจีน
 ชินจับ ผ้าถุงสวย
 ชินคอดิ้น ผ้าถุงต่อชาย
 ชินคอดเระ้า ผ้าถุงต่อเอว
 ชินติ้นจิก ผ้าถุงคินจก
 ชินไท้เถี ผ้าถุงไทเร
 ชินพร้อย ผ้าถุงไหม
 ชินมี ผ้าถุงมัดหมี่
 ชินล้าย ผ้าถุงลาย
 ชินสะโหลง ผ้าถุงโสร่ง
 ชิว สีเขียว
 ชึง คาช้าง

จิ้งคัน คาชังค้ำยวสมัยก่อน

จิ้งเถียง คาชังแข็ง

จิ้งปึก คาชังใหญ่

จิ้งผาง คาชังคั้งพื้น

จิ้งไหน คาชังเล็ก

จิ้งอุน คาชังอ่อน

จิม ขยะแขยง

จิมห้องเหง่า ขยะแขยงของเหม็น

จิมห้องหน้า ขยะแขยงของเมา

จิว ปลาชีว

จิว ลัว เครื่องมือช่างไม้

จิ้ง ดังถึง, จิ้ง, คิคดังเล, เบรอ

จิ้งนึ่งโถก จิ้งนึ่งหอย

จิ้งนึ่งเกานัม จิ้งนึ่งขนม

จิ้งนึ่งโก จิ้งนึ่งไก่

จิ้งนึ่งปรำ จิ้งนึ่งปลา

จิ้งนึ่งกุง จิ้งนึ่งกุ้ง

จิ้งตะเงื่อะ เซอ, เบรอ, ไม่เต็มเต็ง

จิ้งอะท้ำ คิคดังเลอะไร

จือ จื่อ

จือก้วย จือขาย

จือเกา จือข้าว

จือเกาทอก จือข้าวเปลือก

จือเกาเม้ง จือข้าวเหนียว

จือเกาต่าน จือข้าวสาร

จือเกานัม จือขนม

จือเกาหุ้ง จือข้าวสว

จือโก จือไก่

จือจัน จือผ้าถุง

จือโจ้ง จือกางเกง

จือเถื่อง จือของ

จือปรำ จือปลา

จือปึก จือเป็ด

จือเถือ จือเลื้อ

จือพริก จือผัก

จือหมรือ จือเนื้อ

จุก ถ่ายเหลว

จุกทง ถ่ายไม้หยุค, ท้องเสีย

จุกจิ ถ่ายล้างไล่, ถ่ายมาก

จุก สุก

จุกกัก สุกกำลังดี

จุกโบกัก ไม่ค่อยจะสุก

จุกปร้าง สุกหอม

จุกแลวได้ สุกแล้วนะ

จุกหลาย สุกมาก

จุกอึด สุกน้อย

จูด จูด เลื้อผ้าเป็นจูด

จูดจับ จูดสว

จูดทิกทิก จูดราคาถูก

จูดโบจับ จูดไม่สว

จูดล้าค้ำต่าง จูดราคาแพง

จูดล้ายลัฟ้า จูดล้ายลีฟ้า

จวบ อาหารอีสาน

จวบศอกแค้นจะฉุ้อม จวบดอกพะยอม

จวบดอกจัน จวบดอกทองกวาว

จวบน้ำ จวบหน่อไม้

จวบเปือเหมียงอุน จวบใบมะม่วงอ่อน

จวบมากเก้ จวบมะเจือ

จวบมากถั่ว จวบถั่วฝักยาว

จวบมากปร้าง จวบขนุน

จุ่ม หนุ่, พวก, เหล่า, กลุ่ม

จุ่มนิคอะทัก กลุ่มนี้ทำอะไร

จุ่มนูนันกิน พวกเดียวกัน

จุ่มรากไม ยาหนุ่, ยาหม้อ

จุ่มฮิดวิใจฟ้าสำ กลุ่มทีมวิจัยภาษา

จุ่มฮิดเวียก กลุ่มคนทำงาน

จวบ จวบ

จวบมันจอคร่า จวบน้ำใส่กล้ำข้าว

จวบมันครั้นน้ำ จวบน้ำค่านา

จวบมันเอ้าปรำ จวบน้ำเอาปลา

จวบลุ่มสด จวบลมรด

จูน เส้นคล้ายต่อกัน

จูนปาย ค่อเส้นฝ้ายเข้าฟิม

จูนปายชะม้า ค่อเส้นคล้ายทำผ้าขาวม้าเข้าฟิม

จูนปายชะสอบ ค่อเส้นฝ้ายทำผ้าห่มเข้าฟิม

จูนพร้าว ค่อเส้นไหมเข้าฟิม

จูนมี ค่อเส้นฝ้ายมัดหมีเข้าฟิม

เจ้ เจ, เคนเซ

เจ้เดร่าซัก เจหัวทิม

เจ้เดร่าควน เจหัวคะม่า

เจ้เดร่าปึก เจหัวทิม

เจ้หน้า เจไปข้างหน้า

เจ้หลัง เจไปข้างหลัง

เจบ แสบ

เจบกั่ว แสบขา

เจบเก่ง แสบเท้า

เจบครอง แสบตา

เจบตุงหัว แสบตัว

เจบมือ แสบมือ

จั่วย โคนใหญ่ปลายเรียว

จั่วยถรู้น้างฮา เรียวเหมือนลำข่า

จั่วยถรู้ลำเทียน เรียวเหมือนลำเทียน

จั่วยถรู้เหงียงมือ เรียวเหมือนนิ้วมือ

จั่วยถรู้หง้งไหน เรียวหน่อกล้วยเล็ก

เจือ เวลา

เจือกุ่ม ตอนค่ำ

เจืองาย ตอนใกล้เพล

เจือคั่งกุ่ม คิ่นที่จะถึงแต่ไม่ได้กำหนดเวลา

เจือคั่งกิ่น ตอนกลางคืน

เจือคั่งแญ่น ตอนกลางวัน

เจือคำหรือร่ ตอนใกล้ฟ้าสาง

เจือคึก ตอนดึก

เจือดร้า ตอนสาย

เจือเดร่ากุ่ม ตอนหัวค่ำ

เจือเถียง ตอนเที่ยง

เจือบาย ตอนบ่าย

เจือเพิ่น ตอนเพล

เจือแล้ง ตอนเย็น

เจือหล้อม ตอนเช้า

เจียง เสี่ยง

เจียงได้ เสี่ยงได้

เจียงคว่า เสี่ยงร่ำรวย

เจียงทีกเหยื่อ เสี่ยงถูกค่า

เจียงปรัย เสี่ยงคาย

เจียงพัน เสี่ยงเป็น

เจียงเยื่อเคื่อ เสี่ยงเพื่อใคร

เจียงลุ่ม เสี่ยงขาดทุน

เจียงอื่น เสี่ยงเสีย

เจียงฮิดท้ำ เสี่ยงทำไม

เจียง เณรที่สึกแล้ว

เจียงน้อย เจียงน้อย

ไฉ่ ป่วย (ใช้กับอาการป่วยที่รักษาไม่หาย)

ไฉ่เคแฉื่อ ป่วยนานแล้ว

ไฉ่พันปี ป่วยเป็นปี

ไฉ่วางแน่น ฟุ้งป่วย

ไฉ่หลายเบรียน ป่วยหลายเดือน

ไชย ล้าง, ชำระ

ไชยไล่คืออัน ล้างได้ทุกอย่าง

ไชยปรา ล้างปลา

ไชยพริก ล้างพริก

ไชยมือ ล้างมือ

ไชยหมร้อ ล้างเนื้อ

ไชยอะทำอ่างนิ ชำระล้างสิ่งปฏิกูล

จิง ทรง, ชง

จิงจับ ทรงสวย

จิงจันกะโป้ง ทรงกระโปรง

จิงโง้ง ทรงกางเกง

จิงโง้งกั้วคิน ทรงกางเกงขาสั้น

จิงโง้งกั้วไร้ ทรงกางเกงขายาว

จิงนัมจ้ำ ชงน้ำชา

จิงนัมแน็ก ชงน้ำเย็น

จิงนัมมากจุ่ม ชงน้ำมะตูม

จิงนัมเร้า ชงน้ำอุ่น

จิงนัมหล็อก ชงน้ำร้อน

จิงนัมจันพือดี ชงน้ำกระเจียบ

จิงโบจับ ทรงไม่สวย

จิงหรั้ม ทรงผม

จิงเผีย ทรงเสือ

จิงเผียแก่นคิน ทรงเสือแขนสั้น

จิงเผียแก่นไร้ ทรงเสือแขนยาว

จิงเอื่อน ทรงไม่สวย

ไฉ่ ลำไ้, การทำชำแหละเพื่อประกอบอาหาร ไฉ่

เฉพาะ กบ, เขียด, ปลา อย่างอื่นใช้คำว่า "คิ้ว"

ไฉ่กั้ม ไ้กบ

ไฉ่โก ไ้ไก่

ไฉ่แลร์ ไ้เขียด

ไฉ่ทัวแซ็ค ไ้ของสัตว์

ไฉ่บือ ไ้วัว

ไฉ่ปรำ ไ้ปลา

ไฉ่ปัด ไ้เป็ด

ไฉ่ว้าย ไ้ควาย

ไฉ่หมู ไ้หมู

ไฉ่ฮุ้น ไ้คน

เขา เหนื่อยหอบ

เขาจามจาม หอบแอก แอก

เขาจันพันลุ่ม หอบจนเป็นลม

เขากรั้นปราย หอบเกือบตาย

เขาเยื่อหู้ หอบเพราะวิ่ง

ญ

ญะ แหวก

ญะฉิว แหวกหญา
 ญะฉิวก้า แหวกหญาคา
 ญะฉิวแมก แหวกหญาแฝก
 ญะทูปเกา แหวกกอข้าว, คั้นข้าว
 ญะทูปบัว แหวกกอบัว
 ญะเวียง แหวกฟาง

ญัม เคี้ยว

ญัมเกา เคี้ยวข้าว
 ญัมเกานัม เคี้ยวขนม
 ญัมเนี้ยวกิน เคี้ยวอาหาร
 ญัมพริก เคี้ยวผัก
 ญัมรอกอุน เคี้ยวกระดูกอ่อน

ญัว หญา

ญิวก้า หญาคา
 ญิวกะเคียง หญาปอดกบ
 ญิวเปอเกา หญาใบข้าว
 ญิวแมก หญาแฝก
 ญิวलग หญาไม่ออก
 ญิวหุ่ม หญารก
 ญิวห่วย หญาหวาย
 ญิวแห้วหมู หญาแห้วหมู

ญึก เอ่ยถึง

ญึกท้างจับ พุดถึงในทางดี
 ญึกท้างราย พุดถึงในทางไม่ดี
 ญึกห่อน กล่าวขวัญ, เอ่ยถึง

ญับ ขยับ

ญับแค ขยับหน้อย
 ญับไป ถอยไป, ขยับไป
 ญับล้อง ถอยลง, ขยับลง
 ญับออก ถอยออก, ขยับออก
 ญับฮั้น ขยับขึ้น
 ญับฮั้น ขยับเข้ามา

ญับเฮา ขยับเข้า

ญัม เร็ว

ญัมญัม เร็วเร็ว
 ญัมแค เร็วหน้อย
 ญัมละร้าย เร็วจริงๆ
 ญัมไผ่ค เร็วเกิน
 ญัมชู้ค เร็วอยู่หรือ
 ญัมหล่าย เร็วไป

ญ้าดู พระ

ญ้าดูท่า พระอาชุนาก
 ญ้าดูบาว พระหนุ่ม
 ญ้าดูปึก หัวหน้าพระ, เจ้าอาวาส, พระอาวุโส

ญาม ข้าม

ญามพ็อกเครื่อง ข้ามห่อของ
 ญามพ้าย ข้ามสะพาน

ญาม ขาม รปภ.

ญามผ้อสาย ขามผู้ชาย
 ญามเหม่ปึก ขามผู้หญิง

ญาย เคี้ยวเอื้อง (วัว, ควาย)

ญายญัว เคี้ยวเอื้องหญ้า

ญ้าง สาง

ญ้างก้า สางหญ้าแฝก
 ญ้างกิน ทะเลาะกัน
 ญ้างญิวก้า สางหญ้าคา
 ญ้างเนี้ยวฉุง สางของขุ่นพันกัน
 ญ้างผรม สางผม
 ญ้างเหวียง สางฟาง

หญ้าง เดิน

หญ้างห้วงฮุ่นห้วงนี่ เดินหันซ้ายหันขวา
 หญ้างข้ามเจ้าทั้ง เดินไปเรื่อยก็คงถึง
 หญ้างญัม เดินเร็ว
 หญ้างครึม เดินช้า
 หญ้างเถรียว เดินรีบ

ห้างเทว เดินหนี
 ห้างไป เดินไป
 ห้างเล็ก เดินทางลัด
 ห้างหมา เดินมา, เดินกลับ
 ห้างออก เดินออก
 ห้างเข้า เดินเข้า
 ห้างน แหล่ง, ย่านใกล้ๆ แค่นี้ถึง
 ห้างนี้ ตรงนี้
 ห้างนั้น ตรงนั้น
 ห้างอื่น ตรงนั้น
 ห้างอื่น ตรงนั้น
 ห้างได้ใจ
 ห้างได้ ได้แล้วจะเอาอีก
 ห้างเหยื่อ ค่าแล้วไม่โกรธ ค่าอีก ค่าจนเคย
 ปาก
 ห้างเอา เอาไปแล้วจะเอาอีก
 ห้างฮึด ทำแล้วไม่เห็นใครว่า ทำอีก
 ฎีกกือ ยักคอ
 ฎีกคิว ยักคิว
 ฎีกวา ยักไหล่
 ฎิบ เข้ม
 ฎิบจะม้า เข้มผ้าขาวม้า
 ฎิบจะลอบ เข้มผ้าห่ม
 ฎิบจิ้น เข้มผ้าถุง
 ฎิบโง้ง เข้มกางเกง
 ฎิบปิ่น เข้มเสื้อ
 ฎิบปักนูน เข้มที่นอน
 ฎิบเสี่ย เข้มเสื้อ
 ฎิบมือ ไข่มุขเข้มนิ้วมือ
 ฎิบมุ้ง เข้มนุ้ง
 ฎิบเล่น เข้มหมอน
 ฎึง ยิง
 ฎึงกะฉุน ยิงหนังตึก
 ฎึงดุ้ง ยิงปืน
 ฎึงนิ้ว ยิงธนู

ฎึงนิ้วเก็ก ยิงหน้าไม้
 ฎึงย้าง ยิงหนังยาง
 ฎุ่ม ถี
 ฎุ่มฎุมเข้า ถีจนไม่เห็นช่องว่าง
 ฎุ่มเข้าหลาย ถีเข้าไป
 ฎุ่ม กระซิบ
 ฎุ่มกิน กระซิบกัน
 ฎุ่มแตรแตร กระซิบเบาๆ
 ฎุ่มเร้ง กระซิบเสียงดัง
 ฎุ่มอะท่าแน่น ชุบชิบอะไรกัน
 ฎู จี
 ฎูจอบปักหมั้น จีตรงจุด
 ฎูปักนิ จีตรงนี้
 ฎูปักแน่น จีตรงนั้น
 ฎูไป จีไป
 ฎูมือ จีมือ
 ฎูเหียง จีนิ้ว
 ฎูโหล่ทั้งเอือ จีบอกทางให้
 ฎุม หุบ
 ฎุมชู่ หุบแล้วแผ่
 ฎุมฮุ้น กรูเข้ามา
 ฎุมเอา หุบเข้า
 ฎุง ยุง
 ฎุงจือ ยุงใจ
 ฎุงเถร่า ยุงสมอง
 ฎุงหลาย ยุงมาก
 ฎึง ยุง
 ฎึงไคร่นปอง ยุงกันปล่อง
 ฎึงทัวปีก ยุงตัวใหญ่
 ฎึงทัวไหน ยุงตัวเล็ก
 ฎึงเรือด่วน ยุงในป่ารก
 ฎึงเรอป่าฎิว ยุงในพงหญ้า
 ฎึงเรอร้าน ยุงในบ้าน
 ฎึงล้าย ยุงลาย
 ฎุงเหวี่ยงก งานยุง

ฉม ข้อม

ฉมค้ำ ข้อมคราม, ข้อมหม้อข้อม

ฉมจีน ข้อมผ้าถุง

ฉมโง้ง ข้อมกางเกง

ฉมปาย ข้อมฝ้าย

ฉมพริ้ว ข้อมไหม

ฉมพริ้ว ข้อมผม

ฉมผ้า ข้อมผ้า

ฉมเส้น ข้อมเส้น

ฉมฟื่อ ข้อมเส้นกนกน้ำต้นมีเหลี่ยม

ฉมลับ ข้อมแห

ฉมไล่ ข้อมเส้นกนกน้ำมีลำคั่นกลม

ฉมไล่ไขก ข้อมเส้นกนกบ้าน

ฉมลี ข้อมลี

ฉม ขุ่ม, ข่วน -

ฉมหลาย ขุ่มมาก

ฉมเอาไป ขุ่มเอาไป

ฉมเกด ข่วนเจ็บ

หญ่ค ขอด

หญ่คหญ่ค สูงสุดขอด

หญ่คแถว ขอดอ่อนมะขาม

หญ่คพริก ขอดผัก

หญ่คพรวอน ขอดมะพร้าวอ่อน

หญ่คหญ่ค ขอดหมากเขียว

หญ่คหญ่ค ขอดคองอ่อน

หญ่คหญ่ค ขอดอ่อนมะม่วง

หญ่ค ชัด

หญ่คจอก ชัดไล่คุดัง

หญ่คจอรอบ ชัดไล่กระสอบ

หญ่คจอนาม ชัดไล่ขาม

หญ่คจอไค่ย่าง ชัดไล่ทุ่งพลาตติ

หญ่คจอเป่า ชัดไล่กระสอบ

หญ่คจอทอด ชัดไล่พกห่อ

หญ่คจอวกทา ชัดไล่ข้อ

หญ่คจอไห ชัดไล่ไห

หญ่คถ้อง ชัดลง

หญ่คเอา ชัดเข้า

หญ่ค กค

หญ่คกือ กคค

หญ่คกือ กคไว้

หญ่คเกนเกน กคแน่นแน่น

หญ่คชะมับ กคขมับ

หญ่คตะบึง กคหน้าอก

หญ่คเดร่า กคหัว

หญ่คเร้ง กคแรง

หญ่คถ้อง กคลง

หญ่ควา กคไหล่

หญ่คชุก กคหัว

หญ่คเอาเจียน เก้นเอาความ

หญ่คดูกระจก, ดูเงา, ส่องให้เห็นแสงสว่าง

หญ่คกะบ้อง ส่องด้วยขี้ไค้จุดไฟ

หญ่คกึ่ง ดูความเรียบร้อยตัวเอง

หญ่คกะเกียง ส่องด้วยกะเกียง

หญ่คสิบบาว เห็นลูกชายแล้วปลื้ม (กำลังเป็นหนุ่ม)

หญ่คสิกล่าว เห็นลูกสาวแล้วปลื้ม (กำลังเป็นสาว)

หญ่ควี ส่องไฟ

หญ่คแห้ว ส่องกระจก

หญ่คเงินเหรียญ, ธนบัตร

หญ่คเจ็ช, หญ่คเบือ ธนบัตร

หญ่คข้าว ธนบัตรขี้สับ

หญ่คชิบ เหรียญสิบ

หญ่คบาท เหรียญบาท

หญ่คพัน ธนบัตรหนึ่งพัน

หญ่ครอย ธนบัตรหนึ่งร้อย

หญ่คตะค่าง เหรียญสตางค์

หญ่คตะลึง เหรียญสลึง

หญ่คเลี่ยน เงินเหรียญ

หญ่คอำชิบ ธนบัตรห้าสิบบ

แฉ้นอำบาท เหริยญห้ำบาท
 แฉ้นอำรอย ธนบัตรห้ำร้อย
 ฉัวะ ปลอดใจ
 ฉัวะนาง โฉน้อง, ปลอดน้อง
 ฉัวะไฉฉัก ปลอดฉัก, โฉฉัก
 ฉัวะสิก ปลอดลูก, โฉลูก
 ฉัวะหล่าน ปลอดหลาน, โฉหลาน
 ฉวน คัวร์น
 ฉวนกับ คัวร์นักค
 ฉวม ขุ่ม
 ฉวมไป ขุ่มเอาไป
 ฉวมเอา ขุ่มเอา
 ฉวมเฮือ ขุ่มให้
 ฉือบ เหนียว
 ฉือบกินโบได้ เหนียวกินไม่ได้
 ฉือบจุ่มโบกาด เหนียวเคี้ยวไม่ออก
 ฉือบแท้ เหนียวจ้ง
 ฉือบมันกึ่งมันคี่ เหนียวมันกัทนทางคี่
 ฉือบโล้ยโบกาด เหนียวคิงไม้ขาด
 เหฉือ ฟัง, ใฉิน
 เหฉือเคี้ยเคี้ย ฟังเฉยเฉย
 เหฉือเค ฟังหน้อย
 เหฉือแถร์ ใฉินเลียงเบา
 เหฉือโบเหฉือ ฟังไม่ฟัง
 เหฉือชูลี ใฉินอยู่หอรอก
 เหฉือชูละ ใฉินรีเปล่า
 เหฉือชเร้ง ใฉินเลียงคัง
 เหฉือเลหว่า ใฉินเล้วนะ
 เหฉือห่า ใฉินไหม
 เหฉืออะท่า ฟังอะไร
 เหฉือเฮ้า ฟังเอา
 ฉื่อน เลื่อน
 ฉื่อนไป เลื่อนไป
 ฉื่อนล้อง เลื่อนลง
 ฉื่อ นาน

ฉื่อกิน นานกิน
 ฉื่อชุก นานชุก
 ฉื่อเคิบ นานพอด
 ฉื่อแท้ นานจ้ง
 ฉื่อบู้น นานนอน
 ฉื่อไป นานไป
 ฉื่อล้อง นานลง
 ฉื่อหมา นานมา
 ฉื่อหล่าย นานมาก
 ฉื่อฮิม นานฮิม
 ฉื่อฮิก นานท่า
 ฉื่อเฮ้า นานเข้า
 ฉื่อ เหือ, อาหารคักสัตว์
 ฉื่อกับ อาหารกบ
 ฉื่อเซค เหือเบ็ด
 ฉื่อคุ่มกับ เหือใส่กับคักกบ
 ฉื่อคุ่มเลี่ยน เหือใส่กับคักปลาไหล
 ฉื่อปรำ อาหารปลา
 ฉื่อเวียหนู อาหารคักปลาเปือหนู
 ฉื่อ จำ
 ฉื่อก็้อ จำไว้
 ฉื่อจิบคี่ จำไว้ให้คี่
 ฉื่อเจ้าได้ จำขอได้
 ฉื่อได้โบหล่อง จำได้ไม่ลืม
 ฉื่อได้ห่า จำได้ไหม
 ฉื่อชห่า จำได้ไหม
 ฉื่อเลว จำแล้ว
 ฉื่อน โชน
 ฉื่อนกือล้อง คคจากที่สูง
 ฉื่อนเกา นาโชน, โชนคันข้าว
 ฉื่อนค็อกล้อง โชนแล้วหล่นลง
 ฉื่อนชุก โชนห่อ
 ฉื่อนเถรื่อง โชนของ
 ฉื่อนล้องหลัวง โชนลงล่าง
 ฉื่อนต้างต้าง โชนสูงสูง

โหงุ้ม ขบลง, แพบลง

โหงุ้มคัก ขบพอดีพอเหมาะะ

โหงุ้มจื้อ ใจเพลี่ย

โหงุ้มจื้อ ขบเร็ว

โหงุ้มแล้ว ขบลงแล้ว

โหงุ้มหลาย ขบมาก

ญก ขก

ญกแก้ว ขกขา

ญกแก่น ขกแขน

ญกกุ ขกฤดู้ง

ญกเดร่ากอ ขกหัวเขา

ญกเดรื่อง ขกของ

ญกนั้กๆ ขกหนั้กๆ

ญกมือ ขกหม้อ

ญกลื่อง ขกลง

ญกสึน ขกขึ้น

ญ็อก สอข, แหย์

ญ็อกพริก สอขคัก

ญ็อกมากไม สอขผลไม้

ญ็อกมากหุ้ง สอขมะละกอ

ญ็อกมากเหมียข สอขมะม่วง

ญ็อกมากไ้ยข สอขฝรั่ง

ญ็อกสื่อง แหย์รู

ญ็อกสื่องกั๊บ แหย์รูกบ

ญ็อกสื่องแด้ว แหย์รูเขียค

ญ็อกสื่องเป้า แหย์รูปู่

ญ็อกสื่องหนู แหย์รูหนู

ญอง ขยี้

ญองชะม้า ชักผ้าขาวม้า

ญองชะตอบ ชักผ้าห่ม

ญองชินเสียบ ชักเสื้อผ้า

ญองมือนอย ขยี้ใบวันหนาน้อย (พืชเฉพาะถิ่น)

ญองย่าน้าง ขยี้ใบย่านางทำน้ำแกง

ญอง ชมเชย

ญองกะคี่ ชมว่าคี่

ญองกะคี่ ชมว่าขัน

ญองกะชีกคัก ชมว่าทำเรียบร้อย

ญองกะชีกจื้อ ชมว่าทำเร็ว

ญองกะชีกคี่ ชมว่าทำคี่

ญ่อง หยิก, หัก (เส้นผมหยิก)

หญ่อ ข่น, ร่นเข้า

หญ่อเดรื่อง ข่นของ

หญ่อท้าง ข่นระยะทาง

หญ่อเฮ้า ถอยข่นเข้าไป

เจ้า เจา, เหาง, สะบักสบอม

เจ้าเฮือญอง เจาพระขยี้

เจ้าเฮือถึกม็อก สะบักสบอมพระถูกคี่

เจ้าเฮือรีค เจาเพราะแคค

เจ้าเฮือไ๋ม เหางเพราะไ๋

ค

คัก กลับ

คัง ริน (เทเบาๆ)

คังก็อ รินไว้

คังจอ รินใส่

คังจอกปาก รินใส่ปาก

คังล้อง รินลง

คับ คับ

คับก็อ คับไว้

คับจุ่ม คับเร็ว

คับแม่ คับดี

คับขุคี้ เดียวคับเอง

คับแลว คับแล้ว

คับแลวห่า คับหรือยัง

คับโหลค คับเลย

คับวี คับไฟ

คัม คม

คัมเกิน หอมเกิน

คัมเกินสาว คมเกินสาว

คัมคอกไม คมคอกไม้

คัมแตงงาย คมกับข้าว

คัมไผ่ คมกลืน

คัมไผ่คอกไม คมกลืนคอกไม้

คัมไผ่ปราง คมกลืนหอม

คัมแทนม คมดู

คัมไฮ คมช

คั่ว สะคือ

คำเต๋า จะรวบ

คำเทว จะหนี

คำนูน จะนอน

คำไป จะไป

คำไปเหม่อ จะไปไหน

คำชุนัม จะลอยน้ำ, จะว่ายน้ำ

คำชุนัม จะอยู่ด้วย

คำลวัน จะกลาน

คำหญ้าง จะเดิน

คำหมา จะมา

คำหู้ จะวิ่ง

คำฮอก จะออก

คำฮิด จะทำ

คำเฮา จะเข้า

คำกิน จะกิน

ค่าง เห็ด

ค่างไขก เห็ดที่เกิดในป่าเต็งรัง

ค่างล่อน เห็ดที่เกิดในคอนทราย

ค่างสาบมัว เห็ดโคน

ค่างสาบรัม เห็ดคืบเต่า

ค่างทาม เห็ดที่เกิดในป่าทาม

ค่างปรายเวีย เห็ดเปื้อ, เห็ดมิพิม

ค่างเฮ็ดเพาะ เห็ดเผาะ

ค้ำมซัมนิ ก็แค่นี้

ค้ำมฮ้อย แค่น้อยเดียว

ค้ำมฮิด แค่นิดเดียว

ค้าย ค้าย

ค้ายกาด ค้ายขาด

ค้ายคอกิน ค้ายคอกัน

ค้ายสีจัม ค้ายสีตัน

ค้ายรัม ค้ายสีดำ

ค้ายรัง เส้นค้ายสีแดง

ค้ายห่าว ค้ายสีขาว

ค้ายแหว ค้ายสีเขียว

ค้ายแหล ค้ายสีม่วง

ค้ายฮิด เส้นค้ายหค

ค่างคอง ในป่า ในดง

ค่างคู ในคู

ค่างเอียว ในขุ้งข้าว

ค่างราน ในบ้าน

ค่างเรือ ข้างใน
 ค่างสอง ในห้อง
 คาคเจียน พุดเหน็บแนม
 คึก จม
 คึกนัม จมน้ำ
 คิว นัว, แท่งไม้เล็กกลม
 คิวเคือ นัวใด
 คิวมีา แท่งเหล็กขนาดคินสอ
 คิวโม แท่งไม้ขนาดคินสอ
 คิวลือบ จิกไม้ทำลอบคักปลา

คิเนาะ หรอกนำ

คิค คิค

คิคกิงฮัม คิคคาง
 คิคคุง ปัดทิ้ง
 คิคปะแท็ค คิเส่นในไม้เพื่อทำการตัด เลื่อย
 คิคโป่มือ คิคหัวแม่มือ
 คิคแม็กมากแตรว คิคเม้คนะขาม

คี่ คี่

คี่ละร้าย คิจริงๆ
 คี่เนาะ คี่นะ
 คี่หล่าย คี่มาก
 คี่หล่าย, คี่ไผ่ คี่มาก, คี่เกิน

คึก คึก

คึกแถว คึกแล้ว

คู้ ขยัน

คู้แท้ ขยันจัง
 คู้เนาะ ขยันนะ
 คู้หล่าย ขยันมาก

คุด คุด

คุดนัม คุดน้ำ
 คุดนัมข้าง คุดน้ำบ่อลึก
 คุดออก คุดออก
 คุด คุด
 คุดฮิล คุดบุหรี่

เค เคซี่เค (อะ ไรก็ได้ที่มีลักษณะซี่เค่ ยกเว้นคนซี่
 นัว)

เค นั้น

เคก ทิม, ไม้ทิม

เคกเปรอหลัง ทิมกลับหลัง
 เคกโป๊ถั่วทิม ทิมมั่วไป
 เคกโป๊ทังนำ ทิมไปข้างหน้า
 เคกล้องกุ่ม ทิมลงหลุม
 เคกล้องค้อง ทิมลงคลอง
 เคกล้องปอง ทิมลง ร่องพื้น

เค็ม จิม

เค็มแก้ง จิมแก้ง

เคัว เป็นคำ กริยา เช่น กัวเคัว = ขาพิการ เก้งเคัว =
 เท้าพิการ หล้างเคัว = เดินไม่สวย

เค้แซ่น นัน ใจ

เคทังนำ ซี่ข้างหน้า

เคทังหลัง ซี่ข้างหลัง

เคด็องเคือ ซี่ลงล่าง

เคฮั้นคั้น ซี่ขึ้นบน

เคเฮากะถ้วน ซี่เข้าป่า

เคชอกกะลอก ซื่ออกนอก

แค ขอ

แคจ จี (ไฟจี)

แคจจ จีไต้

แค็ก เค็ก

แค็กคือ เค็กคือ

แค็กไน้ เค็กน้อย

แค้น เป็นคำกริยา เช่น น้างแค้นฮั้น = หน่อไม้งอก
 ขึ้นเห็นปลายนิคเดียว, คร้วนแค้น = ไล่เดือนโผล่
 นิคเดียว, ค้างแค้น = เห็นโผล่นิคเดียว

แค็ค ดัค

แค็คนิคไซ้ คัคนิสย

แค็คผรม คัคผบ

แคเค้ ขอหน้อยน้ำ

แคณะไต้ ลองหน้อยน้ำ

แคน้ำ ขอน้อยน้ำ

แคล้นท้าว ขอน้อยชิงจะเป็นไร

แคล้ว ลองชี

เคื่อ ใคร

เคื่อกิน ใครกิน

เคื่อน้อย ใครพูด

เคื่อไปเหนือ ใครไปไหน

เคื่อเอา ใครเอา

เคื่ออีกท้าว ใครทำอะไร

เคิง ค้างท่า

เคิง สอง ต้ม ค้างท่าได้ แล้ววิ่งไป

เคีย เคีย เฉย เฉย

โคด กระโคด

โคดจอ กระโคดเข้าใส่

โคดเทว กระโคดหนี

โคดไป กระโคดไป

โคดลึง กระโคดลง

โคดออก กระโคดออก

โคดฮั้น กระโคดมา

โคดเอา กระโคดเข้า

ค้อกึงหวี้น ทุกค้วนพิน

ค้อโค ทุกคั่น

ค้อแซ้น ทุกเส้น

ค้อหญู้ด ทุกยอด

ค้อเดร่า ทุกหัว

ค้อท้าว ทุกตัว

ค้อแน้ว ทุกอย่าง

ค้อมาก ทุกถูก, ทุกผล

ค้อแม็ก ทุกเม็ด

ค้อยาง ทุกอย่าง

ค้อร้าน ทุกบ้าน

ค้อลัม ทุกลำไม้ไผ่

ค้อเห้งซิง ทุกนิ้ว

ค้อแห่งง ทุกกลีบ (กระเทียม, ขิง, ว่าน)

ค้อฮั้น ทุกอัน

ค้อฮั้น ทุกคน

ค้อก คุ่มหู

ค้อกค่าง ค้อกเห็ด

ค้อกโม ค้อกไม้

ค้อง ป่า, คง, ค้องผักผลไม้

ค้องมากกอกเทบ ค้องมะกอกเทศ

ค้องมากแซ้ว ค้องมะกอกน้ำ

ค้องมากค้อง ค้องกระท้อน

ค้องมากแฉ่ว ค้องมะขาม

ค้องมากเหมียง ค้องมะม่วง

ค้องมากแม่ ค้องมะขามป้อม

ค้องเล้า ค้องเหล้า

ค้อคจอ ตะโกนข้ามไปคุย

ค้อย อยู่ปลายสุดเอื้อมไม่ถึง

ค้อย, ญี่นค้อย นอนหมดแรง

ค้อ น้ำ, นะ

ค้อ ได้

ค้อกะนิ ค้ออยู่หรือกรี

ค้อหา ค้อหรือไม

ค้อไฮโบ ค้อหรือไม

ค้อน้ำ หน้อยน้ำ

ค้อนิ ค้อหรือไม

ค้อเนาะ ค้อน้ำ

เค้าเดา, คาคเคา

เค้ากะทีก เค้าว่าถูก

เค้ากะโบทีก เค้าว่าไมถูก

เค้ากะโบแฮมมัน เค้าว่าไมใช่

เค้ากะแฮมมัน เค้าว่าใช่

ค

ตะโหรับ กระดอง

ตะโหรับเป่า กระดองปู

ตะโหรับรื้อ กระดองเต่า

ตะโหรับโถก เปลือกหอย

ครึกแคว้ง งามขา

ครับ คลับ

ครับเกา คลับใส่ข้าวห่อ

ครับแฉ้น คลับใส่เงินเหรียญ

ครับคร้ว คลับใส่เกลือ

ครับหนัค คลับใส่ขี้ผึ้งสีปาก

ครับปรำแตก คลับใส่ปลาร้า

ครับพุน, ไข่พุน คลับหมาก, เชียนหมาก

ครับฉากถ้ำค่าง คลับใส่พริกป่น

ครับมูน คลับใส่ปูนกินหมาก

ครับข่มกุง คลับใส่กุ่มส้ม

ครับข่มปรำ คลับใส่ปลาต้ม

ครับข่มห่าง คลับใส่ข้าวต้ม

ครับสี่ตึก คลับสี่ปศิก

ครับสี่พ้อง คลับแป้ง

ครับฮิค คลับชาเส้น, ยาสูบ

ครัม ปักคำ

ครัมซัป คำนาสวย

ครัมชา คำนาค้าง

ครัมฉุ้ม คำนารั่ว

ครัมครัม คำนาค้าง

ครัมถึ คำนาคี

ครัมน้ำแกน คำนาคินแข็ง

ครัมน้ำอูน คำนาคินเหลว

ครัมโล้ย ช่วยคานา

ครัมเอื่อน คานาไม่เป็นระเบียบ

คัมชะม้า ทอผ้าขาวม้า

คัมชะลอบ ทอผ้าห่ม

คัมจัน ทอผ้าถุง

คัมจันมี ทอผ้าถุงมัดหมี่

คัมปิ่น ทอเสื่อ

คัมปาย ทอผ้า

คัมห้อย ทอผ้าไหม

คักกัย คักใจ ค้างหน้าคักคาทำไปเรื่อยๆ

คัง คังที่รอนั่ง

คังปรก คังแตก

คังทละตึก คังทลาคติ

คังไม คังไม้

คังรัก คังหัก

คังเลอ คังพัง

คังต่ำ คังสูง

คังหนึ่ง คังนั่ง

คังไหน คังอันเล็ก

คัง กัน

คังร้น กันฝ่าบ้าน

คังฟัว กันฝ่า

คับ คับ (อวัยวะ)

คับไก คับไก่

คับเดรียง คับแข็ง

คับบือ คับวัว

คับปึก คับเป็ด

คับพันตอง คับเป็นรู

คับว็อก คับบวม

คับว้าย คับควาย

คับหมู คับหมู

คับอิน คับเสีย

คับฮูน คับคน

คับ คบ, คี

คับกัว คบขา

คับแก้ง คบแข็ง, คบเท้า

คับแก่น คบแขน

คับแขง คีถึง

คืบครอง คบคา
คืบครอง คิกลอง
คืบค่าง คบหน้าอก
คืบโครั่น คบก้น
คืบไค้ คบไค้
คืบเถร่า คบหัว
คืบแป้น คบพื้นกระดาน
คืบมือ พรบมือ
คืบวา คบบ่าไหล่
คืบหลัง คบหลัง

คาบ ปะขุน

คาบโค้ง, คาบเร่ง ใช้เฉพาะวัว, ควาย
หลังจากทำงานเสร็จหรือไถนาเสร็จ เอาซี่
โคลนป้ายบริเวณ คอ ไหล่ หลัง แล้วพูดว่า
“ขวัญเอ๋ยขวัญมา ขอให้ร่างกายพะละกำลัง
ของเจ้าจงกลับมาเหมือนเดิมอย่าได้ดุดอย
ไป”

คาบจะสอบ ปะผ้าห่ม
คาบขึ้น ปะผ้าถุง
คาบเคี้ยว ปะเลื้อย
คาบมือ, คาบจื่อ ให้ของปลอบใจหรือพูด
ปลอบใจ
คาบหน้าไปต้อ คาน้ำหรือปากหน้าไปหา

คร่าว พุด

คร่าวเหม่อเหม่อ พุดสำเนียงเหม่อ
คร่าวกะอะท่า พุดว่าอะไร
คร่าวก๊วก๊ว พุดบ้าบ้า
คร่าวเจี้ยนเนือ พุดคำไหน
คร่าวญื่อ พุดสำเนียงญื่อ
คร่าวญ๊ื่น พุดเร็ว
คร่าวครึม พุดช้า
คร่าวโครัยลิดลิด พุดไหลลื่น
คร่าวแตรก พุดแตก
คร่าวแตร พุดค่อย, พุดเสียงเบา
คร่าวทิก พุดถูก

คร่าวแท้น พุดเสียงดัง
คราวน้มเคือ พุดกับใคร
คร่าวโบทิก พุดไม่ถูก
คร่าวโบรเจี้ยน พุดไม่เข้าใจ
คร่าวโบหม้วน พุดไม่เพราะ
คร่าวโบเฮ้อจื่อ พุดไม่เข้าใจ
คร่าวพัน พุดมาก
คร่าวพิ๊พิ๊ พุดถูกโท
คร่าวเร่ง พุดเสียงดัง
คร่าวหม้วน พุดเพราะ
คร่าวหล่าย พุดมาก
คร่าวเหญื่อทิก พุดฟังยาก
คร่าวเหญื่อหงัย พุดฟังง่าย
คร่าวเฮ้อจื่อทิก พุดเข้าใจยาก
คร่าวเฮ้อจื่อหงัย พุดเข้าใจง่าย

ค้ำ จุด, ค้ำ

ค้ำกอน ค้ำกอน
ค้ำกระปอง จุดจีได้
ค้ำโล้มฟ้าญ จุดตะเกียงเจ้าพายุ
ค้ำจิก ค้ำจอบ
ค้ำคร่าว ค้ำมิด
ค้ำตะเกียง กุดตะเกียง
ค้ำถุ้ง ค้ำปิ่น
ค้ำทา ค้ำมิดอีได้
ค้ำเทียน จุดเทียน
ค้ำมากหรวว ค้ำดาบ
ค้ำฮาก ค้ำเลียม
ค้ำเลียม ค้ำเกี้ยว
ค้ำวี จุดไฟ
ค้ำวีต่าย เปิดไฟฉาย

คร่าย ผ่าน

คร่ายนำ ผ่านหน้า
คร่ายเปรอ ผ่านกลับมา
คร่ายไป ผ่านไป
คร่ายไปแลว ผ่านไปแล้ว

คร่ำหมา ผ่านมา
คร่ำหลัง ผ่านหลัง
คร่ำออก ผ่านออก
คร่ำสูน ผ่านกลับมา
คร่ำเข้า ผ่านเข้า

คี่ คิติง , คิตียน

ค้ำหวาน ค้ำขวาน
คึกะโบซบ คิวว่าไม่สวย
คึกะโบคี่ คิวว่าไม่คี่
คึกะโบหงอน คิวว่าไม่ร่อย
คึกะเอือน คิวว่าไม่สวย

ครึก ขี้เกียจ

ครึกกิน ขี้เกียจกิน, ไม่อยากกิน
ครึกเค้ ขี้เกียจจ้ง
ครึกถ่มปรัย ขี้เกียจจะคาย
ครึกทื่อ ขี้เกียจถื่อ
ครึกนอย ขี้เกียจพูด, ไม่อยากพูด
ครึกปรัย ขี้เกียจคว่เป็นขน
ครึกโปก ครึกว้าย ไม่อยากใส่ใจ
ครึกไป ไม่อยากไป
ครึกสอน, ครึกย่อง ไม่อยากสอน ไม่อยากนำพา
ครึกหมา ไม่อยากกลับ
ครึกแห่น ไม่อยากเห็น
ครึกโหด, ครึกท้อย ไม่อยากบอก ไม่อยากสอน
ครึกฮิด ขี้เกียจทำ
ครึกเอือปรัย ขี้เกียจให้ตาย ขี้เกียจคว่เป็นขน

ครึม ช้ำ

ครึมหลาย ช้ำมาก
ครึม ครึม ช้ำ ช้ำ
ครึมละร้าย ช้างจริงๆ
ครึมแถ่ ช้างจ้ง
ครึมเนาะ ช้านะ

คุ่ม เครื่องมือคักปลา

คุ่มถาด ทรงขาด
คุ่มกั๊บ เครื่องมือคักกบ

คุ่มกอง คาคุ่ม

คุ่มจอสูน ทรงขังคน, คุก

คุ่มน็อกเห่า ทรงนกเขา

คุ่มปึก ทรงใหญ่

คุ่มป่อง เงา

คุ่มปรำห่าว เครื่องมือคักปลาขาว

คุ่มเปรก ทรงแตก

คุ่มรึก ทรงหัก

คุ่มหม่าน ทรงที่คักได้คราวละหลายๆ

คุ่มหลาย ทรงหลายอัน

คุ่มเหลียน เครื่องมือคักปลาไหล

คุง กิ่ง

คุงกะคา กิ่งตะกร้า

คุงกะหยัง กิ่งตะกร้ากันเป็นมุม

คุงขี้เหญื่อ กิ่งขยะ

คุงจอ กิ่งใส่

คุงโง้ง กิ่งทางเกว

คุงแฉ้น เสียเงินโดยเปล่าประโยชน์

คุงไค้ กิ่งละนะ

คุงเฌื่อง กิ่งของ

คุงค้อหมี่ กิ่งพ่อแม่, ไม่ดูแล

คุงเคี้ย กิ่งเสือ

คุงฟ้า กิ่งภรรยา

คุงพื้นวง กิ่งพื้นน้อง ไม่เอาใคร

คุงมูไค้ กิ่งเพื่อน ไม่เอาเพื่อน

คุงถ้อง กิ่งลง

คุงแลว กิ่งแล้ว

คุงโหด กิ่งเลข, กิ่งชะ

คุงท่า กิ่งรี?

คุงอิน กิ่งชะ

คุงฮอก กิ่งสามี

คุงเฮ็ดวัน กิ่งเข้าคอง

คุงเฮ็ดปา กิ่งเข้าป่า

คุงเฮ็ดวี กิ่งเข้ากองไฟ

คูป กระต๊อบ, กระท่อม

ด้บเค่อ กระต๊อบของไกร
 ด้บไร่ กระต๊อบของเรา
 ด้บวัว กระต๊อบของท่าน
 ด้บเหร่า กระต๊อบของเขา
 ด้บไหนด กระต๊อบหลังเล็ก
 ด้บสิ่ง กระต๊อบของตัวเอง

คุม ตุ่ม, เม็ด, ผืน

คุมกุ่มกุ่ม เม็ดผืนคัน

คุมเม็กกับ คุมมดกัด

ชุก ห่อ

ชุกเกา ห่อข้าว

ชุกแบ่ง ห่อข้าวต้มมัด

ชุกน้อก ห่อหมก

ชุกรอก ห่อกระดูก

ชุกข้ม ห่อส้ม, ห่อแหนม

ชุกหมร้อ ห่อเนื้อ

ชู่บอง หน้าค่าง

ชู่บองซิบ หน้าค่างสวย

ชู่บองร่าน หน้าค่างบ้าน

เคมกือ เขียนไว้

เคมเกม ปัดแก้้ม

เคมคิ้ว เขียนคิ้ว

เคมจอ เขียนไล่ลงไป

เคมครื่อง ทาดา เขียนดา

เคมดร้า สีแค้นถาด

เคมไทย สีน้ำมันเขียนกันถั่ว

เคมนัมห่าง เขียนด้วยสีน้ำมัน

เคมบวง สีแค้นซ้อน

เคมปาก ทาปาก

เคมมือ สีแค้นหม้อ

เคมนิ้ว ทาเล็บ

เคมเหล็บ ทาเล็บ

เคมสี ระบายสี

เคมเอ้า เขียนเอา

แด้ก คัด

แด้กจอ คัดไล่

แด้กด้าก คัดเชือก

แด้กจัน คัดผ้าถุง

แด้กจันกะโป้ง คัดกระโปรง

แด้กโง้ง คัดกางเกง

แด้กตุง คัดทั้ง

แด้กเผือ คัดเสื้อ

แด้กไม คัดไม้

แด้กไต้ย ช่วยตัด

แด้กหล่าย คัดมาก

แด้กวุ่น คัดพื้น

แด้กชอก คัดออก

แด้กอีค คัดน้อย

แด้กเอ้า คัดเอา

แด้กเอือ คัดให้

แด้ง จัดงานแด้ง

แด้งกิน จัดงานแต่งงานทั้งสองฝ่าย

แด้งเกา จัดหาข้าว

แด้งแก้ง จัดหาของมาแด้ง

แด้งเจียน ให้พูดตามที่ตกลงกันได้

แด้งครื่อง จัดงานแด้ง

แด้งดร้า จัดสำหรับข้าว

แด้งดร้าเกา จัดสำหรับใส่ถาด

แด้งเดรื่อง จัดของ

แด้งทัว แด้งตัว

แด้งน้ำ แด้งหน้า

แด้งแปรง จัดการเรื่องสินไหม (กรณีเป็นความ

กันเรื่องผู้สาว)

แด้งหมรับ ทำหม

แด้งฟ้า แด้งเอาภรรยา

แด้งราบ จัดของใส่หีบ

แด้งสค แด้งรถ

แด้งเหล็บ ทำเล็บ

แด้งสีกเคอ จัดงานแด้งเอาลูกสะใภ้

แด้งสีกสาว จัดงานให้ลูกสาว

แดงสี่ ทาสี, แต่งสี่

แดงอั้งซังเถรื่อง แแดงค้วนาน

แค้น ขวาง

แค้นถือ ขวางไว้ข้างหน้า

แค้นคั้งนึ่ง สิ่งที่ขวางอยู่ข้างหน้าใหญ่มาก

แค้นครื่อง แค้นปรั บังหู บังตา

แค้นท้าง ขวางทาง

แค้นน้ำ ขวางทาง

แค้นนม ขวางทางน้ำ

แครง หลิก

แครงกั้น หลิกทางซึ่งกันและกัน

แครงไค่ หลิกชิ

แครงเจา หลิกคุณ

แครงญาฎี หลิกทางให้พระ

แครงแค หลิกหน้อย

แครงท้าง หลิกทาง

แครงเท้ว หลิกหนี

แครงแนน้ำ หลิกนะ

แครงบือ หลิกทางให้วัวไป

แครงไป่ หลิกไป

แครงแม่ หลิกชิ

แครงสค หลิกกรด

แครงวัว หลิกท้าน

แครงว้าย หลิกทางให้ควายไป

แครงเหว่า หลิกเขา

แครงฮอย หลิกฉัน

แครงฮูนบึก หลิกทางให้ผู้ใหญ่ไป

แครงเฮือ หลิกให้

แควว พันรอบ

แคววกือ พันคอ

แคววกัว พันขา

แคววกือ พันไว้

แคววกึง พันแข้ง

แคววตัก พันเชือก

แคววน้ำ พันหน้า

แคววไป่ พันไป

แคววมือ พันมือ

แคววลัน, แคววโค พันรอบคัน

แคววาวค พันรอบเอว

แคววหน้า พันมา

แคววหลัง พันหลัง

แคววอ้อม พันรอบวง

แคววเฮือ พันให้

แควรัก เกล็ด

แควรักจัว เกล็ดงู

แควรักจะโก้ย เกล็ดกิ้งก่า

แควรักจะเตร็น เกล็ดจิ้งเหลน

แควรักปรั เกล็ดปลา

แควรักปรัแข็ง เกล็ดปลาหมอบ

แควรักปรัห่าว เกล็ดปลาขาวนา

แควรักปลาดำแควร์ เกล็ดปลาช่อน

แควรัน กรน (คนนอนกรน)

แควรันชอคชอค หลับสนิด

แควรันแควร์แควร์ กรนเบาเบา

แควรันแท้น กรนเสียงดัง

แควรันเร้ง กรนดัง

แควรว เกลียว

แควรวซาก เกลียวเชือก

แควรวท้ำไม เกลียวเดาวัลย์

คร้ว เกลือ

คร้วรอม เกลือคัม, เกลือสินธ์เทาว์

คร้วหลาย เกลือมาก

คร้วจี่ท้ำ เกลือสินธ์เทาว์

คร้วเค็ม เกลือเค็ม

คร้วจอกั่ง เกลือใส่แกง

คร้วจิมมากแควรว เกลือจิมมะขาม

คร้วค่าน เกลือแข็งเป็นแผ่น

ครรวคร้ว คลุกเคล้าเกลือ

คร้วตะเล่ เกลือทะเล

คร้วมี เกลือมี

คว่ำแม็ก เกลือแม็ก

คว้ง ควง, คาคกะเน

คว้งกะ คาคว่า

คว้งกะโบทั้ง คาคว่าจะไม่ถึง

คว้งกะโบหือ คาคว่าจะไม่พอ

คว้งกือ ควงไว้

คว้งน้อม ควงดู, กะดู

คว้งเอ้า คาคเอา, กะเอา

คว้งเฮือ ควงเอาให้

คว้งไฮ้ ลองควงดูสิ

ควรวก เลือด, กลูกเกล้า

ควรวกจ้นหล็อก เลือดจันร่อน

ควรวกแลร์ เลือดเบา, เริ่มเลือด

ควรวกนั้ กลูกคิน, กลูกฝุ่น

ควรวกเร้ง เลือดจืด

ควรวกหลัดค อาบเลือด หมายถึงบาดเจ็บ

ควรวกหม่อง นอนปรัก หมายถึงควาย

ควรวกหมุ่น กลูกขี่โคลน

ควรวกยัง อาบน้ำเหลือง หมายถึงบาดเจ็บ

เคียก เสียขาย

เคียกแฉ้วน เสียขายเงิน

เคียกเค้ เสียขายจ้ง

เคียกเถรื่อง เสียขายของ

เคียกปะฮุ้น เสียขายตัวคน

เคียกยู เสียขายขยู่ณะ

เคียกฮื้อเฮียง เสียขายชื่อเสียง

เคียกหลาย เสียขายมาก

เคี่ยม เครียม

เคี่ยมกือ เครียมไว้

เคี่ยมจือ เครียมใจ

เคี่ยมตัว เครียมตัว

เคร้ย อายุ

เคร้ยจั่ว อายุเพชร

เคร้ยเจียนน้อย ละอายคำพูด

เคร้ยเจียนฮิด ละอายการกระทำ

เคร้ยญาญ์ อายุพระ

เคร้ยเคือ อายุใคร

เคร้ยไค้ อายุเพื่อน

เคร้ยเทวะคำ อายุเทวดา

เคร้ยไท้บ้าน อายุชาวบ้าน

เคร้ยปะฮุ้น อายุคน, อายุผู้คน

เคร้ยผ้อหมั อายุพ่อแม่

เคร้ยคั่นวง อายุพี่น้อง

เคร้ยม้าง อายุผีตาย

เคร้ยมู อายุเพื่อน

เคร้ยยูและ อายุด้วยหรือ

เคร้ยละกะ อายุลี

เคร้ยว่ว อายุท่าน

เคร้ยหม่า อายุสุนัข

เคร้ยหลาย อายุมาก

เคร้ยเหร่า อายุเขา

เคร้ยเหร่าหว่า อายุเขานะ

เคร้ยฮิดท้าว อายุทำไม

เครือ ความ, คล้า

เครือได้ ความได้, คล้าได้

เครือทีก คล้าถูก

เครือไป ความมือไป

เครือหม่า ความมือมา

เครือหว่า ความหา, คล้าหา

เครือเอ้า คล้าเอา

เคร็ง ไข่

เคร็งกั๊ ไข่กบ

เคร็งโก ไข่ไก่

เคร็งโกถ้อค เจียวไข่

เคร็งแก ไข่จระเข้

เคร็งจั่ว ไข่งู

เคร็งจะโก๊ ไข่กิ้งก่า

เคร็งจะร่า ไข่จิ้งจก

เคร็งชุก ไข่ตุ๊ก

เคร็งแถร์ ไข่เป็ด

เครื่องน็อก ไข่นก
 เครื่องปรี ไข่นกปลา
 เครื่องบีค ไข่นกเป็ด
 เครื่องรื้อ ไข่นกเต่า
 เครื่องรอม ไข่นกคัม
 เครื่องรืบ ไข่นกคิบ
 เครื่องฮาน ไข่นกห่าน
 เครื่องโกฮ่า ไข่นกขี้
 เครื่อง แกร็น, แกระ
 เครื่อง สักกรูหนึ่ง, สักพักหนึ่งของการนอน
 เครื่องนูนกัม กลับทั้งวัน
 เครื่องนูนหรือ กลับทั้งคืน
 เครื่องหนึ่ง กลับไปคืนหนึ่ง
 เต๋อ ไค
 เต๋อโก กั้นไก
 เต๋อโกวัง กั้นไก่งวง
 เต๋อปัก กั้นเป็ด
 เต๋อฮัน ไคเสีย
 เต๋อฮาน กั้นห่าน
 เต๋อฮัน ไคคน
 ไค รong
 ไคกือ รongไว้
 ไคจันหริ้ม รongจนเต็ม
 ไคจันหลัว รongจนเหลือ
 ไคจor รongใส่
 ไคนัม รongน้ำ
 ไคนัมหริ้น รongน้ำฝน
 ไคหริ้น รongน้ำฝน, เล่นฝน
 ไคเอ้า รongเอา
 ไค่น กระโคค
 ไค่นก้นน้ำ กระโคคลงก้นน้ำ
 ไค่นโคไม กระโคคลงจากคานไม้
 ไค่นจor กระโคคเข้าใส่
 ไค่นเท้ว ผ่านหนี
 ไค่นน้ำ กระโคคลงข้างหน้า

ไค่นนัม กระโคคน้ำ
 ไค่นร่าน กระโคคลงจากบ้าน
 ไค่นสค กระโคคลงจากกรด
 ไค่นลือ กระโคคลง
 ไค่นหมา หมินมา
 ไค่นหลัง กระโคคลงข้างหลัง
 ไค่นฮอก กระโคคออก
 ไค่นเฮ้า กระโคคเข้า
 ไค่นย ไค่น (น้ำไหล)
 ไค่นจorอง ไค่นไค่นอย่าง
 ไค่นจorจor ไค่นไค่นมาแรง
 ไค่นจor ไค่นเร็ว
 ไค่นจor ไค่นช้า
 ไค่นจor ไค่นค้อย, ไค่นเบา
 ไค่นจor ไค่นไป
 ไค่นจor ไค่นลือ ไค่นไปสิริ รือ
 ไค่นจor ไค่นแรง
 ไค่นจor ไค่นลง
 ไค่นจor ไค่นมา
 ไค่นจor ไค่นออก
 ไค่นจor ไค่นมาแรง
 ไค่นจor ไค่นขึ้น
 ไค่นจor ไค่นเข้า
 สอด กัด (งูกัด, ผึ้ง, ค่อย, แตนค่อย)
 สอดเกิด กัดเจ็บ, ค่อยเจ็บ
 สอดแก้ง กัดเท่า, ค่อยเท่า
 สอดจor ปลาจะกินเบ็ดกินเหยื่อ
 สอดจor จิกกินนาน จิกกินไม่หยุด
 สอดจor กัดตา, ค่อยตา
 สอดจor กัดหัว, ค่อยหัว
 สอดจor กัดปาก, ค่อยปาก
 สอดจor กัดตาย, ค่อยตาย
 สอดจor กัดมือ, ค่อยมือ
 สอดจor กัดหู, ค่อยหู
 สอดจor กัดแล้ว, ค่อยแล้ว

ตอคล้าย กัดมาก, ต่อยมาก

เครื่อง คา

เครื่องโก คาโก้

เครื่องขับ คาสวย

เครื่องซัก คาขวาง

เครื่องขาง คาข้าง

เครื่องตีบ คาคี

เครื่องน็อก คานก

เครื่องบือ คาวั

เครื่องปัก คาเหล

เครื่องเบื่อน คาเหล

เครื่องปัก คาเป็ค

เครื่องเปรง คาแตก

เครื่องมา คาม้า

เครื่องแม้ว คาแมว

เครื่องล้อ คาบอด

เครื่องถิว คาเหล

เครื่องเลือก คาเหลือก

เครื่องว้าย คาควาย

เครื่องหมา คาสุนัข

เครื่องหมู คาหมู

เครื่องรืม คาคำ

เครื่องหว่าน คาหวาน

เครื่องห่าว คาขาว

เครื่องเอื่อน คาไม่สวย

เครื่องฮีบ คาคี

คร้อ, เกร้าคร้อ หัว

คร้อเปรง, ลูกคร้อเปรง หัวแตก

ค็อก คก

ค็อกกัณน้ำ คกกันน้ำ

ค็อกเกียน คกเกียน

ค็อกขะมะ วิดกกังวล

ค็อกเค้า คกสะพาน

ค็อกโตไม คกดันไม้

ค็อกจันไร คกบันไค

ค็อกจือ คกใจ

ค็อกนัม คกน้ำ

ค็อกเหียบไม คกพุ่มไม้ใหญ่

ค็อกเยียว คกยุ่งข้าว

ค็อกร้านส่าง ปลัดคกจากบ้านสูง

ค็อกถด คกรถบาคเจ็บ, ไม่ทันรถออก

ค็อกลือ คกลง

ค็อกลักฮัง คกรั่ว, กำแพง

ค็อกรอย คกเขา

ค็อกกรัว คกเรือเปือกน้ำ, ไม่ทันเรือออก

ค็อกหลังก้า คกจากหลังคา

ค็อกเหว คกเหว

ค็อกรัวป็น ไม่ทันเครื่องบินออก

คอง กรอง

คองซี่เหญื่อ กรองซี่ผงฝุ่นละออง

คองแตก กรองปลาร้า

คองนัม กรองน้ำ

คองนัมขุ่น กรองน้ำขุ่น

คองนัมหล็อก กรองน้ำร้อน

คองเพีย กรองชื้ออนวัว (ซี่เพี้ยวัวมีรสขม)

คอน จัน, จันอาหาร, จันเนื้อ

คอนบีก จันใหญ่

คอนไร จันยาว

คอนหน้า จันหนา

คอนว่าง จันบาง

คอนไหน จันเล็ก

ค่อนแล้ง เวลาเย็น

ค่อน คอน, ช่วงเวลา

ค่อนคังกึน คอนกลางคืน

ค่อนคำฮัม เวลาใกล้จะเสร็จงาน

ค่อนตุง ขณะที่ทิ้ง

ค่อนถร้า คอนสาย

ค่อนเถียง เวลาเถียง

ค่อนปี เดียวนี้

ค่อนเนื้อ คอนไหน

ค้อนมือ ค้อนวัว, ทำหมันวัว
 ค้อนไป ขณะที่ไป
 ค้อนพื้น เวลา 11 นาฬิกา, เวลาพระฉันเพล
 ค้อนมือ, ค้อนเร อวนคักปลา 1 มัด
 ค้อนว้าย ค้อนควาย, ทำหมันควาย
 ค้อนส้อด ค้อนสุคท้าย
 ค้อนหมา ขณะที่กำลังมา
 ค้อนหมา ค้อนสุนัข, ทำหมันสุนัข
 ค้อนหล่อม เวลาเช้า
 ค้อนฮิคเหวียกแน่น ขณะที่กำลังทำงานอยู่
 ค้อนฮิคอะท๊า ขณะที่ทำอะไร
 ค้อนฮูน ทำหมันคน

ค้อม คอม

ค้อมดอกเหมียง คอมดอกมะม่วง
 ค้อมดอกไม คอมดอกไม้
 ค้อมครื่อง คอบดา
 ค้อมตะทัว คอมเนื้อตัว
 ค้อมถร่าเกา คอมถาดสำหรับ
 ค้อมเดร่า คอมหัว
 ค้อมเดรื่องปราง คอมของหอม
 ค้อมแนวเหง่า คอมของเหม็น
 ค้อมบาด คอมแผล
 ค้อมร้ว คอมหู
 ค้อมแล้งง้าย คอมกับข้าว
 ค้อมหลาย คอมมาก

คอย สอยจากคั้นสูง

คอยพริก สอยผักจากคั้นสูง
 คอยมากแดรว สอยมะขาม
 คอยมากพรว สอยมะพร้าว
 คอยมากเหมียง สอยมะม่วง
 คอยมากไ้ย สอยลูกฝรั่ง

ไค ห้องให้

ไคกุดไคจ้ง ร้องให้ชักคิ่นชักงอ
 ไคแดร์ ร้องให้เสียงค้อย เสียงเบา

ไคโบยอก ร้องไห้ไม่ออก
 ไคเปรียคปรัย ร้องไห้คิ่นลัมคิ่นตาย
 ไคเร้ง ร้องไห้เสียงคัง
 ไคละกะ ก็ร้องไห้ลิ
 ไคเอ้า ร้องไห้จะเอาของ
 ไคฮิคท๊า ร้องไห้ทำไม

ไคร ไกล

ไครจะมด ไกลมาก
 ไครไคร ไกล... ไกล
 ไครแล้ ไกลจ้ง
 ไครป้านเนื้อ ไกลแค่ไหน
 ไครไปเค็ก ไกลไปเรื่อยๆ
 ไครไผค ไกลเกินไป
 ไครหลาย ไกลมาก

เต้า เต่า

เต้าจะปรัอง เต่าเกลบ
 เต้าทาน เต่าถ่าน
 เต้าเม้ง ก่อไฟเพื่อเม้ง, เต้าเม้ง
 เต้าย้งปรั เต่าย่างปลา
 เต้าวี ก่อไฟ
 เต้าวีจ้อมมือเก้ง สุมไฟเข้ากันหม้อแกง
 เต้าวีจ้อแล้งง้าย ก่อไฟทำกับข้าว
 เต้าวีรอม ก่อไฟเพื่อทำคัม
 เต้าวีน เต่าฟืน
 เต้าฮับโก เต่าอบไก่

ท

ทับ ทูป

ทับท้อ ทับคอ

ทับทิม ทูปให้แตกแล้วค่อยกิน

ทับทิม เวลาคนล้มทับกัน, ทับกัน

ทับทิม ทับไว้

ทับทิม ทับขา

ทับทิม ทูปขวด

ทับทิม ชนไก่

ทับทิม ทูปแก้ว

ทับทิม, ทับทิม ทับร่างกาย

ทับทิม ทับหัว

ทับทิม ทับถนน

ทับทิม ทูปหน้าไม้เพื่อแกง

ทับทิม ทับแตก, ทูปแตก

ทับทิม ทับจนแบน

ทับทิม ทับมือ

ทับทิม ทับจนเหล็กละเอียด

ทับทิม ทับลง

ทับทิม ทับหัว

ทาม ปาทาม

ทามคำ ปาทามที่มีเห็ด

ทามปากะตะ ปาทามที่มีหน่อไม้ชื่อพันธุ์กะชะ

ทามวัน ปาทามที่มีพืชมามาก

ทามจอ ความหา

ทามทั้ง พุดถึง

ทามไป ความไป

ทามหว่า ความหา, สืบเสาะหา

ทามเอา คว่าเอา

ทิก ถูก

ทิกกิน รักกันเข้าใจกัน, ถูกกิน

ทิกจื่อ ถูกใจ

ทิกคอง ถูกต้อง

ทิกคธอง ถูกตา

ทิกปาก ถูกปาก

ทิกมือ ถูกมือ

ทิกสอก ถูกหลอก

ทิกแล้ว ถูกแล้ว

ทิกหลาม ถูกลาม

ทุง ท้อง

ทุงปึก ท้องใหญ่

ทุงม้าน คนท้อง

ทุงวอก ท้องบวม

ทุม ท่วม

ทุมเตว้า ท่วมหัว

ทุมบั้น ทุมบั้น ท่วมฟ้า ท่วมดิน (คำเปรียบเปรย)

ทุมร้าน ท่วมบ้าน

ทุมหลังเท้า ท่วมหลังคา

ทุด ถอด, ถอน

ทุดแฉ่ง ถอนฟัน

ทุดชอก ถอดออก

ทุดอื่น ถอนขึ้น

เทว หนี

เทวใครใคร หนีให้ไกล

เทวปรี ทิ้งหนีไป

เทวแล้ว หนีไปแล้ว

เทวโธ้ยเนื้อ หนีไปคอนไหน

เทวโธ้ยเนื้ หนีไปสักพักแล้ว

แท้ง เลียบ, แทง

แท้ง เอ็นดู

แท้งเจ้า เอ็นดูหนู ใจเวลาผู้ใหญ่คุยกับเด็ก

แท้งทง เลียบท้อง

แท้งเลื่อง รักเอ็นดู

แท้งหลาย เอ็นดูมาก

แท้งชอก เลียบทะลุออก

แท้งเข้า เลียบเข้า

แท่น ท้น

แท่น เสียงดัง
 แท่นไค่กิ้น ยังไม่กิน
 แท่นไค่น้อยอะท้าว ยังไม่พูดอะไร
 แท่นไค่เปรอ ยังไม่กลับ
 แท่นไค่หมา ยังไม่มา, ยังไม่กลับ
 แท่นไค่เหญ่ ยังไม่ทันจะฟัง
 แท่นไค่ฮัก ยังไม่ทำ
 แท่นไค่ฮักกิน มาทันเวลากินพอดี
 แท่นไค่ฮักเหญ่ มาทันได้ฟังเรื่องราว
 แท่นไค่ฮักแห่วน ได้มาเห็นทันเหตุการณ์
 แท่นไค่ฮักฮักฮัก มาทันจึงได้ช่วยทำ
 แท่นแฉ่ว เสียงเบา
 แท่นทั้ง ยังไม่ถึง
 แท่นไค่บ้าน ท้นชาวบ้านเขา
 แท่นแรง เสียงดังมาก
 แท่นเหว่า ท้นเขา
 แท่นแห่วน ความคิดเห็น
 แท่นฮักเดียว คังนิกเดียว
 แท้ว แนว (เป็นแนวที่ของแต่ละแปลง)
 แท้วน้ำ แปลงนา
 แท้วเนื้อ แปลงไหนด
 แท้วห้องฮอย แปลงของฉันท

เทือย ช้า, ฮิดฮาค

เทือย เทือย ช้า ช้า, ฮิด ฮิด

โท ทำให้เสียหน้า, หักหน้า

โทเหว่าๆ เครย ทำให้เขาเสียหน้าเขาอายุ

โทฮุ่นฮุ่นไปเด็ก ทำให้เขาอายุ, หักหน้าเขาไป
 เรือย

โทก บุกฝ่า

โทกเท้ว บุกฝ่าหนี

โทกล้อง บุกฝ่าลงไป

โทกฮอก บุกฝ่าออกไป

ทอง ทักท้วง

ทองเหว่า ทักท้วงเขา

ทองฮักท้าว ทักทำไม

ท้อย บอก

ท้อยแค บอกหน้อย

ท้อยเท้ว บอกให้หนี

ท้อยเหว่า บอกเขา

ท้อยเฮือ บอกให้

ไท แลกเปลี่ยน

ไทเกา แลกข้าว

ไทญ้อ ไทญ้อ

ไทแตก แลกปลาร้า

ไทไค่ค้อยาง แลกได้ทุกอย่าง

ไทคร้ว แลกเกลือ

ไทเอรื่อง แลกสิ่งของ

ไท้แรก ไท้แตก

ไท้บ้าน ชาวบ้าน

ไท้บ้านเนื้อ คนบ้าไหนด

ไท้มากถาด แลกพริก

ไท้ไร พวกเรา

ไท้ลาว ไทลาว (แขกมาบ้าน)

ไท้เหว่า พวกเขา

ถ

ตระร้าย จริง

ตระร้ายไค้ จริงนะ

ตระร้ายเน๊าะ จริงนะ

ตระร้ายละกะะ จริงๆ ลี

ตระร้ายห้า จริงรี

ถั่วแค้น ทั่วบริเวณ

ถั่วถ้อง ทั่วทุ่ง

ถั่วถีบ ทั่วบริเวณ, ทุกหนแห่ง

ถ่าง ถาง

ถ่างป่า ถางป่า

ถ่างถาง ถางจนเตียน

ถ่างส่วน ถางสวน

ถ้าค รตเค็ด

ถ้าคโกหนู พรักจีหนู

ถ้าคพ้อจัมหนึ่ง เค็ดกำดั่งคี่

ถ้าคโพค เค็ดเกิน

ถ้าคหล่าย เค็ดมาก

ถ้าคหล่ายโบลี เค็ดมาก ไม่คี่

ถ้าคแหละจ้งห้งอน ก็เค็ดลิจจิงอรรอย

ถ้าม ถาม

ถ้ามถาว ถามข้าว

ถ้ามถู ถามครู

ถ้ามไค้ ถามคูสิ

ถ้ามจี ถามที่สาว

ถ้ามเจ้า ถามคุณ

ถ้ามไซ ถามหนี่, ทวงหนี่

ถ้ามเคือ ถามใคร

ถ้ามคำ ถามตา

ถ้ามทั้ง ถามถึง

ถ้ามนวง ถามน้อง

ถ้ามผ้อ ถามพ่อ

ถ้ามพ้า ถามภรรยา

ถ้ามถึก ถามลูก

ถ้ามน้อม ถามคูสิ

ถ้ามห้ำ ถามย่า

ถ้ามหว่า ถามหา, ถามถึง

ถ้ามหล่าน ถามหลาน

ถ้ามเหม้ ถามแม่

ถ้ามเหว่า ถามเขา

ถ้ามฮ้าย ถามยาย

ถ้ามโฮ้ง ถามปู่

ถ้ามฮอก ถามสามี

ถ้ามฮอย ถามจัน

ถ้ามโฮ้ ถามคูสิ

ถร่าย ไร่้งาน, ไหว้วาน

ถร่ายจี ไร่้งานที่สาว, วานที่สาว

ถร่ายเจ้า ไร่้งานคุณ, ไหว้วานคุณ

ถร่ายแคแหม้ ขอไหว้วานหน้อย

ถร่ายเถรับ ไร่้งานเขาคนนั้น

ถร่ายนวง ไร่้งานน้อง, วานน้อง

ถร่ายพัน ไร่้งานคนอื่นมากไป

ถร่ายหมู ถร่ายโค้ย ไร่้งานเพื่อนฝูง

ถร่ายถึก ไร่้งานลูก, วานลูก

ถร่ายหล่าน ไร่้งานหลาน, วานหลาน

ถร่ายเหว่า ไร่้งานเขา, ไหว้วานเขา

ถร่ายโหลค ไหว้วานได้เลย

ถร่ายแอ้ง ไร่้งานพี่ชาย, วานพี่ชาย

ถร่ายฮอย ไร่้งานจัน, ไหว้วานจัน

ถร่ายฮิกท้า ไร่้งานเขาทำไม

ถุ่มถุ่ม ฐานะคี่

ถรู้ค ขยับ

ถรู้คเท้ว ขยับหนี่

ถรู้คนำ ขยับไปข้างหน้า

ถรู้คไป ขยับไป

ถรู้คไปเควือ เควือ ขยับเข้าใกล้ๆ

ถรู้คถ้อง ขยับลง

กล้วยหลัง ขยับถอยหลัง
 กล้วยออก ขยับออก
 กล้วยคืบหนึ่ง ขยับอีกหน่อย
 กล้วยคืบ ขยับเข้ามา
 กล้วยเข้า ขยับเข้า
 กล้วยกิน เหมือนกัน
 กล้วยเคี้ยวแหล่ร่น เหมือนคนเคี้ยวเหิน
 กล้วยเคี้ยว เหมือนใคร
 กล้วยฉ่ำ เหมือนจริง ๆ
 กล้วยเฒ่า เหมือนเหวลา
 กล้วยนี้ อย่างนี้
 กล้วยเนื้อ อย่างไหน
 กล้วยแน่น อย่างนั้น
 กล้วยโบราณ ไม่รู้จักกัน
 กล้วยปรี เหมือนปลา
 กล้วยผ้อ เหมือนพ่อ
 กล้วยพริก เหมือนผัก
 กล้วยม้าง เหมือนผี
 กล้วยหมา เหมือนสุนัข
 กล้วยกล้วย เหมือนนก
 กล้วยห่า เหมือนรี
 กล้วยเหม็น เหมือนแม่
 กล้วยอะทำ เหมือนอะไร
 กล้วยรับ เขา, เขาคอนันต์
 กล้วยรับน้อยๆ เขาบอกว่า
 กล้วยรับไปไป เขาไม่ไป
 กล้วยรับโบเหวีย เขาไม่ได้ยิน
 กล้วยรับไปแล้ว เขาไปแล้ว
 กล้วยรับไปไหน เขาไปไหน
 กล้วยรับหล่อง เขาลืม, เขาหลง
 กล้วยรับอีกทำ เขาทำอะไร
 กล้วย โคน
 กล้วยคิ้ว โคนคิ้ว
 กล้วยเต่า โคนหัว
 กล้วยรับขวบ โคนผมขาว, โคนหัวขาว

กล้วยออก โคนออก
 กล้วย ค่อย, เบา
 กล้วยกิน ค่อยกินไป, กินช้า
 กล้วยคืบ ขุดเบา
 กล้วยเข้า ขี่เบาๆ
 กล้วยกิน เล่นเบา
 กล้วยแช่ ค่อยๆ กระ โคล
 กล้วยคืบ ค่อยๆ สอยผักผลไม้
 กล้วยคืบ โยนเบาๆ
 กล้วยคืบ ขุดเบาๆ
 กล้วยคืบ ขอดที่ละนิด
 กล้วยคืบ ขุดเบาๆ
 กล้วยคืบ ค่อยไป
 กล้วยคืบ ค่อยหาไปเรื่อย
 กล้วยคืบ สบายดี
 กล้วยคืบ ถอนเบา
 กล้วยคืบ ค่อยๆ ไล่ไป
 กล้วยคืบ คลานช้าๆ, คลานเบาๆ
 กล้วยคืบ ค่อยลง
 กล้วยคืบ ค่อยเดิน
 กล้วยคืบ ค่อยมา
 กล้วยคืบ วิ่งช้า
 กล้วยคืบ ฟันเบาๆ
 กล้วยคืบ ค่อยฟังไป
 กล้วยคืบ ค่อยทำ, ทำเบา
 กล้วยคืบ ค่อยขึ้น
 กล้วยคืบ ค่อยมา
 กล้วย แฉว
 กล้วยจ้อ แฉวคด
 กล้วยโบห้อย แฉวไม่ตรง
 กล้วยเรียงหนึ่ง แฉวเรียงหนึ่ง
 กล้วยห้อย แฉวตรง
 กล้วยแข็ง
 กล้วยแข็งจิ้ง แฉงที่อ
 กล้วยแฉง แฉงที่อ

เกรียงแกแคะ แข็งทื่อ
 เกรียงหล่าย แข็งมาก
 เกรียว ريب, เร่ง
 เกรียว เกรียว ريب ريب
 เกรียวกิน ريبกิน
 เกรียวเจียน ريبเจียน
 เกรียวทุด ريبทุด
 เกรียวคร่าว ريبทุด
 เกรียวน้อย ريبทุด
 เกรียวนูน ريبนอน
 เกรียวไป ريبไป
 เกรียวห้อย ريبคันทา
 เกรียว ريبเข้า ไปอยู่
 เกรียวไซก ريبถอน
 เกรียวล้อง ريبลง
 เกรียวหุ้ง ريبเดิน
 เกรียวหนึ่ง ريبนั่ง
 เกรียวหมา ريبกลับ
 เกรียวหว่า ريبหา
 เกรียวหู้ ريبวิ่ง
 เกรียวฮ่าน ريبอ่าน
 เกรียวฮิค ريبทำ
 เกรียวฮีน ريبขึ้น
 เกรื่อง ยินดี
 เกรื่องเค่ ยินดีด้วยจังเลย
 เกรื่องเคื่อ ยินดีกับใคร
 เกรื่องวู้ ยินดีกับท่านด้วย
 เกรื่องหล่าย ยินดีกับเขามากๆ
 เกรื่องเหว่า ยินดีกับเขาด้วย
 เกรื่องฮิคท้า ยินดีเรื่องอะไร
 เถื่อ ครั้ง
 เถื่อถอน ครั้งก่อน
 เถื่อนี้ ครั้งนี้
 เถื่อนื่อ ครั้งไหน
 เถื่อนั้น ครั้งนั้น

เถื่อหลัง ครั้งหลัง
 เถื่อถุ่น ครั้งนูน
 เถื่อค ลื่น
 เถื่อคก้นน้ำ ลื่นตกคันทา
 เถื่อคไถบือ ลื่นขี้วัว
 เถื่อคไถวาช ลื่นขี้ควาย
 เถื่อคคั่นกู ลื่นกุน้ำ
 เถื่อคค็อก ลื่นพลัดตก
 เถื่อคเธร่าปึก ลื่นล้มหัวคะมำ
 เถื่อคปิ่น ลื่นเสือกก
 เถื่อคปิ่น ลื่นพื้นไม้กระดาน
 เถื่อคถัม ลื่นถัม
 เถื่อคหงั้นไร ลื่นบันได
 เถื่อคหนึ่งถ้ง ลื่นกันจัมเบ้า
 เถื่อคหมุ่น ลื่นขี้โคลน
 ถรื่อ ขอ
 ถรื่อแคะ ขอหน่อ
 ถรื่อกิน ขอกิน
 ถรื่อเกา ขอข้าว
 ถรื่อเกานัม ขอขนม
 ถรื่อสือ ขอซื้อ
 ถรื่อเซิน ขอเล่นด้วย
 ถรื่อไซ้ง ขอทางเกว
 ถรื่อแฉิ่น ขอเงิน
 ถรื่อท้าง ขอทางหน่อ
 ถรื่อนัม ขอน้ำ
 ถรื่อนัมแคะ ขอด้วยนะ
 ถรื่อน้ำ ขอที่ทำนา
 ถรือบือ ขอวัว
 ถรือเบง ขอแบ่ง
 ถรือปรำ ขอปลา
 ถรือไป ขอไป
 ถรือเผีย ขอเสื่อ
 ถรือพริก ขอผัก
 ถรือนูน ขอสมบัติ

ถร่อญู ขอญู, ขอพักอาศัย
 ถร่อสิก ขอลูก
 ถร่อวัย ขอควาย
 ถร่อหม่าก่อน ขอควักลับก่อน
 ถร่อหรี ขอที่ท่าไร่
 ถร่อหล่าน ขอหลาน
 ถร่อหล่าย ขอมาก
 ถร่ออะท้ำ ขออะไร
 ถร่ออันนี ขออันนี้
 ถร่ออันแนม ขออันนั้น
 ถร่ออีค ขอน้อย
 ถร่อเอ้า ขอเอา
 ถร่อเอือสิกกิน ขอให้ลูกกิน
 ถร่อเอือฮอย ขอให้ฉัน

ถ้อง ทุ่ง

ถ้องน้ำ ทุ่งนา
 ถ้องโรง ทุ่งกว้าง
 ถ้องหรี บริเวณที่ทำไร่
 ถ้องกะดำ ทุ่งคาตา

เถร่า หัว

เถร่ากอ หัวเข่า
 เถร่ากะที้ หัวกระทิ
 เถร่าเกาปูน จับขนมจีน
 เถร่าไก หัดไก่
 เถร่าจ็อน หัวงอน
 เถร่าจะเถรื่อ หัวตะไคร้
 เถร่าจื่อ หัวใจ
 เถร่าคี่ หัวดี
 เถร่าเคี้ยว หัวเคียว
 เถร่ามือ หัววัว
 เถร่าไบคี่ หัวไม่ดี
 เถร่าปรำ หัวปลา
 เถร่าปรี หัวปลี
 เถร่าปี้ค หัวเป็ด
 เถร่าแป้ หัวแบน

เถร่าเปรก หัวแตก
 เถร่าโปก หัวโกรน
 เถร่าพริกเทียม หัวกระเทียม
 เถร่าล่าน หัวล้าน
 เถร่าลุ่ม หัวลม, ต้นลม
 เถร่าวัย หัวควาย
 เถร่าหน้า หัวสุนัข
 เถร่าหญ่ หัวหมู
 เถร่ารับ หัวดำ
 เถร่าหล่อน หัวเกรียน
 เถร่าห่าว หัวขาว
 เถร่าหึ่ง เหง้าขิง
 เถร่าโหล่น หัวโล้น
 เถร่าฮา หัวข่า
 เถร่าฮุ้น หัวคน
 เถร่าฮูก หัวหงอก
 เถร่ารว หัวเรือ

น

นั้ก นั้ก

นั้กจื่อ นั้กใจ

นั้กเวียก งานนั้ก

นั้กหล่าย นั้กมาก

นั้กบ้าน นั้กเพ็ชง นั้กบ้านนั้กเมือง(คนรก
โลก)

นั้บโหก ผาปีคปากหอย

นั้บเนือ กระหม่อม

นั้บเนืออูน กระหม่อมบาง

นั้บ น้ำ

นั้บขุ่น น้ำขุ่น

นั้บจ็อก น้ำจอน

นั้บแตก น้ำปลาร้า

นั้บค็อก น้ำคก

นั้บคูน เหนือ

นั้บคูนนั้บรวค เหนือไหล

นั้บโครัย น้ำไหล

นั้บทูน น้ำท่วม

นั้บน้ำย น้ำลาย

นั้บน้ำยเหย น้ำลายฮิด

นั้บแน็ก น้ำเย็น

นั้บปร้า น้ำปลา

นั้บรอน น้ำต้ม

นั้บรา น้ำไหลบ่า

นั้บร้ง น้ำแดง

นั้บเรย น้ำหก

นั้บส้าง บ่อน้ำ

นั้บหน่อง, นั้บหลัวค น้ำหนอง, น้ำเลือด

นั้บหน่อง, นั้บหน่องนั้บ น้ำในหนองปึง

นั้บหนูก น้ำมูก

นั้บหรือง น้ำใส

นั้บหรืม น้ำเต็ม

นั้บหล็อก น้ำร้อน

นั้บหล่าย น้ำมาก

นั้บหวีน น้ำฝน

นั้บเหว น้ำเขียว

นั้บ ตาม

นั้บกิน ด้วยกัน

นั้บจี่ ตามพี่สาว

นั้บเคือ กับใคร, ตามใคร

นั้บเค ด้วยชักหนอย, ตามด้วย

นั้บนว อยู่กับน้อง

นั้บนว ตามน้อง

นั้บไป ตามไป

นั้บว ตามท่าน

นั้บหมา ตามมา

นั้บเหว ตามเขา

นั้บแอ้ง ตามพี่ชาย

นั้บฮอย ตามจัน

นั้บฮึง ตามเรา

หนั้ง นั้ง

หนั้งกินเกา นั้งกินข้าว

หนั้งกินเล้าไท นั้งกินเล้าสาโท

หนั้งคึดอะมาก นั้งซัดสมาร

หนั้งซุมกิน นั้งคูกัน

หนั้งเจิน นั้งเล่น

หนั้งดั่ง เก้าอี้เตี้ย, ดั่งนั้ง

หนั้งดั่ง ก้นจ้ำบ่า

หนั้งทำ นั้งรอ

หนั้งแน้ม นั้งดู

หนั้งแน้มหนั้ง นั้งดูหนั้ง

หนั้งป่อง นั้งในร่ม

หนั้งปรากฏอก นั้งตากหมอก, น้ำค้าง

หนั้งปรากฏริด นั้งตากแดด

หนั้งปรากฏูม นั้งตากลม

หนั้งปรากฏหวีน นั้งตากฝน

หนึ่งแป้น นั้งไม้กระดาน
 หนึ่งของยี่อ นั้งของๆ
 หนึ่งชักเครื่อง นั้งชักผ้า
 หนึ่งชู นั้งอยู่
 หนึ่งชู้ชู้กั้ม นั้งอยู่ไฟแม่กลอดลูกใหม่
 หนึ่งชู้เส่ง นั้งชิงไฟกันหนาว
 หนึ่งถ้อง นั้งลง
 หนึ่งตะมะแฮะ นั้งพับเพียบ
 หนึ่งตะมาทิ นั้งสมาธิ
 หนึ่งแอนริค นั้งคิงแคคให้อบอุ่น
 หนึ่งฮิค แล้งง้าย นั้งทำกับข้าว
 หนึ่งฮิคเหวียก นั้งทำงาน

น้ำ นา ที่ทำกิน

น้ำเงิน นาคหาน้ำ
 น้ำไขก นาที่สูง ที่ดอนลูกวัง
 น้ำท้อม นาคินคำ ที่ลุ่มใกล้ลำห้วย
 น้ำนัมทุม นาน้ำท่วม
 น้ำเล้ง นาที่ราบเสมอ
 น้ำแลง นาล้าง

นาย เหนื่อย

นายคำปราช เหนื่อยจะตาย
 นายตะราช เหนื่อยจริงๆ
 นายหลาย เหนื่อยมาก

หน้า หนา (ความหนา, บาง)

หน้าพ้อคี่ขับ หนาพ้อคี่พอเหมาะ
 หน้าแลวโบวังคี่ หนาแล้วไม่บางหรอก
 หน้าหลั่นอีกหนึ่ง หนากว่านิดหน่อย

หนู หนู

หนูกิ่นเกาทอก หนูกินข้าวเปลือก
 หนูค่าง เห็นคุดคอกใหญ่
 หนูทุ่งห่าว หนูท้องขาว
 หนูน้ำ หนูนา
 หนูแพ่ง หนูที่มีขนรอบคอกยาวขึ้น
 หนูทุก หนูตะพา
 หนูรีน หนูหรั่ง

หนูหลาย หนูมาก

นูนนอน

นูนเงิน นอนเล่น
 นูนเจือ นอนนาน
 นูนคัก นอนหลับ
 นูนเดร่อ นอนละเมอ
 นูนท่า นอนรอ
 นูนเทิง นอนเอกเขนก
 นูนแลว นอนแล้ว
 นูนส้าก นอนตื่น, ตื่นนอน
 นูนหว่าง นอนขวาง
 นูนอู นอนเปล

เหนีย, หนึ่ง, แหน้ง เกียง

เหนียโบได้ เกียงไม่ได้

แน็ก เย็น

แน็กจิวจิว เย็นสุดๆ
 แน็กเจือ เย็นนาน
 แน็กหลาย เย็นมาก

แน้ง ฟัน

แน้งซ้อน ฟันโยก
 แน้งโค ฟันกราม
 แน้งเจ้อ,
 แน้งเจ็ง ฟันเหิน
 แน้งจับ ฟันสวย
 แน้งซา ฟันห่าง
 แน้งถุ้น ฟันเสีย (เด็กกินขนมหวาน)
 แน้งนัมจู้ ฟันน้ำนม
 แน้งปรีง ฟันงอก
 แน้งป้อม ฟันปลอม
 แน้งมะแฉ่ เขี้ยว
 แน้งแม็ง ฟันเป็นรู
 แน้งแม็ง ฟันผุ
 แน้งรัก ฟันหัก
 แน้งลื้อน ฟันหลุด
 แน้งวอง ฟันหลอ

แฉ่งหรั้ม ฟันคำ
 แฉ่งห่าว ฟันขาว
 แฉ่ม ดู
 แฉ่มเคี้ยๆ ดูเฉย
 แฉ่มนั้ม ดูน้ำ
 แฉ่มบั้น มองคิน
 แฉ่มปิ่น ดูฟ้า
 แฉ่มไป ดูไป
 แฉ่มแลดู ดูแล้ว
 แฉ่มหม่อลั้ม ดูหม่อล้า
 แฉ่มหมา ดูมา
 แฉ่มแห่วนอะท้ำ มองเห็นอะไร
 แฉ่มโหล่ ดูอีก
 แฉ่มอะท้ำ ดูอะไร
 แฉ่มฮิดท้ำ ดูทำไม
 แฉ่มฮุ้น มองมา, มองคน
 แฉ้ว แนวทาง, สายพันธุ์
 แฉ้วกิ้น ของกิน
 แฉ้วเกา พันธุ์ข้าว
 แฉ้วน้อย การพูด
 แฉ้วไบเฉื่อย พูดไม่ฟัง
 แฉ้วไบคี่ สายพันธุ์ไม่ดี
 แฉ้วไป การไป
 แฉ้วค้อ เลือดพ่อ
 แฉ้วพริก พันธุ์ผัก
 แฉ้วมันผัก การทำเรื่องยาก
 แฉ้วเหม่ เลือดแม่
 แฉ้วฮิด การกระทำ
 นั้ว พอดีอ่อย
 นั้วเนาะ อ่อยนะ
 นั้วแลอ อ่อยแล้ว
 นั้วท่า อ่อยริยัง
 นวง นื่อง
 นวงกึ่งๆ นื่องในได้
 นวงบาว นื่องชาย

นวงลื่อง หน่วงลง, โน้มลง (กึ่งไม้)
 นวงสาว นื่องสาว
 นวงหน้อย นื่องน้อย
 นวงเหراء นื่องเขา
 นวงฮ้าง นื่องเรา นื่องฉั่น
 นวงกือ หน่วงไว้, ค้างไว้ (กึ่งไม้)
 นวงฮุ้น โน้มมา, ค้างมา (กึ่งไม้)
 เน็ง เอน
 เน็งกือ เอนไว้
 เน็งทับ เอนทับ
 เน็งลื่อง เอนลง
 น้อย พูด
 น้อยกอนหน้า พูดแล้วนะ
 น้อยกอนโหล่ พูดก่อนเลย
 น้อยเก้ง พูดเก่ง
 น้อยฮุ้น พูดเร็ว
 น้อยครึ้ม พูดช้า
 น้อยเนาะ พูดนะ
 น้อยไบคี่ พูดไม่ได้
 น้อยไบพัน พูดไม่เป็น, พูดไม่เก่ง
 น้อยไค้ พูดเกินไป
 น้อยพัน ปากจัด
 น้อยเร้ง, น้อยเห็น พูดดัง
 น้อยลอก พูดโกหก
 น้อยลิหล่า พูดชะทีสิ
 น้อยหล่าย พูดมาก
 น้อยท่า พูดโหม
 น้อยเหมะ พูดฉิ
 น้อยโหล่ พูดอีก
 น้อยฮิดท้ำ พูดทำไม
 น้อยไฮ้, น้อยไค้ พูดฉิ
 น็อก นก
 น็อกเก๋า นกเค้าแมว
 น็อกแก้งเก๋ นกพิราบ
 น็อกปิ่น นกบิน

นีอกบีด นกเบ็ด
 นีอกหน้อย นกน้อย
 นีอกเห่า นกเขา
 นีอกเอน นกนางแอ่น
 นอง หน่อ, คั่นอ่อน
 นองเกา หน่อข้าว
 นองฉั่ว หน่อหญ้า
 นองน้าง หน่อไม้
 นองอ้อย หน่ออ้อย
 นื่อง เสียดัง
 นื่องบ้าน หนวกหูชาวบ้าน
 นื่องเที่ยง หนวกหูชาวเมือง
 นื่องร้ว หนวกหู
 นองหลั่ง หน่อกล้วย
 นื่องตุ้นเท่า คนแก่ทำนร้าคาญหู
 นอย อีหนู, ไอ้หนู
 นอยนี้ อีหนูคนนี้
 นอยเนื้อ อีหนูคนไหน
 นอยแนน อีหนูคนนั้น
 หนอง หนอง
 หนองจัมแหร็ด หนองน้ำธรรมชาติ
 หนองฉะเจียน หนองนกเขียน
 หนองนัม หนองน้ำ, บึงเล็กๆ
 หนองบีก หนองใหญ่
 หนองหน้อย หนองเล็ก
 หนองห่าน หนองหาน
 หนองฮูเฮา หนองงูเห่า
 หนองม มอง, ดู
 หนองไป๋ มองไป
 หนองหมา มองมา
 หนองแหร่น มองเห็น
 หนองฮ้าม มองข้าม
 ไนจี คนที่สาว
 ไนเค็ก เด็ก
 ไนเค็กบาว หนูบ

ไนเค็กสาว สาว
 ไนแตรก คนแตรก
 ไนทูก คนจน
 ไนนวง คนน่อง
 ไนนิ ผู้นี้
 ไนเนื้อ คนไหน
 ไนเนื้อ ผู้ใด
 ไนแนน ผู้นั้น
 ไนค้อ คนจน
 ไนโบรลื้อบ ไม่รู้จักความ
 ไนไป๋ คนที่เดินผ่านไป
 ไนฮูไนไป๋ คนอยู่ คนไป
 ไนล้าว คนอื่น
 ไนหมา คนที่เดินผ่านมา
 ไนแอ้ง คนพี่ชาย
 ไนฮิดไนโบ บางคนทำ บางคนไม่ทำ
 ไนน, หน้อย เด็ก
 เหน้า เน้า
 เหน้าดรี้งหนึ่ง เน้าดรี้งหนึ่ง
 เหน้าบวม บวมเป่ง
 เหน้าเม็ค เน้าหมด
 เหน้าเหง่า เน้าเหม็น

ป

บ๊ะ บนบาน

บ๊ะเที๊ยะคำ บนบานเทวดา

บ๊ะมีง บนบานผี

บ๊ะท่านเจ้า บนบานศาลเจ้า

บ๊ะหมั้ท้อละนึ้ บนมแม่ธรณี

บักไม ฟันคันไม้

บั้งเกตุล้าม ข้าวหลาม

บั้งเจียก กระบอกไม้ไผ่ทำไว้ตักน้ำ

บั้งขี้ บ้องกัญชา

บั้งทึง, ขอกบั้ง กระบอกน้ำทำจากบ้องไผ่

บั้งแล้น เครื่องมือจับปลาไหล

บั้งวี บ้องไฟ, บั้งไฟ

บั้ง บัง, กำบัง, บังเงา

บั้งกือ บังไว้

บั้งโคไม บังคันไม้

บั้งแค บังหน้อย

บั้งครื่อง บั้งปรำ บังตา, ทำเนียบตบตา

บั้งคุ้มบ้อง บังเงา

บั้งเรี๊ยะ บังของ

บั้งโอบแฮร์น บังไม้เห็น

บั้งรีด บังแดด

บั้งตุ้ม บังลม

บั้งว่า บังฝา

บั้งโล้ง บังเสา

บั้งหลัง บังข้างหลัง

บั้งหรีน บังฝน

บัคเรือแท้ อันที่จริงแล้ว

บ้าน คิน

บ้านเกน คินแข็ง

บ้านไหญ่อน คินขี้ดักแด้ (คินร่วน)

บ้านไหญ่อง คินขี้หนอน (คินร่วน)

บ้านไค้คินจะปู้ก คินจอมปลวก

บ้านญือย คินถล่ม

บ้านตาก คินเหนียว

บ้านทาม คินดำในที่ลุ่ม

บ้านทุ คินร่วน

บ้านโฮย คินทราย

บ้านเลอ คินพัง

บ้านแล้ว คินเหลว

บ้านหมื่น คินโคลน

บ้านหรีน คินปนหิน

บาย ข้าวเหนียวปั้นมีกับข้าวอยู่ข้างใน

บายคร้ว ข้าวเหนียวปั้นโรยเกลือ

บายเคร็งโก ข้าวเหนียวปั้นห่อไข่ไก่

บายเคร็งปรา ข้าวเหนียวปั้นห่อไข่ปลา

บายเคร็งปี้ด ข้าวเหนียวปั้นห่อไข่เป็ด

บายฉากแฉ่วหวาน ข้าวเหนียวปั้นกับมะขาม

หวาน

บายมือกปรำ ข้าวเหนียวปั้นห่อหมกปลา

บาย เวลาบ่าย

บายเกด บ่ายแก่แก่

บายกือย บ่ายคล้อย

บายอูนอูน บ่ายอ่อนอ่อน

บ่าย จับ, แตะต้อง

บ่ายกัว จับขา

บ่ายเก้ง จับเท้า, จับแข้ง

บ่ายเก้น จับแขน

บ่ายโง้ง จับกางเกง

บ่ายเดร่า จับหัว

บ่ายเคี้ย จับเสื้อ

บ่ายมือ จับมือ

บ่ายเอ้า จับเอา

บ่ายฮุ้นกิน จับถือมากิน

บร่ำ เว้นห่าง, เว้นช่อง

บี้ หักแบ่ง

บี้กือ แบ่งไว้

บีดรี้ง แบ่งครึ่ง
 บีเบง แบ่งปัน
 บีโบลี แบ่งไม่ได้
 บีปันกิน แบ่งปันกัน
 บีฮ้อ แบ่งไว้
 บีเลว แบ่งแล้ว
 บีเลวห่า แบ่งริยัง
 บีฮอก แบ่งออก
 บีเฮ้า แบ่งเอา
 บีเฮือ แบ่งให้

บึง ฟิง

บึงกิน ฟิงกัน
 บึงโคโม ฟิงคันไม้
 บึงลักฮึง ฟิงเสารัว
 บึงว่า ฟิงฝาผนัง
 บึงโล้ง ฟิงเสา
 บึงเฮิน ฟิงหมอน

บิค บิด

บิคกัว บิดขา
 บิคเก้ง บิดแข้ง
 บิคตะทัว บิดคัว, บิดขี้เกียจ
 บิดทัวโม บิดเงาวัลย์
 บิดผ่าปราก บิดผ้าตาก
 บิดสัก บิดเชือก

บรี คี (อวยวะ)

บรีกั้ม คีขม
 บรีบือ คีวัว
 บรีเปรก คีแตก
 บรีโปล คีทะลุ คีพัง
 บรีว้าย คีควาย
 บรีหนู คีหนู

ปิ่น เสือ

ปิ่นไล่โซก เสือที่ทอจากคันกกบ้าน
 ปิ่นจ่าน เสือที่สานจากเตยหนาม โดยริดหนาม
 ออก

ปิ่นทื่อ เสือ ที่ทอจากคันกกมีเหลี่ยม
 ปิ่นหย่าง เสือน้ำมัน
 ปิ่นไหล เสือ ที่ทอจากคันกกกลม

ปิบ ปีบ, จับเส้น, นวด

ปิบกือ ปิบคอ
 ปิบกัว ปิบขา, จับเส้น
 ปิบเก้ง ปิบเท้า, นวดเท้า
 ปิบเกาปูน ทำขนมจีน
 ปิบโกปรำ ทำปลาปิบชีปลาออก
 ปิบจะมับ ปิบจมับ
 ปิบเดรำปรำ ปิบหัวปลา
 ปิบมือ ปิบมือ, นวดมือ
 ปิบววด ปิบเอว, จับเส้น
 ปิบหลัง ปิบหลัง, นวดหลัง
 ปิบเฮ้า ปิบเข้า

ปี้เก้ง น่อง

ปิ่น เจ็บใจ

ปิ่นเค้ เจ็บใจจัง
 ปิ่นคัป ปิ่นเตอ โกรธไม่ได้ตั้งใจ
 ปิ่นเขียก เจ็บใจ
 ปิ่นเร้ง เจ็บใจมาก
 ปิ่นหล่าย เจ็บใจมาก
 ปิ่นหว่า เจ็บใจสิ

ปิก โด, ใหญ่

ปิกทำอรัมปรัย แก่โกลัดตาย (คำเหน็บแนม)
 ปิกทื่อเร้ง โดเค็มแก่
 ปิกหมา เติบโตขึ้น, เติบโตมา
 ปิกฮื่น เติบโตขึ้น, โตขึ้น, ใหญ่ขึ้น

ปิ่น ฟ้า

ปิ่นเจบ ฟ้าเลบ
 ปิ่นซับ ฟ้าสว
 ปิ่นบัด ฟ้าสัว ฟ้ากรับ
 ปิ่นศร่า ฟ้าร้อง
 ปิ่นพา ฟ้าผ่า
 ปิ่นริด ฟ้าแคค

ปิ่นลึง ฟ้าง (ฟ้าผ่า)

ปิ่นลับ ฟ้ามืด

ปิ่นหรง ฟ้างว่าง

ปิ่นหวัน ผนดก

ปิ่นแห่วน ฟ้างเห็น

ปุ่น บุญ

ปุ่นกะดิน บุญกฐิน

ปุ่นเกาซาก บุญเดือนเก้า

ปุ่นเกาปะคับคั้น บุญข้าวประดับดิน

ปุ่นจ้อง บุญส่ง

ปุ่นดริงกะ ถึงว่าลีนะ

ปุ่นดริงกะเค็ชแกนกัน ถึงว่า เขาเคยรู้จักกันจึงสนิทกัน

ปุ่นดริงกะพัน ค้อสีกกัน ถึงว่า เพราะเขาเป็นพ่อลูกกัน

ปุ่นดริงกะเหว่าผืนวงกัน นำปราชญ์รู้กัน ถึงว่า เขาเป็นพี่น้องกัน หน้าตาจึงคล้ายกัน

ปุ่นเดว่า บุญหัว

ปุ่นหัง บุญมาถึง

ปุ่นบั้งวี บุญบังไฟ

ปุ่นปึก บุญใหญ่, บุญประจำปี

ปุ่นโบหัง บุญไม่ถึง

ปุ่นรำน บุญบ้าน

ปุ่นส่งพะ บุญสงน้ำพระ, บุญสงกรานต์

ปุ่นไต้ย บุญช่วย

ปุ่นหลาย บุญมาก

ปุ่นออกพันสำ บุญออกพรรษา

ปุ่นอิค บุญน้อย

ปุ่นเอากัม บุญเข้าปรีวาสกรรม

ปุ่นเอ้าพันสำ บุญเข้าพรรษา

บุม บ่ม (เช่น บ่มผลไม้ให้สุก)

บุมมากหลั่ง บ่มกล้วย

บุมมากเหมียง บ่มมะม่วง

เบง แบ่ง

เบงลิหล่า แบ่งชะทีลี

เบงเอ้า แบ่งเอา

เบ็ง แบ่ง

เบ็งโกุ แบ่งอุจาระ

เบ็งตีก แบ่งลูก ออกลูก

เบ็งดุ่ม แบ่งลม

เบ็งหยาง แบ่งยาง (ยางคก)

เบ็งแอ่ เด็กแบ่งอี

แบร็ด คัด, ทำให้เป็นไปตามแบบ

แบร็ดคร้าว คัดมีด

แบร็ดค้ำจิก คัดค้ำจอบ

แบร็ดค้ำหว่าน คัดค้ำขวาน

แบร็ดทา คัดมีดอีโต้

แบร็ดนิไศ คัดนิสัย

แบร็ดมี้า คัดเหล็ก

แบร็ดไม คัดไม้

แบร็ดไมห่อ คัดไม้ขอสอย

แบร็ดไมเอือห้อย คัดไม้ให้ตรง

แบร็ดตันค้ำ คัดตันคาน

แบร็ดเอือม้วน คัดเป็นวง

บ่าวเค็ชว, บู้เค็ชว ชั่วอีคใจหนึ่ง

เปียง เปียง

เปียงบ้าย นั่งซ้อนท้ายเขาไปทางเดียวกัน

เปียงผำ ผำพาดไหลเฉียง

เบรียน เดือน

เบรียนกู เดือนเก้า

เบรียนเจ็ด เดือนเจ็ด

เบรียนสิบ เดือนสิบ

เบรียนสิบสอง เดือนสิบสอง

เบรียนสิบเอ็ด เดือนสิบสอง

เบรียนสี่ เดือนสี่

เบรียนแปด เดือนแปด

เบรียนเพ็ง เดือนข้างขึ้นนับแต่ 1-15 ค่ำ

เบรียนร็อก เดือนหก

เบรียนแรม เดือนแรม

เบรียนลับ เดือนมืด

เบรีชนสอง เคือนสอง
เบรีชนสาม เคือนสาม
เบรีชนหนึ่ง เคือนหนึ่ง
เบรีชนหรง เคือนหงาย
เบรีชนอ้า เคือนห้ำ
เบรีชนอื่น เคือนข้างขึ้น

เบ๊ย แม่

เบ๊ยเจ้า แม่เธอ
เบ๊ยเจือ แม่ใหญ่
เบ๊ยไร แม่เรา
เบ๊ยว แม่ท่าน
เบ๊ยอ้าย แม่ยาย
เบ๊ยเอ้ย แม่จ๋า (เรียกแม่)
เบ๊ยซอช แม่ถัน

เบือ ไบ

เบือเกา ไบข้าว
เบือจะเดรือ ไบตะไคร้
เบือจั้นจ่า ไบจามจุรี
เบือฉิว ไบหญ้า
เบือบัว ไบบัว
เบือพริกแกก ไบผักกาด
เบือพริกหัน ไบผักหอม
เบือพรว ไบมะพร้าว
เบือพริว ไบลูก
เบือไพร ไบไผ่
เบือมากเก้ ไบมะเขือ
เบือมากแฉ่ว ไบมะขาม
เบือมากปราง ไบขนุน
เบือมากโมก ไบผักเขียว
เบือไม ไบไม้
เบือหรง ไบคอง
เบือหรงไข่ ไบคองแห้ง
เบือหุ้ง ไบลั่ว
เบืออ้อย ไบอ้อย
เบือไธ ไบฝรั่ง

ไบ้ ที่

ไบ้กิ่น ที่กิ่น
ไบ้กนิ ที่นิ
ไบ้กนูน ที่นอน
ไบ้กเนือ ที่ไหน
ไบ้กเน้น ที่นั่น
ไบ้กช ที่อยู่
ไบ้กหนึ่ง ที่นั่ง

ไบ ไม่

ไบกิ่น ไม่กิ่น
ไบเคี้ย ไม่เคย
ไบคี้ ไม่หรง
ไบได้ ไม่ได้
ไบถ่าน ไม่ถาม
ไบทอง ไม่ทักท้วง
ไบทิก ไม่ถู
ไบเทิว ไม่หนี
ไบแท้น ไม่ทัน
ไบนิก ไม่หนัก
ไบนูน ไม่นอน
ไบแน็ก ไม่เย็น
ไบไป ไม่ไป
ไบพัน ไม่เป็น
ไบยา ไม่เลิก
ไบรือ ไม่รู้
ไบรูน ไม่ร้อนอบอ้าว
ไบลือ ไม่ลง
ไบแลว ไม่เสร็จ
ไบเส้ง ไม่หนาว
ไบหง่อน ไม่ร่อย
ไบหง่าน เรียกไม้จานคอบ
ไบหญ้าง ไม่เดิน
ไบหมา ไม่กลับ
ไบหล็อก ไม่ร้อน
ไบหล่าว ไม่กลัว

โบหู้ ไม่วิ่ง
 โบเหวี่ยง ไม่ได้ยิน
 โบเหรั้งดำ ไม่ทักทาย
 โบแห่วน ไม่เห็น
 โบเอ้า ไม่เอา
 โบฮิค ไม่ทำ
 โบฮีน ไม่ขึ้น
 โบฮึน ไม่มา

บึง การถอนคันอ่อนย้ายไปปลูกที่ใหม่

บึงกะลัม ปลูกกะหล่ำปลี
 บึงโค ปลูกคันใหญ่ชนิดหน้อย
 บึงนอง ปลูกคันเล็ก
 บึงพริก ปลูกผัก
 บึงพริกบัว ปลูกคันหอม
 บึงมากถ้ำด ปลูกคันพริก

บึง ปล้อง, พอง

บึงเกด พองเจ็บ
 บึงคุม ผิวหนังพุพอง
 บึงน้าง ปล้องหน่อไม้
 บึงบัก พองใหญ่
 บึงไผ่ พองเม็ดใหญ่

บือน การค้าหุคของปลา

บือมะไค้ แลบลูสิ

บือลีน แลบลีน

บือลีนจอ แลบลีนไส

บือชอก แลบลอก

บอ ลำห้วยยาวไกล

บอครัว ชื่อลำห้วย บอเกลือ(สมัยก่อนมีเกลือ
 สิ้นร่เทาว์)

บอจันฮ้วน ชื่อลำห้วย บอจันฮ้วน

บอแสง ชื่อลำห้วย บอแสง

บอว้ายปราช ชื่อลำห้วย บอควายคาย

บือก บนบก, บนฝั่ง

บือ วัว

บือ วัว

บือกาน วัวค่าง

บือเก้งรัก วัวขาหัก

บือไค้สิก วัวไค้ลูก

บือคืดเจิง วัวเป็นสัตว์

บือทัก วัวตัวผู้

บือปึก วัวตัวใหญ่

บือปราช วัวตาย

บือร้ม วัวดำ

บือลัม วัวลัม

บือโล้ยเกียน วัวเทียมเกวียน

บือตาง วัวตัวสูง

บือหาว วัวขาว

บือเหม้ วัวตัวแม่

บือไหน วัวตัวเล็ก

บือแอ ลูกวัวตัวอ่อน

บือโธม วัวป่วย

บือค มุค, คำ

บือคเญื่อ คำนาน

บือคเทว คำหนี

บือคนัม คำน้ำ

บือคล้องไป คำลงไป

บือคลอกไป คำลงไป

บือคชอก มุคออก

บือคเ้าโพง คำมุคเข้าโพรง

บือน คันบอน

บือนกััน บอนกัน

บือนกือเก้ง บอนไว้แกง

บือนหวาน บอนหวาน

บอน ที่

บอนกััน ที่กิน

บอนเจิน ที่เล่น

บอนเคือ ที่ไคร

บอนนี ที่นี้

บอนนูน ที่นอน

บอนเนือ ที่ไหน

บอนเน็น ที่นั่น
บอนชู ที่อยู่
บอนหนั่ง ที่นั่ง

บอนเหว่า ที่เขา

ป

ปัว รักษาเจ็บไข้

ปัวเกด รักษาอาการปวด

ปัวฆา รักษาแผล

ปัวโธม รักษาไข้

ปัวเฮือ รักษาให้

ปัวเฮือดี รักษาให้หาย

ปริม ปล้า, โคน

ปริมกิน สู้นก, นวยปล้า

ปริมถูก สู้นกเสื่อ

ปริมเก็ง ปล้าแกง

ปริมโคโม โคนคันไม้

ปริมโบแผ่ ปล้าไม้ไผ่, ปล้าแพ

ปริมแผ่ ปล้าชนะ

ปริมลัม โคนลัม

ปา ป่า

ปาเกา ป่าข้าว, พุงข้าว

ปาฉิว ป่าหญ้า, ดงหญ้า

ปาค้าง ป่าเห็ด

ปาค้อง ป่าดง

ปาหุ้ง ป่ากล้วย, ดงกล้วย

ปราก ดาก

ปรากเกาตอก ดากเข้าเปลือก

ปรากโป้ ดากแห้ง

ปรากปรั ดากปลา

ปรากพุง นอนดากพุง, ดิพุง

ปรากโม เปลือกไม้

ปรากโม เปลือกสีเสียดใช้เคี้ยวมาก

ปรากริด ดากแคด

ปรากลุ่ม ดากลม

ปรากหมร้อ ดากเนื้อ

ปรากห้วน ดากฝน

ปรา ปลา

ปราแกง ปลาหม่อ

ปราคาว ปลาเนื้ออ่อน

ปราครัง ปลาช่อนเล็ก

ปราแดร์ ปลาช่อน

ปราเปรก คางคก

ปราย คาย

ปรายทั้งย่อง คายทั้งยอน (คันไม้)

ปรายบัก สลอบเหมือนคชณะหนึ่ง

ปรายเขืออะท้ำ คายเพราะอะไร

ปรายแลว่า คายแล้วนะ

ปรารากหุ้ง ปลารากกล้วย

ปราร็อก ปลาตุก

ปราลือ คางคก

ปราห่าว ปลาขาวนา

ปราอิหื้อ ปลาขาวไท

ปากดี ปากดี

ปากเปรก ปากแคด

ปากพัน พูมมาก

ป้าน เท้า, เหมือน

ป้านกะ เหมือนว่า

ป้านกะหล่าว นึกว่ากลั้วใจ

ป้านกั้มกะ เหมือนกับว่า

ป้านกั้ม เหมือนกัน

ป้านนี้ เท้านี้

ป้านเนื้อ เท้าไร

ป้านแน่น เท้านั้น

ป้านโน้ดึก ยังกับเด็ก

ป้านม้าง เหมือนผี

ป้านร่อ เหมือนรู้

ป้านวัวร์ อวัวร์

ปาโม ปาไม้

ปาโมตรา ปาไผ่

ปาย ฝ่าย

ปายทาด ฝ่ายขาด

ป้ายกอนเกิน ฝ่ายผูกแขน
 ป้ายกอนมี ฝ่ายเอามามัดหมี
 ป้ายลุมสี่ ฝ่ายข้อมสี่
 ป้ายคร้อน เส้นฝ่ายเป็นม้วน
 ป้ายเด็กเคี้ยว ผ้าคัคเคี้ยว
 ป้ายโลรี ฝ่ายปันเป็นเส้น
 ป้ายรับ ฝ่ายคำ
 ป้ายรื่อง ฝ่ายแดง
 ป้ายห่าว ฝ่ายขาว
 ป้ายแห้ว ฝ่ายเขียว

ปี ปุเตรียมที่, ปีเครื่องคนตรี
 ปีเชือ ปุทินอน
 ปีบัน ปุพื้นดิน
 ปีป็น ปุเสื้อ
 ปีป็น ปุพื้นกระดาน
 ปีน็อก ปืนกหวีด
 ปีเล้าหนึ่ง ปีเล่มหนึ่ง

ปรีว ปลิว

ปรีวเทว ปลิวหนี
 ปรีวนั้นตุ้ม ปลิวไปตามลม
 ปรีวไปแล้ว ปลิวไปแล้ว
 ปรีวล่อง ปลิวลงข้างล่าง
 ปรีวเร่เลีย ปลิวหายไปเลย
 ปรีวฮีน ปลิวลอยขึ้น

ปรี ปล่อย

ปรีก็้อ ปล่อยไว้
 ปรีเทว ปล่อยแล้วหนี
 ปรีล่อง ปล่อยลง, วางลง
 ปรีว่า ปล่อยไว้เฉยๆ
 ปรีฮีน ปล่อยชะ

ปรีน พลิก, กลับด้าน

ปรีนคะท้าว พลิกตัว
 ปรีนไป พลิกไป
 ปรีนฮ้าจัมหมุ พลิกแทนมอย่าง
 ปรีนหมา พลิกมา

ปูน ป้อน

ปูน, ปูนไซ ไซ, ไซหนี
 ปูนเกา ป้อนข้าว
 ปูนเจียนน้อย ป้อนคำพูด
 ปูนเจียนหว่าน ป้อนคำหวาน
 ปูนเปรอ ไซกิน
 ปูนสีก ป้อนลูก
 ปูนแลว ไซกินแล้ว
 ปูนแลว่า ไซกินแล้วนี่
 ปูนแลว่า ไซกินหรือยัง
 ปูนหล่าน ป้อนหลาน
 ปูนเอือกิน ป้อนให้กิน
 ปูนโฮยเนื้อ ไซกินตั้งแต่เมื่อไหร่

ปรู ว่าง

ปรูด ถ่ม, ถุย

ปรูดจอกะโหมน ถุยใส่กระโดน
 ปรูดตุง ถุยทิ้ง
 ปรูดนมน้ำย ถ่มน้ำลาย
 ปรูแลวได้ ว่างแล้ววะ
 ปรูแลว่า ว่างรียัง
 ปรูหา ว่างรี

เป้น ไม้กระดาน

เป้นร้าน ไม้กระดานพื้นบ้าน
 เป้นว่า ฝากระดาน

เป่น แผ่น

เป่นเกานัม ขนมหแผ่น
 เป่นบัน แผ่นดิน
 เป่นป็น แผ่นฟ้า
 เป่นผ้า แผ่นผ้า

แปรค ป้าย

แปรคจอ ป้ายใส่
 แปรคนัมสี่ ป้ายด้วยสี่
 แปรคโบ๊กปี ป้ายที่ตรงนี้
 แปรคโบ๊กเน็น ป้ายที่ตรงนั้น
 แปรคปากฮาด ป้ายบาดแผล

แปรงปาก ป้ายปาก
แปรงลิ้น ป้ายลิ้น
แปรงหมันจ่อ ป้ายจี๋โคลนใส่
แปรง ปลูก, เค็ด
แปรงเงินเบรียน ปลูกเงินเดือน
แปรงคัมเนง ปลูกคำแหง
แปรงคอง เค็ดทั้ง
แปรงเบอญว เค็ดใบหญ้า
แปรงเบอไม เค็ดใบไม้
แปรงมากไม เก็บผลไม้
แปรงเมรูกัก ปลูกกระดุม
แปรงถ้อง เค็ดถ้อง
แปรงชอก ปลูกออก
แปรงเข้า เค็ดเอา

แปรง คั้น

แปรงเทว คั้นให้หลุด
แปรงปราช คั้นคาย

แปรง เปลี่ยน

แปรงกิน เปลี่ยนกัน
แปรงได้ จะเปลี่ยนนะ
แปรงเถรื่อง เปลี่ยนของ
แปรงไป เปลี่ยนไป
แปรงพันเงิน เปลี่ยนเป็นเงิน
แปรงมอ เปลี่ยนใหม่
แปรงเล็ช เปลี่ยนเลข
แปรงว่า เปลี่ยนมา
แปรงชอก เปลี่ยนออก
แปรงอะทำ เปลี่ยนอะไร
แปรงอิน เปลี่ยนเถอะ
แปรงเอา เปลี่ยนเอา
แปรงเฮือ เปลี่ยนให้
แปรงเอา เปลี่ยนเข้า

แปรง เปลือก

แปรงกะชา เปลือกกัซัง
แปรงเกา เปลือกข้าว

แปรงขันเนือ เปลือกเท่าไร แคไหน
แปรงเงิน เปลือกเงิน
แปรงค้อยาง เปลือกทุกอย่าง
แปรงได้ เปลือกอู่นะ
แปรงคร้ว เปลือกเกลือ
แปรงกะทิว เปลือกตัว
แปรงนม เปลือกน้ำ
แปรงปราแตกมากถาด เปลือกปลาร้า-พริก
แปรงมากชุก เปลือกสมอง
แปรงแล้งงาย เปลือกอาหาร
แปรงวี เปลือกไฟ
แปรงหมร้อ เปลือกเนื้อ
แปรงหลาย เปลือกมาก
แปรงอะทำ เปลือกอะไร

แปรง เปื่อ

แปรงโกฟีน เปื่อเรื่องในอดีต
แปรงเจียนลิด เปื่อความคิดที่ไม่ตรงกัน
แปรงเจียนน้อย เปื่อการพูดจาที่ไม่เข้าท่า
แปรงเจียนฮิด เปื่อการกระทำ
แปรงไซหลาย เปื่อหนี้มาก
แปรงเค เปื่อจ้ง
แปรงละร้าย เปื่อจริงๆ
แปรงนม่นา เปื่อข้าหน้า
แปรงนาย เปื่อหน้า
แปรงมิงเค เปื่อมิงวะ
แปรงโหล็ก เปื่อโลก
แปรงเวีย เปื่อหน้า
แปรงหลาย เปื่อมาก
แปรงฮิม เปื่อหน้า

แปรง ยก

แปรงกือ ยกไว้
แปรงเก้ง ยกแจ้ง
แปรงจอ ยกใส่
แปรงแค ยกหน่อ
แปรงโตรน ยกกัน

เบิ้งดรา ขกถาด
เบิ้งเทว ขกหนี
เบิ้งไทย ขกด้วย
เบิ้งไต้ ขกไป
เบิ้งมื่อ ขกหมื่อ
เบิ้งลือข ขกลง
เบิ้งไสย ขกชวข
เบิ้งหมา ขกกกลับ
เบิ้งเอา ขกเอา
เบิ้งฮีน ขกฮีน
เบิ้งเอา ขกเข้า

โปกราก ลั่นตอนรอกตอน โคน

ป็น รวม, ผสม

ป็นกับเคือ รวมกับของใคร
ป็นกิน รวมกัน, ผสมกัน
ป็นกินเล็ข ปนกันเลข
ป็นอุ้ว ปนกับหญ้า
ป็นจุด ปนชอด (คอกปนชอด)
ป็นคอก ปนคอก (ใบปนคอก)
ป็นเคือ รวมกับใคร
ป็นคอน ปนฮีน (น้ำปนฮีน)
ป็นถั่วลิ้ง ปนไปทั่ว, ปนหลายอย่าง
ป็นไต้บ้าน รวมกับชาวบ้าน
ป็นนัม ปนน้ำ (เนื้อปนน้ำ)
ป็นเบือ ปนใบ (คอกปนใบ)
ป็นผาก ปนผล (คอกปนผล)
ป็นแมร์ก ปนเม็ค (เนื้อปนเม็ค)
ป็นร้น ปนร่า (ข้าวสารปนร่า)
ป็นอะท้า รวมอะไร

ปอง รู, ร่อง

ปอง ร่ม

ปองไม ร่มไม้

ปรอก ปลุก

ปรอกเกา ปลุกข้าว

ปรอกโคไม ปลุกคันไม้

ปรอกคอกไม ปลุกคอกไม้

ปรอกคาง เพาะเห็ด

ปรอกตุ้ม ปลุกกระท่อม, เถียงนาน้อย

ปรอกพริก ปลุกผัก

ปรอกร้าน ปลุกบ้าน, สร้างบ้าน

ปร้อง วาง

ปร้องกือ วางไว้

ปร้องโก เอาไก่ลูกเจี๊ยบออกจากรัง

ปร้องม้าง เผาผี, เผาศพ

ปร้องลือข วางลง

ปร้องเล็ข วางเลย

ปร้องแลว วางแล้ว

ปร้องฮีน วางชะ

ปรอน หย่อน, หยิบฮีน

ปรอนกะดา หยิบใส่ตะกร้า

ปรอนจอได้ หยิบใส่กระเป๋าสื่อผ้า

ปรอนจอได้ หยิบใส่ก็ได้

ปรอนจอปาก หยิบใส่ปาก (การดูแลคนป่วย)

ปรอนจอมือ หยิบยื่นใส่มือ (การเอื้ออาทร)

ปรอนจอฮื่อ หยิบให้หน้อย

ปรอนลือข หย่อนลง

ปรอมี่ ถ่านดำ

ปรอวี คั่นพินคิลไฟ

ไป ไป

ไปจ้อง ไปส่ง

ไปถ้อง ไปทุ่ง

ไปเทว หนีไป

ไปน้ำ ไปนา

ไปหยอก ไปค้นหา

ไปลิหล่า ไปชะที

ไปแลว ไปแล้ว

ไปโหลัด ไปเลย

ไปส่วน ไปสวน

ไปลือข ไปหา

ไปหมาร้าน กลับบ้าน

ไปหว่านถั่ว ไปหาเจียด

ไปหรี ไปไร่

ไปหน่อ ไปไหน

ไปอื่น ไปชะ

เข้า ปุ

เข้าน้ำ ปุนา

เข้าหรีน ปุหิน

ผ

ผ้ม ส้ม

ผ้มกะปดกะเป็ก ส้มหยาบๆ

ผ้มกั๊บ ส้มกบ

ผ้มโก ส้มโก้

ผ้มจ่อเต็ก ส้มไล่เจียง

ผ้มแถว ส้มเจียด

ผ้มพันดอน ส้มเป็นจีน

ผ้มนุ่น ส้มสะเอียค

ผ้มหมร้อ ส้มเนื้อ

ผ้มหมร้อปรำ ส้มเนื้อปลา

ผ้มหมร้อหนู ส้มเนื้อหมู

ผ้มเอือกาด ส้มให้ขาด

ผ้มเอือนุ่น ส้มให้ละเอียค

ผรัม ผม

ผรัมกาด ผมขาด

ผรัมกั๊ม ผมกัน

ผรัมกุด ผมหัก

ผรัมจ้อ ผมหัก

ผรัมจับ ผมสวย

ผรัมเค็ด ผมดัด

ผรัมคิน ผมตัน

ผรัมท้างหลัง ผมด้านหลัง

ผรัมเปรกปรัย ผมแตกปลาย

ผรัมมา ผมบ้า, ผมทรงหน้าม้า

ผรัมไร ผมขาว

ผรัมหน้า ผมหนา

ผรัมหมร้น ผมสิ้น

ผรัมห้อย ผมตรง

ผรัมรัม ผมดำ

ผรัมริง ผมแดง

ผรัมว่าง ผมบาง

ผรัมชุก ผมหงอก

ผรวา กระเด็น

ผ้ม มากกว่า

ผ้มาว ผ้มาย

ผ้มสาว ผ้มสาว

ผ้มหลิ่น มากกว่า

ผ้มรัก หมดเกลี้ยง

ผ้มรักแล้วท่า หมดริยง

ผ้มจอกกิ่น เปรี๊ยบเทียบกัน

ผ้มเยื่อ

ผ้มเยือกาด เลือขาด

ผ้มเยือกู๋ม่อน เลือคอปกบัว

ผ้มเยือกู๋วึง เลือคอกลม

ผ้มเยือกะเล้ง เลือสายเคี้ยว

ผ้มเยือกั้นคิน เลือแขนตัน

ผ้มเยือกั้นไร เลือแขนยาว

ผ้มเยือก่า เลือเก่า

ผ้มเยือกั้น เลือตัวสั้น

ผ้มเยือกู๋ม เลือค้วนอก, เลือคูลม

ผ้มเยือกู๋มทุง เลือคูลมทอง

ผ้มเยือก่า เลือเธอ

ผ้มเยือกับ เลือสวย

ผ้มเยือกับเธอ เลือจับใน

ผ้มเยือกับเธอ เลือจับใน

ผ้มเยือกู๋มค้ำ เลือข้อมคราม, หม้อฮ่อม

ผ้มเยือกู๋มรัม เลือข้อมสีคำ

ผ้มเยือกื่อ เลือใคร

ผ้มเยือกู๋มบ้า เลือไล่ค่านา

ผ้มเยือกัดมอ เลือคัดใหม่

ผ้มเยือกัดเงิน เลือไล่เล่น

ผ้มเยือกัดไปล้าว เลือไล่ไปธุระบ้านอื่น

ผ้มเยือกัดไปฮิดนุ่นฮ่านุ่น เลือไล่ไปทำบุญ

ผ้มเยือกัดฮิดเหวี่ยง เลือไล่ทำงาน

ผ้มเยือกัด เลือน้อง

ผ้มเยือกัด เลือเด็ก

เฝือก ร้อย เสื้อผ้าไหม
 เฝือก ร้อย ร้อย
 เฝือก ร้อย ร้อยไหมพรม
 เฝือก ร้อย ร้อยคอกระเช้า
 เฝือก ร้อย ร้อยหัวหลอด ร้อยตัวที่ใส่ด้านนอก
 เฝือก ร้อย ร้อยไหม
 เฝือก ร้อย ร้อยลาย
 เฝือก ร้อย ร้อยลายมัดหมี่
 เฝือก ร้อย ร้อยเอวลอย
 เฝือก ร้อย ร้อยเหลือง
 เฝือก ร้อย ร้อยสี
 เฝือก ร้อย ร้อยกันหนาว
 เฝือก ร้อย ร้อยชั้นใน
 เฝือก ร้อย ร้อยหนา
 เฝือก ร้อย ร้อยหัวหลอด ร้อยมาจากต่างประเทศ
 เฝือก ร้อย ร้อยแดง
 เฝือก ร้อย ร้อยตัวขาว
 เฝือก ร้อย ร้อยขาว
 เฝือก ร้อย ร้อยแม่
 เฝือก ร้อย ร้อยตัวข้างใน
 เฝือก ร้อย ร้อยหัวหลอด ร้อยเขาเอามาฝาก
 เฝือก ร้อย ร้อยเขียว
 เฝือก ร้อย ร้อยชั้นใน
 เฝือก ร้อย ร้อยตัวเก่ง
 เฝือก ร้อย ร้อยพี่ชาย
 เฝือก ร้อย ร้อยจัน

เฝือก เปิด

เฝือก กับ เปิดหากบ
 เฝือก จะตอบ เปิดผ้าห่ม
 เฝือก คบเปิดห้อง เปิดใบทอง
 เฝือก แดง เปิดหาเขียว
 เฝือก แดง เปิดดู
 เฝือก แดง เปิดสิ่งที่ปิด
 เฝือก ไป เปิดไป
 เฝือก ผ้า เปิดผ้า

เฝือก เฝือก เปิดเสื้อ
 เฝือก ผ้า เปิดผ้า
 เฝือก หมวก เปิดหมวก
 เฝือก หน้า เปิดหน้า
 เฝือก หน้า เปิดหน้า
 เฝือก ร้อย เปิดร้อย
 เฝือก ร้อย เปิดร้อย
 เฝือก ร้อย เปิดร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

เฝือก ร้อย ร้อย ร้อย ร้อย

ไผ่หน้อย เล็กมาก
 ไผ่หน้อย เล็กมาก
 ไผ่ครี๊ด แคดมาก
 ไผ่คั่ว ไผ่ห่าย เหลือเกินมากมาย
 ไผ่คั่วห่าย เหลือเกินมากไป
 ไผ่ห่าย มากมาย
 ไผ่ขอก ขึ้นมาก
 ไผ่อี๊ด น้อยมาก
 ไผ่เอ้า ร้อนมาก
 ไผ่เอื่อน จี๋เห่ร่มาก

ผือก พก , ห่อ

ผือกเคี้ยว ห่อเลื้อ, เอาเลื้อห่อของ

ผ้อ พ่อ

ผ้อกู๋ พ่อครู
 ผ้อชู ตัวเอง, เจ้าของ
 ผ้อญอ ปู่, ตา, พ่อใหญ่
 ผ้อคำ พ่อภรรยา, พ่อตา
 ผ้องน้าง พ่ออีหนู (ภรรยาเรียกสามี)
 ผ้อปึก พ่อใหญ่
 ผ้อท้าม พ่อพราหมณ์
 ผ้อมาย พ่อหม้าย เมียตาย
 ผ้อราง พ่อหม้าย หย่าร้าง
 ผ้อต่าย ผู้ชาย
 ผ้อห้ม พ่อไอ้หนู (ภรรยาเรียกสามี)
 ผ้อไอ้ง พ่อปู่ (พ่อสามี)
 ผ้อฮุ้นท้าม พ่อมาเจอ

ผร็อก กระดุกขึ้น

ผร้อง ถดถลง

ผร่อม ผอม

ผร่อมถ้อง ผอมลง

ผร่อมต่าง ผอมสูง

ผร่อมรับ ผอมคำ

ผร่อมห่าว ผอมขาว

ผร่อย ไหม

ผร่อยก้อนมี ไหมมัดหมี่

ผร่อยทาบ ไหมหยาบ

ผร่อยจับ ไหมสว

ผร่อยหู้ด ไหมเกรดคี

ผร่อยท้างคัม ไหมเส้นพุ่ง

ผร่อยท้างท้า ไหมเส้นยืน

ผร่อยว้าง ไหมเลื่อง

ผร่อยห่าว ไหมขาว

พ

พริก ผักต่างๆ

พริกกันไก่อ ผักกัน ไก่คั้นใหญ่พอประมาณ
เกิดกลางทุ่งนา หนึ่งให้สุกรสหวาน

พริกกะคำย ผักพริกม้า

พริกกะโค่น ผักกะ โคน = มีสองชนิดมีทั้งชนิด
คั้นสูงใหญ่เกิดกลางทุ่งนา และคั้นขนาดย่อม
เกิดตามป่าตามที่ลุ่มริมลำห้วย คนนิยมปลูก
ชนิดนี้

พริกกะลัม กะหล่ำปลี

พริกกุ่ม ใช้ลวกจิ้มเป็นผักแนมหรือแกงก็ได้
รสขม คั้นแผ่นอนติดดิน

พริกทูด้า ผักพื้นบ้านกินสดๆ เป็นเถาเล็กๆ
เกิดตามป่าตามพันรอบคันอื่น

พริกแกก ผักกาด

พริกซี่ต้ม ใช้ลวกจิ้มเป็นผักแนม แกงก็ได้รส
เปรี้ยวฝาด คั้นแผ่นอนติดดิน

พริกซี่ ผักชีลาว

พริกแสบ ผักพื้นบ้านกินสดๆ ไม่เลื่อยเกิดตาม
ป่าตาม รสมันหวาน

พริกคำป่า ผักดาป่า = เป็นเถาเลื่อยพันคันไม้
อื่น เกิดขึ้นตามป่าตามที่ลุ่มริมลำห้วย รสมันๆ

พริกคิ้ว ผักคิ้ว

พริกเทิม ผักสะระแหน่

พริกบวง ผักใบพาย

พริกเปือเป็น ผักพื้นบ้านกินสดๆ เป็นไม้
เนื้ออ่อนทรงพุ่ม ยอดอ่อนสีม่วง รสฝาดหวาน

พริกเปือแสง ผักแสง = เกิดเองริมลำห้วยหนึ่งให้
สุก รสหวานมันนิดๆ

พริกปราง แมงลัก

พริกเป้น ผักกุ่มข่า

พริกม้วนมา ผักพื้นบ้านกินสดๆ เป็นเถาเล็กๆ
เกิดตามป่าตามพันรอบคันอื่น

พริกเมื่อค ผักเหมือด = เกิดเองริมลำห้วย กิน
สดๆ รสมัน

พริกแรงคือง ผักพื้นบ้านใช้แกง เกิดตามดิน
ขึ้นต้นแผ่นอนติดดิน

พริกลุ่มเม็ก ผักกะเม็ก = เกิดเองในที่ดอนดิน
ปนทราย รสฝาดมัน

พริกฮ่อมบัว คั้นหอม

พริกฮ่อมป้อม ผักชีหอม

พริกฮ่อมห่อ ผักชีฝรั่ง

พับ พับ

พับขะม้า พับผ้าขาวม้า

พับขะสอบ พับผ้าห่ม

พับโขงเคี้ย พับเสื้อผ้า

พับเลื่อง พับของที่เปื้อนผ้า

พัน, อดพัน เป็น, ทำเป็น

พันก้าน เป็นการเป็นงาน

พันเกี่ยว เป็นเกี่ยว (หมายถึงวัวที่ลากเกี่ยว
เป็นแล้ว)

พันของเจ้า เป็นของท่าน, คุณ, เธอ

พันจี เป็นพี่สาว

พันคำ เป็นตา

พันโคย เป็นคู่, เป็นเพื่อน

พันดรูนี่ เป็นยังจี

พันดรูเนือ เป็นยังง

พันดรูเน้น เป็นยังงั้น

พันท้า เป็นอะไร

พันนวง เป็นน้อง

พันปุมพันโงน เป็นช่อ เป็นพวงใหญ่

พันค้อ เป็นพ่อ

พันฟ้า เป็นภรรยา

พันมู เป็นเพื่อน

พันตีก เป็นลูก

พันเหวียก เป็นงาน

พื้นหนึ่ง หนึ่งพื้น

พื้นห้า เป็นห้า

พื้นหล่น เป็นหล่น

พื้นห้องวัว เป็นของท่าน

พื้นห้องฮอย เป็นของเงิน

พื้นหมี่ เป็นแม่

พื้นฮ้าย เป็นชาย

พื้นแอกพื้นไล่ เป็นแอกเป็นไล่ (หมายถึงควาย

ที่ไถนาเป็นแล้ว)

พื้นแอ้ง เป็นพี่ชาย

พื้นโง้ง เป็นปู่

พื้นฮอก เป็นสามี

พื้นฮอยเหร่า เป็นลูกจ้างเขา

พื้น พาน, คนพาล

พื้นคอกไม พานคอกไม้

พื้นพุ่ม พานพุ่ม

พื้นฮุ้นฮิ้น พาล, ะรานคนอื่น

พื้น พบเจอ

พื้นจี เจอพี่สาว

พื้นเบ๊ย เจอแม่

พื้นเบ๊ยเจอ เจอแม่ใหญ่ (ย่า)

พื้นผ้อ เจอพ่

พื้นผ้อเจอ เจอพ่ใหญ่ (ปู่)

พื้นผ่นวง เจอญาติพี่น้อง

พื้นฮ้าย เจอชาย

พื้นแอ้ง เจอพี่ชาย

พื้นโง้ง เจอตา

พ้าย สะพาย

พ้ายจอวา สะพายใส่บ่า

พ้ายฮาม สะพายข้าม

พ้ายเท้ว พายหนี

พ้ายเป สะพายเป

พ้ายไป สะพายไป

พ้ายผ้อ สะพายพกห่อผ้า

พ้ายล้องเคอ พายลงใต้

พ้ายหมา สะพายมา, สะพายกลับมา

พ้ายหรว พายเรือ

พ้ายร้วฮุ้นฮ้อเจ้า พายเรือมาหาเธอ

พ้ายฮุ้นฮิ้น พายขึ้นเหนือ

พื่อ ดันกก (ถ้าดันเป็นสามเหลี่ยมใช้ทอเสื่อ)

พุ่มไม พุ่มไม้

พุย อ้วน

พุยไผ่ อ้วนมากเกินไป

พุยหลาย อ้วนมาก

พริ้ว ใบพลู

พริ้วล่อน ใบพลูร่วงหล่น

พริ้ววัง พลุใบเหลียง

พริ้วเหว พลุใบเจียว

เพ็ แปไม้ไผ่

เพ็สะคั้ง แพยกยอ

เพ็หว่าปว่า แพหาปลา

เพ็ฮามวัง แพข้ามฝั่ง

แพ้ง แพง, ราคาแพง

แพ้งไผ่ค แพงเกิน

แพ้งหลาย แพงมาก

พัวม กำลังจะ

พัวมกิ้น กำลังจะกิน

พัวมเปรอ กำลังจะกลับ

พัวมไป กำลังไป

พัวมหมา กำลังจะกลับ

พัวมฮิด กำลังจะทำ

พัวมฮุ้น กำลังจะมา

เพื่อ เพื่อ

เพื่อเจ้า เพื่อเธอ, คุณ, ท่าน

เพื่อผ้อเบ๊ย เพื่อพ่อแม่

เพื่อผ่นวง เพื่อญาติพี่น้อง

เพื่อวัว เพื่อท่าน

เพื่อฮ้าง เพื่อเรา

เพื่อฮุ้นฮิ้น เพื่อคนอื่น

โศค เอาไปปล่อยให้เป็นอิสระ

โทคกับ ปล่อยกบ
 โทคเคท่อน ได้โปรดเกิด
 โทคน็อก ปล่อยนก
 โทคปรั ปล่อยปลา
 โทคผาย เคื่อแผ่, เมตตา
 โทคเมี้ยว เอาแมวไปทิ้งให้หมดภาระ
 โทครือ ปล่อยเต่า
 โทคเหลียน ปล่อยปลาไหล

โทษ ปอด

โทษบือ ปอดวัว
 โทษว้าย ปอดควาย

โทง โทรง

โทงน็อก โทรงนก
 โทงไม โทรงไม้
 โทงรี ท้องน้ำในลำห้วย
 โทงโหรย ผึ่งโทรง

โทน พุง, กระเพาะอาหาร

โทนบือ กระเพาะวัว
 โทนว้าย กระเพาะควาย
 โทนหมู่ กระเพาะหมู

ท้อ ทอ

ท้อแถว ท้อแถว
 ท้อคี่ ท้อคี่

ทรอ ท่น, เป้า (งูพันพิษ)

ทROOM พร้อม

ทROOMกั้น พร้อมกัน
 ทROOMค้อฮุ้น พร้อมทุกคน
 ทROOMเพรียง พร้อมเพรียง
 ทROOMไร พร้อมเรา
 ทROOMเทร่า พร้อมเขา

ไท้เก๊ ทำหญาแผกให้เป็นแสงไว้มงหลังคา

ฟ

พะ คั้นข้าวอยู่ใต้คั้นไม้ใหญ่มีใบมากกว่ารวงข้าว
(เผือกใบ)

ฟ้าทะลายโจร ฟ้าทะลายโจร (สมุนไพร)

ฟองนัม ฟองน้ำ

ฟักฟาว ฟองสกปรก

หันเฟื่องเครื่องอื่น หันเฟื่องเครื่องยนต์

ฟาง มัว, ฝาง, มอไม้ขัด

โฝม โพน, กล้องโพน

ไฟฟ้า ไฟฟ้า

ม

มะนำ อยู่ข้างหน้า

มะน้ำ ที่ทุ่งนา

มะปี่ ที่นี้

มะเน้น ที่นั้น

มะที อยู่นี้

มะร้าน ที่บ้าน

มะรี อยู่ลำห้วย

มะเรอ อยู่ที่ข้างใน

มะวัด อยู่ที่วัด

มะส่วน อยู่ในส่วน

มะหนองนัม อยู่ที่หนองน้ำ, ที่ปึงเล็กๆ

มะหรี อยู่ไร่

มะหลอก อยู่ที่ข้างนอก

มะหลัง อยู่ข้างหลัง

มะเหม่อ ที่ไหน

มะจุ่น อยู่ตรงนั้น

มัก รัก, ชอบ

มักกินจิ้ม ชอบกินของเปรี้ยว

มักเขียน ชอบเขียน

มักคะเณด ชอบมากมาย

มักเค็ม ชอบกินเค็ม

มักเจ้า รักเธอ

มักเคือ รักใคร

มักเค็กบาว รักหนุ่ม

มักเค็กสาว รักสาว

มักถ้ำด ชอบกินเผ็ด

มักเทวเหวียก ชอบหนึ่งงาน

มักแน้ม ชอบดู, มอง

มักเนาถิ่น ชอบของกิน

มักปรอกพริก ชอบปลูกผัก

มักไป ชอบไป

มักล่องเพ็ง ชอบร้องเพลง

มักเล้งงาย ชอบกับข้าว

มักส่าย ชอบฟ้อนรำ

มักหมร๊าด ชอบกินจืด

มักหม้วน ชอบสนุกสนาน

มักหล่าย รักมาก

มักหว้าคหรีบ ชอบวาดรูป

มักหว่าน ชอบกินหวาน

มักเหร่า รักเขา

มักอั้นท้ำ ชอบอะไร

มักอั้นปี ชอบสิ่งนี้

มักอั้นเนื้อ ชอบอันไหน

มักอั้นเน้น ชอบสิ่งนั้น

มักเอ้าเปียบ ชอบเอาเปรียบ

มักชอบ รักฉัน

มักฮับ ชอบร้องหมอลำ

มักฮิค ชอบทำ

มักฮิคเหวียก ชอบทำงาน

มั่ง รีบ, เร่งรวดเร็ว

มั่งคะเณด รีบเร่งจริงๆ

มั่งจ้อ รีบเร่งเข้าหา

มั่งไป รีบเร่งไป

มั่งไปถ่ามเขียน เร่งรวดเร็วไปตามเรื่องราว

มั่งหมา รีบเร่งมา

หมั่น อยาก

หมั่นกิน อยากจะกิน

หมั่นได้ อยากจะได้

หมั่นคร้าว อยากพูด

หมั่นทำ อยากจะคอย

หมั่นเทว อยากหนี

หมั่นแน้ม อยากดู

หมั่นไป อยากไป

หมั่นมือก อยากจะดี

หมั่นฮ้อง อยากขึ้น

หมั่นรอ อยากจะรู้

หมั่นลึง อยากลง
 หมั่นไสย อยากช่วย
 หมั่นหญิง อยากเดิน
 หมั่นหนัง อยากนั่ง
 หมั่นหมา อยากกลับ
 หมั่นหู้ อยากวิ่ง
 หมั่นแหร่น อยากจะเห็น
 หมั่นโหล่ อยากจะบอก
 หมั่นเข้า อยากจะเอา
 หมั่นเข้า อยากเอา
 หมั่นฮึด อยากจะทำ
 หมั่นฮีน อยากจะมา
 หมั่นเฮ้อ อยากให้
 หมั่น หม่า อาหารอีสาน
 หมั่นคืบ หม่าคืบ
 หมั่นหนรื้อ หม่าเนื้อ

หมา กลับ

หม่ากียา กลับก็ซัง
 หม่ากึ่งได้ กลับก็ได้
 หม่าจูนจูน กลับมาเร็วๆ
 หม่าเตเจื้อ กลับมานานแล้ว
 หม่าเตไคร้ กลับจากที่ไกลๆ
 หม่าเตด้อง กลับมาจากทุ่ง
 หม่าเตน้ำ กลับมาจากนา
 หม่าเตบ้านล้าว มาจากบ้านอื่น
 หม่าเตไปเชน กลับจากเที่ยวเล่น
 หม่าเตไปวัด กลับจากวัด
 หม่าเตสวน กลับมาจากสวน
 หม่าเตเหม่อ ไปไหนมา
 หม่าเตฮึกเหวียก กลับจากทำงาน
 หม่าท่า กลับมารอ
 หม่าทั้งแล้ว กลับถึงแล้ว
 หม่านูน กลับมานอน
 หม่าเนาะ กลับกินเดอะ
 หม่าไบได้ กลับมาไม่ได้

หมาไบทั้ง กลับมาไม่ถึง
 หม่ามือด็อก กลับพรงนี้
 หม่ามือลวน กลับเมื่อวานนี้
 หม่ามือรื้อ กลับมะรินนี้
 หม่ายูดี จะกลับอยู่หรือ
 หม่าร่าน กลับบ้าน
 หม่าละกะ ก็กลับสิ
 หม่าแล้ว, ฮีนแล้ว มาแล้ว
 หม่าแล้วได้ กลับมาแล้วนะ
 หม่าแล้วหว่า กลับแล้วใจ
 หม่าโหล่ด มาเลย, กลับเลย
 หม่าส้อ, ฮีนส้อ มาหา
 หม่าห้า กลับรี
 หม่าฮีน กลับชนะ
 หม่าฮึดท้า กลับมาทำไม
 หม่าโฮ้ยเนื้อ กลับตอนไหน

หมา สุนัข

หม่ากูป สุนัขกัด
 หม่ากาน สุนัขค่าง
 หม่าจอก สุนัขจิ้งจอก
 หม่าทัก สุนัขตัวผู้
 หม่าร้น สุนัขสีดำ
 หม่าร้างกับ สุนัขไล่กัด
 หม่ารึง สุนัขสีแดง
 หม่าร่าน สุนัขร้อง
 หม่าหน้อย ลูกสุนัข
 หม่าห่าว สุนัขสีขาว
 หม่าเหม่ สุนัขตัวเมีย
 หม่าฮอน สุนัขหอม
 หม่าเฮา สุนัขเห่า

หม่าง บาดหมาง, ตัดขาด

หม่างกิ้นเล็ย ตัดขาดกันเลย
 หม่างคีนวง บาดหมางกับพี่น้อง
 หม่างมูได้ย บาดหมางเพื่อนฝูง
 หม่าน หากินได้มาก, ขาของได้มาก

หมาย่นกะผาคมือณี โขคคิจังวันนี
 หมาย่น จอง, จับจอง
 หมาย่นกือเฮือ จองไว้ให้
 หมาย่นกึงได้ จองก็ไค้
 หมาย่นกือกอน จองไว้ก่อน
 หมาย่นกือท่า จองรอไว้
 หมาย่นแหวกึงเฮ้า จองไว้แล้วก็ค้องเอา
 หมาย่นแหวไค้ จองแล้วนะ
 หมาย่นแหวโบเฮ้า จองแล้วไม่เอา
 หมาย่นฮิกท้าว จองทำไม
 หมาย่นร๊าค รตจิด
 หมาย่นร๊าคไค้ค จิดเกินไป
 หมาย่นร๊าคหล่าย จิดมาก
 หมาย่นแซ่
 หมาย่นเป้ง แซ่เป้ง
 หมาย่นมากถั่ว แซ่ถั่ว
 หมาย่นเหล็ก
 หมาย่นเหล็กแหลม เผาไฟแดงๆ เจาะรู
 หมาย่นเหล็กในหลา (อุปกรณ์ทอผ้า)
 หมาย่นเหล็กไห้ เหล็กเหลือใช้
 หมาย่นจิก จอบ
 หมาย่นคร้าว มีคปลายแหลม
 หมาย่นแถ่ มีคโกน
 หมาย่นทา มีคอีไค้
 หมาย่นฮาก เสียม
 หมาย่นเลี่ยม เกียว
 หมาย่นหว่าน ขวาน
 หมาย่นเกา แซ่ข้าว
 หมาย่นเกาะ เหล็กขอกาะขึ้นจากรู
 หมาย่นผี
 หมาย่นกั้ว, ฮิกกั้ว ทำอะไรบ้าๆ
 หมาย่นคิ่นฮ้อง คำ เพราะหมั่นไค้
 หมาย่นพริ่อง ผีปอบ
 หมาย่นสอก ผีหลอก
 หมาย่นหุง ผีคายโง่

หมาย่นฮา ผีท่า
 หมาย่นเฮ้า ผีเข้า
 หมาย่นท้อง
 หมาย่นปึก ท้องโค, ท้องแก
 หมาย่นฮุน ท้องอ่อนๆ
 หมาย่นเครือคำไค้ ท้องโกลลลอค
 หมาย่นฮิม
 หมาย่นแญ้น ฮิมเงิน
 หมาย่นแค ฮิมหน้อย
 หมาย่นเครื่อง ฮิมของ
 หมาย่นบ้าน หมาย่นเพียง ของแรงชาวบ้าน ไปช่วย
 หมาย่นไปไค้ของ ของแรงช่วยงาน
 หมาย่นบุญ หมาย่นไค้ของ ของแรงเพื่อนฝูง
 หมาย่นเร้ง ของแรง
 หมาย่นสค ฮิมรถ
 หมาย่นวู้ ของแรงท่าน
 หมาย่นไม ผลไม้
 หมาย่นกั้วฮั่น ฟักเฉพาะถิ่น
 หมาย่นเกี มะเขือ
 หมาย่นเกีไค้ มะเขือขาว
 หมาย่นฮั้ม มะขม
 หมาย่นถั่ว ถั่วฝักยาว
 หมาย่นถั่วค พริก
 หมาย่นแถรว มะขาม
 หมาย่นแน็ค ถับประด
 หมาย่นเบียบ บวบ
 หมาย่นปร้าง ขนุน
 หมาย่นพร้าว มะพร้าว
 หมาย่นฟ้าง มะปราง
 หมาย่นโมก ฟักเขียว
 หมาย่นรืบ ผลไม้ดิบ
 หมาย่นลั้มไค้ ลำไย
 หมาย่นวัก ฟักทอง
 หมาย่นวี่ มะไฟ
 หมาย่นเว้ง มะเขือพวง

มากเวียง มะเฟื่อง
 มากถ่มมือ ลูกสมอ
 มากสะน้อย บวบงู
 มากสะลือย ข้าวโพดพันธุ์ฝักเล็ก
 มากสะลือ ข้าวโพด
 มากหุ้ง กล้วย
 มากหุ้ง มะละกอ
 มากเหมียง มะม่วง
 มากไธย ฝรั่ง
 มากชุก ผลไม้ตูก
 มิน ที่ตรงริม, ตรงขอบ
 มินแท้ คัดริมเกินไป
 มินมิน ตรงริมๆ, ขอบๆ
 หมี่ ค้ายเย็บผ้า, ไหมเย็บแผล
 หมี่ฉุบ ค้ายเย็บ
 หมี่รับ ค้ายคำ
 หมี่ว้าง ค้ายเหลืออง
 หมี่ห่าว ค้ายข้าว
 หมี่เหว ค้ายเขียว
 หมรีน ลิ่น
 มือ วัน
 มือกอน ก่อนวานจีน
 มือกัม วันต้องห้ามทำการมงคล
 มือถอก พรงนี้
 มือผี วันนี้
 มือเนือ วันไหน
 มือเน็น วันนั้น
 มือพื่อน วานจีน
 มือรือ มะริน
 มือลวัน เมื่อวาน
 มือลือมือ วันเริ่มงานวันแรก
 มืออุ้น วันข้างหน้า
 มือ มือ
 มือกัม ใช้มือกำ
 มือเกด มือที่เจ็บ

มือเก้า มือที่ใช้เกา
 มือเจียน มือที่ใช้เขียน
 มือกัม ใช้มือกำยัน
 มือคัว มือขวา
 มือศุก มือที่ทำการขุด
 มือจือ มืองอ
 มือจ็อก มือล้วง
 มือจับ ที่มือจับ
 มือจั้น มือแตะ
 มือแจ้น มือลั่น
 มือฉุก ใช้มือยก
 มือฉุ้ม ใช้มือขยุ้ม
 มือแฉุ่น ใช้มือกด
 มือแค้น ใช้มือคัน
 มือคิน มือสั่น
 มือแท้ง มือที่ใช้แทง
 มือบ้าย ใช้มือจับ
 มือบ้าย มือจับ
 มือม็อก ใช้มือตี
 มือฮิบ ใช้มือหยิบ
 มือฮอก ใช้มือถอน
 มือรัก มือหัก
 มือไร มือยาว
 มือโล้ย ใช้มือดึง, ลาก
 มือวัน มือที่ใช้ฟัน
 มือแวน มือซ้าย
 มือโส ใช้มือผลัก
 มือฮิด มือที่ใช้ทำ
 มุน คั้น, มุด
 มุนคอง เข้าคองรก
 มุนเท้ว คั้นหนี
 มุนปา เข้าปากรก
 มุนไป คั้นไป
 มุนลือ มุดลง
 มุนหมา คั้นมา

มุนออก คั่นออก
 มุนอิง มุครั่ว
 มุนเฮ้า มุคเข้า
 มึน และ
 มึนป้านท้าว แผลกละเอียดเหมือนอะไรไม่รู้
 มึนป้านรับ แผลกละเอียดเหมือนรำข้าว
 มึนอุยโย และคัมเป๊ะ
 หมั้น จี โกลน, คม
 หมั้นบันตาค โกลนดินเหนียว
 หมั้นรับ โกลนสมบุรณ์, โกลนดินดำ
 หมู่ หนู
 หมู่ทัก หมู่ตัวผู้
 หมู่ท้าวจับคร้าง หมูขนาดกลาง
 หมู่ปึก หมู่ตัวใหญ่
 หมู่วัก หมู่พ่อพันธุ์
 หมู่เหม้ หมู่ตัวเมีย
 หมู่ไหน ลูกหมู
 หมุ่น หนูน
 หมุ่นก้อน หนูนขอนแก่น
 หมุ่นแก่น หนูนแขน
 หมุ่นไม หนูนไม้
 หมุ่นเฮิน หนูนหมอน
 หมอบ หมอบ
 หมอบแจ๊น อมเงิน, จี โกง
 หมอบรีด หมอบหลบ
 หมอบลึง หมอบลง
 หมอบเลวลิ่วน หมอบเลวกลาน
 เหม้ แม่
 เหม้ก้าง แม่ไก่แก่หยุดไข่แล้ว
 เหม้กะแดง แม่หมัน (แต่งงานไม่มีลูก)
 เหม้กะฮ้าง ผู้หญิงไม่ดี
 เหม้ไก ไก่ตัวเมีย
 เหม้เจ้า แม่เธอ, คุณ
 เหม้เจือ แม่ใหญ่
 เหม้เค้อ แม่ใคร

เหม้เครื่อง แม่ไข่, ตัวที่มีไข่, กำลังไข่
 เหม้ท้อละนี้ แม่ธรณี
 เหม้เท่า แม่แก่
 เหม้นันมอก แวงตัวเล็กสีขาวเทาจับยอด
 หน่อไม้
 เหม้ปึก, เหม้ซ้อน ผู้หญิง
 เหม้นอ แม่ใหม่
 เหม้นาย แม่หม้ายสามีตาย
 เหม้แม่จัน แม่คนแดง
 เหม้ราง แม่หม้ายอย่าร้าง
 เหม้ร้าน แม่บ้าน
 เหม้ลึกจูน แม่ลูกอ่อน
 เหม้สาว แม่สาว, แม่ใหม่
 เหม้หงั้นไว้ แม่บันได
 เหม้หนู หมู่ตัวเมียที่ออกลูกแล้ว
 เหม้เหรา แม่เขา
 เหม้อฮาย แม่ยาย
 เหม้ซอซ แม่จัน
 เมี คำอุทาน
 เมีเอี้ย อุทานเสียงหลงเรียกแม่
 เหมบ หมอบราบ
 เหมบลึง หมอบลง
 เหมบเลบเฟบ หมอบแบนคิดคิน
 แม็ก มด
 แม็กกับ มดกัด
 แม็กกุ่มกุ่ม มดคัน
 แม็กโคงเคง มดขย่าว
 แม็กจัน มดแดง
 แม็กฝูมจอ มดรวมกัด
 แม็กตอด มดค้อย
 แม็กไต มดไต่
 แม็กโปบ มดดำทำรังบนต้นไม้
 แม็กวงวี มดกันไฟ
 แม็กน้อย มดตะนอย
 แม็กรับ มดดำ

แม็กริง มดคันไฟ
แม็กหล่าย มดเขอะ

หมั่น ไซ้

หมั่นกิ่งหมั่น ไซ้ก็ไซ้
หมั่นเจียน จริงคังที่พูด
หมั่นเคื้อ นันไคร
หมั่นบือ จริงรี, ไซรี
หมั่นยุดิ ไซ้อยู่หрок
หมั่นแลว ไซ้แล้ว
หมั่นและ ไซรี
หมั่นว่า ไซ้แน่แล้ว
หมั่นท่า ไซรี

หมั่นอะท้าวโหล้อ อะไรอีกล่ะ

แม่นครื่อง ชายตามอง

แม่นเท้ว หลบสาขดา

แม่นน้ำ เหลือบดูข้างหน้า

แม่นหลัง เหลือบดูข้างหลัง

แมง คำ, ชื่น

แม้ง เน่า

แม้ง แมลง

แม้งกุงกัม แมงกว้าง

แม้งหง้อด แมงป่อง

แม้งเจ้า แมงป่องข้าง

แม้งจะถรีบ ตะขาบ

แม้งจะปรุก ปลวก

แม้งจุงจี แมงกุดจี

แม้งค้อมาก เน่าทุกผล

แม้งคำ แมงดา

แม้งนวงเนียง แมงคับเต่า

แม้งนงป่า ผีเสื้อ

แม้งทงผรวัว แมงกระดุกแมงมุม แต่ขาวกว่า

8-10 เท่า

แม้งมี แมลงหวี่

แม้งมูม แมงมุม

แม้งสาขคว แมลงปอ

แม้งฮ้างตีน แมงมุมใหญ่

แม้งหรั่วรื้อ เน่าข้างใน

แม้งแหงุ่น แมลงวัน

แมง ผ่าหนึ่งชิ้น

แมงเกา ข้าวหนึ่งคำ

แมงจะว่า แมงระง่า

แมงแฉ ผ่าซี่รื้อ

แมงตุก ผ่าห่อ

แมงเค้น ผ่าส่วนใต้

แมงปึก คำใหญ่

แมงมูก ผ่าอ้อม

แมงหนึ่ง หนึ่งคำ

แมงไหน คำเล็ก

แมงฮัม ผ่าห่ม

แมร์ก เมล็ด

แมร์กเกา เมล็ดข้าว

แมร์กเกาแตร เมล็ดข้าวแห้ง

แมร์กเกาทอก เมล็ดข้าวเปลือก

แมร์กเกาसान เมล็ดข้าวสาร

แมร์กจู้ว เมล็ดหญ้า

แมร์กพริกแกก เมล็ดผักกาด

แมร์กพริกบัว เมล็ดต้นหอม

แมร์กพริกปราง เมล็ดแมงลัก

แมร์กมากเก้ เมล็ดมะเขือ

แมร์กมากเจียบ เมล็ดน้อยหน่า

แมร์กมากจู้ม เมล็ดมะขม

แมร์กมากค้อง เมล็ดกระท้อน

แมร์กมากถั่ว เมล็ดถั่ว

แมร์กมากแตรว เมล็ดมะขาม

แมร์กมากทาด เมล็ดพริก

แมร์กมากเปียบ เมล็ดบวบ

แมร์กมากเปรี๊ยะ เมล็ดแดง

แมร์กมากโม้ เมล็ดแดงโม

แมร์กมากโมก เมล็ดฟักเขียว

แมร์กมากวัก เมล็ดฟักทอง

แม่รักมากสะน้อ เมล็ดบวบงู
แม่รักมากสะลี เมล็ดข้าวโพด
แม่รักมากหุ้ง เมล็ดมะละกอ
แม่รักมากไอ้ข เมล็ดฝรั่ง

แมว แมว

แมวเก้า แมวข่วน
แมวหัก แมวตัวผู้
แมวพู แมวตัวผู้
แมวรับ แมวคำ
แมวลาย แมวลาย
แมววัน แมวร้อง
แมวห่าว แมวสีขาว
แมวเหมียว แมวตัวเมีย

หมั่น สุนัข

หมั่นกะภาค สุนัขสุดๆ
หมั่นละร้าย สุนัขจริงๆ
หมั่นเนาะ สุนัขนะ
หมั่นหลาย สุนัขมาก

มวน ม้วน

มวนกือ ม้วนไว้
มวนหยอ ม้วนเก็บ
มวนเอ้า ม้วนเอา
มวนเอ้า ม้วนเข้า

ม้วน ริมฝีปาก

ม้วนจับ ริมฝีปากสวย
ม้วนบีด ริมฝีปากบิด
ม้วนเปี้ยว ริมฝีปากเปี้ยว
ม้วนโป้ ริมฝีปากปูด
ม้วนวอก ริมฝีปากบวม
ม้วนหรีง ริมฝีปากแดง
ม้วนเอื้อน ริมฝีปากไม่สวย

เมี่ยง เมี่ยง, ของว่าง

เมี่ยงเถร่าฮะ จะเถรื่อ เมี่ยงข่า ตะไคร้
เหมี่ยง, จี่เหมี่ยง สนิม
เหมี่ยง, สายเหมี่ยง ร่องน้ำไหล

เมียน เก็บ, ทำความสะอาด, ทำโทษลูก

เมียนกือ เมียนดร้าย พ่อแม่จะทำโทษลูกเพราะ
ลูกทำผิด

เมียนเกา เก็บข้าวขึ้นขี้ให้เรียบร้อย

เมียนจับ ทำฉาปนกิจศพ

เมียนโง้งเผีย พับเก็บเสื้อผ้าไว้เป็นที่

เมียนคืบเกา เก็บกระดืบข้าว

เมียนคั้นจีน แม่ป่วยใกล้สิ้นใจ ลูกๆจะคอย
ระวังคำสอน

เมียนดว่าเกา กินอิ่มแล้วเก็บสำหรับ

เมียนดร้ายแซ็ค เก็บซากสัตว์

เมียนโป้กนูน เก็บที่นอน

เมียนมือ เมียนแฮก เก็บหม้อ

เมียนวิกทา เอาข้อใส่ปลาไปเก็บ

เมียนหู้กเมียนรียน เก็บกวาดบ้าน

เม็ค หมด

เม็คกือก หมดคอก, หมดเล่า

เม็คกะวัว ทั้งหมดอยู่ที่ท่านคนเดียว, สุดแท้แต่
ท่าน

เม็คกิ้น ทั้งคืน

เม็คกัก หมดจริง, หมดเกลี้ยง

เม็คค้อทัว หมดทุกตัว

เม็คค้อโบ้ก

เม็คค้ออัน หมดทุกอัน

เม็คค้อฮุ้น หมดทุกคน

เม็คดะร้าย หมดจริงจริง

เม็คบ้าน หมดทั้งหมู่บ้าน

เม็คโบหั่ว หมดไม่เหลือ

เม็คพิบ หมดรวดเดียว

เม็คมือ หมดเกลี้ยงหม้อ

เม็คมือ ทั้งวัน

เม็คมือ หมดมือ, หมดตัว

เม็ครียน หมดทั้งบ้าน

เม็คเลว หมดแล้ว

เม็คเลวได้ หมดแล้วนะ

เม็ดห่อกรรณ หมดทั้งกรอกรว
 เม็ดหล่าย ลั่นเปลืองมาก
 เม็ดโหลก หมดทั้งโลก
 เม็ดอึกเคียว หมดไปนิตหนึ่ง
 เม็ดร้ว หมดทั้งกรอกรว
 โมก สีขาวขุ่น, ขาวเทา
 โมก โส้กโหลก ขาวขุ่นนัว
 โม่ก กำล้งดักเข้าปาก
 โม่กกับ อ้า...อ้ม
 โม่กเกา ดักข้าวเข้าปาก
 โม่กเมงปึก อ้มคำใหญ่
 นรือนคร้อง ลืมตา
 ค้อบอน หมดทุกชอกทุกมุม
 มอก หมอก, น้ำค้าง
 มอก, น้มมอก น้ำขาวข้าว
 มอกเน็ก หมอกเย็น
 มอกบั้ง หมอกบัง
 มอกล้อง หมอกลง
 มอกล็บ หมอกมัว
 มอกว่าง หมอกบาง
 มอกเส่ง หมอกหนาว
 มอกหน้า หมอกหนา
 มอกหร้อง หมอกจาง
 มอกหล่าย หมอกเยอะ, หมอกหนา
 มือก ห่อหมก
 มือกค้าง ห่อหมกเห็ด
 มือกค้างห่าว ห่อหมกเห็ดขาว
 มือกค้างเวียง ห่อหมกเห็ดฟาง
 มือกแตก ห่อหมกปราช้า
 มือกเตรังปราช้า ห่อหมกไข่ปลา
 มือกเตรังเหรอกโก ห่อหมกเครื่องในไก่
 มือกน้าง ห่อหมกหน่อไม้
 มือกปราช้า ห่อหมกปลา
 มือก ตี
 มือกกั้น ตีกัน

มือกแก้ง ตีขา
 มือกกอง ตีฆ้อง
 มือกแขง ตีฉาบ
 มือกสาก ตีกัน
 มือกคร้อง ตีกลอง
 มือกโครั่น ตีกัน
 มือกเดร่า ตีหั่ว
 มือกเดร่า ตีเบา
 มือกปึง มือกโป้ง พระตีโปงออกบิณฑบาตร
 มือกมัว ชกมวย
 มือกม้า ตีเหล็ก
 มือกมากคร่าว ตีเหล็กทำมีด
 มือกมากทา ตีเหล็กทำมีดอีโต้
 มือกมากเลี่ยม ตีเหล็กทำเคียวเกี่ยวข้าว
 มือกมากหว่าน ตีเหล็กทำขวาน
 มือกไม ตีไม้ในการละเล่นสะกั้นสาก
 มือกเร้ง ตีแรง
 มือกหม่า ตีสุนัข
 มือกหลัง ตีหลัง
 หม้อบ มอบ
 หม้อบคร้า การเตรียมแปลงนาเพื่อหว่านกล้า
 หม้อบเดรื่อง มอบของให้
 หม้อบหัว มอบตัว
 หม้อบเฮือ มอบให้
 ไม้ คั้นทุ้ง
 ไม้กั้น คึงคั้นจะกั้น
 ไม้เ้า คึงคั้นจะเอา
 ไม้ ไม้
 ไม้ก้าน ไม้คาน
 ไม้กง ไม้โก่ง
 ไม้กะสะ ไม้ไผ่ป่าพันธุ์เล็ก
 ไม้กะสะว้าย ไม้ไผ่ป่าพันธุ์กลาง
 ไม้กั้นล้าว ไม้หลาวเสียบมัดข้าวเพื่อหาบมา
 รวมกัน
 ไม้จ้าวร้าน ไม้แป

ไมจิมเน้ง ไมจิมพัน
 ไมจ้วง ไม้ทำก็ทอผ้าครบชุด
 ไมจี้จู้ว ไม้จันทัน
 ไมเจ้น ไม้เจ้น
 ไมครำ ไม้ไผ่ยักษ์
 ไมครีบ ไม้จิก
 ไมค่องรำน ไม้คง
 ไมป่านซ้าย ไม้เจิงชาย
 ไมป่นรำน ไม้พื้นกระดาน
 ไมคะโอง ไม้ไผ่ลำเดียวยาวใหญ่พาดขึ้นคั่นไม้
 สูงเหยียบคาไม้ขึ้นไปส่วนโคนผ่าแยก
 ออกเป็นฐาน
 ไมพักคู่เหย ไม้ประดู ไม้ไผ่สอดเป็นลำ
 ไมพีเกา ไม้พายคนข้าวเหนียวให้เย็นแล้วใส่
 กระติบ -
 ไมไพร ไม้ไผ่
 ไมไพรถวน ไม้ไผ่ป่าพันธุ์ใหญ่
 ไมขาว ไม้ทั้งลำทำไม้สอยผักผลไม้นบนต้น
 ไมเอื้อว ไม้สำหรับสร้างขึงข้าว
 ไมรัก ไม้หัก
 ไมรับฮ่า ไม้สำหรับทำไม้ปิ้ง
 ไมร้ว ไม้ทำเรือครบชุด
 ไมรำน ไม้สร้างบ้าน
 ไมร้าวฮั้ง ไม้ราวทำร้ว
 ไมลักฮั้ง ไม้เสาร้ว
 ไมว่าคั้งรำน ไม้ฝากระดาน
 ไมสาไฟ ไม้ไผ่สร้างไพร
 ไมหวาดั้น ไม้กวาด
 ไมห่อ ไม้ตะขอ

หมรื่อ เนื้อ

หมรื่อน คล่อง

หม่อ ฤณหม่อ

หม่อแซ็ค หมอรักษาสัตว์

หม่อคัมแล๊ หมอคำแย

หม่อปัวโถม หมอรักษาไข้

หม่อปัวฮุ่น หมอรักษาคณ

หม่อแหง หมอพื้น

ย

ชั้น สับ

ชั้นมากเปรี้ยว สับแดง

ชั้นมากหุ้ง สับมะละกอ

ชั้น เป็นคำขยายกริยา เช่น กั้นชั้น อัดชั้น หมายถึง
ชั้นคอนสุดท้ายพอดี

ชั้นก่อน เอาให้เสร็จก่อน

ชั้นกุ่ม เสร็จตอนเย็น

ชั้นแล้ว เสร็จแล้ว

ชั้นแล้ว หมดแล้ว

ชั้นแล้วห่า เสร็จรียัง

ชั้นโหลัด เอาเลย

ชั้นอื่น ให้หมดซะ, ให้เสร็จซะ

ชั้นโหยเนื่อ เสร็จตอนไหน

ชั้นโหยเนิ่น ฟังเสร็จเมื่อครู่

ย้า ย่าง, ปิ้ง

ย้ากั้ม ปิ้งกบ

ย้ากั้ม ปิ้งกั้ม

ย้าโก ปิ้งไก่

ย้าจอร์ ปิ้งใส่ไฟ

ย้าแดร์ ปิ้งเขียด

ย้าปรำ ปิ้งปลา

ย้าปรำไข่ ปิ้งปลาแห้ง

ย้าหมร้อ ปิ้งเนื้อ

ย้าหมู ปิ้งหมู

ยาเมะ หยดชะที่

ยาว ราว

ยาวกาด ราวขาด

ยาวแข็ง ราวคิง

ยาวปราคเคี้ยว ราวคากเลื้อ

ยาวเรื่อ ราวข้างใน

ยาวหู้ด ราวหลุด

ยาวหล็อก ราวข้างนอก

ย่างเหลือง น้ำเหลือง

หย่า หย่า

หย่ากั้ม หย่ากั้ม

หย่าคร้าว หย่าพูด

หย่าเท้ว หย่าหนี

หย่าน้อ หย่าพูด

หย่าน้อม หย่าดู

หย่าแน้ม หย่าดู

หย่าปร้อง หย่าวาง

หย่าไป หย่าไป

หย่าตอก หย่าโกหก

หย่าลึก หย่าขโมย

หย่าตูก หย่าลูก

หย่าฮิด หย่าทำ

ย้าย แบ่งปันทั่วถึง, แจกกัน

ย้ายกั้ม แบ่งกัน, แจกกัน

ย้ายจอกะดา แบ่งใส่ตะกร้า

ย้ายจี แบ่งให้พี่สาว

ย้ายนวง แบ่งให้น้อง

ย้ายโบลัว แบ่งปันไม่ทั่วถึง

ย้ายปิ่นกั้ม แบ่งปันกันกิน

ย้ายไป แบ่งให้ไป

ย้ายลึก แบ่งให้ลูก

ย้ายหมา แบ่งให้หมา

ย้ายหลาน แบ่งให้หลาน

ย้ายชอก เรียงรายออก

ย้ายอันท้า เรียงรายอะไร

ย้ายเอือ แบ่งให้

ย้ายเอือถัว แบ่งให้ทั่ว, แจกให้ทั่ว

ซาก เสียม

ซากซ็อน เสียมด้ามคลอน, หลวม

ซากตุค เสียมขุด

ซากปึก เสียมใหญ่

ซากรัก เสียมหัก

ชากเร็ว เลียมหาย
 ชากไร เลียมของเรา
 ชากไร เลียมด้ามยาว
 ชากน้อย เลียมเล็ก
 ชากเหว้า เลียมของเขา
 ชือ เอ้อมมือ
 ชือจอหู้คพริก เอ้อมเค็ดขอดผัก
 ชือจับ เอ้อมจับ
 ชือบ้าย เอ้อมจับ
 ชือมือไป เอ้อมมือไป
 ชือเอ้า เอ้อมเอา
 ชือสูนไฮ เอ้อมมาซิ
 เขย เอียง, สิ่งปลูกสร้างจะพังมีพังแหล่ เรียกว่า
 เขย
 ชู อยู่
 ชูข้ามช้า อยู่ไปพลางๆ
 ชูต้อง อยู่ทุ่ง
 ชูร้น อยู่บ้าน
 ชูฮักทำ อยู่ทำไม
 ชูเออะทำ อยู่เพราะอะไร
 หู้ค ชค
 หู้คกินหงอน ชคกินอร้อย
 หู้คแก้งคาง ชคแก้งเห็ด
 หู้คแก้งน้าง ชคแก้งหน่อไม้
 หู้คเลื่องหวาน ชคของหวาน
 หู้คนันแก้ง ชคน้ำแก้ง
 หู้คนันรอม ชคน้ำซุบ
 หู้คนันหลอก ชคน้ำร้อน
 หู้ครอมโก ชคคัมไก่
 หู้คอะทำ ชคอะไร
 แฮฮั้น ถีบ
 แฮฮั้นกอน ถีบก่อน
 แฮฮั้นโคกือ ถีบคันคอ
 แฮฮั้นจอ ถีบใส่
 แฮฮั้นซักบาด ถีบซักที่ไหม

แฮฮั้นเค้ ถีบคูสิ
 แฮฮั้นคะบัง ถีบหน้าอก
 แฮฮั้นเดร่า ถีบหัว
 แฮฮั้นเดรัม ถีบเขาคมนั้น
 แฮฮั้นแด้ว แด้ว ถีบเบาๆ
 แฮฮั้นทังนี ถีบทางนี้
 แฮฮั้นนำ ถีบหน้า
 แฮฮั้นนะเค้ ถีบคูสิ
 แฮฮั้นบัน ถีบดิน
 แฮฮั้นบาดหนึ่ง ถีบที่หนึ่ง
 แฮฮั้นปาก ถีบปาก
 แฮฮั้นไป ถีบไป
 แฮฮั้นแม่ ถีบจี
 แฮฮั้นเร้ง เร้ง ถีบแรงๆ
 แฮฮั้นสค ถีบรถ, ปันรถจักรยาน
 แฮฮั้นล้อง ถีบลง
 แฮฮั้นเล็ย ถีบเลย
 แฮฮั้นโลค ถีบเลย
 แฮฮั้นววด ถีบเอา
 แฮฮั้นส้องปาก ถีบปาก
 แฮฮั้นหมา ถีบมา
 หยวน ฮั้น, ส่ง, หยิบฮั้น
 หยวนกอน ฮั้นส่งผอน
 หยวนเกา ส่งข้าวในลักษณะเอื้ออาหาร
 หยวนแจ้น ให้หยิบฮั้นเงินขามขาก
 หยวนคอ ฮั้นส่งค่อ
 หยวนเลื่อง ฮั้นส่งของ
 หยวนเท้ว ฮั้นหนีออกไป
 หยวนนัม ส่งน้ำลักษณะเอื้ออาหาร
 หยวนไป ฮั้นส่งไป
 หยวนพริก-หยวนมี แบ่งปันผัก
 หยวนไม ส่งไม้
 หยวนตึก แบ่งปันให้ลูก
 หยวนแล้งจ้าย ส่งกับข้าวลักษณะแบ่งปัน
 หยวนว้ว แบ่งปันให้ท่าน

ห้วนหลาน แบ่งปันให้หลาน

ห้วนอาม ยื่นส่งข้าม

ห้วนฮั้น ยื่นส่งขึ้น

ห้วนฮั้นฮื้อ ยื่นส่งมาซิ

ห้วนเฮือ ยื่นส่งให้

ฮ้าง ฮ้าง (ฮ้างลากแดด)

ฮ้างกือ ฮ้างไว้

ฮ้างไ่ ฮ้างแห้ง

ฮ้างดรา ฮ้างข่า (ไม้ไผ่สานเป็นตารางห่างทำที่

ตากที่ฮ้างแขวนเหนือเปลวไฟหรือตากแดด)

ฮ้างปรั ฮ้างปลา

ฮ้างหมรือ ฮ้างเนื้อ

ชาก อคอกชาก

ชากเกา อคอกชากข้าว, ข้าวไม่พอถึงฤดูกาล

ใหม่

ชากแฉั้น ไม่ค่อยมีเงิน

ชากนัม อคอกชากน้ำ, แฉ่งน้ำ

ชวง ก้าว

ชวงแก้ง ก้าวเท้า

ชวงคิน ก้าวสัน

ชวงเปรือ ถอยกลับ

ชวงไป๊ ก้าวไป

ชวงไป๊ท้างแร็ก ก้าวออกข้าง

ชวงไร๊ ก้าวยาว

ชวงเห่วนเผ็ช ไม้แขวนเสื้อ

ชวงฮอก ก้าวออก

ชวงฮาม ก้าวข้าม

ชวงฮั้น ก้าวขึ้น

เฮียว ฮึง, ฉาง

เฮียวเกา ฮึงข้าว

เฮียวเกาทอก ฮึงข้าวเปลือก

เฮียวเกาแเร่ ฮึงข้าวเจ้า

เฮียวเกา ฮึงข้าวเก่า

เฮียวคัม ฮึงค้ำ

เฮียวปึก ฮึงใหญ่

เฮียวรัก ฮึงหัก

เฮียวเลอ ฮึงพัง

เฮียวต้าง ฮึงสูง

เฮียวหน้อย ฮึงเล็ก

เฮียบ เฮียบ

เฮียบแก้ง เฮียบเท้า

เฮียบโกโก เฮียบจีโก

เฮียบโกนือ เฮียบจีว

เฮียบโกไหน เฮียบลูกโก

เฮียบจะลริบ เฮียบตะขาบ

เฮียบโครัยแม็ก เฮียบขุยมด

เฮียบเฮือโบแฮร์น เฮียบเพราะไม่เห็น

เฮียบหรงจิว เฮียบหางงู

เฮียบหรงแม็งหง็อค เฮียบหางแมงป่อง

เฮียบฮ้อน เฮียบหนาม

เฮียบอะท้ำ เฮียบอะไร

เฮือ เพราะ

เฮือกู เพราะกู

เฮือเจ้า เพราะเธอ

เฮือซัง เพราะซัง

เฮือคู้ เพราะขยัน

เฮือเคือ เพราะใคร

เฮือคริก เพราะจีเกียจ

เฮือบาบ เพราะบาป

เฮือนุ่น เพราะบุญ

เฮือโบแฮร์น เพราะไม่เห็น

เฮือไป๊ เพราะไป

เฮือผ้อ เพราะพ่อ

เฮือม็ก เพราะรัก

เฮือมึง เพราะมึง

เฮือตึก เพราะลูก

เฮือหมา เพราะมา

เฮือหลาน เพราะหลาน

เฮือเหม้ เพราะแม่

เฮืออะท้ำ เพราะอะไร

เขื้อสอย เพราะฉั้น
 เขื้อฮัก เพราะทำ
 เขื้อ ค่ำ
 เขื้อกะไร เขาค่ำเรา
 เขื้อเก็ง ค่ำแก่ง
 เขื้อเคือ ค่ำไคร
 เขื้อไต้บ้าน ค่ำชาวบ้าน
 เขื้อนวง คำน้อง
 เขื้อพัน ค่ำแก่ง
 เขื้อเรียง ค่ำเลียงคัง
 เขื้อบ ฟุ่ม
 เขื้อบปึก ฟุ่มใหญ่
 เขื้อบเป็น ฟุ่มเป็น เป็นไม้เนื้ออ่อน
 เขื้อบไพร ฟุ่มไผ่
 เขื้อบไม ฟุ่มไม้
 เขื้อบฮ้อน ฟุ่มหนาม
 ไ้อ์ กำลึงโยงโย
 ไ้อ์จอกคำม็อก โยงโยไ้จะติ
 ไ้อ์คำไป โยงโยจะไป
 ไ้อ์เท้ว โยงโยลูกหนี
 ไ้อ์ล้อง โยงโยลง
 ไ้อ์ลูก โยงโยลูก
 ไ้อ์แลว กำลึงโยงโยแล้ว
 ไ้อ์หนึ่ง โยงโยนั่งลง
 ไ้อ์ฮั้น โยงโยขึ้น
 ไฮก ถอน
 ไฮกโคเกา ถอนคันข้าว
 ไฮกฉู้ว ถอนหญ้า
 ไฮกครำ ถอนกล้า
 ไฮกเท้ว ถอนทิ้ง, ถอนหนี
 ไฮกพริก ถอนผัก
 ไฮกชอก ถอนออก
 ฮ้อง ยืน
 ฮ้องฮือ ยืนโยงโย
 ฮ้องดู ยืนอยู่

ฮ้องฮือ ยืนตรง
 ฮือย หยดจากที่สูง
 ฮือคณัม น้ำหยด
 ฮือคหวุ่น หยดน้ำฝน
 ฮือฮัก หา
 ฮือฮักก็อ หารอไว้
 ฮือฮักจับดี หาให้ดี
 ฮือฮักจิ้น หาผ้าถุง
 ฮือฮักฉู้มฉู้ม หาเร็ว เร็ว
 ฮือฮักแฉิ้น หาเงิน (กรณีลื่นที่เก็บไม่ใช่หาแบบไปทำงานหาเงิน)
 ฮือฮักเค้นหาหาหน้อยสิ
 ฮือฮักเคือหลัว หาไ้ฉุน
 ฮือฮักเครวไป หาวนไป
 ฮือฮักเครวหมา หาวนมา
 ฮือฮักไควไคว หาไกลๆ
 ฮือฮักเครื่อง หาของ
 ฮือฮักโบพัม หาไม่เจอ
 ฮือฮักไปอ่างแน่น หาไปแถวนั้น
 ฮือฮักเคีย หาเลื้อ
 ฮือฮักมะรำน หาที่บ้าน
 ฮือฮักมะเหนอ หาที่ไหน
 ฮือฮักมะฮุ่น หาตรงนั้น
 ฮือฮักแลว หาแล้ว
 ฮือฮักเวียฮักหางานทำ
 ฮือฮักไสย ช่วยหา
 ฮือฮักไสยกัน ช่วยกันหา
 ฮือฮักน้อม หาดู
 ฮือฮักหมาไ้ หามาแนะ
 ฮือฮักหว่า กันหา
 ฮือฮักหรั้กัน หาข้างบน
 ฮือฮักหรั้เคือ หาข้างล่าง
 ฮือฮักหรั้นา หาข้างหน้า
 ฮือฮักหรั้หลัง หาข้างหลัง
 ฮือฮักแน้ม หาดู

ห้อยแห่น หาเห็น, หาเจอ
 ห้อยโหล่ หาอีก
 ห้อยกะท๊า หาอะไร
 ห้อยกะท๊า หาอะไร
 ห้อยกะเอ้า หาเอา
 ห้อยกิลท๊า หาทำไม
 ห้อยกฮัน หาคน
 ห้อยกฮันไซ หามาซิ
 ห้อยกเอือ หาให้
 ห้อยกเอือกะหะรอ หาเข้าไปข้างใน
 ห้อยกไฮ้ หาซิ

ห้อย ตรง

ห้อยกั้น ตรงกัน
 ห้อยท้าง ตรงเส้นทาง
 ห้อยเนื้อ ตรงไหน
 ห้อยแน่น ตรงทางนั้น
 ห้อยผายซิบฮ้า ตรงที่ลำห้วยผายซิบฮ้า
 ห้อยหล่าย ตรงมาก

ฮ้อง พา

ฮ้องกั้น พาเกิน
 ฮ้องเจียน พาเจียน
 ฮ้องเท้ว พาหนี
 ฮ้องนูน พาอน
 ฮ้องไป๊ พาไป
 ฮ้องสาย พาฟ่อนรำ
 ฮ้องหมา พากลับ
 ฮ้องหู้ พาวิ่ง
 ฮ้องอ้านนั้งฮื้อ พาอ่านหนังสือ
 ฮ้องฮับ พาร้องหมอลำ
 ฮ้องฮิด พาทำ
 ฮ้องฮิดแลงง้าย พาทำกับข้าว

ห้อยน ช่อน

ห้อยนก็้อ ช่อนไว้
 ห้อยนตักตัก ช่อนคี้คี่

ห้อยนจิก ช่อนจอบ
 ห้อยนโง้ง ช่อนกางเกง
 ห้อยนจุ่มจุ่ม ช่อนเร็ว
 ห้อยนแจ้น ช่อนเงิน
 ห้อยนคืบเกา ช่อนกระดืบข้าว
 ห้อยนไล่ ช่อนไล่ (ใช้ไถนา)
 ห้อยนไทยแก้ง ช่อนถ้วยแกง
 ห้อยนเผี้ย ช่อนคราด (ใช้คราดนา)
 ห้อยนเผี้ย ช่อนเลื้อ
 ห้อยนมาก คร่าว ช่อนมิด
 ห้อยนมากทา ช่อนพรว้า
 ห้อยนมื่อ ช่อนหมื่อ
 ห้อยนเรื่อเรื่อ ช่อนข้างในสุด
 ห้อยนแลว ช่อนแล้ว
 ห้อยนแลวได้ ช่อนแล้วนะ
 ห้อยนสายก๊อ ช่อนสร้อยคอ
 ห้อยนสายส้อย ช่อนสายสร้อย
 ห้อยนสายเอ้ว ช่อนเข็มขัด
 ห้อยนหล่อกหล่อก ช่อนข้างนอก
 ห้อยนแห่วน ช่อนแหวน
 ห้อยนไฮ้เจียน ช่อนคะกี้
 ห้อยนไฮ้เนื้อ ช่อนคอนไหน

ระ ฤ

ระไป ฤไป

ระเร็ก ฤสีข้าง

ระหมา ฤมา

ระหร่านา ฤด้านหน้า

ระหลัง ฤหลัง

รัม รำ

รัมกั้วปึก รำให้เปิด

รัมกั้วหญ่ รำให้หญ่

รัมกั้วเยื่อ ไร่ รำเก็บไว้นานเกิน

รัมเก รำแก่

รัมเกามอ รำข้าวใหม่

รัมสิ่ว รำเหม็นบูด

รัมอุน รำอ่อน

รัมเอือบือ รำให้วัว

รัมเอือว้าย รำให้ควาย

รัมกั้วโก รำให้ไก่

รัม เปือก

รัมชะลอบ เปือกผ้าห่ม

รัมโง้ง เปือกกางเกง

รัมคะทัว เปือกตัว

รัมเดร่า เปือกหัว

รัมเดรื่อง เปือกสิ่งของ

รัมโบักนุ่น เปือกที่นอน

รัมผรัม เปือกผม

รัมเผือ เปือกเสื้อ

รัมร่าน เปือกพื้นบ้าน

รัก หัก

รักกั้ว หักคอ

รักกั้วมือ หักข้อมือ

รักกั้ว หักก้าน

รักกั้ว หักขา

รักกั้ว หักกิ่งเล็ก

รักกั้ว หักแข้ง

รักโค หักคัน

รักนา หักหน้า, ไม่ไว้หน้า

รักเปือ หักใบ, เค็ดใบ

รักไม หักไม้

รักเร้ง หักโหมทำเกินแรง

รักวีน หักพิน

รักหง้า หักกิ่งใหญ่

รักหญ่ หักยอด

รักหลัง หักหลัง (ทรยศ)

หรั่ง ร่อน

หรั่งเกาไซ ร่อนข้าวแห้ง

หรั่งจะปริง ร่อนเกลบ

หรั่งไซ ร่อนทราย

หรั่งรัม ร่อนรำ

หรั่งหว่านั่วเอ้า ร่อนหาสิ่งที่จะเอา

หรั่งหรีน ร่อนหิน

หรั่งเหล็ เลือกเฟ้น

หรั่งออกตุง ร่อนออกทิ้ง

ร่าน บ้าน

ร่านจี บ้านพี่สาว

ร่านเจ้า บ้านคุณ

ร่านเคือ บ้านใคร

ร่านโตย บ้านเพื่อน

ร่านนวง บ้านน้อง

ร่านปึก บ้านใหญ่

ร่านผ้อเญอ บ้านพ่อใหญ่

ร่านผ้อเหม บ้านพ่อแม่

ร่านมอ บ้านใหม่

ร่านมู บ้านเพื่อน

ร่านโรง บ้านกว้าง

ร่านหรือ บ้านหลังคารั่ว

ร่านเหมเญอ บ้านแม่ใหญ่

ร้านแอ้ง บ้านพี่ชาย

ร้านฮอย บ้านฉัน

ร้าน โล่

ร้านกำ โล่ฆ่า

ร้านโก โล่ไก่

ร้านจับจั่น โล่จับใจ

ร้านเท่ว โล่หนี

ร้านแท่งกั้น โล่แทงกัน

ร้านแท่น โล่ทัน

ร้านน้อก โล่นก

ร้านบือ โล่วัว

ร้านโบนั่น โล่ไม่ทัน

ร้านปัด โล่เปิด

ร้านม้อก โล่ดี

ร้านแม้ว โล่แมว

ร้านว้าย โล่ควาย

ร้านหนู โล่หนู

ร้านหมา โล่สุนัข

ร้านวัน โล่ฟัน

ร้านเอาเรื่อง โล่เอาของ

ร้าน ราว

ร้านแซ่ก ราวเชือก

ร้านโม ราวไม้

ร้านไร ราวยา

ร้านวัน ราวไม้ฟัน

ร้านฮัง ราวรั้ว

ร้าน เท่า (มักจะวัดขนาดสิ่งของที่ใหญ่)

ร้านกั้น เท่ากัน

ร้านซาง เท่าข้าง

ร้านนือ ขนาดไหน

ร้านว้าย เท่าควาย

ร้านหลังร้าน ขนาดเท่าบ้าน

ร้านอะทานิ ใหญ่ประมาณไม่รู้จะเปรียบ

ร้าน หาบ

ร้านกะจาด หาบสามแหก

ร้านกั้ม หาบทอง

ร้านเกา หาบข้าว

ร้านกู หาบคุดัง

ร้านจะป่อง หาบเกลบ

ร้านฉิว หาบหญ้า

ร้านฉ้วน หาบเงิน

ร้านตรา หาบขนย้ายมัดกล้า

ร้านเลื่อง หาบของ

ร้านเลื่องกั้ว หาบของขาย

ร้านนัม หาบน้ำ

ร้านปรำ หาบปลา

ร้านปัด หาบปืบ

ร้านปู้มก หาบปู้มก

ร้านพริก หาบผัก

ร้านพุน หาบปู้คอก

ร้านมากโม หาบผลไม้

ร้านเลื่อง หาบกระบุง

ร้านวัน หาบพื้น

ร้านเวียง หาบฟาง

ร้าน กรอก

ร้านเกาปูน แซ่ข้าวข้าวทำแป้งขนมจีน

ร้านเกาลำ กรอกข้าวหลาม

ร้านชอกกั้ว กรอกข้าวหลาม

ร้านจิลอ เทน้ำใส่รูจิ้งหรีด

ร้านนัม กรอกน้ำ

ร้านหนู เทน้ำใส่รูหนูให้หนูออกมา

ร้าน ห่า

ร้านกั้ม ห่ากบ

ร้านเจ้า ห่าคุณ

ร้านเจ้านันละ ห่าคุณนั่นแหละ

ร้านฉ้วน ห่าเงิน

ร้านแตร ห่าเขียด

ร้านโปก ห่าไม่ดี, ไม่ละเอียด

ร้านโปก ห่าไม่พบ

ร้านโปก ห่าไม่เจอ

หาร่ำรำ หาลา
 หาร่ำอ หารใหม่
 หาร่ำมะเหมือด หารที่ไหนด
 หาร่ำเหวี่ยง หาราง
 หาร่ำไสยแดด ช่วยหาหน้อย
 หาร่ำหว่า หารหา, หารเขาเหล่านั้น
 หาร่ำเหวี่ยง หารเจอ
 หาร่ำเหวี่ยง หารเห็น, หารเจอ
 หาร่ำเหวี่ยงหว่า หารเจอข้างไหน
 หาร่ำเหวี่ยงแล้วโหล่ทอยแดด หารเจอแล้วนอก
 ด้วย
 หาร่ำโหล่ หารอีก
 หาร่ำอ่างนี้ หารแถวนี้
 หาร่ำฮอยหว่า หารด้านนี้
 หาร่ำฮอยฮอยท้าว หารด้านท่าไม
 หาร่ำฮอยท้าว หารท่าไม
 หาร่ำ หาร
 หาร่ำจ้อง หารส่ง
 หาร่ำคู่ หารคู่
 หาร่ำเทว หารหนี
 หาร่ำบัน หารดิน
 หาร่ำไป หารไป
 หาร่ำไม หารไม
 หาร่ำโยย หารทราย
 หาร่ำล้อง หารลง
 หาร่ำลึง หารกลอง
 หาร่ำโล้ง หารโล่งผิ
 หาร่ำโล้ง หารเสา
 หาร่ำหมา หารมา, หารกลับ
 หาร่ำหรีน หารหิน
 หาร่ำวัน หารพื้น
 หาร่ำฮิน หารขึ้น
 หาร่ำฮอย หารออก
 รัง ริน
 รังกิน รินกิน

รังจอกะบ้าน รินใส่กะละมัง
 รังจอก รินใส่แก้ว
 รังจอก รินใส่ถ้วย
 รังจอก รินใส่หม้อ
 รังจอก รินใส่ขัน
 รังจอก รินทิ้ง
 รังจอก รินน้ำ
 รังจอก รินให้
 รัง คีบ, ของคีบ, ผลไม้คีบ
 รัง, ทัวรัง คีบเห็บ
 รังทัวบือ เห็บในตัววัว
 รังทัวหมา เห็บสุนัข
 รังโบจก คีบไม้สุก
 รังเขียด คีบผาด
 รัง หิ้ว
 รังกะดา หิ้วตะกร้า
 รังเก็น หิ้วแขน
 รังเกร็ง หิ้วของ
 รังนั๊ก หิ้วหนัก
 รังไป หิ้วไป
 รังรื้อ คีบหู
 รังไสย ช่วยหิ้ว
 รังหมา หิ้วมา, หิ้วกลับ
 รังฮอยกะฮิน หิ้วออกไปนูน
 รังฮอยมะนี้ หิ้วเข้ามา
 รัง เต็ม
 รังจ้อ เต็มใจ
 รังได้ เต็มกระเป๋
 รังถั่ว เต็มถาด
 รังไทย เต็มถ้วย
 รังมือ เต็มหม้อ
 รังเอี้ยว เต็มฉาง, เต็มยั้ง
 รังร้าน เต็มบ้าน
 รังให้ เต็มไห
 รังฮู เต็มคูน

หริ่มแอ่ง เค็มอ่าง

รื่อง แดง

รื่องจิ้งจิง แดงสกลไส
 รื่องซุก แดงสุข
 รื่องร็อกร็อก แดงสกลไส
 รื่องเรอมาก แดงข้างในลูก
 รื่องหริ่มโต แดงเต็มคัน

รึก หลบซ่อน

รึกหักหัก หลบให้ตี
 รึกจับดี หลบให้ตี
 รึกเคือ หลบใคร
 รึกท้างเนื้อ หลบที่ไหน
 รึกเทิว หลบหนี
 รึกมั่งไส้ หลบบังเสา
 รึกมั่งหาว หลบบังฝา
 รึกมะเหม่อ หลบที่ไหน
 รึกขุ หลบอยู่
 รึกเขืออะท้ำ หลบเพราะอะไร
 รึกโฮยเนื้อ หลบเมื่อไหร่

รึก แดง

รึกเก แดงจัด, แดงแรง
 รึกเกด แดงเจ็บ, แดงจัด
 รึกเบรียนฮ้า แดงเดือนห้า
 รึกเผลว้า แดงเผา
 รึกขยาแลว แดงหยุดแล้ว
 รึกแลวหวัน แดงแล้วฝน
 รึกออก แดงออก
 รึกอูน แดงอูน

หริ่ม หิน

หริ่มโกลบีก หินก้อนใหญ่
 หริ่มค้ำ หินดินดาน
 หริ่มเคร็งแค หินกรวด
 หริ่มเม็กไหน หินเม็ดเล็ก
 หริ่มสับทา หินลับมีด
 หริ่มร้ม หินสีดำ

หริ่มแห้ว หินลูกรัง

รื ตี, ขุบใหม่ให้คม

รืต้าว มีดเก่าขุบใหม่ให้คม
 รืทา อีได้เก่าขุบใหม่ให้คม

รื ลำห้วย

รืโงโง ลำห้วยโค้งงอ
 รืโง ลำห้วยกว้าง
 รืโง ลำห้วยยาว

รึก ถอน

รึกเกา ถอนคันข้าว
 รึกโคตเรียง ถอนคันแคะ
 รึกโคไหน ถอนคันเล็ก
 รึกฉิว ถอนหญ้า
 รึกตรา ถอนคันกล้า
 รึกปุ่นโก ถอนขนไก่
 รึกพริกกับแจว ถอนผักแนมน้ำพริก
 รึกพริมซูก ถอนผมหงอก
 รึกออก ถอนออก
 รึกแอ่งพริกแกก ถอนผักกาดหัว
 รึกแอ่งพริกบัว ถอนหัวหอม

หรั่ง หุง, คัม

หรั่งเกา หุงข้าว
 หรั่งเกาโง คัมข้าวเหนียวเปียก
 หรั่งเทียน คัมเทียน
 หรั่งน้ำหลอก คัมน้ำร้อน
 หรั่งหรวก คัมขี้ผึ้ง

หริ่ม รก, รัง

หริ่ม ครก
 หริ่มแซนท้าง ถนกรก
 หริ่มเคินร่าน รกลานหน้าบ้าน
 หริ่มคัมเกา ครกตำข้าว
 หริ่มคัมแจว ครกตำน้ำพริก
 หริ่มคัมผาดครก ครกตำพริก
 หริ่มปักนูน รกที่นอน
 หริ่มมือง ครกกระเดื่อง

หุ้มร้าน รกบ้าน
หุ้มร้านวี รกครัว
หุ้มหลาย รกมาก

รุ่ง สัน

รุ่งจอเยอชาคเกา สันเพราะหิวข้าว
รุ่งทศทต สันงกก
รุ่งเออโอมเร้ง สันเพราะไข้น
รุ่งแสงังกัก หนาวสันสะท้าน
รุ่งหล่าว สันกลัว

ร้อน ร้อน

ร้อนจื่อ ร้อนใจ
ร้อนเบ็ดตะทัว ร้อนทั้งตัว
ร้อนไผ่ค ร้อนเกิน
ร้อนเร้ง ร้อนแรง
ร้อนหลาย ร้อนมาก
ร้อนเอ้าหื่น ร้อนอบอ้าวฝนจะตก

รูด เสา วางบนถ่านแดง

รูดกุง เสากุง, กุงเสา
รูดเกา ข้าวจี, ข้าวเหนียวปิ้ง
รูดปรำ เสาปลา, จีปลา
รูดเป้า เสาปู, จีปู
รูดโอก เสาหอย, จีหอย

ร้อน มัดตีกัวคั่นกัวหลด

ร้อนกือเบือไป มัดไว้ไม่ให้ไป
ร้อนจอไต้ง มัดติดกับเสา
ร้อนแลวมือก มัดแล้วดี

หู้ค รูด

หู้คจอกะคา รูดใส่ตะกร้า
หู้คเปืออู้น รูดใบมะขม
หู้คเปือแตรว รูดใบมะขาม
หู้คพริก รูดผัก
หู้คลือง, อู้นลือง เลื่อนลง
หู้คอ่อน อ่อนหู้ค หนาวแก่ียว
หู้คเอ้า รูดเอา
หู้คเอ้าก้าน รูดเอ้าก้าน

หู้คเอ้าเตบือ รูดเอาเฉพาะใบ

หู้คเอ้าไปเก้ง รูดเอาไปแกง

เหร ไม่เชื่อง

เหรไผ่ค ไม่เชื่องเกินไป

เหรหลาย ไม่เชื่องเอาซะเลย

เร้ง คราง

เร้งเยอเกด ครางเพราะเจ็บ

เร้งเยอเต่ง ครางเพราะหนาว

เร้งเตื่องแท้น ครางเสียงดัง

เรง เกราะทำด้วยปล้องไม้ไผ่ไม่มีเสียงดัง

เรงเหวนกือบือ เกราะแขวนคอวัว

เรงเหวนกือว้าย เกราะแขวนคอควาย

เร้ง แรง, กำลัง, ดัง

เร้งละร่าย แรงจริงๆ

เร้งบือ แรงว้าว

เร้งเบ็ดเยออะท้ำ แรงหมดเพราะอะไร

เร้งเบ็ดเยอโอม หมดแรงเพราะป่วย

เร้งโบค็อก กำลังไม่คก

เร้งโบเบ็ด แรงไม่หมด

เร้งโบมี แรงไม่มี

เร้งไปเห่นอเบ็ด แรงไปไหนหมด

เร้งมีหลาย แรงมีมาก

เร้งแรง ดังดัง

เร้งสค กำลังแรงม้าของเครื่องยนตร์รถ

เร้งว้าย แรงควาย

เร้งฮุ้น แรงคน, กำลังคน

เรว กับคัก

เรวก้า กับคักกา

เรวทัวแซ็ค กับคักสัว

เรวนือก กับคักนก

เรวหนุ กับคักหนู

เรวล้ม กับคักเหยี่ยว

เหร็ก เรียก

เหร็กหว่าอะท้ำ เรียกหาอะไร

เหร็กจี เรียกพี่สาว

เหรืกเจ้า เรียกคุณ

เหรืกเค่อ เรียกโคร

เหรืกแฉ้วแฉ้ว เรียกเบาะๆ

เหรืกแท้นแท้น เรียกคังๆ

เหรืกผ้อเหม้ เรียกพ่อแม่

เหรืกญุไคย เรียกเพื่อนฝูง

เหรืกเร้งเร้ง เรียกคังๆ

เหรืกสีก เรียกลูก

เหรืกหมา, เรกเปรอ เรียกกลับ

เหรืกหว่า เรียกหา

เหรืกแอ้ง เรียกพี่ชาย

เหรืกฮอยห่า เรียกฉันรี

เหรืกฮุ้น เรียกหมา, เรียกคน

เรบ เสี่ยงแหบ

แร แห่, ขบวนแห่

แรก้องนุ่น แห่กองบุญ

แรตัน แห่ตันปัจจย

แรคร้องเล้ง แห่กลองเล้ง

แรเทียน แห่เทียน

แรมะเวด แห่พระเวสสันดร

แรผ้าป่า แห่ผ้าป่า

แรง อีแรง

แรงกือรี้ง แรงคองแดง

แรงชวบว้ายเหน้า แรงกินควายตายเน่า

แรงทำ แรงแก่

แร็ก รด

แร็กเกา รดคันข้าว

แร็กโคไม รดคันไม้

แร็กเจันท้าง รดถนน

แร็กญูว รดหญ้า

แร็กเด็กบาว สาคน้ำหนุ่ม

แร็กเด็กสาว สาคน้ำสาว

แร็กนม รดน้ำ

แร็กนมส่งพะ รดน้ำพระ, สงกรานต์

แร็กพริก รดผัก

แร็กส่วน รดน้ำสวนผัก

แร็กฮุ้นเท้า รดน้ำคำหัวผู้เฒ่า

แฮร์น เห็น

แฮร์นจือ เห็นใจ

แฮร์นค้อยาง เห็นทุกอย่าง

แฮร์นเด็กบาว เห็นหนุ่ม

แฮร์นเด็กสาว เห็นสาว

แฮร์นด้องน้ำ เห็นทุ่งนา

แฮร์นน้ำ เห็นหน้า

แฮร์นนม เห็นน้ำ

แฮร์นบั้น เห็นดิน

แฮร์นบั้น เห็นฟ้า

แฮร์นปลา เห็นปลา

แฮร์นป่าเกา เห็นคันข้าว

แฮร์นผ้อ เห็นพ่อ

แฮร์นผีนวง เห็นพี่น้อง

แฮร์นเหม้ เห็นแม่

แฮร์นอะท้าว เห็นอะไร

แร็ค รัด

แร็คกือ รัดคอ

แร็คกือ มัดไว้

แร็คเก้ง รัดเท้า

แร็คกัก มัดดี

แร็คคี่คี่ รัดคี่คี่

แร็คเน้นเน้น รัดแน่นแน่น

แร็คปรำไข่ มัดปลาแห้ง

แร็คผรม รัดผม, มัดผม

แร็คพริก มัดผัก

แร็คมือ รัดมือ

แร็คข้อ มัดเก็บ

แร็คตัก รัดเชือก

แร็คหมรือไข่ มัดเนื้อแห้ง

แร็ก เค็ด

แร็กก้าน เค็ดก้าน

แร็กโค เค็ดคัน

แร็กคอก เค็ดคอก
 แร็กคอง เค็ดคัง
 แร็กทัง ข้างถนน
 แร็กเบือ เค็ดใบ
 แร็กพริก เค็ดผัก
 แร็กมากถั่ว เค็ดพริก
 แร็กหญ่คพริก เค็ดขอดผัก
 แร็กเอ้า เค็ดเอา
 แหรัก แหก, คัด
 แหรักชี แบ่งสี่
 แหรักครึ่ง แหกครึ่ง
 แหรักเบงกิ้น แหกแบ่งปันกัน
 แหรักปาย แหก, คัดผ้า
 แหรักสอง แบ่งสอง
 หรว เรือ
 หรวกะแจ่ง เรือกรรเชียง
 หรวขุนเรือ เรือขนของ, ขนสินค้า
 หรวแกง เรือแจ่ง
 หรวจัน เรือคว่ำ
 หรวจัน เรือล่น
 หรวปัก เรือยนต์, เรือใหญ่
 หรวป็น เครื่องบิน
 หรวพาย เรือพาย
 หรวหระย เรือหาย
 หรวอีปอก เรือหางยาว
 ร้ว หู
 ร้วกะคา หูตะกร้า
 ร้วถูก หูเสือ
 ร้วคี่ หูดี
 ร้วทัวแซด หูสัตว์
 ร้วถูก หูหนวก
 ร้วบือ หูแว
 ร้วโบหญ่หู หูไม่ได้ยิน
 ร้วปะฮัน หูคน
 ร้วมือ หูหม้อ

ร้วมือแถ่ง หูกระทะ
 ร้วว้าย หูควาย
 ร้วหน่อง หูเป็นน้ำหนอง
 หรว รวงใส่อาหารหมู
 หรวง หาง
 หรวงโก หางไก่
 หรวงซาง หางช้าง
 หรวงนือก หางนก
 หรวงบือ หางวัว
 หรวงปรำ หางปลา
 หรวงปัด หางปัด
 หรวงมา หางม้า
 หรวงดุ่ม หางลม
 หรวงว้าย หางควาย
 หรวงหมา หางหมา
 หรวงหรง หางใบคองกล้วย
 หรวง ซา, วาย เป็นคำขยำนาม เช่น
 หวินหรวง = ผ่นซา
 มากเหมียงหรวง = มะม่วงวาย
 หรวน ไข่ที่ฟักไม่ออก, ไข่เน่า, ไข่ข้าว
 หรวก อ้วก
 หรวก ขี้ผึ้ง
 หรวกซัง ชันรง (ขี้สุด)
 หรวกเบือไม อ้วกยา
 หรวกเขืออะท้าว อ้วกเพราะอะไร
 หรวกดุ่ม อ้วกลม
 หรวกออก อ้วกออก
 เร็ว เร็ว
 เร็วเก้ง ทำเร็ว
 เร็วมือ มือเร็ว
 เร็วไม แขนงไม้เล็กๆ ยาวๆ
 เร็วหญ่บ้านปราชัยสือค เร็วตรงปลาย
 เร็ง เร็ง
 เร็งกือพันโบก เร็งไว้เป็นที่
 เร็งกือเอือซบซบ เร็งไว้ให้สวยๆ

เรียงจับเจือ เรียงคี่
 เรียงชอนกิน เรียงชอนกิน
 เรียงแถว จัดเรียงแถว
 เรียงปีกดองส้อโหนด เรียงจากใหญ่ลงมาหาเล็ก
 เรียงหย้อหย้อ เรียงตรงๆ
 เรียงโหนดปีดองปีก เรียงจากเล็กไปหาใหญ่

เรียก ตะกั่ว

เรียกจอก โทบ ตะกั่วเชื่อมรางน้ำฝน
 เรียกข่ากะปึกน้างฮ็อค ตะกั่วเชื่อมปิ่นฮ็อค
 หน่อไม้
 เรียกข่าสังกะสี ตะกั่วอุดรูรั่วสังกะสี
 เรียกสีกมือง ตะกั่วทำลูกอวน
 เรียกสีกลับ ตะกั่วทำลูกแห

เรียน เรียน

เรียนคัมภีร์ เรียน , หัดขับรถ
 เรียนคัมภีร์ หัดทอเสื้อ
 เรียนคัมภีร์ หัดทอผ้า
 เรียนแก้กึ่งเรียน คัดเสื้อผ้า
 เรียนแต่งเรียนเอ เรียนแต่ง, เรียนโชว์
 เรียนทึ่มมะ เรียนธรรมมะ
 เรียนน้อยหมั่น หัดพูดเพราะ
 เรียนนั่งสื่อ เรียนหนังสือ
 เรียนเข็มช่วย, คิมขับ เรียนเสริมสวย
 เรียนย้อมมือขับ หัดไหวสวย
 เรียนเอตะทัวเฮอ ม็อคแด หัดแต่งตัวให้ดูดีชะ
 บ้าง
 เรียนฮิกเกานัม เรียนทำขนม
 เรียนฮิกหมั่น เรียนทำผม
 เรียนฮิกเล้งงาย หัดทำกับข้าว

เรือ, คั้งเรือ ใน, ข้างใน

เรือก๊อก ในคอก, ในเล้า
 เรือแก้ว ในขวด
 เรือทุ ในคูลัง
 เรือจื่อ ในใจ
 เรือโจก ในแก้ว

เรือโจกข้าง ในแก้วพลาสติก

เรือไซ ในไส้
 เรือไค ในกระเป๋
 เรือคืบ ในคืบ
 เรือคู้ ในคู้
 เรือถวน ในคง
 เรือดองน้ำ กลางทุ่งนา
 เรือไทย ในถ้วย
 เรือบ้าน ในหมู่บ้าน
 เรือป่า ในป่า
 เรือฟุ้ง ในฟุ้ง
 เรือเพิง ในเมือง
 เรือโพิบ ในปอด
 เรือมือ ในหม้อ
 เรือเยียว ในยั้งข้าว
 เรือร่าน ในบ้าน
 เรือวัด ในวัด
 เรือวิศา ในห้อง
 เรือส่วน ในสวน
 เรือไห ในโอง, ในไห
 เรืออุ ในคุ่ม
 เรือแอง ในอ่าง
 เรือของ ในห้อง
 เรือฮัง ในบริเวณรั้ว

เรือ หวันกลัว

เรือโบคราไปไต้ หวัน ไม่กล้าไปช่วย
 เรือโบคราเอาครือ หวันกลัว ไม่กล้าเข้าใกล้
 เรือร้าง หวาดหวั่น
 เรือหลาวที่กสิกล่อง หวันกลัว โคนลูกหลง

เหยย หาย

เหยยจรัมโบหลัว หายเกือบไม่เหลือ
 เหยยเบ็ด หายหมด
 เหยยโบหลัว หายไม่เหลือ
 เหยยไปเลี้ย หายไปเลย
 เหยยเลว หายแล้ว

เหรียญหลาย หายมาก

โหรย สิ่ง

โหรย กลอด

โหรยสอด ผึ่งต้อย

โหรยปิ่น ผึ่งปิ่น

โหรยโพง ผึ่งโพรง

โหรยมะน้ำ กลอดที่เถียงนา

โหรยมะรึ้น กลอดที่บ้าน

โหรยมือปี กลอดวันนี้

โหรยสีก กลอดลูก

โหรยสีกบาว กลอดลูกชาย

โหรยสีกสาว กลอดลูกสาว

โหรยแลว กลอดแล้ว

โหรยฮือร้อง ผึ่งทำรัง

โหรยฮือเนื้อ กลอดคอนไหน

โริเรา, พวกเรา

โริกินเกาเหอะ พวกเรากินข้าวกันเถอะ

โริกินเกาโริกิน พวกเรากินข้าวด้วยกัน

โริเขียนฟ้าสาแหรก พวกเราเขียนภาษาแสด

โริเขียนเกาอำเร้งกิน พวกเราเกี่ยวข้าวลงแขก

โริคำไปไหนนอ พวกเราจะไปไหนดี

โริคำฮักทำนอ พวกเราจะทำอะไรดี

โริครันนาไสยกิน พวกเราช่วยกันดำนา

โริเตรียวไปปีะ เรารีบไปกันนะ

โริปรอกโตไม พวกเราปลูกต้นไม้

โริไปเขนครองเล้ง พวกเราไปเล่นกลองเล้ง

โริไปแรครองเล้ง พวกเราไปแห่กลองเล้ง

โริไปสาย พวกเราไปฟ้อน

โริไปหมาเาะ พวกเรากลับกันนะ

โริไปฮับ พวกเราไปล่า

โริเลื่องกิน พวกเรารักกัน

โริไสยกิน พวกเราช่วยกัน

โริม รวม

โริมกิน รวมกัน

โริมถือ รวมไว้

โริมเาะ รวมละนะ

โริมูท่า รวมไหมละ

โริมเ้า รวมเข้า

โริย โรย, โปรย, เมาบาง

โริยเกาเออโก โปรยข้าวให้ไก่

โริยคร้วจอกเกา โรยเหลือใส่ข้าว

โริยบัน โรยดิน

โริยบันฮือ โรยดินทราย

โริยปุย โรยปุยเคมี

โริยทุน โรยปุยคอก

โริยมากว้าง โรยงา

โริยมุน โรยมุนซิเมนต์, โรยมุนขาว

โริยเม็กพริก โรยเมล็ดพันธุ์ผัก

โริยรันเออปร้า โปรยร้าให้ปลา

โริยสีฟอง โรยเป้ง

โรบ หอบ

โรบชะลอบ หอบผ้าห่ม

โรบชีเจือ หอบขชะมูลฝอย

โรบจีน หอบผ้าถุง

โรบโง้ง หอบกางเกง

โรบฉู้ หอบหู้

โรบเดื่อง หอบสิ่งของ

โรบเท้ว หอบหนี

โรบปิ่น หอบเสื้อ

โรบปู้ก หอบดอก

โรบไป หอบไป

โรบเผี้ย หอบเสื้อ

โรบรอก หอบสังขาร

โรบโรบเกาสร้างถ้อง หอบฟ้อนข้าวกลางทุ่ง

โรบสีก หอบลูก

โรบวัน หอบพิน

โรบเวียง หอบฟาง

โรบหมา หอบมา, หอบกลับ

โรบหลัว หอบหลัว ฟินผุ

โรบหล่าน หอบหลาน

โรบเข้า หอบเอา

โรบเอ้อ หอบให้

รอ รู้

รอทัก รู้ชัด

รอเขียน รู้เรื่อง, รู้ความ

รอดี รู้ดี

รอละร้าย รู้จริง

รอถึบ รู้เรื่อง, รู้ความ

รอชู้ รู้ไหม

รอชู่และ รู้ไหม

รอชู่ท่า รู้ไหม

รอแล้ววารู้แล้ววารู้

รอแล้วท่ารู้หรือยัง

รอหลาย รู้มาก

รออื่น รู้ชะ

รออีก รู้น้อย

รอใช่โบ รู้หรือไม่

รอใช่โบรอรู้หรือไม่รู้

รอม คัม

รอมเกา คัมข้าว

รอมโก คัมไก่

รอมโคด้าง คัมมันเทศ

รอมเงว คัมปลาทำน้ำพริกปลาป่น

รอมนัมหล็อก คัมน้ำร้อน

รอมน้าง คัมหน่อไม้

รอมปำ คัมปลา

รอมปัด คัมเป็ด

รอมพริก คัมผัก

รอมหมรือ คัมเนื้อ

รอมแอ้งป้อน คัมเผือก

ร้อง รัง ที่สูงๆ

ร้องคอ รังคอ

ร้องทั้น รังแดน

ร้องน็อก รังนก

ร้องเม็กขั้ม รังมดแดง

ร้องเม็กขั้ม รังมดดำ

ร้องเม้งทงคร่าว เป็นเม้งจำพวกเม้งชุมชักโย

เหมือนกันมีขายาวกว่าประมาณ 8-10 เท่า

ร้องเม้งไซ้ เป็นรังดินจับข้างฝาเรือน

ร้องโหรย รังผึ้ง

หรือก รังที่อยู่ต่ำ

หรือกโก รังไก่

หรือกโกจิ้ง รังไถ่จวง

หรือกบีด รังเป็ด

หรือกร้าน ภายในครอบครัว, ครัวเรือน

หรือกหญ รังหนู

หรือกฮาน รังห่าน

หรือง ใบทอง

หรืองภาค ทองขาด

หรืองกึ่ง ใบของคันกุง

หรืองไข่ ทองแห้ง

หรืองจ่าน ใบของคันทองกวาว

หรืองชีก ใบทองฉีก

หรืองชุกขั้ม ใบทองห่อส้ม, แหนม

หรืองปรากริด ใบทองดากแดด

หรืองปิ่นหนึ่ง ใบทองม้วนหนึ่ง

หรืองแป๊ะ ใบทองใบเล็กแป๊ะใบใหญ่แล้วห่อ

หรืองสลด ใบทองรองพื้นก่อนห่อ

หรืองหลั่ง ใบทองกล้วย

หรืองแอ้ว ทองเหี่ยว

หรือ่ง สว่าง, แสงสว่าง

หรือ่งหรือ่ง สว่างมาก, สว่างจ้า

หรือ่งจู้ม สว่างเร็ว

หรือ่งเจื้อ กลางวันยาวนานคำ

หรือ่งแลว สว่างแล้ว, เข้าแล้ว

หรือ รุรัว

หรือตะแลว รุระแล้ว

หรือส่างหลังก้า รุบนหลังคา

หรือห้อยส้อง รุตรงรุ

รอก กระตุก

รอกกั่ว กระดุกขา
 รอกแก่น ประดุกแขน
 รอกเคาะ กระดุกหู
 รอกเชือก กระดุกเลียบ โหลออกมา
 รอกเปรัก กระดุกแตก
 รอกรัก กระดุกหัก
 รอกเร็ก กระดุกข้าง, ชี่ไครง
 รอกเหลี่ยน กระดุกเคาะ, กระดุกร้าว
 หรือ ร่อง
 หรือมัน ร่องน้ำ
 หรือรู้ ร่องลำห้วยเล็กๆ
 รอก หก (ตัวนับเลขหก)
 รอกสิบ หกลสิบ
 หรือ เก็บออม
 หรือถือ เก็บออมไว้
 หรือเงิน เก็บออมเงิน
 หรือเอา เก็บออมเอา
 รอค รินออก, เทออก
 รอคจีเล็ก ดัมจีเหล็กสุกแล้วเทน้ำออก
 รอคจอยไทย เทใส่ถ้วย
 รอคตุง เททิ้ง
 รอคน้มแก้ง เทน้ำแก้งทิ้งเอาแต่เนื้อ
 รอคน้มน้าง ดัมหน่อไม้สุกแล้วเทน้ำออก
 รอคน้มหล็อก ดัมขามมือได้ที่แล้วเทคัม
 หรือ เฉา, เขี้ยว
 หรือกินแก้ง น้ำกักเท้า
 หรือจันปรัย เฉาแล้วตาย
 หรือรูน เฉาลามเฉาลงไม่หยุด
 หรือลือเฉาลง
 เหร่า เหา (สรรพนาม)
 เหร่า เหา, คัวเหา
 เหร่านูน ง่วงนอน, เขากำลังนอน
 เหร่าไปเหน่อ เหาไปไหน
 เหร่าพันเคื่อ เขาเป็นใคร
 เหร่าชู้ไบ้กเนื้อ เขาอยู่ที่ไหน

เหร่าว้าย เหาในตัวควาย
 เหร่าล่างเธร่า เหาบนหัว
 เหร่าหมาเคเห่เห่ เหาไปไหนมา
 เหร่าหลาย เหามาก
 เหร่าฮิดท๊า เขาทำอะไร
 เหร่า ห้วนเกรง
 เหร่าเจียนพิด ห้วนความคิด
 เหร่าคำถึกเอื่อ ห้วนจะถูคำ
 เหร่าเคื่อ ห้วนจ้ง
 เหร่าชู้ชือปี ห้วนอยู่แล้ว
 เหร่าชู้และ ห้วนไหม
 เหร่าวุดำน้อย ห้วนท่านจะว่า

ด

ดิม ตี

ดิมกือ ตีกันคอ
 ดิมแคว้ ตีเบา
 ดิมมากควัว ตีหัว
 ดิมมัน ตีมัน
 ดิมเร้ง ตีแรง
 ดิมวัวแล้ ก็โค่นเข้าให้ชะ
 ดิมชุก ตีหัว
 ดิมเอ้า ตีเอา ตีเอา

ดัก ข โมข

ดักแญ้น ข โมขเงิน
 ดักแคว้ง ข โมขของ
 ดักบือว้าย ข โมขวัวควาย
 ดักแลวหันฮุ้น โปตี คนข โมขเป็นคนไม่ดี
 ดักอะท้าวางเน้น ข โมขอะไรแฉวนั้น

ดับ ลับ, ฝน, ทำให้คม

ดับคร้าว ลับฝนมีคปลายแหลม
 ดับทา ลับมีคอีได้
 ดับมากแล่ ลับมีคโกน
 ดับมากหรวว ลับคาบ
 ดับหว่าน ลับขวาน

ดัก เสา

ดักคั่นโค ทำจากไม้ไผ่ผูกเชือกตรงปลาย ตรง
 โคนผูกหินถ่วงไว้ให้เป็นหลักล่ามวัว
 ดักทึง เสาตรง
 ดักฮึง เสารัว

ดัม ลัม

ดัมโคโม ดัคคั่นไม้
 ดัมทับ ลัมทับ
 ดัมบือ เชือกวัว
 ดัมปากเปรก ลัมลงปากแตก
 ดัมล้อง ลัมลง
 ดัมว้าย เชือกควาย

ดัมหญ่ เชือกหมู

หลาย มาก

หลาย หลาย มากมาย
 หลายกะคือกะเค็ช มากมายเขอะเขะ
 หลายจัมเนือ มากแคไหนด
 หลายไคกั้งจัมปี ถึงจะมากมายยังงี้ก็แค่นี้
 หลายถร่าย มากจริง
 หลายถะร่าย มากจริงๆ
 หลายแฉ้ มากจริง
 หลายท้าว หลายตัว
 หลายเน้าะ มากนะ
 หลายเนี้ยว หลายอย่าง
 หลายปิ่นเนือ ชักก็มากน้อย
 หลายไผ่ค มากเกิน
 หลายชาง หลายอย่าง
 หลายชู่ไค้ มากพอดู, พอประมาณ
 หลายชู่ห้า มากหรือไม่
 หลายแลว มากแล้ว
 หลายแลวว่า มากแล้วนะ
 หลายอะท้าว มากมายอะไร
 หลายแอ้ง ผู้ชายหลายคน
 หลายฮุ้น หลายคน
 หลายฮุ้นหลายนือย มากคนก็มากความ

หล่าว กลัว, เกรง

หล่าวถูกกับ กลัวเสือกัด
 หล่าวเกด กลัวเจ็บ
 หล่าวจั่วตอด กลัวงูกัด, ฉก
 หล่าวจะถรีบ กลัวตะขาบ
 หล่าวจี๊ เกรงพี่สาว
 หล่าวจือเจ้า กลัวใจเธอ
 หล่าวเคือ กลัวใคร
 หล่าวค็อกมัน กลัวคกน้ำ
 หล่าวถ้าด กลัวผี

หล่าวทีกญี่ง กลัวถูกยิง
 หล่าวทีกม็อก กลัวถูกตี
 หล่าวทีกเหยื่อ กลัวถูกคำ
 หล่าวปิ่นเจิบ กลัวฟ้าแลบ
 หล่าวปิ่นพว้า กลัวเสียงฟ้าร้อง
 หล่าวปิ่นพา กลัวฟ้าผ่า
 หล่าวโบพอกิน เกรงว่าจะไม่พอกิน
 หล่าวโบแพร่่น เกรงจะไม่เห็น
 หล่าวปราย กลัวตาย
 หล่าวผ้อ เกรงพ่อ
 หล่าวม้าง กลัวผี
 หล่าวแม้งหังออก กลัวแมงป่อง
 หล่าวชวกเกา กลัวอดข้าว
 หล่าวชูเนิ่นเลา ก็กลัวอยู่นั้นแหละ
 หล่าวหลัดว กลัวเลือด
 หล่าวละกะ กลัวสี
 หล่าวละป่อ กลัวท่าไม
 หล่าวละเหย กลัวตายละ
 หล่าววีซ้อด กลัวไฟช้อด
 หล่าววีห่ม กลัวไฟไหม้
 หล่าวเต่ง กลัวหนาว
 หล่าวหล่อง กลัวหลง
 หล่าวเหม้ เกรงแม่
 หล่าวเหร่าก่า กลัวเขาม่า
 หล่าวเหร่าซัง กลัวเขาซัง
 หล่าวเหร่าน้อย เกรงว่าเขาจะว่าเอา
 หล่าวเหร่าม็อก กลัวเขาตี
 หล่าวเหร่าตอก กลัวเขาหลอก
 หล่าวเหร่าหลื่น กลัวว่าเขาจะเกินหน้าเกินตา
 หล่าวเหร่าหญ่ กลัวว่าเขาจะได้ยิน
 หล่าวอะท้ำ กลัวอะไร
 หล่าวแอ้ง เกรงพี่ชาย
 หล่าวโ๋ม กลัวป่วย
 หล่าวอีคท้ำ กลัวทำไม
 ล้าว สาวรวน

ล้าวจอกะตา สาวรวนใส่ตะกร้า
 ล้าวเอ้า สาวรวนเอา
 ล้าวเอ้า สาวรวนเข้า
 ลิหล่า ชะทีลี
 ลี กิ่งก้านฉีกหัก (คันไม้)
 ลิหัจ้าบัก กิ่งใหญ่ฉีกหัก
 ลิหัจ้าไห้นี้ กิ่งเล็กฉีกหัก
 ลีน ลั่น
 ลีนแค่น ลั่นคัน
 ลีนล้า ลั่นชา
 ลีนหัน ลั่นหันกัน
 หลีบ เล็บ
 หลีบเก้ง เล็บเท้า
 หลีบซับ เล็บสวบ
 หลีบจัก เล็บขบ
 หลีบมือ เล็บมือ
 หลีบรัก เล็บหัก
 หลีบไว้ เล็บยาว
 หลีบรับ เล็บสกปรก
 หลีบร้ง เล็บสีแดง
 หลีก ปอก
 หลีกถาบ ปอกเปลือก
 หลีกน้าง ปอกหน่อไม้
 หลีกมากสะลี้ ปอกข้าวโพด
 หลีกมากहु้ง ปอกกล้วย
 ลีก ลูก
 ลีกกะคันฮู้ ลูกกตัญญู
 ลีกเกอ ลูกสะไภ้
 ลีกโค้ย ลูกเขย
 ลีกจะเดินฮิ้นค้อมมือ ลูกเจริญขึ้นทุกวัน
 ลีกคี่ที่ผ้อเบ๊ยหมั่นไค้ ลูกคี่ที่ผ้อแม่ปรารณา
 ลีกคี่คัพ้า ลูกคิดภรรยา
 ลีกคี่คชอก ลูกคิดสามี
 ลีกน้อยหง้าย ลูกพุดง่าย
 ลีกนัว ลูกธนู

สีกนา ลูกคอก

สีกบ่าว ลูกชาย

สีกโบฮิดชั่ว ลูกทำไม่ชั่ว

สีกผ้อ ลูกผ้อ

สีกพันฮุ้นคี่ ลูกเป็นคนดี

สีกมักคี่ ลูกรักคี่

สีกชู้คี่มีเร้ง ลูกมีความสุข

สีกรอเจียน ลูกรู้เรื่อง

สีกรอชานบูน ลูกรู้จักบาปบุญ

สีกเลียง ลูกเลียง

สีกสาว ลูกสาว

สีกเลื่องค้อเม๊ย ลูกรักค้อแม่

สีกห้องไร ลูกของเรา

สีกหญ่ยเห็น ลูกฟังคำสอนของพ่อแม่

สีเหม้, เม๊ย ลูกแม่

ลูก ลูก

ลูกไปน้อม ลูกไปดู

ลูกย้อง ลูกยิ่น

ลูกหญ้าง ลูกเดิน

ลูกหู้ ลูกแล้ววิ่ง

หู้ง กกล้วย

หู้งซิ่น กกล้วยหักมุก

หู้งชุก กกล้วยสุก

หู้งเตรง กกล้วยไข่

หู้งตะปี่ กกล้วยตานี

หู้งตะปี่อ่อง กกล้วยน้ำว้า

หู้งด้อด กกล้วยทอด

หู้งปราก กกล้วยตาก

หู้งช่า กกล้วยปิ้ง

หู้งรืบ กกล้วยดิบ

ลูก หล่น

ลูกเปรก หล่นแล้วแตก

ลูกถ้อง หล่นลง

ลูก หลอด

ลูกลูก หลอดลูก

ลูกปาย หลอดปิ่นฝ้าย

หู้ ริ่ง

หู้ก่อน ริ่งก่อน

หู้แคงกิ่น ริ่งแข่งกัน

หู้ญ้ม ริ่งเร็ว

หู้ดรัม ริ่งช้า

หู้ค้มกิ่น ริ่งชนกัน

หู้แควเปรอ ริ่งอ้อมมา

หู้แควไป ริ่งอ้อมไป

หู้ดรัมปรัย ริ่งเกือบตาย

หู้เตร้าง ริ่งหัวกะมา

หู้เตร้าง ริ่งแล้วหัวทิ่ม

หู้เท้ว ริ่งหนี

หู้แท้น ริ่งทันกัน

หู้น้ม ริ่งตาม

หู้น้มหลัง ริ่งตามหลัง

หู้โยแท้น ริ่งไม่ทัน

หู้ปรี ริ่งทิ้งห่าง

หู้ไป ริ่งไป

หู้ร้าง ริ่งได้

หู้ต้อง ริ่งลง

หู้แสด ริ่งทางลัด

หู้แสดนำ ริ่งคักหน้า

หู้แสดหลัง ริ่งคักหลัง

หู้แลวแซก ริ่งแล้วกระโดด

หู้แลวนาย ริ่งแล้วเหนื่อย

หู้แลวล้ม ริ่งแล้วล้ม

หู้หมา ริ่งมา

หู้ฮอก ริ่งออก

หู้ฮื่น ริ่งขึ้น

หู้เฮ้า ริ่งเข้า

เลี้ยว ขว้าง, ปา

เลี้ยวหัวคอ ปารังคอ

เลี้ยวหัวพื้น ปารังแดน

เลี้ยวมากเหมียง ปามะม่วง

เลี้ยวบ้าน ป่าบ้าน

แล้วแต่ แล้วแต่

แล้ว ลัด

แล้ว ก้อ คักไว้

แล้ว นำ คักหน้า

แล้ว ไป ไปทางลัด

แล้ว ใส่ ช่วยคักหน้าไว้

แล้ว เอา คักเอา

แล้ว แอ ทางน้ำไหลลัดเลาะอ้อมเนิน

แล้ว เสร้ง

แล้ว แล้ว เสร้งแล้ว

แล้ว ณะร้าย เสร้งจริงๆ

แล้ว เลีย เสร้งเลย

แล้ว ว่า เสร้งอยู่แล้วนะ

แล้ว หัก โบชิค แต่ว่าไม่ทำ

แล้ว โหลด จ้างให้ก็ไม่เสร็จ

แล้ว มัน ทางน้ำ

แล้ว มัน ไครย ทางน้ำไหล

แล้ว มัน วัน ทางน้ำวน

แล้ว ลั่น กลิ้ง

แล้ว ลั่น โกลไม กลิ้งขอนไม้

แล้ว ลั่น ทับ กลิ้งทับ

แล้ว ลั่น เทว กลิ้งออกไป

แล้ว ลั่น ไป กลิ้งไป

แล้ว ลั่น หม่า กลิ้งมา

แล้ว ลั่น ออก กลิ้งออกไป

แล้ว ลั่น เข้า กลิ้งเข้า

แล้ว หล หลว, เล๊ะ

แล้ว กลาน

แล้ว ญ้ม กลานเร็ว

แล้ว ไป กลานไป

แล้ว ลวก ลวก

แล้ว โก ลวกโก

แล้ว ปรำ ลวกปลา

แล้ว พรัก ลวกผัก

แล้ว หมหรือ ลวกเนื้อ

แล้ว เลือด

แล้ว เลี้ยว เท่ากันหมด, รวดเดียว

แล้ว คือก เลือดคก

แล้ว ไครย เลือดไหล

แล้ว หัวแซด เลือดคั่ว

แล้ว บือ เลือดวัว

แล้ว โบพือ เลือดไม่พอ

แล้ว เปรก เลือดแตก, เลือดกระเซ็น

แล้ว คุม เลือดซึม

แล้ว รั้ง เลือดแดง

แล้ว ้วย เลือดควาย

แล้ว ออก เลือดออก

แล้ว ฐน เลือดคน

แล้ว ใต้ถุน

แล้ว คราว พุดจาก้าวกาย, พุดไม่ระวัง

แล้ว ึ่งงนา ใต้ถุนเถียงนา

แล้ว ็ยว ใต้ถุนขึงข้าว

แล้ว ้าน ใต้ถุนบ้าน

แล้ว คึง

แล้ว ูก คึงคอ

แล้ว ะและ ลากเกวียน

แล้ว ูก คึงไว้

แล้ว ึ่ง คึงเท้า

แล้ว ैं คึงแขน

แล้ว ็ย ลากเกวียน

แล้ว ้าไม คึงเถาว์ลย์

แล้ว ็ว คึงหนี, ลากหนี

แล้ว ็ไป คึงไป

แล้ว ั้ว คึงผม

แล้ว ็ย คึงเสื้อ

แล้ว ็ย คึงลง

แล้ว ั้ก คึงเชือก

แล้ว ั้ว คึงมา

แล้ว ็ย คึงออก

โล้ยอื่น คึงขึ้น

โล้ยเข้า คึงเข้า

โหล่ บอก

โหล่แคหมี่ บอกหม้อยลิ

โหล่ท้อย บอกสอน

โหล่ลิดำ บอกชะที

โหล่แลว บอกแล้ว

โหล่เอือ บอกให้

โหล่ไฮ้ บอกที

โหล่ลลอก

โหล่ลลิ่งเคี้ย ถอดเสื้อผ้าแบบแรงรีบ

โหล่ลลร่าบ ลอกคราบ

โหล่ลลัมป้อ ลอกป้อ (ถ้าป้อแซ่น้ำลอกเอา
เปลือกตากแดดให้แห้ง เอามาบดฝั้นเป็น
เกลียวทำเชือก)

โหล้ย ปล่อย

โหล้ยโกชอกก๊อก ปล่อยไก่ออกจากเล้า

โหล้ยทัวแซ็ค ปล่อยสัตว์

โหล้ยน็อก ปล่อยนก

โหล้ยมือชอกก๊อก ปล่อยวัวออกจากคอก

โหล้ยปร่า ปล่อยปลา

โหล้ยปีกชอกก๊อก ปล่อยเป็ดออกจากเล้า

โหล้ยม้าง ปล่อยผี

โหล้ยรือ ปล่อยเต่า

โหล้ยเลี่ยน ปล่อยปลาไหล

โหล้ยว้ายชอกก๊อก ปล่อยควายออกจากคอก

ลือ คิดถึง

ลือทัง คิดถึง

ลือทังเจ้า คิดถึงเธอ

ลือทังเจียนเกา คิดถึงอดีต

ลือทังเคือ คิดถึงใคร

ลือทังแด้กบาว คิดถึงหนุ่มคนรัก

ลือทังแด้กสาว คิดถึงสาวคนรัก

ลือทังนุไป คิดถึงน้องโบว์

ลือทังนุอ้อย คิดถึงน้องออย

ลือทังบ้าน คิดถึงบ้าน

ลือทังบ้านเกิด คิดถึงบ้านเกิด

ลือทังโบกชุ คิดถึงที่อยู่อาศัย

ลือทังผ้อ คิดถึงพ่อ

ลือทังมหิดล คิดถึงมหิดล

ลือทังมือไร่ชุนัมกิ้น คิดถึงวันที่เรายู่ด้วยกัน

ลือทังมือชิดเหวียกนัมกิ้น คิดถึงวันทำงาน

ร่วมกัน

ลือทังนุโต้ย คิดถึงพวกเพื่อนฝูง

ลือทังสีก คิดถึงลูก

ลือทังวู้ คิดถึงท่าน

ลือทังหล่าน คิดถึงหลาน

ลือทังหล่าย คิดถึงมาก

ลือทังเหม้ คิดถึงแม่

ลือทังชอย คิดถึงฉัน

ลือทังโบ๊กนุ้น คิดถึงที่นอน

สอก โกหก

สอกเก็ง โกหกเก่ง

สอกโนแด้ก หลอกเด็ก

สอกรอม คัมคูน โกหก

สอกฮุ้น หลอกคน

สอค รอง

สอค เหมือนเป็นไก่อรองบ่อน

สอคกือ รองไว้

สอคญ้ม รองเร็ว

สอคเถิด รองเบียง

สอคมือ, สอคเก็ง รองมือ, รองเท้า (เป็นที่

ระบอบอารมณโกธร)

สอคเอ้า รองเอา

ลือทัง ทดลอง

ลือทังไค่ ลองดูซิ

ลือทังน้อมเคี้ยเคี้ย ลองดูเฉยๆ

ลือทังแน้ม ลองดู

ลือทังชิด ลองทำ

ลือทัง ลง

ลึงกิน พนันกัน

ลึงเคือ ลงได้

ลึงน้ำ ถึงฤดูทำนา

ลึงมือ ลงมือ

ลึงร้ว ลงเรือ

ลึงร้าน ลงจากบ้าน

ลึงลิหล่า ลงชะลิ

ลึงส้อ ลงหา

ลึงฮักท้าว ลงทำไม

หล็อก ร้อน

หล็อกริด แครร้อน

หล็อกหล่าย ร้อนมาก

หล่อง ลิม, หลงลิม

หล่องเชือ ลิมเวลา

หล่องด้าม ลิมดาม

หล่องเถรื่อง ลิมของ

หล่องท้อย ลิมบอก

หล่องท้าง หลงทาง

หล่องน้อย ลิมพูด

หล่องแน็ค ลิมนัด

หล่องไบ๊ก็ือ หลงที่เก็บ

หล่องม๊ก หลงรัก

หล่องยูเลือย ลิมอยู่เรื่อย

หล่องเด็ย ลิมเลย

หล่องแลว ลิมชะแล้ว

หล่องหลั่ง ลิมหลั่ง

หล่องโหล์ท้อย ลิมบอก

หล่องอะท้าว ลิมอะไร

หล่องเฮ้า ลิมเฮา

หล่องเฮ้าแฉ้วนฮุ้น ลิมเฮาเงินมา

หล่องฮัก ลิมทำ

หล็อก ลอค

หล็อกเก้า ลอคสะพาน

หล็อกปอง ลอคร่อง

หล็อกผ่า ลอคราวผ่า

หล็อกร้าวฮั้ง ลอคร้ว

หล็อกค้อง มุคลอคลงไป

หล็อกหล้วง ลอคได้ถุน

เหล้า เหลา

เหล้าปู้ก เหลาดอก

เหล้าไม เหลาไม้

เหล้าส้อ เหลาดินสอ

วะ ผ่า, แบ่ง

วะเบง ผ่าแบ่ง

วะปิ่นกิ้น ผ่าแบ่งปิ่นกิ้น

วะชอก ผ่าออก, แบ่งออก

วัง พระราชวัง

วังนัม วังน้ำ

วังนัมโตรยวังน้ำไหล

วังนัมหมุ่น วังน้ำวน

วังปรำ ที่ปลาชุกชุม

วัน ผืน

วันกะไค่กุ่ม ผืนว่าได้ทอง

วันกะไค่แญ่น ผืนว่าได้เงิน

วันคี่ ผืนดี

วันกรูเนื้อ ผืนยังไ้

วันโบคี่ ผืนไม่ดี

วันราช ผืนร้าย

วันแห่วนเทื้อคำ ผืนเห็นเทวดา

วันแห่วนมะอิน ผืนเห็นพระอินทร์

หวัน พันธุ์

หวันเกา พันธุ์ข้าว

หวันคี่ พันธุ์ดี

หวันโบคัก พันธุ์ไม่ดี

หวันพริก พันธุ์ฝัก

หวันมากเกี พันธุ์มะเขือ

หวันมากถั่ว พันธุ์ถั่ว

หวันมากถั่วค พันธุ์พริก

หวันมากเปรียง พันธุ์แดง

หวันมากหุ้ง พันธุ์มะละกอ

วัน ผืน

วันกาดคร้าง ผืนขาดกลาง

วันน้าง ผืนหน่อไม้

วันปรำแดร์ ผืนปลาช่อน

วันไม ผืนไม้, คัดไม้

วันไมฮิดตามซาก ผืนไม้ไปทำค้ำเสียม

วันไมฮิดตามจัก ผืนไม้ไปทำค้ำจอบ

วันไมฮิดค้ำทา ผืนไม้ไปทำค้ำพรำ

วันไมฮิดค้ำเลียม ผืนไม้ไปทำค้ำเกี้ยว

วันวิน ผืนพิน

วันเฮาสัก ผืนเข้าลึก

ว้า วา

ว้าแก่น วาแขน

ว้าคิน วาสัน

ว้าไร วายาว

ว้าง เหลือง, สีเหลือง

วางปี ช่วงนี้

วางแน่น ช่วงนั้น

วางหลังปี ช่วงหลังๆ นี้

ว้าย ควาย

ว้ายกิ้นจู้ว ควายกินหญ้า

ว้ายเก่งรัก ควายขาหัก

ว้ายโก ควายถ่ายมูล

ว้ายคอน ควายเผือก

ว้ายไค่สีก ควายออกลูก

ว้ายคัมคั้ง ควายสนตะพาย

ว้ายคัมเท้า ควายสนตะพาย

ว้ายคิลเจ็ง ควายเป็นสัตว์

ว้ายไถ่น้ำ ควายไถนา

ว้ายทัก ควายตัวผู้

ว้ายนูนนัม ควายนอนแช่น้ำ

ว้ายบัก ควายเผือก

ว้ายบัก ควายตัวใหญ่

ว้ายปรำ ควายคาย

ว้ายเพือกไถ่ ควายฝึกไถ่นา

ว้ายรัม ควายดำ

ว้ายร้าง ควายไถ่

ว้ายลัน ควายลัน

ว้ายลู้ดตัก ควายทีล่ำมไว้หตุเชือกไป
 ว้ายเส่ว ควายขวิด
 ว้ายเหม้ ควายคัวเมีย
 ว้ายเหม้บหมัน ควายนอนปลัก
 ว้ายโหลยเท้า ควายไม่สนคะพาย
 ว้ายโหน้ ควายเล็ก
 ว้ายออกกุก ควายออกคอก
 ว้ายแอ ลูกควายคัวอ่อน
 ว้ายโธ้ม ควายป่วย

วาว ว่าว

วาวโกบ ว่าวทรงรางหมูสีเหลี่ยม
 วาวจุ๊ลา ว่าวจุฬา
 วาวมุงบา ว่าวรูปผีเสื้อ

ว๊าน ร้องตะโกน

ว๊านแท้น ร้องเสียงดัง
 ว๊านเร้ง ร้องเสียงดัง

หว้าน รสหวาน

หว้านคึดกุก รสหวานคึดคอก
 หวานละร้าย หวานจริงๆ
 หวานเนาะ หวานนะ
 หวานแม็ก หวานเย็น
 หวานปร้าง หวานหอม
 หวานไผ่ค หวานเกิน
 หวานมากไม้ แดงโมหวาน
 หวานชูแล๊ะ หวานไหม
 หวานชูห้า หวานไหม
 หวานหง่อน หวานอร่อย
 หวานหลาย หวานมาก

หว้าน ผาน, หั่น

หว้านปรากฏไม่ ผาน,หั่น,เปลือกเสียดกินหมาก
 หวานมากเปรี้ยว ผานแดงกวา
 หวานมากโมก หั่นฟักเขียว
 หวานมากวัค หั่นฟักทอง

หว้าน บั่น, คัด

หว้านกุก บั่นคอก,คัดคอก

หว้านรวี ดักหู

วี ไฟ

วีคืบ ไฟหมค, ไฟคืบ
 วีแคค ไฟจี้
 วีหล็อก ไฟร่อน
 วีสุกวิบๆ ไฟลูกไหม้ไหม
 วีว่าง ไฟเหลือง
 วีหร้อง ไฟสว่าง
 วีร้ง ไฟแดง
 วีห้ม ไฟไหม้
 วีหั่ว ไฟเขียว

วี คค, งอ, ไม่ตรง

หวีน ผน

หวีนคู้ ผนบ่อย
 หวีนแถร์ ผนค้อย, ผนเบา
 หวีนพริ้วๆ ผนคอกโปรยปราย
 หวีนรีค ผนแคค
 หวีนเร้ง ผนคกหนัก
 หวีนแลง ผนแล้ง
 หวีนหลาย ผนมาก
 หวีนอีค ผนน้อย

วีน ฟิน

วีนโธบ ฟินไม้เนื้ออ่อน
 วีนครำ ฟินไม้เนื้อแข็ง
 วีนเต้าวี ฟินก่อไฟ
 วีนปึก ฟินใหญ่
 วีนพากือ ฟินที่ผ่าไว้
 วีนรัก ฟินหัก
 วีนเลื่อยกือ ฟินที่เลื่อยไว้
 วีนหวั่นกือ ฟินที่ฟันไว้
 วีนโหน้ ฟินเล็ก

หวีน สะบัด

หวีนเก่ง สะบัดเท้า
 หวีนตุง สะบัดทิ้ง
 หวีนเท้ว สะบัดหนี

ห้วนมือ สะบัดมือ
 ห้วนออก สะบัดออก
 ห้วน แขว่น
 ห้วนถือ แขว่นไว้
 ห้วนถือถอน แขว่นไว้ก่อน
 ห้วนค้อนเค้น แขว่นต้องแต่ง
 ห้วนพื้นไม้ แขว่นเป็นซ่อ
 ห้วนยอกถือ แขว่นเก็บไว้
 ห้วนเอ่ แขว่นโชว์
 ห้วนโธ่ โศก แขว่น โศกแดง
 แวน ช้าย, ข้างซ้าย
 แหว้ แวะ
 แหว้คิ้ว แวะขวา
 แหว้ไปเหนือ แวะไปไหน
 แหว้แวน แวะซ้าย
 แหว้สูนก่อนน้ำ แวะมาก่อนลิ
 แหวัน กระจก
 แหวันแฉ่ง กระจกส่อง
 แหวันปรำ แวนดา
 แหวันมัว กระจกหมอง
 แหวันหร้อง กระจกใส
 แหวัน แหวน
 แหวันกุม แหวนทอง
 แหวันจ่อเหยงม้าง แหวนใส่นิ้วนาง
 แหวันแฉ้น แหวนเงิน
 แหวันพ้อย แหวนพลอย
 แหวันเพ็ด แหวนเพชร
 แหวันลึง แหวนทองเหลือง
 แหวันหนัก แหวนนาก
 วั ทาน
 เวีย เบื่อ
 เวียเกา เบื่อข้าว
 เวียจ้มปรำ เบื่อปลาต้ม, ปลาจ่อม
 เวียจ้มกุง เบื่อกึ่งจ่อม
 เวียนม เบื่อน้ำ

เวียแล้งจ้าย เบื่ออาหาร, เบื่อกับข้าว
 เวีย เมฆ
 เวียโบมี เมฆไม่มี
 เวียหน้า เมฆหนา
 เวียหรั้ม เมฆดำ
 เวียหวาง เมฆบาง
 เวียท้าว เมฆขาว
 เวียค ผาค
 เวียคมากส้มมือ ลูกสมอผาค
 เวียข ข้าง, ผัง
 เวียกัว ข้างขวา
 เวียงนี ผังนี้, ข้างนี้
 เวียแวน ข้างซ้าย
 เวียจุ่น ผังโน้น, ข้างโน้น
 เหวียก งาน, การงาน
 เหวียกจี งานพี่สาว
 เหวียกเจ้า งานคุณ
 เหวียกเคื่อ งานใคร
 เหวียกบ้าน งานบ้านงานเมือง
 เหวียกร้าน งานบ้าน
 เหวียกล้ายหล่าย งานเยอะมาก
 เหวียกหล่าย งานเยอะ
 เหวียกห้องไร งานของเรา
 เหวียกห้องเหว้า งานของเขา
 เหวียกเอ้ง งานพี่ชาย
 เหวียกชอย งานของฉัน
 ร้อง หนองผิเลื้อ
 ร้องจับ หนองกลานกระดืบ
 ร้องบึก หนองตัวใหญ่
 ร้องปุ่น หนองตัวเป็นขน
 ร้องแล้น หนองตัวใหญ่สี่เจียว, สี่คำคาโต
 ร้องไหน หนองตัวเล็ก

๘

ตะ เขี่ยกระจาย

ตะเกา เขี่ยข้าว, ไก่เขี่ยข้าว

ตะปรมี่ เขี่ยถ่านดำ

ตะฮ้างวี เขี่ยถ่านไฟแดงๆ

ตะเมิงตะมาง ช่วงฟ้าเริ่มสาง

ต๋าก เขือก, นอนตื่น

ต๋ากก้อนกือ เขือกผูกคอ

ต๋ากก้อนเอรื่อง เขือกมัดของ

ต๋ากก้อนบือ เขือกผูกวัว

ต๋ากก้อนว้าย เขือกผูกควาย

ต๋ากจิ้งไป๋ เขือกงูไป

ต๋ากแจ่มคิ่น เขือกเส้นสั้น

ต๋ากแจ่มปึก เขือกเส้นใหญ่

ต๋ากแจ่มไร่ เขือกเส้นยาว

ต๋ากแจ่มไหน เขือกเส้นเล็ก

ต๋ากคัมเท้า เขือกสนตะพาย

ต๋ากเตคัก คิ่นเข้ามิด

ต๋ากถร้า คิ่นสาย

ต๋ากไถ่ เขือกไถนา

ต๋ากโน้ห่ล่อน เขือกในล่อน

ต๋ากโบทั้น คิ่นไม้ทัน

ต๋ากบือ เขือกปอ (ทำจากคิ่นปอ)

ต๋ากหนั่งคองแอก ทำจากหนั่งควาย เป็น

วงกลมแล้วบิดเป็นเกลียว ด้านหนึ่งใส่แอกไว้

อีกด้านหนึ่งเกี่ยวที่ปลายคิ่น ไถควายก็ลากไถ

ไป

ต๋ากห่ล่อน คิ่นเข้า

ต๋ากห่ล้ามบือ เขือกล้ามวัว

ต๋ากห่ล้ามว้าย เขือกล้ามควาย

ต๋าค ชาติ

ต๋าคกอน ชาติปางก่อน

ต๋าคนำ ชาติน้ำ

ต๋าคปี ชาตินี้

ต๋าคเนื้อ ชาติไหน

ต๋าคเป็ค นำเปือ

ต๋าคอุ้น ชาตินั่น

ต๋าง ช่าง, นายช่าง

ต๋างเค็คหรั้ม ช่างเสริมสวย, ทำผม

ต๋างเค็คไช้ง ช่างตัดกางเกง

ต๋างเค็คหรั้ม ช่างตัดผม

ต๋างเค็คฝึย ช่างตัดเสื้อ

ต๋างปึก ช่างใหญ่

ต๋างล้อง ช่างคนรอง

ต๋างวันไทย ช่างปั้นถ้วย

ต๋างวันหรั้มฮุ้น ช่างปั้นหุ่น

ต๋างวันฮู้ วันไห้ ช่างปั้นตุ้มดินปั้น โอง

ต๋างฮิดเอรื่องจอร้าน ช่างทำเครื่องเรือน

(เฟอร์นิเจอร์)

ต๋างฮิดร้าน ช่างทำบ้าน

ต๋างฮิดสด ช่างทำรด

ต๋าง สูง

ต๋างคิ่น ช้างบน

ต๋างละร่าย สูงจริงๆ

ต๋างเอรื่องเอียว บนชื้อย่งข้าว (จะเก็บพันธุ์ข้าวไว้)

ต๋างเอรื่องร้าน บนชื้อบ้าน (จะมีไม้กระดานปูพาดไว้แล้วเอาของขึ้นเก็บ)

ต๋างไค้ค สูงเกิน

ต๋างฮิ้น สูงขึ้น

ต๋าน สาน

ต๋านกระเคี้ยค สานที่คิดฝ้าย

ต๋านกะไ้ สานที่วิดน้ำ

ตำนกะตา สานตะกร้า
 ตำนกะตา สานตะกร้ากันกลมมน
 ตำนกะเตาะต้องแตก สานที่กรองปลา
 ตำนกะทือ สานชะลอมทรงกระบอกร
 ตำนกะทือคร้ว สานชะลอมบรรจุเกลือ
 ตำนกะซัง สานตะกร้ากันเป็นมุมสี่มุม
 ตำนแจ็บ เครื่องมือดักกบสานด้วยไม้ไผ่
 ตำนซ้องหนูโหนด สานชะลอมใส่ลูกหนู
 ตำนจุม สานส้ม
 ตำนจุมจึกปรี สานส้มปลา
 ตำนจุมโด้รับโก สานส้มขังไก่
 ตำนคืบเกา สานกระดืบข้าว
 ตำนคืบเกา สานกะดืบข้าวเหนียว
 ตำนคืบกับ สานที่ดักกบ
 ตำนคืบปรี เครื่องดักปลาสานด้วยไม้ไผ่
 ตำนคืบปรี สานที่ดักปลา
 ตำนคืบเลี่ยน สานที่ดักปลาไหล
 ตำนโคง ถักดาข่ายทำโพพพาง
 ตำนโคง โพพพาง (เครื่องมือดักปลาถักด้วย
 เชือกในล่อน)
 ตำนธราอ้วงปรี สานดาข่ายดักปลา อย่างปลา
 ตำนธรา สานที่ดักปลาแห้ง ทำด้วยไม้ไผ่
 ตำนทึงวี สานกระดัง
 ตำนทึงวี สานกระดังฝัดข้าว
 ตำนทึงหรั่ง สานดาเชิง
 ตำนบิ่นจัน สานเสื่อใบเตยหนาม
 ตำนไม้ สานอบ
 ตำนยังโก สานแข่งใส่ไก่
 ตำนไย สานไซดักปลา
 ตำนไย สานไซดักปลา
 ตำนรวด สานหวดหนึ่งข้าวเหนียว
 ตำนลือบ สานลอบ เครื่องมือดักจับปลา
 ตำนลือบ สานแห
 ตำนลือบ สานแห
 ตำนเลื่อง สานกระบุง

ตำนเลื่อง สานกระบุง
 ตำนวักทา สานข้อง
 ตำนว่า สานฝาไม้ไผ่
 ตำนว่ากะเต๊ะ สานไม้ตีเมงวันทำจากไม้ไผ่
 ตำนว่าคังคืบ สานฝาผนังกระท่อม
 ตำนว่าคังร้าน สานฝักันบ้าน, กันห้อง
 ตำนว่าไหร ที่รองกันหวดหนึ่งข้าวเหนียว
 ตำนสะคั้ง สานยกยอ
 ตำนสะวัง สานสวิง
 ตำนสะหวิง สานสวิง
 ตำนหมวก สานหมวก
 ตำนอู สานเปล
 ตำน สาม, คำนับสาม
 สามสิบสาม คำนับ สามสิบสาม
 สามตัว สามตัว
 สามอัน สามอัน
 สาย สายสร้อย
 สายกุด สร้อยคอ
 สายเก้น สร้อยข้อมือ
 สายเก่ง สร้อยข้อเท้า
 สาย สาย, เชือก
 สายกะตา สายตะกร้า
 สายโง้งเถราคอ สายกางเกงขาก๊วย
 สายคั่ว สะดือ
 สายคืบเกา สายกระดืบข้าว
 สายนัม สายน้ำ
 สายเคี้ยโหนด สายเลื้อจันใน
 สายรี ลำห้วย
 สายเลื่อง สายกระบุง
 สายวักทา สายข้องใส่ปลา
 สายใส่ ไช้ครวน
 สาย ฟ้อนรำ
 สายจับ ฟ้อนสอย
 สายเอือน ฟ้อนไม่สอย
 สาว สาว, หญิงสาว

ตัวซั้ว สาวสวย
 ตัวปึก สาวใหญ่
 ตัวหน้อย สาวน้อย
 ตัวไหน สาวน้อย
 ตี แน่นแล้วก็ยังเบียด
 ตีลึง เบียดลง
 ตีเฮ่า เบียดเข้า
 ตีก เต็มแล้วก็ยังขยับได้
 ติกไป ขยับไป
 ติกชอกคอกขึงวี สลักออกจากกระดิ่ง
 ติกฮุ้น ขยับเข้ามา
 ติกเฮ่า ขยับเข้า
 ติว เหมือนบุค
 ติวแก้ง แกงบุค
 ติวเกา ข้าวบุค
 ติวแจว น้ำพริกบุค
 ติวแตงงาช กับข้าวบุค
 ตึง แอ้ง
 ตึงกิน แอ้งกิน
 ตึงแญ้น แอ้งเงิน
 ตึงนูน แอ้งท่อนอน
 ตึงไป แอ้งไป
 ตึงนูนมึง แอ้งสมบัติ
 ตึงลึง แอ้งลง
 ตึงหนึง แอ้งที่นึ่ง
 ตึงเฮ่า แอ้งเฮา
 ตึงฮิด แอ้งท่า
 ตึงฮิ้น แอ้งขึ้น
 ตีน คิล
 ตีนเป็ด คิลแปด
 ตีนต่องรอยข้าวแฉ็ด คิลสองร้อยชั่งสิบเจ็ด
 ตีนสิบ คิลสิบ
 ตีนฮ่า คิลห้า
 ตีนบัว คิลชมพู
 ตี สี

ตีซั้ว สีส้ม
 ตีจิว สีเขียว
 ตีญดุ้ง สีทองอ่อน
 ตีห้า สีฟ้า
 ตีร่ม สีดำ
 ตีร้ง สีแดง
 ตีว้าง สีเหลือง
 ตีห่าว สีขาว
 ตีเหว สีเขียว
 ตีแหล สีม่วง
 ตีฮิด สีม่วง
 ตุ่น โกรธ
 ตุ่นโบชา โกรธไม่หาย
 ตุ่นเร้ง โกรธมาก
 ตุ่นหลาย โกรธมาก
 เตะ ได้หมา
 เตะหม่ากาน จิวๆ ใจค่าง
 เตะหม่าร้ม จิวๆ ใจดำ
 เตะหม่าร้ง จิวๆ ใจแดง
 เส่ง หนาว
 เส่งแ่งแด หนาวจนขาแตก
 เส่งจันแตก หนาวจนเจ็บ
 เส่งญื่อชา หนาวนาน
 เส่งโบชา หนาวไม่หยุด
 เส่งมัวมชีก หนาวจนริมฝีปากแตก
 เส่งเร้ง หนาวมาก
 เส่งหลาย หนาวมาก
 เส่งเฮ่ากะเรื่อ หนาวเข้าข้างใน
 เสด็ เงื่อน, ปาด เอามาชนิดเดียวเหลือไว้ส่วนมาก
 เสด็โก เงื่อนเอาเนื้อไก่
 เสด็ปรำ เงื่อนเอาเนื้อปลา
 เสด็หมร้อ เงื่อนเนื้อ, ปาดเนื้อ
 เสด็หมร้อหมู เงื่อนเอาเนื้อหมู
 เถว ชน

เสว ชน, ขวิด
 เสวกิน ชนกัน
 เสวกิน ชนกัน
 เสวมือ ชนวัว
 เสวปราช ชนตาย
 เสวปะสุน วัวควายชนคน
 เสววัยช ชนควาย

แสะ การที่โคนมิดเจาะ สับ
 แสะกั่ว มิดโคนขา
 แสะเก่ง มิดโคนเท้า
 แสะเถรา มิดโคนหัว
 แสะมือ มิดโคนมือ

แสง แสง

แสงกะบ้อง แสงจีใต้
 แสงคักคม แสงหิ้งห้อย
 แสงคังแญ่น แสงตะวัน
 แสงเทียน แสงเทียน
 แสงนุ้ครว้า แสงดาว
 แสงบิ่นเจ็บ แสงฟ้าแลบ
 แสงเบรียน แสงเดือน
 แสงพ้อห้วยๆ แสงริบหรี่
 แสงม้างโพ้ง แสงผีโพ้ง
 แสงวี แสงไฟ
 แสงวีลุด แสงไฟรถ
 แสงวีต่าย แสงไฟฉาย
 แสงหร้อง แสงสว่าง
 แสงหร้องกะจ๊ะ แสงสว่างจ้า

แต้น ตัวนับแสน

แต้นสอง หนึ่งแสนสองหมื่น
 แต้นหนึ่ง หนึ่งแสน

สัวะ กระทั่งด้วยไม้หรือเสียม เช่น ชากสัวะ = เอา
 เสียมกระทั่งสิ่งนั้น ไม้สัวะ = เอาไม้กระทั่งสิ่งนั้น
 เสียง เสียง

เสียงก้อง เสียงกังวาน
 เสียงจมน เสียงบ่น

เสียงเค่อถ่าม เสียงโครถาม
 เสียงคร้าว เสียงพูด
 เสียงไค เสียงร้องไห้
 เสียงถร้าม เสียงบ่นพึมพำ
 เสียงนือย เสียงพูด
 เสียงโบหม้วน เสียงไม่เพราะ
 เสียงเรบ เสียงแหบ
 เสียงเร้ง เสียงตรง
 เสียงวั้น เสียงร้อง
 เสียงหม้วน เสียงไพเราะ
 เสียงหรั้ว เสียงห้าวเราะ
 เสียงหล้องเพ็ง เสียงร้องเพลง
 เสียงเหย้อ เสียงคำ
 เสียงแหล่ม เสียงแหลม
 เสียงอับ เสียงหมอลำ

เสียง เอามาอวด

เสียงเบ๊ย อวดแม่

เสียงผ้อ อวดพ่อ

เสียงน้ำ แค่มาก็เห็นหน้าไม่ได้มาช่วยอะไร

เสื่อง รัก, เอ็นดู

เสื่องผ้อเหม้ รักพ่อแม่

เสื่องผ่นวง รักพี่น้อง

เสื่องบุญไคย รักเพื่อน

เสื่องสีกหลาน รักลูกหลาน

โส โซ

โสค้อก โซรคิด, ผลักให้ตก

โสมี โซเหล็ก

โสเรียก โซตะกั่ว

โสหล้ามซาง โซล้ามซ้าง

โส ผลัก

โสตูบอง ผลักหน้าต่าง, เปิดหน้าต่าง

โสเถร่าหรัวชอกคอยวัง ผลักหัวเรือออกจากฝั่ง

โสเท้ว ผลักหนี

โสปักตุ้ ผลักประตู

โสตค ดันรถ, โซรค

ไล่ต้อนเข็น ผลักลงที่ลาดชัน
 ไล่ต้อนหงั้นไทร ผลักลงบันได
 ไล่ล้ม ผลักล้ม
 ไล่หล่อ เจ็นรดเข็น
 ไล่หลัง ผลักหลัง
 ไล่หลังจั่นเตวปัก ผลักหลังจนหัวทิ่ม
 ไล่หงักหงั้นไว้ ผลักหัวบันไดออก(สมัยก่อน
 บ้านยกพื้นสูงมีบันไดพาควัวผูกเชือกบันได
 กับบ้าน กลางคืนก็ผลักหัวบันไดออกไว้
 ป้องกันสัตว์ปีนขึ้น)
 ไล่ออก ผลักออก
 ไล่อินคั้น เข็นขึ้นเนิน
 ไล่เอา ผลักเข้า
 ไล่ก โซก
 ไล่กคืออัน โซกทุกอย่าง
 ไล่กคี่ โซกคี่
 ไล่กคี่กุ่ม โซกคี่ทอง
 ไล่กคี่เงิน โซกคี่เงิน
 ไล่กคี่เรื่อง โซกคี่ของ
 ไล่กคี่ทีกละ โซกคี่ถูกหอย
 ไล่กวัวไล่ โซกท่านช่วย
 ไล่กวัวเอื้อ โซกท่านให้
 ไล่กหม่าน โซกคี่
 ไล่กเข้าทัง โซกเข้าข้าง
 ไล่ก คินหล่มเป็นหลุม
 ไล่กโบลัก หลุมหล่มคั่น
 ไล่กสัก หลุมหล่มลึก
 ไล่ก้วยค็อก หลุมหล่มควายตก
 ไล่ก เสา
 ไล่กกะเลียบ เสาเพิงหมาแหงน
 ไล่กข้าน เสาขานบ้าน
 ไล่กเชย เสากระเบียง
 ไล่กสร้าง เสากลาง, เสาเอก

ไล่กดับ เสากระต๊อบ
 ไล่กเที่ยง เสาเถียงนา (ที่ปักอาศัยอยู่ทุ่งนา)
 ไล่กเที่ยงน้ำ เสาเถียงนา
 ไล่กมุน เสาปูน
 ไล่กไม เสาไม้
 ไล่กเยียว เสายุ่งฉาง
 ไล่กร้าน เสาบ้าน
 ไล่กลักฮั้ง เสารั้ว
 ไล่กถ่าน น้ำคร่า อยู่ใต้ถุนครัว (สมัยก่อนปลูก
 บ้านยกพื้นสูง)
 ไล่ก กลิ่น
 ไล่กจิว กลิ่นเหม็นเขียว
 ไล่กปร้าง กลิ่นหอม
 ไล่กสิ่ว กลิ่นบูด
 ไล่กเหง่า กลิ่นเหม็น
 ไล่ก ช่วย
 ไล่กกิน ช่วยกิน, ช่วยกัน
 ไล่กเคื้อ ช่วยใคร
 ไล่กไว้ ช่วยเรา
 ไล่กวัว ช่วยท่าน
 ไล่กเหวียก ช่วยงาน
 ไล่กฮิด ช่วยทำ
 ไล่ก ชื่อ
 ไล่กเจ้า ชื่อคุณ
 ไล่กขับ ชื่อเพราะ
 ไล่กเคื้อ ชื่อใคร
 ไล่กรู้เนื้อ ชื่ออะไร
 ไล่กพันมึงคั้น ชื่อเป็นมงคล
 ไล่กเอื้อน ชื่อไม่เพราะ
 ไล่กฮอย ชื่อฉั่น
 ไล่ก รู
 ไล่กกับ รุกบ
 ไล่กจัว รูก
 ไล่กแคว รูกเขย
 ไล่กปู้ รูกวางเปล่า

ต้องเป่า รูป

ต้องอะไร รุอะไร

สอน สอน

สอนท้อช บอกกล่าวคักเตือน

สอนเอือกิน สอนให้กิน

สอนเอือเขียนอ่าน สอนให้เขียนอ่าน

สอนเอือหัน สอนให้เป็น

สอนเอือหันฮันดี สอนให้เป็นคนดี

สอนเอือเรียน สอนให้เรียน

สอนเอือสาย สอนให้พื่อนรำ

สอนเอือฮิด สอนให้ทำ

สอย ฉีกเป็นฝอย

สอยชู้บฉ้าง เป็นฝอยเป็นพวงห้อย

สอยน้าง ขุดหน่อไม้ให้ฝอย

สอยน้างเปร่า ขุดหน่อไม้เผาให้เป็นฝอย

สอยน้างรอม ขุดหน่อไม้ต้มให้เป็นฝอย

ห

หัน ขัน

หันโก, โกหัน โก่อ้น

หันแดหล้อม ขันแด่เข้า

หันแท้น ขันเสียงคัง

หันเร้ง ขันเสียงคัง

หันหม้วน ขันไพเราะ

หัน โหม้

หันถ้อง โหม้ทุ่ง

หันคร้ม โหม้ผม

หันมือ โหม้หม้อ

หันเม็ด โหม้หมด

หันรับฮ้า โหม้ย่างปลา

หันร้าน โหม้บ้าน

หันร้น โหม้พิน

หันเวียง โหม้ฟาง

หันหล่าย โหม้มาก

हां อ้อเหรอ (เข้าใจ)

हां ผิวขาว

हांอุนพูน ขาวจี้วะ

हांร้ง ขาวแดง

हांว้าง ขาวเหลือง

हांล่าง ขาวสูง

हांองตง ขาวสวย

हां คั่ว, แกงน้าน้อยๆ

हांกั๊บ คั่วกบ

हांกือกั๊น คั่วไวกั๊น

हांเกาตอกแตก คั่วข้าวพอง

हांเกาคู่มเปรัก คั่วข้าวพอง

हांโก คั่วไก่

हांจัมहां คั่วข้าวคั่ว

हांชุก คั่วสุก

हांเคร้งโก คั่วไข่ไก่

हांเคร้งปรั คั่วไข่ปลาน้ำน้อยๆ

हांแถว คั่วเขียด

हांโบชุก คั่วไม้สุก

हांมากถั่วมัน คั่วถั่วลิสง

हांมากถั่วคั่ว คั่วพริกป่น

हांมากว้าง คั่วงา

हांถึกรุก แกงลูกอ๊อดน้ำน้อยๆ

हांหมร้อ คั่วเนื้อ

हांหล้าบ คั่วลาบ

หุ่มห่วย หงุดหงิด

หุ่ม อุ่น

หุ่มกือ อุ่นไว้

หุ่มน้มหล้อก อุ่นน้ำร้อน

หุ่มแลงจ้าย อุ่นกับข้าว

หุ่มๆ คั่วอุ่นๆ

เหว เหว, สีเขียว

เหวเม็ดเหว เขียวหมดเขียว

เหวถึก เหวถึก

เหวหริ่มถ้อง เขียวเต็มทุ่ง

ແ່ນ แทะ

ແ່นกั๊น แทะกั๊น

ແ່น ไ้กรอก แทะกระดูก

ແ່นตุง แทะทิ้ง

ແ່นมากโ้ย แทะลูกฝรั่ง

ແ່นออก แทะออก

ແ່นอะท้าว แทะอะไร

ແ່นเอา แทะเอา

ແງง แดง, รัว, ซิม

หว่ง หวง

หว่งกือ หวงไว้
หว่งตะทัว หวงคว
หว่งเดรื่อง หวงของ
หว่งแมงบั่น หวงพื้นที่
หว่งเอ้า หวงเอา

ห่อ ตะขอ

ห่อเกาะน้าง ตะขอเกาะหน่อไม้
ห่อเกาะพริก ตะขอเกาะผัก

ห้อย หวี

ห้อยซา หวีห่าง
ห้อยถี้ หวีถี้
ห้อยปาย หวีฝ้าย (เวลาทอผ้าหวีเส้นขึ้น)
ห้อยพรม หวีผม
ห้อยหุ้ง หวีกล้วย
ห้อยเหร่า หวีเหาออกจากหัว

ห้อง ของ

ห้องจี่ ของพี่สาว
ห้องเจ้า ของคุณ
ห้องเคื่อ ของใคร
ห้องถวยเจ้า ของถวยเจ้าในศาล
ห้องไท้แดรก ของไท้แดรก
ห้องไท้สาว ของคนต่างถิ่น
ห้องนวง ของน้อง
ห้องผ้อ ของพ่อ
ห้องวัว ของท่าน
ห้องเหม้ ของแม่
ห้องเหร่า ของเขา
ห้องแอ้ง ของพี่ชาย
ห้องฮอย ของฉัน

ไห สวย

ไหหลาย สวยมาก
ไหแอ้งเคี้ยว สวยอยู่คนเดียว
ไหฮุ้นเคี้ยว สวยอยู่คนเดียว

ไห ไห

ไหแงง, ไหแด ไหที่มีรอยร้าวซึม

ไหแตก ไหปลาร้า

ไหน้ม ไหใส่น้ำ

ไหเปรก ไหแตก

ไหหรือ ไหร้าว, ไหทะลุ

ไห เป็ด

ไหเจียนนือย เปิดปากพูด

ไหตูบอง เปิดหน้าค้าง

ไหพักดู เปิดประตู

ไหออก เปิดออก

ไหเอ้า เปิดเข้า

อันท้าว อะไร

อันผี อันนี้

อันเนื้อ อันไหน

อันแน่น อันนั้น

อันอุ้น อันโน้น

อัน อม

อัม อัมเด็กโดยใช้ผ้าขาวม้าสะพายไว้

อัมก็อ น้ำลึกแก่คอ

อัมก็อ อมไว้, โกงเอา

อัมเถา อมข้าว

อัมไถ่แทง อมจีฟัน

อัมเจียนน้อย ไม่เปิดเผยคำพูด

อัมแฉ้น อมเงิน, จี โกง

อัมไค้คหน้อย สะพายเด็กอ่อน

อัมมัน อมน้ำ

อัมเปือ ไม อมขา

อัมลึก สะพายลูก

อัมหลั่น สะพายหลาน

อัมเข้า อมไว้

อาบ อาบ

อาบนัม อาบน้ำ

อาบนัมชะ อาบน้ำในสระ

อาบนัมโครย อาบน้ำไหล

อาบนัมแน็ก อาบน้ำเย็น

อาบนัมรีอาบน้ำในลำห้วย

อาบนัมหล็อก อาบน้ำร้อน

อาบนัมหวัน อาบน้ำฝน

อาบลีอง ราดน้ำไหลลงมาจากที่สูง

อาบลัวด อาบลือคเต็มตัว

อ่างก๊อก ในคอก

อ่างผี แถวนี่, ครงนี้

อ่างผีและ แถวนี่แหละ

อ่างเนื้อ แถวไหน, ที่ตรงไหน

อ่างแน่น แถวนั้น, ครงนั้น

อ่างร่านผี แถวบ้านนี้แหละ, บริเวณบ้าน

อ่างหล็อก ข้างนอก

อ่างหลวง ใต้ถุนบ้าน

อ่างอุ้น ครงโน้น

อ้าว อาผู้ชาย

อ้าวเจ้า อาผู้ชายคุณ

อ้าวสอย อาผู้ชายฉัน

อิง ฟิง

อิงกิ้น ฟิงกัน

อิงโคโม ฟิงคั้นไม้

อิงว่า ฟิงฝา

อิงโส้ง ฟิงเสา

อิงหลังกิ้น ฟิงหลังกัน

อิงฮัง ฟิงรั้ว

อิงเฮ้น ฟิงหมอน

อิน เส้นเอ็น

อินกวง เ็นร้อยหวาย

อินชนะอง เส้นเอ็นน่อง

อินชอด เส้นเอ็นขอด

อิม อิม

อิมเถา อิมข้าว

อิมเถานัม อิมขนม

อิมจื่อ อิมอก อิมใจ

อิมเดรื่องหว่าน อิมของหวาน

อิมนัม อิมน้ำ

อิน เสีย

อินจื่อ เสียใจ

อินเจียนน้อย เสียคำพูด

อันเงิน เสียเงิน
อันคง เสียทั้ง
อันเรื่อง เสียของ
อันหลาย เสียมาก

อุ้ คุ่มใส่น้ำ

อุ้นๆ ฝุ่นๆ

อุ้ม อุ้ม

อุ้มโก อุ้มโก
อุ้มจับ อุ้มใส่เอว
อุ้มเรื่อง อุ้มของ, หอบของ
อุ้มทุง อุ้มท้อง
อุ้มนว อุ้มน้อง
อุ้มนัก อุ้มนัก
อุ้มผ้าควา แบกใส่บา
อุ้มมากโม้ อุ้มแดงโม
อุ้มแมว อุ้มแมว
อุ้มฮ้อง อุ้มฮิน
อุ้มตึก อุ้มตึก
อุ้มหญิง อุ้มเดิน
อุ้มหนัง อุ้มหนัง
อุ้มหมา อุ้มสุนัข
อุ้มหลาน อุ้มหลาน
อุ้มหู้ อุ้มหู้
อุ้มเอา อุ้มเอา

อุ๊ก กลุ่ม

อุ๊กจะผาด กลุ่มมากๆ
อุ๊กจ้อ กลุ่มใจ
อุ๊กคืบ กลุ่มโนโน
อุ๊กแท้ กลุ่มจริง
อุ๊กเนาะ กลุ่มนะ
อุ๊กแลวละ กลุ่มแล้วลี
อุ๊กหลาย กลุ่มมาก
อุ๊กห้า กลุ่มรี
อุ๊กอะทา กลุ่มอะไร
อุ๊กอ้ง กลัดกลุ่ม

อุณน้าง ไข่เสียมคันไปในดินหาหน่อไม้ได้ดิน

อุณราก ไข่เสียมคันไปได้ราก

อุ๊ป ฟัก

อุ๊ปเครื่อง ไข่ เปิด ฟักไข่

อุณ อ่อน

อุณกัว อ่อนชาหมดแรง

อุณแก้ง แก้งอุณ เท้าอ่อนหมดแรงเดิน

อุณจื้อ อ่อนใจ

อุณเคม แด้มอ่อนไม่ทันเกมส์

อุณนอม อ่อนน้อม

อุณเน้ง เคียวง่ายไม่แข็ง ไม่เหนียว

อุณปาก อุณมัว พุดจาอ่อนหวาน

อุณพริก อุณน้าง ผักขมอ่อน หน่อไม้ขมอ่อน

อุณมาก อุณหญาง หมายอ่อนๆ สำหรับกิน

หมาย

อุณมือ มืออ่อน ไหวดี

อุณแอ้น อ่อนแอ้น

เอว เค็งอแง

เอวค้อมมือ งอแงทุกวัน

เอวพัน งอแงเก่ง

เอวเลวซึกกะจิ้ง งอแงแล้วร้องคั่นพราดๆ

เอวเลวได้ งอแงแล้วร้องไห้

แอ้ง หัวได้ดิน

แอ้งเกาหลาง มันเทศ

แอ้งคะเ็น มันแกว

แอ้งเครือ หัวนุก

แอ้งบ่อน หัวเผือก

แอ้งพริกเห็ด หัวกระเทียม

แอ้งพริกบัว หอมแดง

แอ้งมัน หัวมันฝรั่ง

แอ้งมันโค มันสำปะหลัง

แอ้งมันแซ้ง มันนาก

แอ้ง พี่ชาย

แอ้งเจ้า พี่ชายคุณ

แอ้งเหร่า พี่ชายเขา

แอ้งซอซ พี่ชายฉัน
 แอ้ง อ่างหิน
 แอ้ค จี๋หลัง
 แอ้คเจิน จี๋หลังเล่น
 แอ้คซ้อง จี๋หลังยืน
 แอ้คหญ้าง จี๋หลังเดิน
 แอ้คหลู้ จี๋หลังวิ่ง
 อวย หัน
 อวยเท้ว หันหนี
 อวยไป๋ หันไป
 อวยเร็ก หันข้าง
 อวยหมา หันกลับมา
 อวยชอก หันออก
 อวยเฮ้า หันเข้า
 เอียะ ขยะแขยง
 เอื้อกิน ไม่น่ากิน, กินมั่ว
 เอื้อซุด ซุดทำไม
 เอื้อครีว พุดไร้สาระ
 เอื้อท้าว พังทำไม
 เอื้อเท้ว ไม่น่าหนี
 เอื้อน้อย พุดมั่ว
 เอื้อน้อย พุดมั่ว, พุดไม่คิด
 เอื้อนั่ง ไม่น่านั่ง, นั่งไปทั่ว
 เอื้อนุ่น ไม่น่านอน, นอนไม่เป็นที่
 เอื้อปรอก ปลุกทำไม
 เอื้อไป๋ ไปไม่รู้ตัว
 เอื้อไป ไปเรื่อยเปื่อย
 เอื้อมือก ไม่น่าดี
 เอื้อโงก ไม่น่าตอน
 เอื้อรัก หักทำไม
 เอื้อลอก ไม่น่าโกหกกันเลย
 เอื้อเลอ รื้อทำไม
 เอื้อวัน ไม่น่าฟัน, ฟันไปทั่ว
 เอื้อหมา มาแบบไม่รู้ตัว
 เอื้อเหยื่อ ค่าไปทั่ว

เอื้อฮิค ทำมั่ว
 เอื้อฮิค ทำมั่ว ทำเรื่อยเปื่อย
 เอื้อฮุ้น ไม่น่ามา
 เอื้อบ หมัก
 เอื้อบแค้น หมักแค้น
 เอื้อบปรั หมักปลา
 เอื้อบห่องน หมักอร่อย
 เอื้อบหมร้อ หมักเนื้อ
 เอื้อง เพาะคันไม้, เพาะเมล็ด
 เอื้องพริกแกก เพาะผักกาด
 เอื้องมากทาด เพาะเมล็ดพริก
 เอื้องแม้รัก เพาะเมล็ด
 เอื้องแม้รักมากถั่ว เพาะเมล็ดถั่ว
 เอื้อน ไม่สวย
 เอื้อก เอื้อก สัญญาปลอมว่าว
 เอื้อกเลข ปลอมว่าวเลข
 เอื้อกวาว ปลอมว่าว
 โอ้ม ป่วย
 โอ้มเกด เจ็บไข้
 โอ้มเปรก ไข้แตก
 โอ้มเร้ง ป่วยหนัก
 โอ้มหล็อก ไข้ตัวร้อน
 โอ้มหลาย ไม่สบายมาก
 โฮก หอย
 โฮกก้วง หองโข่ง
 โฮกจูบ หอยขม
 โฮกเคริง หอยไข่
 โฮกน้ำ หอยนา
 โฮกปิ้ง หอยปิ้ง
 โอึง ปู
 โอึงเจ้า ปูคุณ
 โอึงเคือ ปูใคร
 โอึงอิ้อ ปูคุณพ่อ
 โอึงอิหมี่ ปูคุณแม่
 โอึงซอซ ปูฉัน

อึ้ง เชือกที่ผูกคอสัตว์

อึ้งบือ เชือกที่ผูกคอวัว

อึ้งว้าย เชือกที่ผูกคอควาย

ชอก ออก

ชอกก๊อก ออกคอก

ชอกเที๊ว ออกไป

ชอกน้ำ ไปนา

ชอกนาย หายเหนื่อย

ชอกมะหล็อก ออกไปข้างนอก

ชอกส่วน ออกจากบ้านไปสวน

ชอกหมา กลับออกมา

ชอกหล็อกบ้าน ออกนอกบ้าน

ชอด แกงแทบจะ ไม่มีน้ำ

ชอดตีกก๊อก ออกปลาลูกครอก

ชอดตีกปรั ออกลูกปลา

ชอดตีกรุก ออกลูกกบ

อ้อยหวาน อ้อยหวาน

อ้อย อ้อย

อาผู้หญิง

อ้อเจ้า อาผู้หญิงคุณ

อ้อสอย อาผู้หญิงฉัน

อ้อน หนาม

อ้อนเกี๊ยะ หนามเกี๊ยะ

อ้อนเชียบ หนามเชียบ

อ้อนแท้ง หนามคำ

อ้อนบัก หนามคำ

อ้อนมากจับ ลวดหนาม

อ้อนไมครำ หนามไม้ไผ่

อ้อนระ หนามข่วน

ออม แกงอ่อม

ออมกั๊บ แกงอ่อมกบ

ออมโก แกงอ่อมไก่

ออมหมร้อ แกงอ่อมเนื้อ

เธอ (คนสนิทกัน)

ไ้อ้ไป๋เหม่อ เธอไปไหน

ไ้อ้หมาแดเหม่อ เธอไปไหนมา

ไ้อ้ฮักท้าว เธอทำอะไร

ไ้อ้ฮู้แล้วท้าว เธอมาแล้วรี

ไ้อ้ ไ้อ้

ไ้อ้จันเกดก๊อ ไ้อ้จันเจี๊บกอ

ไ้อ้ไบคี้จิกเคื่อ ไ้อ้ไม๋หายสักที

ไ้อ้โบชา ไ้อ้ไม๋หยุด

ไ้อ้เฮือวัด ไ้อ้เพราะเป็นหวัด

ไ้อ้เฮือหวีน ไ้อ้เพราะฝน

ไ้อ้หล่าย ไ้อ้มาก

เ้า อบอ้าว

เ้าค้ำ ร้อนอบอ้าวคล้ายฤดูกาลเห็ดออก

เ้าหวีน ร้อนอบอ้าวเหมือนฝนจะตก

เ้า เ้า

เ้าไค้ จะเ้าแล้วนะ

เ้าตื้อนื้อ จะเ้ายังงิ

เ้าเน๊าะ เ้านะ

เ้าแม่มไ้ ก็ลองดูสิ

เ้าแม๊ เ้าซิ

เ้าตีก เ้าลูก, เลี้ยงลูก

เ้าต๊อ เ้าเลย

เ้าเลา พอเถอะ

เ้าละ เ้าใหม่นั้น

เ้าว่า เ้าเลย

เ้าหน้าอันนี้ อันนี้เ้าแล้วนะ

เ้าหลาน เ้าหลาน, เลี้ยงหลาน

เ้าท่า เ้าไหม

เ้าโหล่ เ้าอีก

ฮ

ฮัน เร็ว, หมุน

ฮันกินๆ เร็วเตาะแตะ อย่างเช่นเด็กวิ่ง
ฮันจ๋าๆ รีบวิ่งแบบดีใจชอบใจ
ฮันจอกิน วิ่งตรงเข้าหากัน
ฮันดีลี เร็วแบบวิ่งฉิว
ฮันแตกๆ วิ่งแบบตรงดิ่งมาเลย
ฮันเท่ เร็วมาก
ฮันปาด้วน หมุนเหมือนลูกข่าง
ฮันปาด้า เร็วยิ่งกว่าอะไร
ฮันลือกร้าน รีบลงจากบ้าน

ฮัน นัน

ฮันเค้ นันใจ
ฮันอะท้าว นันอะไร
ฮันอะปี่ นันอันนี้
ฮันอะเน้น นันอันนั้น

ฮับ ร้องหมอลำ

ฮับก่อน ร้องล้ากลอน
ฮับแลว ล้าเสียงค่อย
ฮับโพน ล้าไม่เป็น
ฮับเร้ง ล้าเสียงดัง

ฮัม ห่ม

ฮัมชะม้า ห่มผ้าขาวม้า
ฮัมชะลอบ ห่มผ้าห่ม
ฮัมผ้าคลุม ห่มผ้าเช็ดตัว
ฮัมเสื้อ ห่มเสื้อ

ฮุน คน

ฮา ข่า

ฮาเก ข่าแก่
ฮาฉ้วน ข่าป่า
ฮาบ้าน ข่าบ้าน

ฮาฮุน ข่าอ่อน

ฮาอะท้าว รืว่าอะไร

ฮาค หิว

ฮาคกินเกา หิวข้าว
ฮาคกินจิ้ม อยากกินของเปรี้ยว
ฮาคกินคัมมากหุ้ง อยากกินส้มตำ
ฮาคกินน้ม กระจายน้ำ
ฮาคกินนึ่งมากวก อยากกินนึ่งฟักทอง
ฮาคกินแป้ง อยากข้าวคัมมัด
ฮาคเกานัน อยากกินขนม
ฮาคเกาปุ่น อยากกินขนมจีน
ฮาคแก้ง อยากกินแกง
ฮาคแก้งค้าง อยากแกงเห็ด
ฮาคแก้งน้าง อยากแกงหน่อไม้
ฮาคแก้งปั่ว อยากแกงปลา
ฮาคแก้งโถก อยากแกงหอย
ฮาคมากแดรว อยากกินมะขาม
ฮาคมากพราว อยากกินมะพร้าว
ฮาคมากหุ้ง อยากกินกล้วย
ฮาคหาลับ อยากกินลาบ
ฮาคหาลาย หิวมาก
ฮาคอะท้าว อยากกินอะไร

ฮา ห้า (ตัวนับเลข)

ฮาฮิบ ห้าสิบ (ตัวนับเลข)
ฮาฮิบกู ห้าสิบเก้า
ฮาฮิบแจ็ด ห้าสิบเจ็ด
ฮาฮิบแปด ห้าสิบแปด
ฮาฮิบรอก ห้าสิบหก
ฮาฮิบสอง ห้าสิบสอง
ฮาฮิบสาม ห้าสิบสาม

อึ้ง เชือกที่ผูกคอสัตว์

อึ้งบือ เชือกที่ผูกคอวัว

อึ้งว้าย เชือกที่ผูกคอควาย

ออก ออก

ออกก๊อก ออกคอก

ออกเท่ว ออกไป

ออกน้ำ ไปนา

ออกนาย หายเหนื่อย

ออกมะหล็อก ออกไปข้างนอก

ออกสวน ออกจากบ้านไปสวน

ออกหมา กลับออกมา

ออกหล่อกบ้าน ออกนอกบ้าน

ออก แกงแทบจะ ไม่มีน้ำ

ออกตีก๊อก ออกปลาลูกกรอก

ออกตีกปว่า ออกลูกปลา

ออกตีกruk ออกลูกกบ

อ้อยหวาน อ้อยหวาน

อ้อย อ้อย

อ้อ อาผู้หญิง

อ้อเจ้า อาผู้หญิงคุณ

อ้อสอย อาผู้หญิงฉัน

อ้อน หนาม

อ้อนเก๊ะ หนามเกี้ยว

อ้อนเชียบ หนามเสียบ

อ้อนแท้ง หนามคำ

อ้อนปึก หนามคำ

อ้อนฉากจับ ลวดหนาม

อ้อนไมครำ หนามไม้ไผ่

อ้อนระ หนามข่วน

ออม แกงอ่อม

ออมกั๊บ แกงอ่อมกบ

ออมโก แกงอ่อมไก่

ออมหมร้อ แกงอ่อมเนื้อ

ไอ้ เธอ (คนสนิทกัน)

ไอ้ป๋อเหม่อ เธอไปไหน

ไอ้หมาแคเหม่อ เธอไปไหนมา

ไอ้ฮึกทำ เธอทำอะไร

ไอ้ฮั่นแล้วทำ เธอมาแล้วรี

ไอ้ ไอ้

ไอ้จั่นแตกก้อ ไอ้จั่นเจ็บคอ

ไอ้โบสจ๊กเถื่อ ไอ้ไม่หายสักที

ไอ้โบซา ไอ้ไม่หยุด

ไอ้เฮือวัด ไอ้เพราะเป็นหวัด

ไอ้เฮือหรีน ไอ้เพราะฝน

ไอ้หล่าย ไอ้มาก

เอ้า อบอ้าว

เอ้าค่าง ร้อนอบอ้าวคล้ายฤดูกาลหัดออก

เอ้าหรีน ร้อนอบอ้าวเหมือนฝนจะตก

เอ้า เอ้า

เอ้าไค้ จะเอาแล้วนะ

เอ้าตื้อเนื้อ จะเอาอย่างไร

เอ้าเน๊าะ เอานะ

เอ้าแน่นไส้ ก็ลองดูสิ

เอ้าแม่ เอาซิ

เอ้าตีก เอาลูก, เลี้ยงลูก

เอ้าเล้ย เอาเลย

เอ้าเลา พอเถอะ

เอ้าและ เอาใหม่นั่น

เอ้าว่า เอาเลย

เอ้าหน้าอันนี้ อันนี้เอาแล้วนะ

เอ้าหลาน เอาหลาน, เลี้ยงหลาน

เอ้าห่า เอาไหม

เอ้าโหล่ เอาอีก

อำชิบตี ห้าสิบสี่
อำชิบห้า ห้าสิบห้า
อำชิบแอ็ค ห้าสิบเอ็ด

อำน เวที

อำนถั่วเครื่อง แผลงขายของตามงานบุญ
อำนมือลั่น เวทีหมอลำ

อำม ห้าม

อำมโบเอืออิด ห้ามไม่ให้ทำ
อำมโหล่ ห้ามบอก
อำมอิด ห้ามทำ

อำม ข้าม

อำมช่อง ข้ามแม่น้ำโขง
อำมเตก ข้ามเขต
อำมเค้า ข้ามสะพาน
อำมเค้าเป้น ข้ามสะพาน
อำมเดร่า ข้ามหัว
อำมท้าง ข้ามถนน
อำมน้ำ อำมปรำ ข้ามหน้า ข้ามตา, ไม่ไว้หน้า
กัน
อำมไปี ข้ามไป
อำมรี ข้ามลำห้วย สายน้ำ
อำมหมา ข้ามมา
อำมหัง ข้ามรั้ว
อำมอุ้น ข้ามแม่น้ำอุ้น

อิด ทำ

อิดกึ่งได้ ทำก็ได้
อิดกั้มเชด ทำกันเบ็ด
อิดข้ามช้า ทำไปก่อน, ทำไปพลางๆ ยังไม่มี
จุดหมาย
อิดญ้ม ทำเร็ว
อิดเคี้ยเคี้ย ทำเฉยเฉย
อิดครื้ม ทำช้า
อิดท้าว ทำอะไร
อิดน้ำ ทำมา
อิดนุ่น ทำบุญ

อิดโบเจ้า ทำไม่เล็ก
อิดโบได้ ทำไม่ได้
อิดโบพัน ทำไม่เป็น
อิดโบชา ทำไม่หยุด
อิดโบแลว ทำไม่เสร็จ
อิดร้าน สร้างบ้าน
อิดลักสิ่ง ทำรั้ว
อิดแลว ทำแล้ว
อิดแลวแลว ทำเสร็จแล้ว
อิดแลวห้า ทำริยง
อิดส่วน ทำสวน
อิดไสัยกิน ทำช่วยกัน
อิดไสัยเจ้า ทำช่วยเธอ
อิดไสัยวัว ทำช่วยท่าน
อิดไสัยฮอย ทำช่วยฉัน
อิดหรี ทำไร่
อิดเหวียกร้าน ทำงานบ้าน
อิดเหวียกวัด ช่วยงานวัด
อิดแฮม ทำชี
อิดโหล่ด ทำเลย
อิดอันนี ทำสิ่งนี้
อิดอันเน้น ทำสิ่งนั้น
อิดอันอุ้น ทำสิ่งนั้น
อิดอิท้าว ทำทำไม
อิดฮือเนือ ทำเมื่อไหร่

ฮัน ขึ้น

ฮันโคโม ขึ้นต้นไม้
ฮันซาง ขึ้นจีช้าง
ฮันมา ขึ้นม้า
ฮันร้าน ขึ้นบ้าน
ฮันสด ขึ้นรถ
ฮันว้าย ขึ้นจิกควาย
ฮันหมา ขึ้นจิกกลับมา
ฮันๆ ล่องๆ ขึ้นๆ ลงๆ

ฮัน คน

สุนกอน คนผูก
 สุนก้วย คนขาย
 สุนกิน คนกิน
 สุนกิน มากิน, คนกิน
 สุนกิน สุนเงิน มากินมาเล่น, คนมัวเมา
 อบาทนุข
 สุนกึ่งได้ มากึ่งได้
 สุนเก คนแก่, คนเฒ่า
 สุนเกศ คนเจ็บ
 สุนเกา คนเก่า, คนสมัยเก่า
 สุนจี่สอก คนโกหก
 สุนจุ่นเจียน คนฉลาด
 สุนจุ่น คนแกล้งโก้ง, เอาเปรียบ
 สุนไชยฆาง คนชี้ข้าง
 สุนค้อ คนจน
 สุนซัง คนเกลียด
 สุนซัว คนชั่ว
 สุนซื่อ คนซื่อ
 สุนเงิน มาเล่น, มาเที่ยว
 สุนฉุ่ม มาเร็ว
 สุนฉุ่มฉุ่ม มาเร็วๆ
 สุนคี่ คนคี่
 สุนคิง คนคิง
 สุนค้อ คนค้อ
 สุนคู้ คนขยัน
 สุนเคี้ยว คนเคี้ยว
 สุนไค้ มานะ
 สุนครำ คนกล้า
 สุนครึก คนขี้เกียจ
 สุนคัม คนค้ำ, คนเคี้ยว
 สุนเครื่อ มาใกล้, คนใกล้
 สุนเครว คนรวบ
 สุนไคว มาไกล, คนไกล
 สุนเถื่อนมา มาคราวหน้า
 สุนเถื่อนนี้ มาครั้งนี้

สุนทั้ง มาถึง
 สุนทุก คนจน
 สุนเท่า คนแก่, คนเฒ่า
 สุนเทว คนหนี
 สุนเท้ง คนเอ็นดู
 สุนนะไค้ มาดูซิ
 สุนนี่ คนนี้
 สุนนุ่น คนนอน
 สุนแน่น คนนั้น
 สุนปึก คนตัวใหญ่
 สุนปึก สุนต้าง คนใหญ่ คนโต
 สุนไบคี่ คนไม่ดี
 สุนไบคี่ มาไม่ได้
 สุนไบครำ คนไม่กล้า
 สุนไบทั้ง มาไม่ถึง
 สุนไบพิค คนไม่คิด
 สุนไบหลาว คนไม่กลัว
 สุนไบเอ้า คนไม่เอา
 สุนปรอก คนปลูก
 สุนปราย คนตาย
 สุนเปรอ คนกลับ
 สุนไป คนไป
 สุนไปเหนือ มาทำไม
 สุนเฝ้า คนเฝ้า
 สุนพิค คนคิด
 สุนมอ คนใหม่
 สุนม็อก คนคี่
 สุนมี คนรวย, คนมี, มีคน
 สุนมือด็อก มาพรั่งนี้
 สุนมือลวน มาเมื่อวาน
 สุนย่อง คนพา, คนนำ
 สุนย่อง คนยื่น
 สุนย่องกิน คนพากิน
 สุนย่องเงิน คนพาเล่น
 สุนย่องทั้ง คนนำทาง

สุนัขอ่องเปรอ คนพากลับ
 สุนัขอ่องไป คนพาไป
 สุนัขอ่องหมา คนพากลับ
 สุนัขอ่องฮิด คนพาทำ
 สุนัขอ่องฮัน คนพามา
 สุนัขฮัก คนงอน
 สุนัขฮาย คนซื้อไม่ทันคน
 สุนัขฮอก คนถอน
 สุนัขฮอย คนซื้อไม่ทันคน
 สุนัขรับ คนค้า
 สุนัขเรย์ คนหาย
 สุนัขไร่ คนเรา
 สุนัขละเม๊ะ มาชะທີ
 สุนัขลัก คนขโมย
 สุนัขลิหล่า มาชะທີ
 สุนัขแลว มาแล้ว
 สุนัขแลวหมา มาริยัง
 สุนัขล้อเจ้า มาหาเรอ
 สุนัขสะซือนี มาเคียวนี้
 สุนัขต่าง คนสูง
 สุนัขตุ่น คนโกรธ
 สุนัขเลื่อง คนรัก
 สุนัขหญ้าง คนเดิน
 สุนัขหนั่ง คนนั่ง
 สุนัขหมา คนมา, คนกลับ
 สุนัขหยอ คนซื้อสัคย์
 สุนัขหล่อง คนขี้ลืม
 สุนัขหล่อง คนหลง
 สุนัขหล่าย คนมาก
 สุนัขหล่าว คนกลัว
 สุนัขหลื่นเจียน คนรับบอกไม่ฟัง
 สุนัขหลู้ คนวิ่ง
 สุนัขห่าว คนขาว
 สุนัขเหยอ คนค้า
 สุนัขแหม้ มาชะທີ

สุนัขโหล็ค มาเลย
 สุนัขโหล้ย คนลาก, คนดึง
 สุนัขอ้า คนเอา
 สุนัขโอม คนป่วย
 สุนัขฮิดท้าว มาทำไม
 สุนัขฮิดเหวี่ยง คนทำงาน
 สุนัขฮิดเหวี่ยง มาทำงาน
 สุนัขฮิด คนทำ
 สุนัขฮิน คนขึ้น
 สุนัขฮือเนือ มาเมื่อไหร่
 หุบ หุบ, หอบ
 หุบก็้อ หอบเก็บไว้
 หุบกันญ หุบรับ
 หุบจีน หุบขายผ้าถุง
 หุบตุง หอบทั้ง
 หุบเท้ว หอบเก็บหนี
 หุบเฮ้า หุบเข้า
 เฮียง ขางที่สุกแล้วให้อุ่น
 เฮียงปรั้า เอาปลาปิ้งมาอุ่น
 เฮียงรับฮ้า เอาปิ้งอะไรก็ได้มาอุ่น
 เฮียงวี ขางไฟฮ้อม หอม
 ฮ้อมเก้ม หอมแก่น
 ฮ้อมคอกไม หอมดอกไม้
 ฮ้อมไสย หอมกลิ่น
 ฮ้อมอะท้าว หอมดอกอะไร

หมวดคนก

ไต้แตรก	ไทยกลาง
ทัวแรง	นกแรง
นือกัก	นกโพระคก
นือกัก	นกกะปุด
นือกกะจอกเทบ	นกกระจอกเทศ
นือกกะชำ	นกกะสา
นือกกะซึ้น	นกกระเขียน
นือกกะเต้น	นกเต้น
นือกกำเว้า	นกคู้เหว่า
นือกเก้า	นกเค้าแมว
นือกเก้า	นกฮูก
นือกแก้ว	นกแก้ว
นือกแกงแก่	นกพิราบ
นือกไถน้ำ	นกไถ่นา
นือกจอก	นกกระจอก
นือกจาบ	นกกระจาบ
นือกจิบ	นกกระจิบ
นือกเจา	นกกระยาง
นือกแจ้ว	นกแซงแซว
นือกฉิ่ง	นกยูง
นือกหุ้ม	นกคุ้ม
นือกปัด	นกเป็ด
นือกหลัม	นกเหยี่ยว
นือกเห่า	นกเขา
นือกเอน	นกนางแอ่น
นือกเอียง	นกเอี้ยง

หมวดเครื่องดนตรี

ไต้แตรก	ไทยกลาง
กะจับปี	พิณ

ไต้แตรก

ไต้แตรก	ไทยกลาง
เค้น	แคน
แซ็ก	เต็น
แซงบัก	ฉาบ
แซงหน้อย	ฉิ่ง
คันที้	คนตรี
ตร้อง	กลอง
ตร้องเล้ง	กลองเลง
นักร้อง	นักร้อง
ปี	ปี
ม็อก	ตี
ม็อกตร้อง	ตีกลอง
ล่องเพ็ง	ร้องเพลง
ส่าย	พ็อน
เสียงเค้น	เสียงแคน
เสียงเพ็ง	เสียงเพลง
เสียงฮับ	เสียงลำ
เสียงโฮ	เสียงโห่
หม้วน	ไพเราะ
หม่อลัม	หมอลำ
โหวด	โหวด
ฮับ	ลำ

หมวดโรค

ไต้แตรก	ไทยกลาง
เกดก้อ	เจ็บคอ
เกดเก้ง	ปวดขา
เกดแก่น	ปวดแขน
เกดขะมับ	ปวดขมับ
เกดงอนค้อน	ปวดท้ายทอย
เกดเถร่า	ปวดหัว

ไท้แดรก	ไทยกลาง
เกดเฌำกอ	ปวคเข้า
เกดแน้ง	ปวคฟั้น
เกดร็องวา	ปวคไหล่
เกคววด	ปวคเอาจ
คร็องร้ง	คาแดง
โบแฌร็ย	ไม่สบาย
โอม	ป้วย

ไท้แดรก	ไทยกลาง
วันจัน	วันจันทร์
วันอั้งค้ำน	วันอังคาร
วันพูค	วันพุธ
วันสูก	วันศุกร์
วันเซ้า	วันเสาร์
วันอำทิด	วันอาทิตย์

หมวดธรรมชาติ	
ไท้แดรก	ไทยกลาง
ไ้กเวีย	เมฆ
ญำมรุ้น	ฤดูร้อน
ญำมเส่ง	ฤดูหนาว
ญำมหวัน	ฤดูฝน
คั้งเงื่อน	ดวงอาทิตย์
นู้, ตร้าว	ดวงดาว
นู้ต็อก, ตร้าวต็อก	ดาวตก
บั้นเจิบ	ฟ้าแลบ
บั้นพร้า	ฟ้าร้อง
บั้นล้อง, บั้นพา	ฟ้าผ่า
บั้นโลล้อง	ฝนตกหนักเหมือนฟ้าร้อง
บั้นหวัน	ฝนตก
เป้นบั้น	ท้องฟ้า
แม็กคู้ย	ลูกเห็บ
โม้งแอ็ก	ดวงจันทร์
รีค	แดด
ลุ่ม, บั้นลุ่ม	ลม
หวักร็องกิ้นนัม	รุ่งกินน้ำ
หวัน	ฝน

หมวดอวัยวะภายนอก	
ไท้แดรก	ไทยกลาง
กือ	คอ
กือเก้ง	ข้อเท้า
กือเก้น	ข้อแขน
กือมื่อ	ข้อมือ
กั้งฮ้าม	คาง
เก้ม	แก้ม
เก้ง	ขา
เก้น	แขน
ไ้กูปร้า	ขี้ตา
ไ้กูมูก	ขี้มูก
ไ้กูร็ว	ขี้หู
คิ้ว	คิ้ว
แซ่นผร้ม	เส้นผม
คั้ง	จมูก
ตร็อง	ตา
ตะบ่าง	อก
เถร้า	ศีรษะ
เถร้ำกอ	เข่า
ทุง	ท้อง
แน้ง	พื้น

ไท้แตรก	ไทยกลาง
ปาก	ปาก
ปุ่น	ขน
ปุ่นครอง	ขนตา
พุงแก้ม	กระพุงแก้ม
ม้าม	ริมฝีปาก
ร้องวา	ไหล่
ววด	เอว
ส่ายคั่ว	สะคื้อ
เห้งยงก้อย	นิ้วก้อย
เห้งยงเก้ง	นิ้วเท้า
เห้งยงฉู	นิ้วชี้
เห้งยงสร้าง	นิ้วกลาง
เห้งยงนาง	นิ้วนาง
เห้งยงโป	นิ้วโป้ง
เห้งยงมือ	นิ้วมือ

หมวดอวัยวะภายใน

ไท้แตรก	ไทยกลาง
ไข่กรอก	กระดูก
แซ่นหลั่วด	เส้นเลือด
แซ่นอิน	เส้นเอ็น
ไ้	ไส้
ตับ	ตับ
เต๋อ	ไต
เถร่าจื้อ	หัวใจ
นัมย่างเหลื่อง	น้ำเหลือง
บรี	ดี
พุง, โพน	พุง, กระเพาะอาหาร
โพย	ปอด
มาม	ม้าม

หมวดกริยา

ไท้แตรก	ไทยกลาง
กาบ	กราบ
กิน	กิน
ไก	อุจจาระ
จีตริก	จีเกียจ
จีลอก	โกหก
ซัง	เกลียด
เชิน	เล่น
คู้	ขยัน
นุ่น	นอน
แน่ม, น่อม	ดู
ปรัย	ตาย
ไป	ไป
มັก	ชอบ
ล่อทั้ง	คิดถึง
ลุ่น	โกรธ
ห่องน	อรรอย
หญู้	ปัสสาวะ
หนั่ง	นั่ง
หลู้	วิ่ง
เอื่อน	จีเหร์

หมวดเดือนไทย

ไท้แตรก	ไทยกลาง
เบรียนกุ	เดือนเก้า
เบรียนเจียง	เดือนอ้าย
เบรียนแจ็ด	เดือนเจ็ด
เบรียนซิบ	เดือนสิบ
เบรียนซิบส่อง	เดือนสิบสอง
เบรียนซิบแอ็ด	เดือนสิบเอ็ด

ไท้แตรกไทยกลาง

เบรียนชี	เดือนสี่
เบรียนฉู	เดือนยี่
เบรียนเปด	เดือนแปด
เบรียนร็อก	เดือนหก
เบรียนสาม	เดือนสาม
เบรียนฮา	เดือนห้า

หมวดเดือนสากลไท้แตรกไทยกลาง

เบรียนก่อรีะ	กรกฎาคม
กะด้าคัม	
เบรียนกันฮ้ายัน	กันยายน
เบรียนกุ่มฟ้าพัน	กุมภาพันธ์
เบรียนชิงหาคัม	สิงหาคม
เบรียนตุลาคัม	ตุลาคม
เบรียนพันวาคัม	ธันวาคม
เบรียนพริก	พฤษภาคม
สะฟ้าคัม	
เบรียนพริสะจิก้ายัน	พฤศจิกายน
เบรียนมกกระร่าคัม	มกราคม
เบรียนมิถุน้ายัน	มิถุนายน
เบรียนมีนาคัม	มีนาคม
เบรียนเมะฮ้ายัน	เมษายน
เบรียนลั๊บ	เดือนมีค, เดือนคับ,
	ข้างแรม
เบรียนหร้อง	เดือนเพ็ญ, ข้างขึ้น,
	เดือนหงาย, เดือน
	สว่าง

หมวดญาติไท้แตรกไทยกลาง

จี	พี่สาว
ญอโก๊ะ	ปู่ทวด, ตาทวด
ต้า	ตา
นวงเคอ	น้องสะใภ้
นวงโค้ย	น้องเขย
นวงสาว	น้องสาว
นา	น้ำ
บ่า	ป้า
ผ้อ	พ่อ
ลั้ว	พี่สะใภ้
ลิกบาว	ลูกชาย
ลิกสาว	ลูกสาว
ลึง	ลุง
เหม, เบ๊	แม่
เหมญอโก๊ะ	ย่าทวด, ยายทวด
อ้อ	อา ผู้หญิง
อ้าย	ยาย
อ้าว	อา ผู้ชาย
แอ้ง	พี่ชาย
แอ้งโค้ย	พี่เขย

หมวดวัน, เวลาไท้แตรกไทยกลาง

เชือกั้ม	เวลาเย็น
เชือเถียง	เวลาเที่ยง
เชือบาย	เวลาบ่าย
คังกั้ม	คืนนี้ ที่จะถึง
เถียงกั้ม	เที่ยงคืน

ใต้แรกร	ไทยกลาง
เบี่ยนเนื่อ	เคื่อนไหน
เบี่ยนอะท้ำ	เคื่อนอะไร
ปี่เนื่อ	ปี่ไหน
มือถ็อก	วันพรงนี้
มือนี้	วันนี้
มือรื่อ	วันมะริน
มือล๊วน	เมื่อวาน

หมวดรูปเรขาคณิต

ใต้แรกร	ไทยกลาง
ข้อกรปรัม	ทรงกระบอก
คอบ	ขอบ
เจียนโรง, ท้างโรง	ความกว้าง
เจียนไร, ท้างไร	ความยาว
เจียนล่าง, ท้างล่าง	ความสูง
จีเลียมกั้งฮ้ามหมุ่	สี่เหลี่ยมคางหมู
จีเลียมมุมซาก	สี่เหลี่ยมมุมฉาก
แซ้นโค้ง	เส้นโค้ง
แซ้นหย่อ	เส้นตรง
ถริงคร้าง	จุดศูนย์กลาง
วังมือน	ทรงกลม
สามเหลี่ยม	สามเหลี่ยม
ฮ้าเหลี่ยม	ห้าเหลี่ยม

หมวดขนมต่างๆ

ใต้แรกร	ไทยกลาง
เกาโคบ	ขนมพอง
เกานัมกั้งเกียน	ขนมนางเล็ด
เกานัมแข่ง	ขนมแข่ง
เกานัมแซ้น	ขนมชั้น

ใต้แรกร	ไทยกลาง
เกานัมค่าน	ขนมตาล
เกานัมโทย	ขนมถ้วย
เกานัมปากม้อ	ขนมปากหม้อ
เกานัมมากหลั่ง	ขนมกล้วย
เกาปูน	ขนมจีน
เการุด	ข้าวจี, ข้าวเหนียวปิ้ง
ถั่วบันแตก	ถั่วคั่ว
มากหลั่งทอด	กล้วยทอด
มากหลั่งปราค	กล้วยตาก

หมวดการเกษตร, เครื่องมือ

ใต้แรกร	ไทยกลาง
ขุ่นเกา	ขนข้าว
ขุ่นเวียง	ขนฟาง
ศุดบัน	ขุดดิน
จึกปะโยน	เผาขยะ
จึกส่วน	เผาที่ทำสวน
จึกหรี	เผาที่ทำไร่
เจียนเกา	เกี่ยวข้าว
ครัมน้ำ	คานา
ถ่างฉั่ว	ถางหญ้า
ถ่างปา	ถางป่า
ถ่างส่วน	ถางสวน
ไถ่	คันไถ
ไถ่น้ำ	ไถนา
ป้อเกา	มัดข้าว
ป้อเวียง	มัดฟาง
ปรอกฉั่ว	ปลูกหญ้า
ปรอกคอกไม	ปลูกดอกไม้
ปรอกน้ำหวาน	ปลูกหน่อไม้หวาน

ไท้แอกรก	ไทยกลาง
ปรอกพริก	ปลุกผัก
ปรอกมัน	ปลุกมัน
ปรอกอ้อย	ปลุกอ้อย
ปรากเกา	ตากข้าว
ฝัดเกา	นวดข้าว
เผีย	คราด
พิ้ว	พลั่ว
โยกครำ	ถอนกล้า
สคไถ่	รถไถ
โล้ยเกา	ขนข้าว
วานครำ	หว่านข้าวกล้า
เส้เกาหวัน	แซ่ข้าวปลูก
หมักจึก	จอบ
หมักดร้าว	มีด
หมักทา	มีด
หมักชาก	เสียม
หมักเลี่ยม	เกี่ยว
หมักหว่าน	ขวาน

หมวดสิ่งก่อสร้าง

ไท้แอกรก	ไทยกลาง
ก๊อกรว้าย	คอกควาย
ค้อนไค้	คอนโคมิเนียม
เค้า	สะพาน
เคื่อน	เขื่อน
คึก	ตึก
คึกแถว	ตึกแถว
ท้างค้อนกิด	ถนนคอนกรีต
ท้างหล้าดย้าง	ถนนลาดยาง
นัมซ้าง	บ่อน้ำ

ไท้แอกรก	ไทยกลาง
แพ็ด	แฟลต
ร้าน	บ้าน
ร้านเขา	บ้านเช่า
ร้านมุน	บ้านปูน
ร้านไม	บ้านไม้
ร้านวี	เรือนครัว
ร้านส่องแซ้น	บ้านสองชั้น
โล้งจ้าน	โรงงาน
โล้งแล้ม	โรงแรม
ลัม	โบสถ์
ลัมไท้คิด	วิหาร
ลัมมุดสะลัม	สุเหร่า
ห่อปะจุ่ม	ห่อประชุม

หมวดข้าว

ไท้แอกรก	ไทยกลาง
เกา	ข้าว
เกา ก.ข.6 (ก.ข.ร็อก)	ข้าว ก.ข.6
เกาเกา	ข้าวเก่า
เกาโซ่	ข้าวแห้ง
เกาโค็บ	ขนมพอง
เกาจั้น	ข้าวหนัก
เกาซังยัด	ข้าวสังหยด
เกาค้อ	ข้าวเบา
เกาตอกแตก	ข้าวพอง
เกาครำ	ข้าวกล้า
เกาคัมหุ่ม	ข้าวซ้อมมือ
เกาน้ำปั้ง	ข้าวไม่ไวแสง, นาปรัง
เกาน้ำปี	ข้าวไวแสง, นาปี
เกาปรีน	ข้าวปลาย, ปลายข้าว

ไท้แดรก	ไทยกลาง
เกาปูน	ข้าวปุ้น, ขนมนจีน
เกาพิค	ข้าวผัด
เกาโม	ข้าวใหม่
เกามะลิ	ข้าวหอมมะลิ
เกามะลิริง	ข้าวมะลิแดง
เกามันเป้า	ข้าวมันปู
เกามู	ข้าวเหนียว
เกาแระ	ข้าวเจ้า
เกาแระริง	ข้าวเจ้าแดง
เกาลำม	ข้าวหลาม
เกาส่าน	ข้าวสาร
เกาหรัม	ข้าวเก่า
เกาหรง	ข้าวหุง, ข้าวสวย
เกาหวัน	ข้าวพันธุ์
เกาเหนียว	ข้าวเหนียว
เกาฮ้อมนีน	ข้าวหอมนิล
แบ่งโถม	ข้าวต้มคั่ว
แบ่งพิค	ข้าวต้มมัด
มากสะลิ	ข้าวโพด
ห่างเกา, ซัมห่าง	ข้าวคั่ว

หมวดเครื่องมือจับสัตว์

ไท้แดรก	ไทยกลาง
แจ้น	จันคักปลา
เชด	เบ็ด
ตุ้มกับ	กับคักกบสานด้วย ไม้ไผ่
ตุ้มปรำ	กับคักปลาสานด้วย ไม้ไผ่

ไท้แดรก	ไทยกลาง
ตุ้มเลียน	กับคักปลาไหล สานด้วยไผ่
ถรุง	ปิ่น
นิ้วเก็ก	หน้าไม้
บั้งเส้น	กับคักปลาไหลทำ จากกระบอกไม้ไผ่
มากกะทูน	หนังสะตึก
มือง	อวน
ไย	ไซยคักปลา
ร้ว	เรือ
เร	อวน
เรวน็อก	บ่วงคักนก
เรวหนู	บ่วงคักหนู
ลือบ	ลอบคักปลา
ลึบ	แห
ลีกนา	ลูกดอก
สะคั้ง	ขกขอ

หมวดอาหาร

ไท้แดรก	ไทยกลาง
ก้อย	ก้อย
เกากั่วหนู	ข้าวขาหมู
เกาพิค	ข้าวผัด
เการอม	ข้าวต้ม
เก้ง	แกง
เก้งไก	แกงไก่
เก้งค้าง	แกงเห็ด
เก้งปรำ	แกงปลา
เก้งหมร้อ	แกงเนื้อ
เก้งหมร้อหนู	แกงหมู

ไท้แถว	ไทยกลาง
จุ่ม	แจ้วฮ้อน
แจวปรำ	น้ำพริกปลาป่น
แจวปรำแฉะ	น้ำพริกปลาช่อน
แจวปรำร็อก	น้ำพริกปลาชุก
แจวมากถั่ว	น้ำพริก
จุ่มพริก	ส้มผัก
จุ่มหอมร้อ	ແໝໝໝໝ
จุ่มหมู	ແໝໝໝໝ
คัมมากถั่ว	คั่วถั่ว
คัมมากเปรี้ยว	คั่วแดง
คัมมากหุ้ง	คั่วมะละกอ
เผร่าปรำ	เผาปลา
เผร่าแฉะมัน	เผามัน
พริกหลวง, พริกหอม	ผักหลวง, ผักคัม
พืดพริก	ผัดผัก
พืดหอมร้อ	ผัดเนื้อ
ม็อก	ห่อหมก
ย้า	ปิ้ง
รวม	คัม
รวมจุ่ม	คัมย้า
รูด	จี่, เผา
หอมร้อจุ่ม	เนื้อจุ่ม
หอมร้อหลวง	เนื้อหลวง
หลาบ	ลาบ
ห่าง	คั่ว
ออม	แกงอ่อม

หมวดบุคคล, ของใช้, กิจกรรมทางศาสนา

ไท้แถว	ไทยกลาง
กาบพะ	กราบพระ

ไท้แถว	ไทยกลาง
จอบาค	ใส่บาตร
จั่ว	เฉร
จั่ว	เฉร
ชวคมันไวพะ	สวดมนต์ไหว้พระ
ซังคี่ลี้	เด็กวัด
ญ่าคู้	พระสงฆ์
ญ่าคู้เถ็ด	พระเทศ
ญ่าคู้บาว	พระหลวงพี่
ญ่าคู้	หลวงพ่
ไค่บุ่น	ไค่บุญ
ต็อกนระร็อก	ตกรนกร
ถร่อพ้อนญ่าคู้	ขอพรพระ
ແຕ່ຮຸ່ມ, ແຕ່ເຕົ່າ	ปลงศพ
บวดจั่ว	บวชเฉร
บวดญ่าคู้	บวชพระ
บวดพ้าม	บวชชีพราหมณ์
ไปบวด	ไปบวช
ไปวัด	ไปวัด
มะชะท่ายก	มักทายกวัด
ฮาคนัม	กรวดน้ำ
ถักค้าย	เสามาเนื้อแข็งฝังดิน
	เรียงชิดกันทำเป็น
	กำแพงวัด
ถ้ำซึก	ลาสิกขาบท
โล้งธรรม	ศาลาการเปรียญ
วัด	วัด
ลัม	โบสถ์
หนึ่งฟ้าวันน้ำ	นั่งวิปัสสนา
หนึ่งสะมาถิ	นั่งสมาธิ
เหม้ง	แม่ชี

ไต้แตรก	ไต่กลาง
เหม่ห่าว	แม่ชี
ฮิดบุน	ทำบุญ
ฮึนปรัย	คนตาย
เฮ้อพ็อน	ให้พร
เฮ้ากั่มมะท้าน	กรรมฐาน
ก๊ิดดีฮัวคู้	กุฎิพระ
ถัดจอรอก	ธาตุไต่กระดูก
ผ่าคั่ม	จิวรพระ
ผ่าสะบั้ง	สบง
ผ่าเบียง	อังสะ
ก่องบุน	กองบุญ
ก่องกะถั้น	องค์กฐิน
ก่องอะหะ	กองอัฐบริวาร
ผ่าปา	ผ้าป่า
บาดฮัวคู้	บาตรพระ
คำสะปัด	ตาลปัตร
กะโท้น	กะโถน
หม้ากแด่	มิดโกน
ปิ่นวัด	เสื่อวัด
ถร้าวัด	ถาดวัด
โทยวัด	ถ้วยวัด
เถร็องวัด	สิ่งของวัด
ห่อละคั้ง	หอระฆัง
คองบัก	หม้อใหญ่
คองไห่	หม้อเล็ก
แขงห้องวัด	ฉาบของวัด
ตร้องไร่ห้องวัด	กลองยาวของวัด
ตร้องเล้งห้องวัด	กลองเล้งของวัด
ตร้องหรว่งห้องวัด	กลองหางของวัด
เทียน	เทียน

ไต้แตรก	ไต่กลาง
ถูป	รูป
ผ่าอาบนั่มหวัน	ผ้าอาบน้ำฝน
ผ่าจัมบัมพื้นสำ	ผ้าจ่านำพรรษา

หมวดเครื่องนอน

ไต้แตรก	ไต่กลาง
ชะม่าคั่ม	ผ้าเช็ดตัว
ชะลอบ	ผ้าห่ม
ชะลอบว่าง	ผ้าห่มบาง
ชะลอบหนา	ผ้าห่มหนา
ชุดแต่นุ่น	ชุดนอน
เชื่อทำ	ที่นอนพับ
เถร่าโป้กนุ่น	ห้วนนอน
ปิ่น	เสื่อ
โป้กนุ่น	ที่นอน
ปรัยเตียง, ปรัยแก้ง	ปลายเตียง
ปอกเฮิน	ปลอกหมอน
ผ่าปีโป้กนุ่น	ผ้าปูที่นอน
มุ้ง	มุ้ง
เฮินเท็ง	หมอนอิง
เฮินป่องแร็ก	หมอนข้าง

หมวดกีฬา

ไต้แตรก	ไต่กลาง
แกงจ๊ก	ขว้างจักร
ไช้ขมา	ขี่ม้า
แกงร้วพาย	แข่งเรือยาว
แกงลัด	แข่งรถ
แซ็กไตร์	กระโดดไกล
แซ็กล่าง	กระโดดสูง

ไต้แรกร	ไต่กลาง
แซ่บ่อน	แซ่บอล
ญิงรุ้ง	ยิงปืน
ญิงตะนู้	ยิงธนู
ตะก้อ	ตะกร้อ
มากกะดือ	ฟุตบอล
มือกม้วย	ชกมวย
ยูนั้ม	ว่ายน้ำ
วือนเหล่บ่อน	วอลเลย์บอล
หลู้เปียนกิน	วิ่งผลัด
หลู้วายแคงกิน	แข่งวิ่งควาย
หลู้วาว	วิ่งวาว
ฮวงข้าง	ห่วงยาง

หมวดปี 12 นักกษัตริย์

ไต้แรกร	ไต่กลาง
กุน หมู่	กุน - หมู
ขาน - กุก	ขาล - เสือ
จ้อ - หม่า	จ้อ - หมา
เกาะ-กะตาย	เกาะ - กระต่าย
มะเมี่ย - มา	มะเมี่ย - ม้า
มะเม๊ - แพะ	มะแม - แพะ
มะโล้ง - จั้วบัก	มะโรง - งูใหญ่
มะเล้ง - จั้วไหน	มะเล้ง - งูเล็ก
ละกำ - ไก่	ระกา - ไก่
สั่วค - หมู	ชวค - หมู
สะลู่ - บือ	ฉลุ - วัว
หว้อก - ลิง	วอก - ลิง

หมวดอาชีพต่างๆ

ไต้แรกร	ไต่กลาง
ผ้อคา	พ่อค้า
พั้น อ้อ ซ้อ	เป็นทหารอาสา
	รักษาคินแดน
พั้นคู้	เป็นครู
พั้นคัมหลวง	เป็นตำรวจ
พั้นละห่านบ็อก	เป็นทหารบก
พั้นละห่านพ้าน	เป็นทหารพราน
พั้นละห่านร้ว	เป็นทหารเรือ
พั้นละห่านอากาศ	เป็นทหารอากาศ
พั้นน้ำยไปชะนี้	เป็นบุรุษไปรษณีย์
พั้นน้ำยแผ่ค	เป็นนายแพทย์
พั้นชะญ้าบ้าน	เป็นพยาบาล
พั้นหม่อ	เป็นหมอ
ลั๊บล้าดสะก้าน	รับราชการ
เลียงกั๊บ	เลี้ยงกบ
เลียงไกเตริง	เลี้ยงไข่ไก่
เลียงไกหมร้อ	เลี้ยงไก่เนื้อ
เลียงทัวแซ็ค	เลี้ยงสัตว์
เลียงบือ	เลี้ยงวัว
เลียงปรั	เลี้ยงปลา
เลียงว้าย	เลี้ยงควาย
เลียงหมู	เลี้ยงหมู
สร้างกอช่าง	ช่างก่อสร้าง
สร้างเกาะสลัก	ช่างแกะสลัก
สร้างเข็มช่วย	ช่างเสริมสวย
สร้างเค็ดหม่ม	ช่างตัดผม
สร้างคัมปาย	ช่างทอผ้าพื้นเมือง
สร้างคัมผร่อย	ช่างทอผ้าไหม
สร้างเต็กซุดซุด	ช่างตัดชุดสูท

ไท่แตรก

ล้างเต็กโง้งเผีย

ล้างเต็กคร้ม

ล้างทักพิม

ล้างทายหุ้บ

ล้างนัมปีปะปา

ล้างมูน

ล้างไม

ล้างลอโสัง

ล้างโล้งกั้ง

ล้างโล้งสี่

ล้างวี

ล้างส้อมจิกกะยาน

ล้างส้อมเครื่องยนต์

ล้างส้อมไม้ตะไค้

ล้างส้อมร้วบั้น

ล้างส้อมลคณีน

ล้างส่าน

ล้างหวันมูน

ล้างซิดกอบพะ

ล้างซิดกะเป้า

ล้างซิดกัม

ล้างซิดเกิบ

ล้างซิดโซไฟฟ้า

ล้างซิดเครื่องแฉุ่น

ล้างซิดเบ้าะลค

ล้างซิดพ้อย

ล้างซิดเพ็ค

ล้างซิดส้อย

ล้างซิดหลีบ

ไทยกลาง

ล้างตัดเลื้อผ้า

ล้างตัดคม

ล้างถักไหมพรม

ล้างถ่ายรูป

ล้างประปา

ล้างปูน

ล้างไม้

ล้างหล่อเสา

ล้างโรงกลึง

ล้างโรงสี

ล้างไฟ

ล้างซ่อมจักรยาน

ล้างซ่อมเครื่องยนต์

ล้างซ่อม

รถจักรยานยนต์

ล้างซ่อมเครื่องบิน

ล้างซ่อมรถยนต์

ล้างจักสาน

ล้างปูนปั้น

ล้างทำกรอบพระ

ล้างทำกระเป้า

ล้างทำทอง

ล้างทำรองเท้า

ล้างทำโซฟา

ล้างทำเครื่องเงิน

ล้างทำเบาะรถ

ล้างทำพลอย

ล้างทำเพชร

ล้างทำสร้อย

ล้างทำเล็บ

ไท่แตรก

ล้างซิดแหวน

ล้างเครื่องรื้อน

ล้างเครื่องหว่าย

หว่ายปร้าก้วย

เหม้ค้ำ

ซิดน้ำ

ซิดส่วน

ซิดหรี

ซึ้นก้วยกำแพโป้ลั่น

ซึ้นก้วยเกาแก้ง

ซึ้นก้วยเกาเน้ง

ซึ้นก้วยเกาส่าน

ซึ้นก้วยเกาหรั่ง

ซึ้นก้วยโก

ซึ้นก้วยเครื่อง

ซึ้นก้วยเครื่องกั้นซัด

ซึ้นก้วยเครื่องซัด

ซึ้นก้วยเครื่องละเล

ซึ้นก้วยเครื่องหว่าน

ซึ้นก้วยนัม

ซึ้นก้วยปร้า

ซึ้นก้วยมากไม

ซึ้นก้วยฮ้าโก

ซึ้นก้วยฮ้าปร้า

ซึ้นก้วยหมร้อ

ซึ้นก้วยหมู

ซึ้นก้วยห้องโซ

ซึ้นก้วยโอ้คิม

ซึ้นซิดเครื่องลับจ้าง

ซึ้นซิดส่วนคอกไม

ไทยกลาง

ล้างทำแหวน

ล้างเครื่องรื้อน

ล้างเครื่องหว่าย

หาปลาขาย

แม่ค้ำ

ทำนา

ทำสวน

ทำไร่

คนขายกาแฟโบราณ

คนขายข้าวราดแกง

คนขายข้าวเหนียวหนึ่ง

คนขายข้าวสาร

คนขายข้าวสวย

คนขายไก่

คนขายของ

คนขายอาหารสด

คนขายของสด

คนขายของทะเล

คนขายขนมหวาน

คนขายเครื่องดื่ม

คนขายปลา

คนขายผลไม้

คนขายไก่ย่าง

คนขายปลาเผา

คนขายเนื้อ

คนขายหมู

คนขายของแห้ง

คนขายไอศกรีม

คนซักรีดรับจ้าง

คนทำสวนคอกไม้

หมวดยาประจำบ้าน

ไท้แตรก	ไทยกลาง
ก่อฮือโซยบาด	แอลกอฮอล์ล้างแผล
จอหลีบซึก	ยาไล่เลียบขบ
ซ้มลี	สำลี
ท้าเก็กัมกััน	ทาแก้คัน
ท้าเก็กังหระอ	ทาษาแก้แ้งน้ำกัดเท้า
ท้าเก็กมือเปื่อย	ทาแก้มือเปื่อย
ทึงเจือ	ทิงเจอร์
เบือไมเก็กเคดเถร่า	ยาแก้ปวดหัว
เบือไมเก็กเคดทง	ยาแก้ปวดท้อง
เบือไมเก็กโอม	ยาแก้ไข้
เบือไมจอบาด	ยาไล่แผล
เบือไมโซยบาด	ยาล้างแผล
เบือไมถ้ำคณัมหรีง	ยาธาตุน้ำแดง
เบือไมถ้ำคณัมห่าว	ยาธาตุน้ำขาว
เบือไมฟ้าล้า	ยาพารา
เบือไมลี้คณึ่ง	ยานิ็ดกันยุง
ย้าคัม	ยาคม
ย้าแคง	ยาแคง
ย้าหม่อง	ยาหม่อง
ย้าเหลื่อง	ยาเหลื่อง

ของใช้ (แบบเขียนเครื่องเขียน)

ไท้แตรก	ไทยกลาง
กะดา	กระดาษ
คิ่นส่อ	คินสอ
นังสือ	หนังสือ
บั้นนัมมัน	คินน้ำมัน
ปากก้า	ปากกา
ไมปะแท็ค	ไม้บรรทัด

ไท้แตรก	ไทยกลาง
สืบเจียนพิด	ลบคำผิด
สะมุด	สมุด
สืซ็อก	สีชอล์ก
สืเทียน	สีเทียน
สืนัม	สีน้ำ
สืนัมมัน	สีน้ำมัน
สืเมจี้	สีเมจิ
สืไม	สีไม้

หมวดศิลปะ

ไท้แตรก	ไทยกลาง
สืค้ำ	สีคราม
สืบัว	สีชมพู
สืฟ้า	สีฟ้า
สืร้ง	สีแดง
สืว้าง	สีเหลือง
สืห่าว	สีขาว
สืเห่ว	สีเขียว
สืเห่วเถร่าปัด	สีเขียวหัวเป็ด
สืเห่วหญู้คหลัง	สีเขียวทองอ่อน
สือิด	สีม่วง
หรีบ	รูป
หรีบเจียน	รูปวาด, ภาพวาด
หรีบเจียนพะพุคละเจ้า	รูปเขียนพระพุทธเจ้า
หรีบเจียนพุคละปะวัด	ภาพวาดพุทธประวัติ
หรีบเจียนว่าตั้ง	จิตรกรรมฝาผนัง
หรีบโคไม	ภาพต้นไม้
หรีบจั่ว	รูปฉัตร
หรีบแซ็คหล่วงหลาย	ภาพสัตว์ต่างๆ
หรีบญ้าคู้	รูปพระ

ใต้แตรก	ไทยกลาง
หฺรับจู้	รูปเหมือน
หฺรับทาย	รูปถ่าย, ภาพถ่าย
หฺรับน็อกหล่งหล่าย	ภาพนกต่างๆ
หฺรับโนเด็ก	ภาพเด็ก
หฺรับปรำ	ภาพปลา
หฺรับปะฮัน	รูปคน
หฺรับผ้อสาย	รูปผู้ชาย
หฺรับพะฉูหน้าก	รูปพญานาค
หฺรับพะฉาล้าย	รูปพระนารายณ์
หฺรับพะพัม	รูปวาดพระพรหม
หฺรับพะลือลี	รูปวาดพระฤๅษี
หฺรับพะอิฮ่วน	รูปวาดพระอิศวร
หฺรับพะอิน	รูปพระอินทร์
หฺรับพัม	รูปพิมพ์, ภาพพิมพ์
หฺรับล่อ	รูปหล่อ
หฺรับเลื่องพะเวด	ภาพวาดเวสสันดร
	ชาดก
หฺรับวัด	รูปวาดวัด
หฺรับวิว	รูปทิวทัศน์
หฺรับสาวหรวงเถรื่อง	ภาพสาวหางเครื่อง
หฺรับลี	ภาพลี
หฺรับหวัน	รูปปั้น
หฺรับห่าวรัม	ภาพขาวดำ
หฺรับเหมบีก	รูปผู้หญิง
หฺรับเหมห่าว, เหมชี	รูปแม่ขาว, แม่ชี
หฺรับฮุนจีเผ่ง	หุ่นจีเผ่ง
หฺรับฮุนบีก	ภาพผู้ใหญ่
หฺรับฮุนล่องเพ่ง	ภาพคนร้องเพลง
หฺรับฮุนสาย	ภาพคนฟ้อนรำ
หฺรับฮุนฮับ	ภาพคนร้องหมอลำ

หมวดพาหนะทางน้ำ

ใต้แตรก	ไทยกลาง
เพ็	แพ
ร้วกะแซ้ง	เรือกรรเชียง
ร้วไค้ก	เรือขุด
ร้วซั่มร้าน	เรือสำราญ
ร้วถ้องเทียว	เรือท่องเที่ยว
ร้วบีก	เรือใหญ่
ร้วพาย, ร้วครีบ	เรือพาย
ร้วอีป็อก	เรือหางยาว

หมวดพาหนะทางบก

ใต้แตรก	ไทยกลาง
กะเถะ	เกวียน
ร้วบั้น	เครื่องบิน
สดจ๊กกะฮ่าน	รถจักรยาน
สดญืน	รถยนต์
สดโม้ตะไซ้	รถจักรยานยนต์
สดสามล้อ	รถสามล้อ

หมวดของใช้ในบ้าน

ใต้แตรก	ไทยกลาง
กะโจกนัม	แก้วน้ำ
เก้าอี	เก้าอี้
ชะม่า	ผ้าขาวม้า
ชะตือบ	ผ้าห่ม
ไข่พุน	เชี่ยนหมาก
เงียงนัม	เหยือก
ครับมุน	ด้ามปูน
ครับหนัวด	ด้ามน้ำมันมะพร้าว
	ทาปาก

ไต้แตรก	ไต่กลาง
ครับฮิด	คลับขาเส้น
ตั้ง	ตั้ง
เด้านม	น้ำเต้าใส่น้ำรับแขก
เตียงนูน	เตียงนอน
โตะ	โตะ
บิ่นปีกั้นเกา	เลื้อปุกินข้าว
บิ่นปีนูน	เลื้อปุนอน
บิ่นปีหนั่ง	เลื้อปุนั่ง
ผ่าแซดเก้ง	ผ่าแซดเท้า
ผ่าแซดมือ	ผ่าแซดมือ
มาหนั่ง	มานั่ง
โธ้นัมบักรับแขก	ขันน้ำใบใหญ่รับแขก
เฮิน	หมอน

หมวดของใช้ (ในครัว)

ไต้แตรก	ไต่กลาง
ก๊อนเส้า	ก๊อนเส้า
กะทึงพีเกา	กะดั่งสำหรับเทข้าวนึ่ง
โกะกะบ้อง	จี้ไต้
กู	กู
เคี้ยง	ที่ตั้งหม้อ
ครับวี	ไม้จีด
ตะไมย	ทับพี
ต๊ิบเกา	กระดืบข้าว
เตาะต้องแตก	ที่กรองปลาร้า
เต้า	เตา
เต้าลือ	ขุดดินเป็นรูปเตา
	เพื่อก่อไฟ
ถร้า	ถาด
ถ้อนซาก	தாகกะเบือ

ไต้แตรก	ไต่กลาง
ทาส่องกุ่ม	มิดสองคม
โทย	ถ้วย
โทยเกา	ถ้วยข้าว
บวง	ซ้อน
โป้ย	กระบวย
ปิ่นโต	ปิ่นโต
ม้อ	หม้อ
ม้อเก้ง	หม้อแกง
ม้อนึ่ง	หม้อนึ่งข้าวเหนียว
มีาเซาะมากหุ้ง	ที่ชูดมะละกอ
ไม้พีเกา	ไม้พายคนข้าวนึ่ง
	ให้เย็นก่อนเอาใส่
	กระดืบข้าว

รวดเกา	หวดนึ่งข้าวเหนียว
ว่าม้อ	ฝาหม้อ
หมักดร้าว	มีดปลายแหลม
หมักทา	มีดอีโต้
หุ่ม	ครก
อุ้นัม	คุ่มใส่น้ำ
แองมาเกา	อ่างแช่ข้าวสาร
โอ้	ขัน

หมวดการเล่นพื้นบ้าน

ไต้แตรก	ไต่กลาง
ก่องซาง	คล้องช้าง
เก็บเคียด	หมากเก็บ
โกด้อโก	โก่บ้านล่อโก่ป่า
จ้วงกั้นหรว่ง	งูกินหาง
เชินกะโป๊ะ	เล่นกะลา
เชินเกาแตรว	เล่นข้าวเหนียว

ไท้แรกร	ไทยกลาง
เงินเจาะ	โยนเหรียญ
เงินตอซี	กระโดดข้ามมือ ของฝ่ายตรงข้าม
เงินมากคว้น	เล่นลูกข่าง
เงินมากหรีด	เล่นซ่อนหา
เงินมากแห่ลับ	สะบ้า
เงินไมเขก	เล่นไม้เตาะ
เงินข่าง	กระโดดหนังยาง
เงินลือกหรีน	เล่นลูกหิน
เงินอี	ตีจับ
ดิดแม็กแร่ว	ดิดเม็ดมะขาม
ตำกะโหลก	จิกเส้นเป็นตาราง แล้วกระโดด
มากคุด	มอญซ่อนผ้า
มาก้านหลั่ง	ม้าก้านกล้วย
มาหลังโปก	ม้าส่งเมือง
ไมโลกเตก	ไม้โลกเตก
ลี้ลี้เกาส่าน	รื้อข้าวสาร
อ็อคดรื่องมือกมื่อ	ปิดตาตีหม้อ

หมวดของใช้ (ในห้องน้ำ)

ไท้แรกร	ไทยกลาง
ขะมาคุ่ม	ผ้าเช็ดตัว
แซมพู	แชมพู
เบ่อไมโซยของนัม	น้ำยาล้างห้องน้ำ
เบ่อไมถู่แ่ง	ยาสีฟัน
แปรงถู่แ่ง	แปรงสีฟัน
แปรงถู่ฟัน	แปรงถูพื้น
แปรงถู่ส่วน	แปรงถูห้องน้ำ
ผงชักผ้า	ผงชักผ้า

ไท้แรกร	ไทยกลาง
ผ้าเช็ดแก้ง	ผ้าเช็ดเท้า
ไมเหวนเคี้ย	ไม้แขวนเสื้อ
สะบู่	สบู่
โอ้คักนัม	ขันตักน้ำ

หมวดของใช้ (ทำความสะอาด)

ไท้แรกร	ไทยกลาง
แปรงถูร้าน	แปรงถูบ้าน
ไมถูร้าน	มีอบถูบ้าน
ไมปายชักไหย	ไม้กวาดหยักไหย
ไมปุ่นโก	ไม้ขนไก่
หว่าเด็น	ไม้กวาด
หว่าเด็นก้านพราว	ไม้กวาดทางมะพร้าว

หมวดเครื่องมือช่างไม้

ไท้แรกร	ไทยกลาง
กอนตอกชีว	ค้อน ไม้ตีลั่ว
กอนมือกมั่ว	ค้อนตีตะปู
ก๊ับ	กบไสไม้
ชีว	สิ่ว
แซนคิคปะแท็ค	เส้นคิคบรรทัด
มาตะปู้	ตะปู
เลื่อย	เลื่อย
สะวัน	สว่าน
หมักทา	มีดอีโต้
หว่านวันไม	ขวานตัดไม้

หมวดงานปูน

ไท้แรกร	ไทยกลาง
กะป้างจ้าวมุน	กะเบคนปูน

ไต้แตรก	ไต่กลาง
เกียงมี	เกียงเหล็ก
เกียงไม้	เกียงไม้
ไ้กบ็อก	อิฐบล็อก
คูน	ถังปูน
จิก	จอบ
ท้างล้าดข้าง	ทางลาดยาง
เทก้านร้าน	เทคานบ้าน
เทก้านฮั่ง	เทคานรั้ว
บัน	คิน
ปีกะเบื่อง	ปูกระเบื้อง
ปีซิเมนต์	เทคอนกรีต
มี	เหล็ก
มูน	ปูนซีเมนต์
ฮาก	เสียม
โฮย	ทราย
หรุ่น	หิน
หรุ่นไคแซ่	หินกรวด

หมวดตัวนับ 1 - 100

ไต้แตรก	ไต่กลาง
หนึ่ง	หนึ่ง
สอง	สอง
สาม	สาม
สี่	สี่
ห้า	ห้า
ร็อก	หก
เจ็ด	เจ็ด
แปด	แปด
เก้า	เก้า
สิบ	สิบ

ไต้แตรก	ไต่กลาง
ชิบแอ็ค	สิบเอ็ด
ชิบสอง	สิบสอง
ชิบสาม	สิบสาม
ชิบสี่	สิบสี่
ชิบห้า	สิบห้า
ชิบร็อก	สิบหก
ชิบเจ็ด	สิบเจ็ด
ชิบแปด	สิบแปด
ชิบเก้า	สิบเก้า
ซ้าว	ยี่สิบ
ซ้าวแอ็ค	ยี่สิบเอ็ด
ซ้าวสอง	ยี่สิบสอง
ซ้าวสาม	ยี่สิบสาม
ซ้าวสี่	ยี่สิบสี่
ซ้าวห้า	ยี่สิบห้า
ซ้าวร็อก	ยี่สิบหก
ซ้าวเจ็ด	ยี่สิบเจ็ด
ซ้าวแปด	ยี่สิบแปด
ซ้าวเก้า	ยี่สิบเก้า
สามชิบ	สามสิบ
สามชิบแอ็ค	สามสิบเอ็ด
สามชิบสอง	สามสิบสอง
สามชิบสาม	สามสิบสาม
สามชิบสี่	สามสิบสี่
สามชิบห้า	สามสิบห้า
สามชิบร็อก	สามสิบหก
สามชิบเจ็ด	สามสิบเจ็ด
สามชิบแปด	สามสิบแปด
สามชิบเก้า	สามสิบเก้า
สี่ชิบ	สี่สิบ

ไท้แดรก

จีชิบแอ็ด

จีชิบสอง

จีชิบสาม

จีชิบจี

จีชิบฮ้า

จีชิบร็อก

จีชิบแจ็ด

จีชิบแปด

จีชิบกู่

ฮ้าชิบ

ฮ้าชิบแอ็ด

ฮ้าชิบสอง

ฮ้าชิบสาม

ฮ้าชิบจี

ฮ้าชิบฮ้า

ฮ้าชิบร็อก

ฮ้าชิบแจ็ด

ฮ้าชิบแปด

ฮ้าชิบกู่

ร็อกชิบ

ร็อกชิบแอ็ด

ร็อกชิบสอง

ร็อกชิบสาม

ร็อกชิบจี

ร็อกชิบฮ้า

ร็อกชิบร็อก

ร็อกชิบแจ็ด

ร็อกชิบแปด

ร็อกชิบกู่

แจ็ดชิบ

ไท้กลาง

ลีสิบแอ็ด

ลีสิบสอง

ลีสิบสาม

ลีสิบจี

ลีสิบฮ้า

ลีสิบร็อก

ลีสิบแจ็ด

ลีสิบแปด

ลีสิบกู่

ฮ้าสิบ

ฮ้าสิบแอ็ด

ฮ้าสิบสอง

ฮ้าสิบสาม

ฮ้าสิบจี

ฮ้าสิบฮ้า

ฮ้าสิบร็อก

ฮ้าสิบแจ็ด

ฮ้าสิบแปด

ฮ้าสิบกู่

หกสิบ

หกสิบแอ็ด

หกสิบสอง

หกสิบสาม

หกสิบจี

หกสิบฮ้า

หกสิบร็อก

หกสิบแจ็ด

หกสิบแปด

หกสิบกู่

เจ็ดสิบ

ไท้แดรก

แจ็ดสิบแอ็ด

แจ็ดสิบสอง

แจ็ดชิบสาม

แจ็ดชิบจี

แจ็ดชิบฮ้า

แจ็ดชิบร็อก

แจ็ดชิบแจ็ด

แจ็ดชิบแปด

แจ็ดชิบกู่

แปดชิบ

แปดชิบแอ็ด

แปดชิบสอง

แปดชิบสาม

แปดชิบจี

แปดชิบฮ้า

แปดชิบร็อก

แปดชิบแจ็ด

แปดชิบแปด

แปดชิบกู่

กู่ชิบ

กู่ชิบแอ็ด

กู่ชิบสอง

กู่ชิบสาม

กู่ชิบจี

กู่ชิบฮ้า

กู่ชิบร็อก

กู่ชิบแจ็ด

กู่ชิบแปด

กู่ชิบกู่

รอกหนึ่ง

ไท้กลาง

เจ็ดสิบแอ็ด

เจ็ดสิบสอง

เจ็ดสิบสาม

เจ็ดสิบจี

เจ็ดสิบฮ้า

เจ็ดสิบร็อก

เจ็ดสิบแจ็ด

เจ็ดสิบแปด

เจ็ดสิบกู่

แปดสิบ

แปดสิบแอ็ด

แปดสิบสอง

แปดสิบสาม

แปดสิบจี

แปดสิบฮ้า

แปดสิบร็อก

แปดสิบแจ็ด

แปดสิบแปด

แปดสิบกู่

เก้าสิบ

เก้าสิบแอ็ด

เก้าสิบสอง

เก้าสิบสาม

เก้าสิบจี

เก้าสิบฮ้า

เก้าสิบร็อก

เก้าสิบแจ็ด

เก้าสิบแปด

เก้าสิบกู่

หนึ่งร้อย

หมวดคันไม้, คันพืช

ไต้แตรก	ไต่กลาง
โคกอกเทบ	มะกอกเทศ
โคก้วยเหิน	คันน้ำจ้อย
โคกะแต้น	คันมะคัน
โคกะแท้น	คันพุทรา
โคเขียบ	คันน้อยหน้า
โคคอ	คันค้อ
โคกุ้น	คันกุ่ม
โคเค้	คันแค
โคจั่ว	คันจั่ว
โคจ่าน	ทองกวาว
โคซั่มผู้	คันชมพู
โคเขี้ยว	มะกอกน้ำ
โคญ่าง	คันหมาก
โคค้อง	คันกระท้อน
โคคิ้ว	คันคิ้ว
โคเตรื่อ	คันบุก
โคถั่ว	คันมะเคื่อ
โคเถรว	คันมะขาม
โคปร่าง	คันขนุน
โคพราว	คันมะพร้าว
โคโพ	คันโพธิ์
โคมากเงาะ	คันเงาะ
โคมากผาง	คันมะปราง
โคมากพุก	คันส้มโอ
โคมากแม่	คันมะขามป้อม
โคมากวี	คันมะไฟ
โคมากเวียง	คันมะเฟือง
โคมากหว่า	คันหว่า
โคไมตร้า	คันไผ่ยักษ์

ไต้แตรก

โคยุด้า
โคลัมไฮ
โคเวียง
โคส่มเลี้ยว
โคส่มพอ
โคส่มมือ
โคหรวงกำ
โคหลันจี
โคหลั่ง
โคหวานชั้น
โคหวานหรวงแค
โคหุ่ง
โคอ้อย
โคโอย
โคไฮ

ไต่กลาง

คันยูคา
คันลำไย
ตอซังข้าว
คันเลี้ยว
คันข่อย
คันสมอ
คันเพกา
คันลิ้นจี่
คันกล้วย
คันพลับพลึง
คันหางจระเข้
คันมะละกอ
คันอ้อย
คันฝรั่ง
คันไทร

หมวดพืชผัก

ไต้แตรก	ไต่กลาง
จะเถรื่อ	ตะไคร้
เถร้าฮา	หัวข่า
เบอย่าน้าง	ใบย่านาง
พริกกะด้าย	ผักพริกม้า
พริกกะเต้า	สะเดา
พริกกะถิน	กระถิน
พริกกะเพ้า	กะเพรา
พริกกะลัม	กะหล่ำปลี
พริกกะเสด	ผักกะเมด
พริกกุ่ม	ผักขม
พริกแก็ก	ผักกาด
พริกแก็ก	ผักกาด

ไต้แตรก	ไทยกลาง
พริกชะหน้า	ผักคะน้า
พริกชะลัด	สะลัดกาดหอม
พริกชี้	ชีลาว
พริกคืบ	ผักคืบ
พริกคัมมรืน	คำลิ่ง
พริกเทียม	กระเทียม
พริกบั้ง	ผักบั้ง
พริกบัว	คื่นหอย
พริกเบ่อญ้ม	มะยม
พริกเบ่อมือน	สระระแหน
พริกปร่าง	ต้นแมงลัก
พริกมะระ	มะระ
พริกมากเก้	มะเขือ
พริกมากเปียบ	บวบ
พริกมากโมก	ฟักเขียว
พริกมากลัม	พืชเฉพาะถิ่น
พริกมากวัก	ฟักทอง
พริกมากเว้ง	มะเขือพวง
พริกสะแงะ	ผักหอมแย้
พริกสะแง้ง	สะแงงนา
พริกหวานบ้าน	ผักหวานบ้าน
พริกห่ม	ผักหม
พริกหน้า	ชะอม
พริกอีฮุ้ม	มะรุม
พริกฮ่อมป้อม	ชีหอม
มากถั่ว	ถั่วฟักยาว
มากเปรียง	แตงกวา
โห้ละฟ้า	โหระพา

หมวดเครื่องจักสาน

ไต้แตรก	ไทยกลาง
กะตา	ตะกร้าก้นกลมมน
กะเป้	ตะกร้าทรงรี
กะยั้ง	ตะกร้าก้นสี่มุม
กะเลื่อง	กระบุง
แข่งจอพริก	แข่งใส่ผัก
แก้ง	ที่ดักกบ
ชุมไก	ลุ่มไก่
ชุมจักปรำ	ลุ่มลุ่มปลา
คืบเกา	กะติบข้าว
คุ่มปรำ	ที่ดักปลา
คุ่มเลียน	ที่ดักปลาไหล
ถราปรำ	ที่ตากปลาแห้ง
ถร่าหว่าย	ขันโตกหว่าย
ทุงวี	กระด้ง
ทุงหรั่ง	เชิงซ้อนปลา
ย้างไก	แข่งไก่
ไฮ้	ไซดักปลา
รวดนิ่งเกา	หวดนิ่งข้าว
วักทา	ข้องใส่ปลา
ว่ากะทูน กะและ	ฝาปะทูนทำหลังคา
	เกวียน
ว่าไมเร	ฝาผนังสานด้วยไฟ
	โจดลำบางเบา
สะว้าง	สวิง
สำนปรำมากกอก	สานฝาดาช่าย

หมวดวันสำคัญ

ไต้แตรก	ไทยกลาง
ม้าชะบู๊ซ่า	วันมาฆบูชา

ไท้แรกรก	ไทยกลาง
มือกำ	วันถือ, วันห้ามทำ
	การมงคล
มือจกั๊ก	วันจักรกรี
มือช่งก้าน	วันสงกรานต์
มือนุ่นกะดิน	วันงานบุญกฐิน
มือนุ่นเกาซาก	วันสราทไทย
มือนุ่นเกาปะดื๋บดิน	วันงานบุญข้าว
	ประดับดิน
มือนุ่นบีก	วันบุญประจำปี
มือนุ่นเปรียนสำม	วันบุญเดือนสาม
มือปากเบรียน	วันขึ้นหนึ่งค่ำ
มือปร่องม้าง	วันเผาผี, เผาศพคน
	ตาย
มือปีมอ	วันขึ้นปีใหม่
มือวันผ้อ	วันพ่อ
มือวันพะ	วันพระ
มือวันเหม	วันแม่
มือออกพันสำ	วันออกพรรษา
มือเข้าพันสำ	วันเข้าพรรษา
วิชาชะบู้ชา	วันวิสาขบูชา
อำชำนฮะบู้ชา	วันอาสาฬหบูชา

หมวดเครื่องแต่งกายหญิง

ไท้แรกรก	ไทยกลาง
กั้งหมั่ม	ที่คาดผม
เกิบ	รื่องเท้า
เกิบส่อนสำ	รองเท้าส้นสูง
ชะมำ	ผ้าขาวม้า
จิ้น	ผ้าถุง
จิ้นกะโป่ง	กระโปรง

ไท้แรกรก	ไทยกลาง
จิ้นตอดิ้น	ผ้าถุงต่อชาย
จิ้นตอเดร่า	ผ้าถุงต่อเอว
จิ้นสะปาย	ผ้าถุงสำเร็จ
โങ	กางเกง
โങหน้อย	กางเกงใน
ทุ้งเก้ง	ถุงเท้า
ทุ้งหน้อย	ถุงน่อง
แน๊บกะด้อย, แค้น	นุ่งผ้าขาวม้าเหน็บ
กะด้อย	ชายข้างหลัง (ผู้ชาย
	นุ่ง)
แน๊บกะเดี้ยว	นุ่งจกเบเน
ผำกัอนหมั่ม	ผ้าผูกผม
ผำคั้มหมั่ม	ผ้าคลุมผม
ผำเปียง	สะไบ
ผำพันกัอ	ผ้าพันคอ
เผี้ย	เสื้อ
เผี้ยกัอมัอน	เสื้อคอกลม
เผี้ยกะด้อย	เสื้อชั้นใน
เผี้ยกะเล้ง	เสื้อสายเดี่ยว
เผี้ยกัอนคัิน	เสื้อแขนสั้น
เผี้ยกัอนไร	เสื้อแขนยาว
เผี้ยพิ้ง	เสื้อคอกระเช้า
เผี้ยเส้ง	เสื้อกันหนาว

หมวดเครื่องประดับ

ไท้แรกรก	ไทยกลาง
กัองคำ	กำไลข้อเท้า
กัองแค้น	กำไลข้อมือ
คั้มจอหมั่ม	กำไลข้อมือ
ช่ายส้อย	สร้อยคอ

ไต้แตรก	ไทยกลาง
ซ่ายส่อยกัม	สร้อยทอง
ซ่ายส่อยแฉ้น	สร้อยเงิน
ค็อก	ต่างหู
ค็อกกัม	ต่างหูทอง
ค็อกแฉ้น	ต่างหูเงิน
มึงกุด	มงกุฏ
สายแก่น	สร้อยข้อมือ
สายแก่นกัม	สร้อยข้อมือทอง
สายแก่นแฉ้น	สร้อยข้อมือเงิน
สายแฉ้วแฉ้น	เข็มขัดเงิน
สายแฉ้วหน้าก	เข็มขัดนาก
แหวน	แหวน
แหวนกัม	แหวนทอง

หมวดเครื่องแต่งหน้าแต่งผมของหอมทุกชนิด

ไต้แตรก	ไทยกลาง
คิมทำตุงหัว	ครีมบำรุงผิว
คิมทำน้ำ	ครีมแต่งหน้า
แฉ้งแหวน	ส่องกระจก
เด็กพรม	ตัดผม
น้ำมันจ่อพรม	น้ำมันแต่งผม
น้ำมัน	น้ำหอม
เน๊วป้อพรม	ยาสระผม
เน๊วหน้าคพรม	ยานวดผม
ป้อพรม	สระผม
เป้ง	เป้ง
ฟ้ง	ผงซักฟอก
ฟ้งซักฝ้าย	ผงซักผ้า
ส่อเขียนคิ้ว	ดินสอเขียนคิ้ว
ส่อเขียนคิ้ว	ดินสอเขียนตา

ไต้แตรก	ไทยกลาง
ส่อเขียนปาก	ดินสอเขียนปาก
สะบู	สบู่
สัดัก	ลิปสติก
สัดักมัน	ลิปสติกมัน
สัดักหรั่ง	ลิปสติกแดง
สี้ญมพรม	ยาย้อมผม
สี้ทาลับ	สีทาเล็บ
สี้พ้อง	แป้ง
ห้อย	หวี
ห้อยพรม	หวีผม
แหวน	กระจก

หมวดเครื่องดื่ม

ไต้แตรก	ไทยกลาง
นัมกำแพ	น้ำกาแฟ
นัมกิน	น้ำดื่ม
นัมเกา	น้ำข้าว
นัมจูบือ	น้ำนมวัว
นัมจูแพะ	น้ำนมแพะ
นัมจัมคัน	น้ำส้มคัน
นัมจ้ำ	น้ำชา
นัมเค้ยเค้ย	น้ำเปล่า
นัมนัมเกา	น้ำนมข้าว
นัมเบอเต้ย	น้ำใบเตย
นัมพริกดอก	น้ำใบบัวบก
นัมมากเน็ด	น้ำสับปะรด
นัมมากพราวออน	น้ำมะพร้าวอ่อน
นัมมากหลันจี	น้ำลันจี
นัมมากอะงุน	น้ำองุ่น
นัมมากโอ้ย	น้ำฝรั่ง

ไต้แตรก	ไทยกลาง
นมริ่ง	น้ำแดง
นมเล้าโท	สาโท
นมหล็อก	น้ำร้อน
นมหึ่ง	น้ำจิง
นมเหว	น้ำเขียว
เล้าหล็อก	เหล้านอก
เล้าห่าว	เหล้าขาว
เล้าอะงุน	เหล้าองุ่น
ว้ายเกาหมั่ม	น้ำข้าวกำหมัก
ว้ายมากเหม่า	น้ำหม้าหมัก

หมวดพืชสมุนไพร

ไต้แตรก	ไทยกลาง
ก่อฮือ	บอระเพ็ด
กั้มลั้งเชื้อ โคง	กำลังเสือโคร่ง
โคแดง	ต้นแดง
โคหนดแม้ว	ต้นหนดแนว
งานเก้หญ่แฮ็ด	ว่านแก้ปัสสาวะขัด
งานวี	ว่านไฟ
งานอิงอาก รอมฮาบ	ว่านอิงอ่างต้มฮาบ
เก้กั้มกั้ม	แก้คัน
จิ้นไซ่	ว่านตากแห้ง
จิ้นเถร้าฮั้น	ขมิ้นอ้อย
จิ้นริ่ง	ขมิ้นชัน
จิ้นว้าง	ขมิ้นหอม
จะเถรื่อ	ตะไคร้
เบ้อพู้	ใบพลู
เบ้อไพร	ใบไผ่
เบ้อมากไม้	ใบชบา
เบ้อย่านางริ่ง	ใบย่านางแดง

ไต้แตรก	ไทยกลาง
เบ้อหลั่ง	ใบกล้วย
พริกกะด้าย	ผักแพว (พริกม้า)
พริกกะเค้า	สะเดา
พริกซี่	ผักชีลาว
พริกเทียม	กระเทียม
พริกนอก	ใบบัวบก
พริกบั้ง	ผักบุ้ง
พริกบัว	ต้นหอม
พริกเบ้อมีอน	สระแหน่
พริกปร้าง	แมงลัก
พริกเป็น	กุยช่าย
พริกมะระ	มะระ
พริกเล็ด	ใบชะพลู
พิกไท้	พริกไท
ฟ้าทะลายโจ้น	ฟ้าทะลายโจร
มากเก้กั้ว	มะเขือบ้า
มากชิม	ส้ม
มากตุ้ม	มะตูม
มากถ้ำด	พริก
มากแตร่ว	มะขาม
มากแตร่วแขก	มะขามแขก
มากแม่	มะขามป้อม
มากเว้ง	มะเขือพวง
รากเค้	รากต้นแค
รากมากเก้	รากมะเขือ
รากเว้ง	รากมะเขือพวง
รากหลั่ง	รากกล้วย
ส่มพ้อดี	กระเจี๊ยบ
ส่มปอย	ส่มปอย
หวานชัน	พลับพลึง

ไต้แตรก	ไต่กลาง
หึ่ง	จิง
อื้อฮึม	มะรุม
ฮ่อมป้อม	ผักชี
โหดฟ้า	โหรพา

หมวดคำตรงกันข้าม

ไต้แตรก	ไต่กลาง
ก๊าย - ครื้น	คาย - กลิ่น
กัมมือ - แบ่มือ	กำมือ - แบมือ
เก - อุณ	แก่ - อ่อน
เกิด - ปราย	เกิด - ตาย
เจียน - สิบ	เจียน - ลบ
แข็ง - ย้าน	ดิ่ง - หย่อน
โซ่ - สุ่ม	แห้ง - เปียก
จับ - ปรื	จับ - ปล่อย
ซึ้ง - เสื่อง	เคลียด - รัก
ซาก - คัก	ตื่น - หลับ
ซื่อ - กว๊าย	ซื่อ - ขาย
ญอง - ดี	เย็นขอ, ชมเชย -
	ตำหนิ
คั่งแญ้น - คั่งกุ้น	กลางวัน - กลางคืน
คิ - ชั่ว	คิ - ชั่ว
คิ้อ - อินจื่อ	คิใจ - เสียใจ
คู้ - ครัก	ขยัน - จี้เกียจ
ไค้ - อิน	ไค้ - เสีย
ครึม - ญัม	ช้า - เร็ว
คั่งแญ้นออก - คั่ง	ตะวันออก -
แญ้นค็อก	ตะวันตก
คูย - ผร้อม	อ้วน - ผอม
เตรือ - ไตร	ไกล - ใกล้

ไต้แตรก	ไต่กลาง
เตรือ - มั่น	อาย - ค้าน
เตร้า - จ้อน	รวย - จน
แค้น - เก้	ไล่ - ถอด
ไค้ - หร้ว	ร้องไห้ - หัวเราะ
ถะร้าย - จีสอก	จริง - เท็จ
ทั้งคั้น - ทั้งเค่อ	ค้านบน - ค้านล่าง
ทั้งน้ำ - ทั้งหลัง	ด้านหน้า - ด้านหลัง
ทั้งเรือ - ทั้งล้อ	ด้านใน - ด้านนอก
ทีก - พิด	ถูก - ผิด
แท้น - มิค	ดั่ง - เฝียบ
นิก - เว้า	หนัก - เบา
นัม - วี	น้ำ - ไฟ
บีก - หน้อย	ใหญ่ - เล็ก
ปรอก - รุก	ปลุก - ถอน
ปร่าง - เห่ง	หอม -เหม็น
ไป - เปร่อ	ไป - กลับ
ไป - หม่า	ไป - มา
พริก - ปร้า	ผัก - ปลา
พัก - หง้าย	ยาก - ง่าย
พั่น - ปราย	เป็น - ตาย
พ้าม - เท่วปรี	พบ - จาก
ราบ - ริว	หาบ - หิ้ว
รีด - หวั้น	แดด - ฝน
เร้ง - แถร์	คั่ง - ค่อย
โรง - เก็บ	กว้าง - แคบ
ไร - คิน	ยาว - สั้น
ลวัน - หน้าง	กลาน - เคิน
ลั๊ - หร้อง	มืด - สว่าง
โล้ย - แค้น	คิง - คั่น
เวียนไค้ - เวียนญอด	เค่น - ค้อย

ไท้แตรก	ไทยกลาง
แวน - คิ้ว	ซ้าย - ขวา
ล่าง - ค้ม	สูง - ต่ำ
แสง - รุน	หนาว - ร้อน
หงาย - จ้ม	หงาย - คว่ำ
หญิง - หลู้	เดิน - วิ่ง
หนัง - นูน	นั่ง - นอน
หย่อ - โง่	ตรง - คด
หริ่ม - ปรุ	เต็ม - ว่าง
หล็อก - แน็ก	ร้อน - เย็น
หล่อง - ญ้อ	หลงลืม - จดจำ
หล่าย - อิด	มาก - น้อย
หล่าว - ตร้า	กลัว - กล้า
แหล่ม - ปู่	แหลม - ทุ่
ไห่ - อ็อค	เปิด - ปิด
ออก - เฮ้า	ออก - เข้า
อุณ - เดรียง	อ่อน - แข็ง
เอ้า - เฮ้อ	เอา - ให้
เอื่อน - ชับ	จีเหร์ - สวย
ฮาค - อิม	หิว - อิ่ม
ฮิค - เลอ	สร้าง - ทำลาย
ฮิ่น - ล็อง	ขึ้น - ลง

หมวดสัตว์, แมลง

ไท้แตรก	ไทยกลาง
จะกริบ	ตะขาบ
ท้าวัง	กวาง
ท้าวกะจอน	กระรอก
ท้าวกะตาย	กระต่าย
ท้าวกะแต่	กระแต
ท้าวกั้นก้าก	คางคก

ไท้แตรก	ไทยกลาง
ท้าวกับ	กบ
ท้าวกำ	กา
ท้าวถูก	เสื่อ
ท้าวเกีย	ค้างคาว
ท้าวไก	ไก่
ท้าวชนะนก	ดักแตน
ท้าวแค	จระเข้
ท้าวจั่ว	งู
ท้าวจะโก้ย	กิ้งก่า
ท้าวจะแดร์น	จิ้งเหลน
ท้าวจะปรุก	ปลวก
ท้าวจะร้าน	จิ้งจก
ท้าวจิกแจ้น	จ๊กจั่น
ท้าวซาง	ช้าง
ท้าวญิง	ยุง
ท้าวค้วง	คั้วง
ท้าวคร้วน	ไล่เคื่อน
ท้าวคอ	ตัวต่อ
ท้าวแตร	เขียด
ท้าวทั้น	แตน
ท้าววงเนียง, นุงเนียง	แมงระงำ
ท้าวnök	นก
ท้าวบือ	วัว
ท้าวบุงบ้า	ผีเสื้อ
ท้าวปร้า	ปลา
ท้าวปริง	ปลิง
ท้าวปี้ด	เปิด
ท้าวเป้าน้ำ	ปูนา
ท้าวเพีย	เพลี้ย
ท้าวมีด	หมัด

ไต้แตรก	ไไทยกลาง
ทัวมา	ม้า
ทัวแม็งกะซาบ	แมลงสาบ
ทัวแม็งกุงคาม	แมงกว้าง
ทัวแม็งเจ้า	แมงป่องข้าง
ทัวแม็งคำ	แมงดา
ทัวแม็งมุ่ม	แมงมุม
ทัวแม็งสายคั่ว	แมงปอ
ทัวแม็งหง้อด	แมงป่อง
ทัวแมริน	ด้วเห็บ
ทัวแม้ว	แมว
ทัวรือ	เต่า
ทัวรี	ไร
ทัวลึง	ลิง
ทัวเลียน	ปลาไหล
ทัวว้าย	ควาย
ทัวหนู	หนู
ทัวหม้อด	มอดกินไม้
ทัวหมา	หมา
ทัวหมู่	หมู
ทัวหลัม	เหี้ยย
ทัวเหร่า	เหา
ทัวโอก	หอย
ทัวฮาน	ห่าน

หมวดเครื่องปรุง

ไต้แตรก	ไไทยกลาง
กะปี้	กะปิ
เกาเน็ง	ข้าวสารเหนียว
เกาแระ	ข้าวสารจ้าว
เกาส่าน	ข้าวสาร

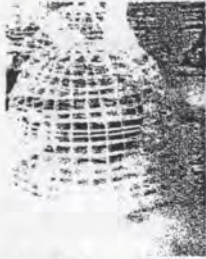
ไต้แตรก	ไไทยกลาง
จัมห่าง	ข้าวคั่ว
ครั่ว	เกลือ
เถร่าจะเถรือ	ตะไคร้
เถร่าฮา	ข่า
เถรือปร่าง	เครื่องเทศหอม
นัมค่าน	น้ำตาล
นัมปรา	น้ำปลา
ปราแตก	ปลาร้า
แป้ง	แป้ง
พริกกะคำย	ผักพริกม้า
พิกไท้	พริกไทย
มากถ้ำดซุกรึง	พริกสดแดง
มากถ้ำดรีบ	พริกสดเขียว
มากถ้ำดห่าง	พริกป่น
มากเถรวลัม	มะขามเปียก
แมร์ริกมากว้าง	เมล็ดงา
แอ้งพริกทึยม	กระเทียม
แอ้งพริกบัว	หัวหอม
แอ้งหัง	จิง
ฮ้อมป้อม	ผักชี
ฮ้อมห่อ	ผักชีฝรั่ง

หมวดของใช้ในครัว

ไต้แตรก	ไไทยกลาง
ก้องแก้ว	ขวด
กะจาด	สาแหรก
กะดายซูดมากพราว	กระด่ำขูดมะพร้าว
กะบ้าน	กะละมัง
กะแป๊ะ	จาน
กะป่องนัม	กระป๋องน้ำ

ไต้แตรก	ไต่กลาง
โจกนัม	แก้วน้ำ
ตะเกียบ	ตะเกียบ
ตะลิว	ตะหลิว
ตุ๋จ้อเถรื่องกิน	ตุ๋กับข้าว
ถ้อนซาก	ตักกระเบื้อง
เถรื่องปิ่น	เครื่องปั้นอาหาร
เทิด	เจียง
โทยกะแป๊ะ	ขาม
ผ้าห่าว	ผ้าขาวบาง
มือหรั่งเกา	หม้อหุงข้าว
แม่งแจ	ผ้าจี๊รีว
โม้	โม้
หรื่นสับทา	หินลับมีด
หริ่ม	ครก

คำศัพท์ประกอบรูปภาพ

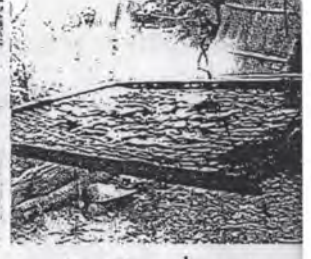
จุม โถรับโก = สุ่มขังไก่

มากกะลึง = เกราะแขวนคอ
วัวควาย ทำด้วยเหล็ก

วิกทาปัด = ข้องลอยเหมือน
เปิด

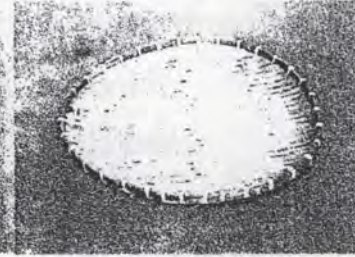
ถราย่วงปร่า = ที่ตากปลา
เหนื่อเปลวไฟ

ถราโน้ม = ที่เทข้าวนี้้ง

ถราหว่าย = ขันโลก

ทุ้งวี = กระด้งฝัดข้าว

คุ่มเถียน = กับดักปลาไหล

กะต็อง = ตาข่ายจับกบเขียด

แฮด = ที่อ้วฝ้ายเอาเมล็ดออก

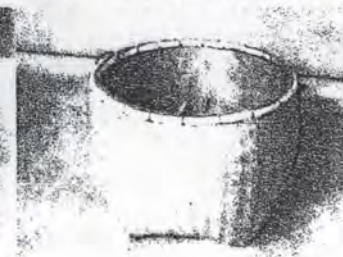
หลัว = หลาเข็นฝ้าย

มากอ๊ก = อักปั่นเส้นฝ้าย

วิกทา = ข้องใส่ปลา

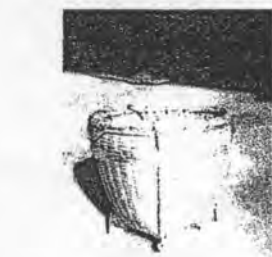
กะตา = ตะกร้าก้นมน

แก้ม = กับดักกบ

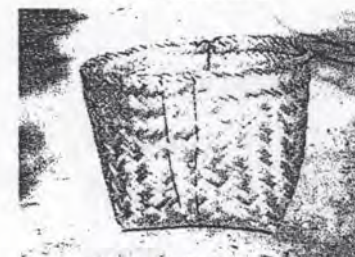
วิกหมักทา = ที่เก็บมิดือได้

กะย้ง = ตะกร้าก้นมีดิน

คืบเกา = กระด้งข้าว

กะเป้, เลื่องร้ว = ตะกร้าทรงรี

กะตาหว่าย = ตะกร้าหว่าย

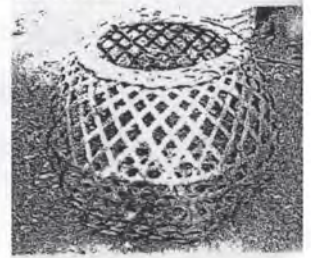
กะท้อทาน = กะท้อใส่ถ่าน

กะท้อ = ตะกร้าสานห่างๆ

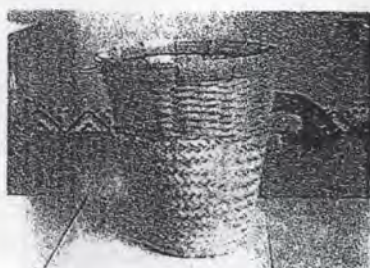
บั้งก็ = บั้งก็

ข้างโก = เข่งใส่ไก่

เต้าทาน = เตาเผาถ่าน

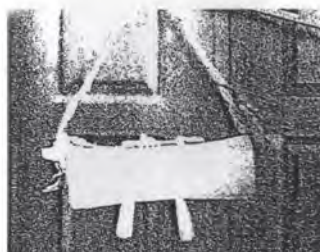
รวดเกา = หวดนึ่งข้าวเหนียว

เตาะต๋องแตก = กระซอน
กรองปลาร้า

รวดสะลัก = หวดนึ่งข้าวชนิด
จับเขย่ากลับด้านข้าวหนึ่ง

รง = เกราะแขวนคอควาย

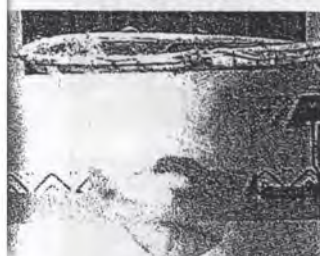
แก้งดิบ = ดินกระดืบข้าว

เป็นขี้ทา = ไม้กวาดข้าวเปลือก

ไย = ไซค์ปลาร้า

สะวัง = สวัง

หุ่มมือง = ครกกระเดื่อง

วิกทาโคง = ข้องติดกันโพงพาง

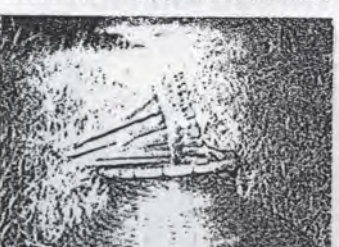
ไมล็กแจ็ก = ไม้ไล่ปลา

เกียงโปะ = ตะเกียงมีกำบังลม

ว่ากะเต๊ะ = ที่รองกันหวด

บึงวิกทา = ฝาปิดข้อง

แอ้งมันโค = หัวมันต้น 5 นาที

ตุ้มปรำ = กัดปลาร้า

ทุ้งหรั่ง = เจึงซ้อนปลา

อุไมคร่า = เปลไม้ไผ่

กะเซือ = ที่ซ้อนปลาเล็ก

ากกะแล้ง = กระด้งแขวน
คอวัวควายรุ่นกลาง

มากกะคัง = กระด้งแขวนคอ
วัวควายรุ่นเล็ก

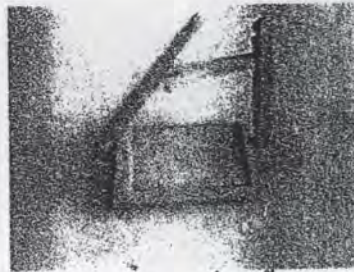
กะทุ้งพีเกา = ที่เทข้าวหนึ่ง

โบ้ย = กระบาย

ว่าโหร = ฝาปิดหวดหนึ่งข้าง

โรงกะบ้อง = ที่จุดซีโต้

เท็ดรอนฮิด = เขียงหันชาฮูป

กะเข้า = กระเข้า

ไม่มือถูก = มือเสือกวาดใบไม้

อื่องกือ = ใช้สวมคอกควาย
ก่อนเตรียมไถนา

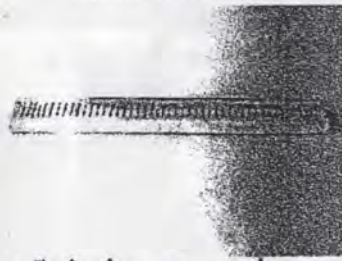
กะต่าย = กระต่ายขูด
มะพร้าว

คืบชะโซ้ = กล่องข้าวเหนียว
อีสานตอนกลาง

เลื่อง = กระบุง

เวียดัมบิ่น = ฟืมทอเสือกก

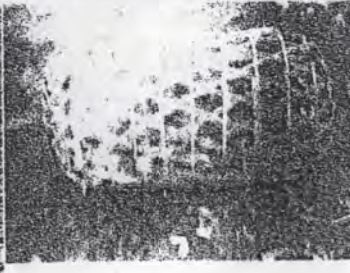
เวียดัมปาย = ฟืมทอผ้า

เผื่อ = คราดใช้ควายลาก

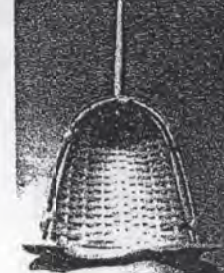
แอ็กไหน, แอ็กบัก จอถือว้าย =
แอ็กเล็ก, แอ็กใหญ่ ใส่คอกควาย

ข้างหนู = ข่งใส่ลูกหมู, เป็ด,
ไก่

เผือกวาดปะโฌน = ครด
กวาดใบไม้

กะโซ้ = ที่วิดน้ำเอาปลา

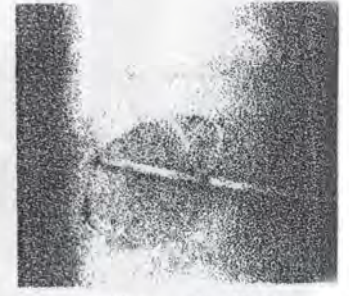
ลือบ = ลอบดักปลา

แจ้น = จันดักปลา

บั้งแล้น = กับดักปลาไหล

ดั่งบ้าน = กับดักนก

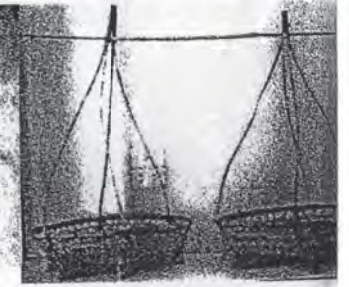
ไถ่ = ไถใช้ควายลาก

ชุมซึกปราว = ชุ่มจับปลา

คุ่มก๊ပ် = กับดักกบ

รียบกะจาด = หาบสาแหรก

คำศัพท์เป็นประโยค
ไปเยี่ยมเพื่อนไทแสก ผังสปป.ลาว

คนที่ 1 เหม้น้างน้อมไอ้ เหม้นเค่อฮุ้นเน้น ?

แม่ฮิหนูตูลี ไครมานัน ?

คนที่ 2 โอ... หนูไคย ฮอยละกะเน้น

โอ... เพื่อนตนเองละนัน

คนที่ 3 เอ้อ... แลรัฐ ยูดี มีเร้ง ไอ้เอ้ย

เออ... สบายดี อยู่ดี มีสุข เพื่อนเอ้ย

คนที่ 2 หนูฮุ้น ญูเนื่อ ฮุ้นกับเค่อ นี ?

เพื่อนมา ยัง ใจ มากับใคร นี ?

คนที่ 3 ผ้อกับสีกบาว กับสค ย่องฮุ้น

พ้อกับลูกชาย ขัยรด พามา

กำคำฮุ้น ฮ้ามร้ว ร้วบีก ผัด โปหลู

ว่าจะมา ข้ามฝั่งด้วยเรือ แต่เรือใหญ่ไม่วิ่ง

คนที่ 1 เอ้อ... ข้มฮ้ามร้ว มันแล็คฮุ้นหย้อๆ

เอ้อ... ถ้าข้ามเรือ มาทางลัดมันตรงดี

คนที่ 2 สีกบาว ไส้เนาะ ได้สีกเคอแลวน่า ?

ลูกชาย หล่อนะ ได้ลูกสะไภ้รั้ง ?

คนที่ 3 เอ้อ... ได้แล้ว กับได้หลานโหน่ สองฮุ้น

จ้า... ได้แล้ว และได้หลานตัวเล็กสองคน

คนที่ 1 หลาน เหม้นบีก ไอ้ผ้อสาย ?

หลาน ผู้หญิง หรือ ผู้ชาย ?

คนที่ 3 ผ้อสาย แอ้งโก เหม้นบีก แอ้งโหน่

ผู้ชาย คนคด ผู้หญิง คนเล็ก

คนที่ 1 ทะมะโບย่องหลาน ฮุ้นนั่ม ?

ทำไมไม่พาหลาน มาด้วย ?

คนที่ 3 เหร่า เหลลี้ โหน่ฮุ้น

พวกเขา ยังเล็กอยู่

เถื่อน่า กิ่งจ้งฮ้องฮุ้นฮ้าม

โอกาสหน้า ค่อยพามาเยี่ยม

คนที่ 3 พันธุเนื่อเกนั่ม หร่านี ไคยูท่า ?

เป็นยัง ใจ ข้าวน้ำทางนี้ ไคบั้งไหม ?

คนที่ 2 ไคยู กิ่งโບ ปานเนื่อ หวั้นโບหลาย หวั้นอิด

ไคบั้ง ก็ไม่เท่าไหร่ ผน ไม่มาก ผนน้อย

คนที่ 1 เพี้ยเง้ง หร่าเพี้ยงไท้เค่ พันธุเนื่อ ?

ผากฝั่ง ทางเมืองไทยละ เป็นยัง ใจ ?

คนที่ 3 กิ่งกะฮ้ามยู หวั้นคั้งบิเจ้อ ไคหลั่นเกาฮู

ก็ค้อยยังขั่ว ผนคิหน้อย ได้มากกว่าปีก่อน

มือนี้ ฮุ้นฮุ้นแต่เพี้ยงไท้ เอาเง้อฮุ้น ฮุ้นกวกมู

วันนี้ มันมาจากเมืองไทยเอาของ มาฝากเพื่อน

คนที่ 2 โอ ขอบจ้อ หลายๆ หน้ามู

โอ ขอบใจ มากๆ นะเพื่อน

เอาอะท้าว ฮุ้นกวก ถ้อยแค่นี้ ?

เอาอะไร มาฝาก มันบ้านมี ?

คนที่ 3 เอาอะมา ฮุ้นมี ฮุ้นค้มเอาเอง

เอาผ้าขาวม้า ผ้ามัดหมี่เราทอเอาเอง

กับ เกนั่ม อ่างนี ฮุ้นกวก โนแค็กห้องมู

กับ ขนบ เหล่านี้ มาฝาก เด็กๆ ของเพื่อน

คนที่ 2 ขอบจ้อ, ญูแล้ว กิ้นเกากอนเนาะ

ขอบใจ, สายแล้ว กิ้นข้าวกันก่อนนะ

คนที่ 3 ฮุ้นทั้ง แคญื่อแล้ว ทะมะ โບແหร່ນ โอึงฮ้าย ?

มาถึง คังนานแล้ว ทำไมไม่เห็น ดาฮาย ?

คนที่ 2 ผ้อ เบี้ยฮั้ง วัวฮิ้น หลายปีแล้ว

พ้อ แม่ฉัน ท่านเสีย หลายปีแล้ว

คนที่ 3 หนู ฮิดนุ่น แจกเกา ทั้งวัว แลวท่า ?

เพื่อน ทำบุญ แจกข้าว ถึงท่าน รั้ง ?

คนที่ 2 ฮิดแล้ว ฮิดนุ่นก้องบวค บวคสีกบาว ห้องฮั้งพรอม

ทำแล้ว ทำบุญกองบวช บวชลูกชาย ของมันด้วย

คนที่ 3 บวคญื่อ ปานเนื่อ ก็พันสา ?

บวชนาน เท่าไหร่ ก็พรรษา ?

คนที่ 2 บวชพันสาหนึ่ง บวคญื่อหลาย โບไค

บวชหนึ่งพรรษา บวชนานมาก ไม่ได้

โບมีเค่อ ฮิดเหวี่ยง โส้ยผ้า

ไม่มีใคร ทำงาน ช่วยพ้อ

คนที่ 3 มือนี้ ไคแล้งจ้าย อะท้าวฮุ้นกิ้น ?

วันนี้ ได้กับข้าว อะไรมากิน ?

- คนที่ 2 มีอกสีกruk, ห้างแหงุ่น, กีบแกงม้าจอหม้อหมูด้วน
ห่อหมกกลูกอืด, คั่วอีเห็น, กีบแกงหาวกับเนื้อหมูป่า
- คนที่ 3 โอ... มีแค่นี้หรืองั้น บูนปอกถัวยแถมูเอ๊ย
โอ... มีแค่ของอร่อยๆ ลากปากเราจริงๆเพื่อเอ๊ย
- คนที่ 3 จุ่มสีกหลานมู ไปเหนือ โบฮุ้นกินเกาพยอมกิน?
พวกลูกหลานของเพื่อน ไปไหน ไม่มากินข้าวพร้อมกัน?
- คนที่ 1 หลานไปโรงเรียน ล่องนอย หะลีนอยหนึ่ง
หลานไปโรงเรียน สองคน เหลือคนหนึ่ง
- คนที่ 3 หลานสามนอยนี้ สีกห้องเคอ ?
หลานสามคนนี้ ลูกของใคร ?
- คนที่ 1 สีกห้องสีกบาว แอ้งโคนี้แล
ลูกของลูกชาย คน โคนี่ไ้
- คนที่ 3 ไนน้าง สีกสาว มูเค้แซน ?
อีหนู ลูกสาว เธอละ
- คนที่ 2 ไนน้าง ไปได้สอก ยูเรือเพียง
อีหนู ไปได้สามี่ อยู่ในเมือง
- คนที่ 3 ฮิดเหวียก อะท้ำ ยูเรือเพียงแน่น ?
ทำงาน อะไร อยู่ในเมืองนั้น ?
- คนที่ 1 ก้วยเรือ่ง น้มตะลาด
ชายของ ในตลาด
- คนที่ 2 กีนเกาฮิมแล้ว ซึงคำย่องมูไปหรี
กินข้าวฮิมแล้ว ฉั่นจะพาเพื่อน ไปไร
- คนที่ 3 ยุมะเรือหรี ห้องมู ป rokokอะท้ำเค ?
อยู่ที่ไร ของเพื่อน ป rokokอะไรบ้าง ?
- คนที่ 2 ป rokokมากมิก, มากสะลี้, มากถั่วหรี, ป rokokเกาหรี
ป rokokฟักทอง, ข้าวโพด, ถั่วไร, ป rokokข้าวไร
- คนที่ 3 ป rokokหลาย ยูห่านี ?
ป rokokมาก รีเปล่าละ ?
- คนที่ 2 ป rokokหลาย ยูอะ ไนน้าง ฮุ้นเอาไปก้วยเอือ
ป rokokมาก พออู อีหนู มาเอาไปขายให้
- คนที่ 1 เอาลือ กีบ เป้าปุย ไปนั้ม ไปจอกมากอ่างแน่น
เอารดเข็น กับ ดุงปุย ไปดัวย ไปใส่หมากผละไรเดวนั้น
- คนที่ 3 เอาลือ ไปโบได้ห่า ?

เอารด ไปไม่ได้รี ?

- คนที่ 1 ไปโบได้ แซนหรี มั่นพันหมั่น ไปฟัก สดคำจัม
ไปไม่ได้ดนน มันเป็นโครน ไปลำบาก รอดจะคิดหล่ม
- คนที่ 3 ค้อเหม เอ๊ย...! มากหวัค, มากหลั่ง ดึงมากบีก ท้าบักแท้
โอโฮ...! ฟักทอง, กล้วย, ลูกใหญ่ เครือใหญ่จัง
- คนที่ 1 กิ่งฮั่นอ่างนี หะลิดึย ป rokokอะท้ำกั้งฮิ้น
กิดินแถวนี้ ยังสมบูรณอยู่ ป rokokอะไรก็ฮิ้น
- คนที่ 3 เอาแล้วละ ไอเอ๊ย หริมลือแล้ว มั่นคำนั้กได้ค
พอแล้วละ เพื่อเอ๊ย เด่มรดเข็นแล้ว มันจะหมักกินไป
- คนที่ 1 คั่นนั้กหลาย เปรอญื่อทั้งร้าน มั่นคำกุ่มกอนได้
ถ้าหมักมาก กลับถึงบ้านช้า มันจะคำก่อนนะ
- คนที่ 3 เดรีชวหมา ทังเค้า กอนเวีล้า ร้องโม้งแล้ง
รีบกลับ ถึงสะพาน ก่อนเวลา หก โมงเย็น
กั้งเอือก่าเหรา ฮิดคักคู้คาน ร็อกโม้งแล้ง
ก็เพราะว่าเขา ปิดประตูค่าน หก โมงเย็น
หมากอนหน้า มูโดยเอ๊ย กีบผั้วง ร้านเครือ ค้อฮุ้น
กลับก่อนนะ เพื่อนฝูง และญาติพี่น้อง บ้านใกล้ ทุกๆ คน
เอือหน้า คำย่องสีกหลาน ฮุ้นทัง ฮุ้นฮ้ามมอโฮล
โอกาสหน้า จะพาลูกหลาน มาถึง มาเยี่ยม ใหม่อีกครั้ง
คำฮุ้นคือน ไปเ้าบ้านธาตุพนม เบเรียนสาม
จะมารับ ไปนมัสการพระธาตุพนม เดือนสาม
- คนที่ 1, 2 เอือ โส้กค้ำ หมาทั้งร้าน จีบเจือหน้า
จ้ำ โชคค้ำ กลับถึงบ้าน อย่างปดอคกัชนะ

คนที่ 1 สามิของเพื่อน

คนที่ 2 เพื่อน อยู่ฝั่ง สปป.ลาว

คนที่ 3 เพื่อที่ไปจากฝั่งไทย

คณะกรรมการวิจัยภาษาแสง พจนานุกรม ฉบับชาวบ้าน

อาจารย์ปรีชา ชัยปัญหา
ประธานโครงการฯ

นางสุจิตรา คะยาวงศ์
ผู้เขียน, แปล คำศัพท์ ภาษาแสง

น.ส.จวง ก้อนก้น
ผู้เขียน, แปล คำศัพท์ ภาษาแสง

น.ส.สีพิน เอกจักรแก้ว
ผู้ช่วยเขียน, แปล คำศัพท์ ภาษาแสง

ผู้ใหญ่วัยริน เอกจักรแก้ว
วาดภาพประกอบ

น.ส.นิตยา เอกจักรแก้ว
วาดภาพประกอบ

น.ส.ศศิภา กัมสินธุ์
วาดภาพประกอบ และช่วยเขียน
คำศัพท์บางส่วน

นายธรรมบุญ นาโควงศ์
วาดภาพประกอบบางส่วน

นายชินกร ชัยปัญหา
ผู้พิมพ์คำศัพท์ภาษาแสง, ฟอนต์
แสง(Font)

น.ส.อารียา มาตชัยเคน
ผู้ช่วยพิมพ์คำศัพท์ภาษาแสง

ขอบคุณ คุณครูกองแก้ว วงษาเนา (อาจารย์แม่)
ผู้ให้ความรู้ภาษาไทยแก่ทีมวิจัยสมัยเรียนประถมศึกษา ทีมวิจัยจึงได้นำมาเป็นหลักและใช้เป็น
การเปรียบเทียบก่อนจะเขียนคำศัพท์ภาษาแสง